Strategia de dezvoltare locală a Comunei Pesceana 2021-2027

Beneficiar

Primăria comunei Pesceana

Județul Vâlcea

Consultant

SC Ars Dentis SRL

CUPRINS

Cuvânt înainte.....5

A. ETAPA INTRODUCTIVĂ.....6

I.1 Contextul European de dezvoltare.....11

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă.....12

Strategia de dezvoltare a Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027.....37

Politica Agricolă Comună (PAC).....37

Cadrul Financiar Multianual (CFM).....40

I.2 Contextul național de dezvoltare.....60

Dezvoltarea durabilă în România; Angajament politic pentru Agenda 2030.....61

I.3 Priorităţi de dezvoltare a României finanţate din fonduri europene (în perioada 2021 – 2027) 66

Politica agricolă comună.....68

Inițiativa SURE.....70

Granturi pentru companii.....70

Scheme de garantare şi instrumente pentru susţinerea lichidităţii în economie 72

Instrumente financiar-bancare de creştere a capitalizării şi de finanţare a investiţiilor.....72

Măsuri active de ocupare a forţei de muncă şi de protecție socială.....73

II. Comuna Pesceana-parte a Regiunii Sud Vest Oltenia.....75

Regiuniea Sud Vest Oltenia 75

Cadrul natural.....75

Resurse neregenerabile.....87

Resurse regenerabile.....89

Judeţele Regiunii Sud Vest Oltenia 93

Accesul la principalele centre ale regiunii.....96

Fondul turistic.....106

Forţa de muncă şi migraţia.....134

Aspecte legate de Mediu.....145

Educaţie şi sănătate.....149

Efectele climatice preconizate în agricultură.....152

Priorităţi de dezvoltare în Regiunea Sud Vest Oltenia.....154

Concluzii cheie în dezvoltarea socio -economică generală.....165

III. Judeţul Vâlcea. Cadrul natural.....172

Valori istorice și culturale.....188

IV. Comuna Pesceana.....208

Analiza cadrului general şi a situaţiei existente.....208

B. ETAPA DE DIAGNOZĂ ŞI ANALIZĂ.....214

1. Cadrul socio-economic al Comunei Pesceana 214

2. Economia 243

3. Diagnoza externă.....253

3.1 Faza 1 Colectarea datelor şi analiza acestora..... 253

Analiza SWOT globală pentru Comuna Pesceana.....257
Analiza SWOT -Cultură, tradiţii, sport şi artă.....259
Analiza SWOT -Educaţie 261
Analiza SWOT -Asistenţă socială 263
Analiza SWOT -Sănătate.....264
Analiza SWOT -Condiţii de locuit şi alte dotări.....265
Analiza SWOT -Agricultură și creșterea animalelor.....266
Analiza SWOT -Industrie.....268
Analiza SWOT -Comerţ şi servicii.....269
Analiza SWOT -Turism/agroturism.....270
Analiza SWOT -Reţea de transport.....272
Analiza SWOT -Tehnico-edilitar.....273
Analiza SWOT -Energie.....274
Analiza SWOT -Urbanism.....275
Analiza SWOT -Mediul înconjurător.....276
Analiza SWOT -Administraţie publică 278
3.2. Faza 2 Stabilirea strategiei de dezvoltare locală a Comunei Pesceana.....279
3.3. Faza 3 Selectarea proiectelor de dezvoltare locală.....283
Portofoliul de proiecte de dezvoltare (2021-2027) -Pesceana..... 284
Concluzii.....292
Bibliografie.....302

Cuvânt înainte,

adresat de Primarul Comunei Pesceana

Dragi cetățeni,

Reprezint cu mândrie o comunitate de oameni harnici, primitori, prietenoși, care împărtășesc valori comune şi cu capacitate mare de adaptare la provocările societăţii secolului XXI. Împreună suntem interesaţi de îmbunătățirea calității vieții și dezvoltarea economică a comunităţii noastre, astfel încât un număr cât mai mare de concetăţeni plecaţi pentru o perioadă mai mică sau mai mare de timp să găsească suficiente motive să se întoarcă acasă, la Pesceana.

Comuna Pesceana se află într-o fază de schimbări structurale, care trebuie să aibă loc în contextul schimbărilor regionale, naţionale şi europene şi se bazează pe o administraţie publică locală în slujba cetăţenilor, modernă şi cu obiective ambiţioase.

În realizarea Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Peceana 2021-2027 am simţit nevoia să comunic, să spun ce am de gând să fac şi să cer părerea cât mai multor oameni, mai ales în situaţia noastră, când sunt atât de multe de realizat, iar timpul şi resursele sunt limitate. Scopul nostru nu este doar dezvoltarea infrastructurii, ci să investim cu prioritate în oameni, să clădim o comunitate, pentru a readuce la viaţă spiritul comunei Pesceana.

Cu siguranţă, în urma informatiilor primite, veţi identifica direcţia europeană spre care se îndreaptă comuna Pesceana, cu accent pe valorificarea resursei umane, a

potenţialului economic al comunei şi păstrării obiceiurilor şi tradiţiilor populare, păstrând identitatea specifică regiunii, reuşind să prezentăm o perspectivă reală și credibilă.

Toate serviciile oferite de Primăria Pesceana urmează un principiu sănătos şi anume, nu cetăţeanul serveşte Primăria ci Instituţia Primăriei serveşte cetăţeanul.

Cu respect,

Primarul Comunei Pesceana, Ion Vasile

ETAPA INTRODUCTIVĂ

Strategiile de dezvoltare locală urmăresc coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luând în considerare caracteristicile locale, schimbările din mediul exterior, abordând proactiv activităţile de dezvoltare teritorială. Acest tip de strategie clarifică pe termen mediu şi lung care sunt direcţiile şi domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunităţii.

Strategia este parte a gândirii pe termen lung asupra viitorului regiunii în cauză. Creativitatea vizează faptul că prin intermediul strategiei sunt prezentate alternativele, posibilele scenarii de dezvoltare gândite astfel încât să se ia în considerare cât mai mult din potenţialul de dezvoltare al regiunii. Caracterul flexibil al strategiilor de dezvoltare locală vine în sprijinul faptului că acestea avantajează sisteme care se adaptează în permanenţă condiţiilor externe şi modificării situaţiei interne. O strategie nu doar reacţionează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influenţele diferiţilor factori interni şi/sau externi ai regiunii ţintă, dar conţine și elemente proactive, construind posibile planuri şi programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situaţii ce ar apărea pe parcurs.

Strategia de dezvoltare locală a comunei Pesceana 2021-2027 a fost elaborată în contextul unei pandemii care a afectat toată lumea, implicând o nouă abordare cu accent pe gestionarea imediată a riscurilor, ameninţărilor şi vulnerabilităţilor. Doar cunoscând în profunzime starea societăţii la nivel local şi regional pot fi stabilite nevoile reale, riscurile, ameninţările dar şi oportunităţile menite a duce către dezvoltare.

Măsurile trebuie să crească capacitatea de gestionare a resurselor pe care comunitatea locală le are la dispoziţie, ajungându-se la un echilibru între autorităţile locale şi cetăţean ce se reflectă printr-o strânsă colaborare. 90.5% dintre locuitorii chestionați cu privire la implicarea lor în consultarea întocmirii strategiei de dezvoltare la nivelul comunei Pesceana au răspuns afirmativ că este importantă pentru dezvoltarea economico-socială a comunei, iar 9.5% dintre cei chestionați au acordat o importanță mai mică ***Strategiei de dezvoltare locală a comunei Pesceana 2021-2027.***

Noua strategie oferă răspunsurile necesare la problemele accentuate sau apărute, având ca beneficiar final cetăţeanul, fiind convins că trăieşte într-un mediu sigur.

Localităţile componente comunei Pesceana

Principiul acţiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă de programe, a căror aplicare implică acţiune concretă, direcţionată spre îmbunătăţirea situaţiei regiunii ţintă. Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de acţiuni care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potenţialului local, precum şi orientarea activităţilor de dezvoltare în concordanţă cu procesele înregistrate pe plan local. Nu în ultimul rând, scopul planificării strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile. Astfel ,,dezvoltarea durabilă ”a devenit o componentă importantă a strategiilor de dezvoltare locală şi regională, iar programele de dezvoltare locală propuse finanţatorilor internaţionali sunt evaluate în funcţie şi de această caracteristică.

În realizarea *Strategiei de dezvoltare locală a comunei Pesceana 2021-2027* s-au parcurs următorii paşi:

1. Iniţierea unui parteneriat local de susţinere;

2. Constituirea Grupului de lucru şi abilitarea acestuia;

3. Amendarea metodologiei propuse pentru procesul de elaborare a strategiei de către echipa de proiect;

4. Colectarea datelor necesare de către Grupul de lucru pentru domeniile stabilite şi prelucrarea lor într-o analiză SWOT a potenţialului de dezvoltare a localităţii;

5. Analiza potenţialului de dezvoltare;

6. Definitivarea direcţiilor strategice şi a sistemului de obiective;

7. Identificarea şi descrierea măsurilor asociate obiectivelor formulate.

Criza sanitară globală provocată de pandemia Covid-19 și efectele economice și sociale determinate de aceasta au arătat vulnerabilitățile României în fața unor șocuri externe, generate de modelul de administrație și dezvoltare economică și socială promovat de guvernările anterioare în ceea ce privește capacitatea instituțiilor publice și a economiei românești de a face față unor astfel de crize.

Schimbarea modelului de dezvoltare economică și socială trebuie axată pe stimularea și dezvoltarea capitalului și a competitivității companiilor românești, pe investiții în domenii-cheie ale infrastructurii publice, pe transformarea digitală a economiei și a administrației publice și pregătirea economiei pentru tranziția către o economie durabilă.

În procesul elaborării şi implementării *Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Pesceana 2021-2027* sunt implicaţi următorii actori de pe plan local:

- administraţia publică locală,
- comunitatea locală,
- firme private,
- reprezentanţii societăţii civile.

Implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare comunitară presupune parteneriatul între actorii mai sus menţionaţi. Un rol aparte îl are Primăria comunei

Pesceana, care participă atât în faza de elaborare dar şi în cea de implementare a iniţiativelor de dezvoltare locală.

Scopul *Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Pesceana 2021-2027* îl constituie formularea unei viziuni adecvate contextului extern şi intern pentru dezvoltarea Comunei Pesceana, în vederea creşterii calităţii vieţii, creării de noi locuri de muncă şi reducerii decalajului dintre locuitorii care trăiesc în mediul rural şi cel din mediul urban.

În urma elaborării *Strategiei de dezvoltare locală a Comunei Pesceana 2021-2027* se urmăreşte atingerea eligibilităţii de către Primăria Comunei Pesceana pe programele operaţionale, programele naţionale etc, care se vor lansa în vederea obţinerii de fonduri nerambursabile şi de asemenea să poată implementa proiecte, având în vedere faptul că documentele de programare specifice, cu precădere în domeniul dezvoltării rurale durabile, au ca perioadă de implementare 2021-2027.

De asemenea, trebuie avută în vedere existenţa proprietăţii locale asupra strategiei precum şi asupra tehnicilor şi metodologiilor utilizate la întocmirea acesteia, astfel încât, personalul însărcinat cu implementarea ulterioară, va dispune de un grad de înţelegere avansat cu privire la conţinut, dar şi de cunoştinţe şi abilităţi ridicate în domeniul planificării strategice, acumulate pe perioada întocmirii documentului, prin implicarea activă a acestuia.

Deși impactul imediat al epidemiei Covid 19 în majoritatea țărilor lumii a fost în primul rând urban, impactul economic s-a extins rapid în zonele rurale. Majoritatea indivizilor care suferă de sărăcie și nesiguranță alimentară trăiesc în zonele rurale și, deși distanța fizică, izolarea relativă, densitatea mai mică a populației și producția proprie de alimente joacă în favoarea acestor zone, ele rămân totuși deosebit de vulnerabile în fața impactului puternic al pandemiei, rezultând contracția economică. Zonele rurale, în special în țările aflate la periferia economică a Uniunii Europene, sunt mult mai puțin pregătite pentru a face față impactului direct și indirect al crizei.

Documentul elaborat prezintă o serie de recomandări generale și politice pentru a se asigura că nevoile și interesele populației sărace din mediul rural sunt abordate în cadrul măsurilor de planificare, răspuns și recuperare Covid19 în întreaga lume, cu scopul de a minimiza impactul acestei pandemii asupra regiunilor rurale.

Strategia de dezvoltare a comunei Pesceana 2021-2027 include:

- *o etapă introductivă* care cuprinde două părţi: contextul european şi naţional de dezvoltare cu prezentarea principalelor programe internaţionale şi o scurtă prezentare a zonei ţintă. Prima parte cuprinde prezentarea principalelor programe/strategii europene şi naţionale în domeniul dezvoltării comunitare: dezvoltare regională şi dezvoltare locală (Programele de dezvoltare naţionale/regionale, Programe de dezvoltare rurală, cărţile verzi ale dezvoltării regionale şi rurale, etc.). O a doua parte a etapei introductive constă în încadrarea comunei Pesceana în spaţiul geografic-istoric naţional şi regional. Etapa introductivă este necesară deoarece strategia comunei Pesceana trebuie integrată în alte documente programatice existente la nivele superioare sau macro-nivele (Strategia de Dezvoltarea a Judeţului Vâlcea).
- *Etapa de diagnoză şi analiză* a principalilor indicatori statistici din comuna Pesceana, care cuprinde mai multe faze:

Faza 1 Colectarea datelor şi analiza acestora

Faza 2 Stabilirea strategiei de dezvoltare locală a comunei Pesceana

Faza 3 Selectarea proiectelor de dezvoltare locală

Faza 4 Implementarea proiectelor prevăzute în *Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Pesceana, 2021-2027.*

I.1 CONTEXTUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE

În 2015, la Adunarea Generală a ONU de la New York, a fost adoptat documentul - Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”

reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Sediul ONU de la New York

Trebuie, de asemenea, avut în vedere că Pactul Ecologic European va deveni principala strategie de creștere economică la nivelul Uniunii Europene pe termen lung. România va trebui să utilizeze cât mai eficient resursele europene puse la dispoziție, atât fondurile din Cadrul Financiar Multianual 2021-2027, cât și cele din programele europene de răspuns la criza COVID-19, astfel încât transformarea preconizată a economiei să favorizeze tranziția către o economie durabilă.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă

România s-a alăturat liderilor celor 193 state membre ale ONU la Summit-ul privind dezvoltarea din septembrie 2015 adoptând Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, un program de acţiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal şi care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social şi de mediu. Astfel, ar trebui să ajungem la o situație în care să avem„o viață bună, în limitele planetei noastre”, prin utilizarea mai inteligentă a resurselor și o economie modernă care să servească sănătății și bunăstării noastre.

În centrul politicilor externe ale Uniunii Europene se află politica de dezvoltare. Aceasta are ca obiective eradicarea sărăciei, sprijinirea creșterii durabile, apărarea drepturilor omului și a democrației, promovarea egalității de gen și abordarea provocărilor climatice și de mediu. Cooperarea cu statele membre ale UE și alinierea la Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite (ONU) sunt esențiale pentru livrarea eficientă a ajutorului.

În noiembrie 2016, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Pașii următori pentru un viitor durabil al Europei”, care include ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă) în cadrul european de politici și în rândul priorităților actuale ale UE. Privind dincolo de granițele sale, UE s-a angajat din nou să atingă ținta de 0,7 % din VNB alocat ajutorului pentru dezvoltare, conform angajamentelor asumate în cadrul Agendei pentru acțiune de la Addis Abeba (aprobată în iulie 2015), care pune bazele necesare implementării Agendei 2030.Agenda privind durabilitatea este un program pozitiv, menit să îmbunătățească viața cetățenilor. Deși există în continuare disparități economice, sociale și teritoriale între comunităţile rurale şi urbane din Europa, politica de coeziune a UE a ajutat diferite regiuni să se dezvolte și a contribuit la reducerea acestor disparități pe teritoriul României. Mai mult, UE a instituit unele dintre cele mai înalte standarde sociale și de mediu, a adoptat unele dintre cele mai ambițioase politici pentru protecția sănătății umane și a devenit un lider mondial în lupta împotriva schimbărilor climatice.

Central Agendei 2030 se regăsesc cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), reunite informal şi sub denumirea de Obiective Globale. Prin intermediul Obiectivelor Globale, se stabileşte o agendă de acţiune ambiţioasă pentru următorii 15 ani în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităţilor şi a injustiţiei şi protejării planetei până în 2030.

Pandemia de coronavirus a schimbat fundamental reperele lumii în care trăim. Omenirea a intrat într-o nouă dimensiune pe care nu a mai experimentat-o iar în mod inevitabil, pandemia va avea impact semnificativ asupra implementării Obiectivelor pentru Dezvoltare Durabilă.

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale şi în orice context.

Sărăcia este o problemă atât la nivel local cât şi la nivel regional, respectiv global. Globalizarea a contribuit la eradicarea sărăciei absolute, însă este necesară continuarea eforturilor pentru a reduce şi sărăcia relativă şi pentru a asigura o viaţă demnă pentru toţi. În acest scop, Agenda 2030 ţinteşte segmentele periferice din societate şi încurajează transformarea societăţii într-o direcţie care să asigure cetățenilor o viață demnă şi prosperă. Abordările care vizează eradicarea sărăciei, propuse pentru atingerea acestui scop, includ reducerea numărului celor care au risc ridicat de sărăcie şi promovarea incluziunii sociale.

Țintele până în 2030,

- eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 $ pe zi;
- reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile acesteia potrivit definițiilor naționale;
- implementarea unor sisteme de protecție socială adecvate la nivel național și a măsurilor necesare, inclusiv implementarea venitului minim garantat, pentru o acoperire substanțială a celor săraci și vulnerabili până în 2030;
- asigurarea faptului că toți bărbații și toate femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi potrivite și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare;
- crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu.

Criza sanitară cauzată de coronavirus va produce o amplă criză economică. Pentru prima oară în ultimele trei decenii gradul de sărăcie la nivel global ar putea crește, iar peste jumătate de miliard de cetățeni vor trece sub pragul sărăciei, după cum arată o analiză recent publicată de experții de la Universitatea Națiunilor Unite – Institutul pentru Dezvoltarea Cercetării Economice. În aceste condiții implementarea ODD 1 până în 2030 va deveni o misiune mult mai grea, atât la nivel mondial cât și în România. Pentru a contracara

o parte dintre aceste efecte negative este necesară o abordare durabilă, cu politici publice care să aibă în vedere impactul asupra categoriilor vulnerabile. În anii următori, pe lângă sectorul public, vor trebui să acționeze complementar atât sectorul privat, cât și cel non-profit. Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă coordonează în acest moment elaborarea Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei care va ține cont de noile realități socio-economice.

2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securităţii alimentare, îmbunătăţirea nutriţiei şi promovarea unei agriculturi durabile.

Țintele până în 2030

- eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor, în special al celor săraci și în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului;
- eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025 a țintelor convenite la nivel internațional cu privire la greutatea și talia joasă la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescentelor, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cât și a persoanelor în vârstă;
- dublarea productivității agricole și veniturilor micilor producători agricoli, în special femei, populațiile indigene, fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și factori de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea valorii adăugate și angajarea în activități non-agricole;
- asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului;
- menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil al

beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internațional.

Pandemia de coronavirus a readus în atenție rolul vital pe care agricultura și industria alimentară îl au în buna funcționare a unei societăți. În momentele de creștere economică se văd mai puțin eforturile care stau în spatele asigurării alimentelor. Lecția pe care ar trebui să o învățăm este că avem nevoie de un sector agricol competitiv care să ofere posibilitate cetățenilor să se aprovizioneze din producția autohtonă.

3. **Sănătate şi bunăstare** – Asigurarea unei vieţi sănătoase şi promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.

Îmbunătăţirea accesului la servicii de asistenţă medicală de calitate este esenţială pentru funcţionarea adecvată a unei societăţi durabile. Asistenţa medicală trebuie să fie modernă şi să aibă un caracter umanist. Bineînţeles, trebuie asigurată o ambianţă adecvată pentru vieţi sănătoase şi pentru promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă. În plus, abordarea domeniului trebuie întărită prin prevenire. Totodată, este necesară promovarea unui mod de viaţă sănătos, incluzând combaterea unor obiceiuri negative (ex. fumatul), încurajarea stilului proactiv şi favorizarea activităţilor sociale. Abordarea sănătăţii şi bunăstării trebuie să includă și abordarea bolilor psihice, boli care sunt de multe ori neglijate sau stigmatizate.

Sănătatea publică a devenit indiscutabil principala preocupare a societății în care trăim. Este foarte important ca atunci când vom învinge definitv noul tip de coronavirus să nu uităm efectele dezastruoase pe care le-a avut. Statele trebuie să fie mult mai pregătite pentru a face față unor astfel de fenomene. Prin urmare, este esențială consolidarea sistemelor de sănătate, susținerea cercetării medicale și întărirea capacității de prevenție și de răspuns la pandemii sau alte probleme ample de sănătate publică. O parte dintre instrumentele necesare acestor demersuri stau în consolidarea organizațiilor internaționale. Această perioadă poate impulsiona o rearanjare a priorităților societății și punerea sănătății cetățeniilor în centrul preocupărilor. Criza generată de coronavirus ne-a arătat că sănătatea este motorul vital al societății în care trăim. Îmbunătățirea serviciilor și accesului la asistența medicală de calitate este esențială pentru funcționarea unei societăți durabile centrate pe

pacient și prevenție. Trebuie asigurat un cadru adecvat pentru promovarea unui mod de viață sănătos și proactiv, prevenția și educația medicală.

Ținte până 2030:

- reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de născuți-vii;
- eliminarea deceselor care pot fi prevenite in randul nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările având scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 născuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 născuți-vii;
- eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate, precum și combaterea hepatitei, bolilor condiționate de apă și a altor boli transmisibile;
- reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării;
- întărirea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzul de droguri și substanțe narcotice și a consumului excesiv de alcool;
- înjumătățirea numărul global de decese și răniri cauzate de accidente rutiere;
- asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale;
- realizarea acoperirii universale în domeniul sănătatii, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la servicii esențiale de sănătate calitative și accesul la medicamente de bază;
- reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase ,de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului.

4. **Educaţie de calitate** – Garantarea unei educaţii de calitate şi promovarea oportunităţilor de învăţare de-a lungul vieţii pentru toţi.

Conform UNESCO, educația pentru Dezvoltare Durabilă reprezintă „un instrument cheie pentru realizarea ODD-urilor”. Dezvoltarea Durabilă reprezintă o paradigmă bazată pe etică și educație pentru Dezvoltare Durabilă şi are ca scop dezvoltarea competențelor care ajută indivizii să reflecteze la propriile lor acțiuni, ținând seama de impacturile lor actuale și

viitoare, sociale, culturale, economice și de mediu. Această educație trebuie să devină parte integrantă a calității educației, inerentă conceptului învățării continue.

Închiderea școlilor în perioada pandemiei a scos la lumină una dintre cele mai semnificative probleme ale învățământului românesc, inechitatea. Lecțiile online au reprezentat o soluție doar pentru elevii care au avut acces la tehnologie. Cu toate că cel mai probabil nu putem vorbi despre un sistem de învățământ care să se deruleze în exclusivitate online, prezența fizică a copiilor și profesorilor în școli având un rol semnificativ în procesul de învățare, această perioadă ne-a arătat că reprezintă o prioritate creșterea accesului la instrumentele digitale educaționale. Strategia pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 stabilește printre țintele pentru 2030: învățământ axat pe competenţe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu; organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor; modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional.

Ținte 2030

• Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;

• Învățământ axat pe competenţe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale;

• Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă;

• Accentuarea rolulului, în procesul educational, al educației civice, a principiilor şi noţiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și

înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violenţă în școli;

• Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educational. Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, incluziv cu mediul de afaceri;

• Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;

• Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe;

• Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;

• Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;

• Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalităţii de gen şi împuternicirea tuturor femeilor şi a fetelor.

Strategia privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025 a UE se aliniază angajamentului Comisiei von der Leyen de a realiza o Uniune a egalității. Ea conține obiective de politică și acțiuni care ar putea duce la progrese mari. Până în 2025, Europa s-ar putea apropia mult de dezideratul de a deveni un continent în care femeile sunt egale cu bărbații. Ideea este ca toți europenii – femei sau bărbați, fete sau băieți – să se bucure de

libertatea de a-și urma propria cale, să aibă șanse egale de a prospera, să poată fi membri egali în societate și să poată deveni lideri dacă o merită.

Obiectivele-cheie sunt: încetarea violenței împotriva femeilor; combaterea stereotipurilor de gen; eliminarea disparităților de gen de pe piața forței de muncă; asigurarea unei participări egale a femeilor și a bărbaților în diferite sectoare ale economiei; eliminarea diferenței de remunerare între femei și bărbați și a disparităților de gen în ceea ce privește pensiile; eliminarea discrepanțelor de gen în ceea ce privește asumarea responsabilităților familiale și atingerea echilibrului de gen în procesul decizional și în politică.

Strategia urmează o abordare dublă: integrarea perspectivei de gen în toate celelalte politici, combinată cu acțiuni specifice. Intersecționalitatea este principiul orizontal pentru punerea sa în aplicare. Deși strategia se concentrează pe acțiunile de pe teritoriul UE, ea este coerentă și cu politica externă a UE privind egalitatea de gen și emanciparea femeilor.

Țintele până în 2030,

- eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor și fetelor de pretutindeni;
- eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare;
- eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor;
- recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii casnice prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național;

- asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea de posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică;
- asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și ale Platformei de acțiune de la Beijing și a documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora.

Pandemiile, precum COVID-19, intensifică inegalitățile în raport cu femeile și fetele, în special pentru persoanele aflate deja într-o situație vulnerabilă, cum ar fi persoanele în vârstă, migranți, persoane strămutate și refugiați, persoane cu dizabilități, supraviețuitori ai violenței bazate pe gen, persoanele care aparțin minorităților naționale și persoanelor aflate în detenție. În astfel de crize, este important să înțelegem și să reducem factorii care pot exacerba aceste inegalități, și să identificăm femeile și fetele care se confruntă cu cel mai mare risc de a fi lăsate în urmă în raport cu accesul la detectare și tratament.

6. **Apă curată şi sanitaţie** – Asigurarea disponibilităţii şi managementului durabil al apei şi sanitaţie pentru toţi.

Asigurarea disponibilităţii şi managementului durabil al apei, respectiv sanitaţie pentru toţi sunt aspiraţii fundamentale ale cetăţenilor. Este responsabilitatea statului asigurarea disponibilităţii apei şi sanitaţiei pentru toţi. Acest obiectiv include teme variate, de la protecţia ecosistemelor acvatice şi a Deltei Dunării, până la creşterea eficienţei în domeniul managementului şi aprovizionarea populaţiei cu apă curată, potabilă.

Țintele până în 2030,

- realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți;
- realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile;
- îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase,

înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global;
- creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă și pentru a reduce substanțial numărul de persoane care suferă de deficit de apă;
- implementarea managementului integrat al resurselor de apă la toate nivelurile, inclusiv, dacă este cazul, prin cooperarea transfrontalieră;
- protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, zone umede, râuri, rezervoare acvifere și lacuri.

Deşi se ştie că igiena mâinilor este o armă-cheie împotriva COVID-19, trei miliarde de oameni din întreaga lume nu au acces adecvat la apă sau săpun pentru spălarea mâinilor, conform datelor furnizate de Organizaţia Mondială a Sănătăţii (OMS), agenţie a ONU, şi de Fondul Internaţional pentru Urgenţe ale Copiilor al Naţiunilor Unite (UNICEF).

7. **Energie curată şi la preţuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la preţuri accesibile, într-un mod sigur, durabil şi modern.

Cerinţa pentru energia electrică este în creştere; noi, ca societate, trebuie să fim pregătiţi şi este necesar să ne adaptăm. Energia durabilă înseamnă de fapt energie regenerabilă. Doar prin încurajarea energiei regenerabile şi a inovaţiei în domeniu este posibil pentru societatea noastră să menţină progresul tehnologic şi, în acelaşi timp, să protejeze natura, respectiv să atenueze efectele schimbărilor climatice.

Țintele până în 2030,

- asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, sigure și moderne;
- creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global;
- dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice.

Este extrem de important ca prioritățile Comisiei Europene privind decarbonizarea să rămână de actualitate chiar și în contextul pandemiei. O parte dintre statele membre UE, printre care și România, s-au exprimat în favoarea folosirii Pactului Ecologic European ca

principal motor pentru reconstrucția economică. Instrumentele financiare europene trebuie folosite cu maximă eficiență pentru că au un potențial uriaș de a transforma sectorul energetic din România într-unul mai prietenos cu mediul înconjurător și să producă în același timp efecte pozitive la nivel social.

8. **Muncă decentă şi creştere economică** – Promovarea unei creşteri economice susţinute, deschise tuturor şi durabile, a ocupării depline şi productive a forţei de muncă şi a unei munci decente pentru toţi.

Dezvoltarea durabilă încurajează delimitarea creşterii economice de aspectele negative de mediu; în plus, ea pune accent şi pe aspectele sociale. Acest scop implică o creştere economică sustenabilă şi promovează munca decentă pentru toţi indiferent de gen, locaţie geografică şi descendenţă. În acest context, devine vitală abordarea din perspectiva „nimeni nu rămâne în urmă”. Acest scop include facilitarea întreprinderilor mici şi mijlocii, diversificarea economiei şi extinderea procedurii la regiunile în dezvoltare.

Țintele până în 2030,

- Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea Produsului Intern Brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate;
- atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intesivă a forței de muncă;
- promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare;
- îmbunătățirea progresivă a eficienței resurselor globale pentru consum și productie, și decuplarea creșterii economice de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani al programelor privind consumul și producția durabilă, în frunte cu țările dezvoltate;

- angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și toţi bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală;
- reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare;
- măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și a traficului de ființe umane, și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale;
- protecția dreptului la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare;
- elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea unui turism durabil care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale;
- consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți;

Provocările naționale pentru 2030 sunt reprezentate de menținerea ritmului creșterii economice astfel încât să fie redus decalajul față de celelaltate state UE; atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație; consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare. În viziunea Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă, consecințele pandemiei trag un puternic semnal de alarmă pentru întreaga societate. În primul rând, instituțiile statului ar trebui să formuleze propuneri de politici și să ia acele decizii care pe lângă diminuarea efectelor să asigure și o dezvoltare sustenabilă pe termen mediu și lung. Suntem datori să avem curajul să proiectăm o societate după reconstrucție în care calitatea vieții să fie la un nivel chiar mai ridicat decât înainte de izbucnirea pandemiei. Pe lângă acțiunea autorităților publice, va fi însă nevoie și de implicarea mediului privat, a experților din societatea civilă, mediul academic, institute de cercetare, ONG-uri. Toate aceste eforturi nu vor avea impactul dorit, dacă nu reușim să formăm o masă critică de cetățeni care cred în principiile dezvoltării durabile și care le pun în practică în viața lor de zi cu zi.

9. **Industrie, inovaţie şi infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile şi încurajarea inovaţiei.

Secolul XXI a adus un mod de viață accelerat. În această eră pot fi competitive doar acele ţări care încurajează inovaţia pe lângă o infrastructură rezilientă şi o industrie durabilă. Aceste trei aspecte sunt interconectate între ele. Infrastructura modernă este vitală pentru creşterea economică, adică o infrastructură durabilă constituie baza unei industrii sustenabile. Mai mult, inovaţia este esenţială pentru o industrie eficientă şi durabilă.

Țintele până în 2030,

- dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți;
- promovarea industrializării incluzive și durabile, precum și, sporirea semnificativă a ratei de ocupare și a Produsului Intern Brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate;
- creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe;
- modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora;
- întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, până în 2030; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare;

Uniunea Europeană finanţează prin Institutul European de Inovare şi Tehnologie (EIT) proiecte inovatoare ce vor furniza soluţii în domeniile de interes principal ale EIT, de la sănătate şi digitalizare, până la mobilitate alimentară şi urbană, pentru a contracara efectele crizei pandemice.

10. **Inegalităţi reduse** – Reducerea inegalităţilor în interiorul ţărilor şi de la o ţară la alta.

Inegalitatea este una dintre cele mai mari obstacole în procesul de dezvoltare al unei societăţi durabile. Inegalitatea poate să apară în diferite domenii cum ar fi problemele de gen, dificultăţile în educaţie, aspectele financiare etc. Acest scop accentuează caracterul ideal, meritocratic al societăţii şi totodată permite tuturor accesul la resurse.

Țintele până în 2030,

- realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40% din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională;
- abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură;
- asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens;
- adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul realizării progresive a unei egalități sporite;
- perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări;
- asigurarea reprezentării și vocii puternice pentru țările în curs de dezvoltare în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime;
- facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, reglementate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate.

Covid-19 amenință succesul Europei în lupta împotriva inegalităților, lovind mai greu muncitorii prost plătiți decât pe cei bine plătiți. Blocajele creează noi forme de inegalitate, unele sectoare rămânând deschise în timp ce altele se opresc iar unele persoane pot lucra de acasă în timp ce altele, nu.

11. **Oraşe şi comunităţi durabile** – Dezvoltarea oraşelor şi a aşezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente şi durabile.

Populaţiei urbană în România a crescut la 55 % (2020) de la 34% (1960). Acest aport este în creştere, aşadar este o necesitate pentru oraşe să se adapteze la această situaţie. Oraşele trebuie să fie deschise tuturor, sigure, reziliente şi durabile, trebuind să combată formele de înstrăinare. Trebuie să ţinem cont şi de comunităţile rurale, şi să asigurăm cetățenilor condiţii pentru o viaţă demnă, indiferent de ambianţa aleasă de ei.

Țintele până în 2030,

- accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace;
- asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate;
- consolidarea urbanizării incluzive și durabile și a capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările;
- consolidarea eforturilor de protecție și salvgardare a patrimoniului cultural și natural mondial;
- reducerea semnificativă a numărului de decese și a numărului de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu Produsul Intern Brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile;
- reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip;
- asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femei și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități.

În contextul pandemiei începute în 2020, zonele rurale, în special în țările în curs de dezvoltare, sunt mult mai puțin pregătite pentru a face față impactului direct și indirect al crizei. În procesul de recuperare pe termen mediu și lung, accentul trebuie pus pe

menținerea și consolidarea sistemelor alimentare locale și inclusive, pentru a asigura securitatea alimentară și reducerea sărăciei.

12. **Consum şi producţie responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum şi producţie durabile.

Pandemia COVID-19 va modifica permanent comportamentele consumatorilor și va produce schimbări structurale de durată în industria bunurilor de larg consum, astfel încât populaţia trebuie să ia în considerare mai serios impactul opțiunilor lor de cumpărături asupra sănătății și asupra mediului.

Când producţia şi consumul devin durabile, se decuplează creşterea economică de schimbarea climatică. Acest scop include atât conștientizarea resurselor finite cât şi aplicarea măsurilor sustenabile, aşadar în acest mod se proiectează, pentru descendenţii noştri, o ambianţă similară celei actuale. Această abordare are drept consecinţă un comportament mai conştient,incluzând o producţie mai eficientă, un management durabil al deşeurilor şi, în general, activităţi în concordanţă cu principiile protecţiei mediului.

Ținte până în 2030

- Implementarea Cadrului de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare;
- realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor natural;
- înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare;
- realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a emisiilor acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului;
- reducerea semnificativă a generării de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare;

- încurajarea companiilor, în special a companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare;
- promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale;
- oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați pe tema dezvoltarii durabile și a unui stil de viață în armonie cu natura.

13. **Acţiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice şi a impactului lor.

Schimbarea climei este o realitate, fiind necesară luarea unor măsuri urgente pentru a limita impactul acesteia. Agenda 2030 propune şi descifrarea cauzelor (antropice) în privinţa schimbării climei, însă, probabil cel mai important aspect rămâne să anticipăm problemele estimabile şi să propunem soluţii viabile pentru aceste situaţii. Efectele schimbării climatice se manifestă în toate domeniile vieţii, incluzând aspectele de sănătate, de calitatea a vieţii şi pierderea accelerată a biodiversităţii. Doar acţiunile coordonate la nivel global pot atenua consecinţele şi pot avea impact semnificativ în acest sens.

Pe fondul pandemiei de coronavirus a rezultat o scădere temporară a emisiilor de gaze cu efect de seră, însă ea nu este un înlocuitor pentru acțiunea susținută a guvernelor împotriva schimbărilor climatice, și că astfel de măsuri trebuie luate în continuare.

Ținte până în 2030

-consolidarea rezilienței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale în toate țările;

-integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale;

- îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.

14. **Viaţa acvatică** – Conservarea şi utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor şi a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.

Majoritatea oxigenului din atmosferă (aproximativ 70%) este produsă de plantele marine, aşadar, putem doar estima cât sunt de importante aceste medii acvatice pentru ecosistemul nostru, şi este evidentă necesitatea protecţiei naturii şi în acest sens. Schimbarea climei şi comportamentul nedurabil constituie principalele ameninţări pentru oceane şi mări. Având 245 km de coastă marină, România trebuie să-şi îndeplinească şi în mod nemijlocit rolul în protecţia mărilor şi a resurselor marine.

Odată cu creșterea frecvenței utilizării dezinfectanților chimici cu conținut de clor pentru tratarea suprafețelor și mâinilor, crește și riscul de expunere, de contaminare și impactul negativ asupra mediului și sănătății. Ţinând cont că cea mai mare parte a acestora ajung în apele reziduale ale oraşelor sau în pânza freatică, se recomandă o utilizare şi gestionare responsabilă a acestora.

Ținte pentru 2030

-până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrient;

- creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului.

15. **Viaţa terestră** – Protejarea, restaurarea şi promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea şi repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.

Ținte pentru 2030

- combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și depunerea de eforturi pentru a atinge o lume neutră din punct de vedere al degradării solului;

- asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă;
- luarea unor măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor natural și a stopa pierderea biodiversității;
- promovarea distribuirii corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel international;
- luarea unor măsuri urgente pentru a stopa braconajul și traficul de specii de floră și faună protejate și abordarea cererii și ofertei de produse ilegale de specii sălbatice.

16. **Pace, justiţie şi instituţii eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toţi şi crearea unor instituţii eficiente, responsabile şi incluzive la toate nivelurile.

Ținte până în 2030

-reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe, pretutindeni;

-stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor;

-promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesul egal la justiție pentru toți;

-reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată;

-reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele sale;

-dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile;

-asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile;

-extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală;

-asigurarea identității legale tuturor, inclusiv înregistrarea nașterii;

asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile international.

17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor –** Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă. Dezvoltarea durabilă nu este doar o politică modernă, inteligentă, ci este și o paradigmă nouă despre funcționarea societății.

Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea națională de impozitare și colectarea altor venituri.

Ținte până în 2030

- țările dezvoltate își vor implementa pe deplin angajamentele privind asistența oficială de dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din AOD/PNB pentru țările în curs de dezvoltare și între 0,15 și 0,2 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate; furnizorii AOD sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unei ținte constând în asigurarea a cel puțin 0,2 la sută din AOD/PNB pentru țările cele mai puțin dezvoltate;
- mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple;
- susținerea țărilor în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriilor, reducerea datoriilor și restructurarea datoriilor, după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei;
- adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate;

- consolidarea cooperării regionale și internaționale nord-sud, sud-sud și triunghiulare privind accesul la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanism global de facilitare a tehnologiei;
- promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase mediului pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni concesionali și preferențiali, în condiții agreate de comun acord;
- operaționalizarea completă a băncii de tehnologii, a mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor;
- consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și țintită a activităților de consolidarea a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triunghiulară;
- promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha;
- implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cel mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurarea că normele preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață;
- sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor;
- sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă;
- respectarea spațiului de politici și a autorității fiecărei țări în a stabili și implementa politici de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă;
- sporirea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, complementat de parteneriate cu multiple părți interesate care mobilizează și distribuie cunoștințele,

expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare;

- încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor;
- dezvoltarea, în baza inițiativelor existente, a măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care complementează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare.

Obiectivele de dezvoltare durabilă nu reprezintă un obiectiv în sine, ci servesc drept puncte de reper. Acestea oferă o perspectivă necesară pe termen lung, care merge dincolo de perioadele electorale și de dorința de a obține câștiguri rapide pe termen scurt. Aceste obiective ne ajută să contribuim la o lume cu standarde de viață mai ridicate, în care inegalitățile se reduc, să ne asigurăm că nimeni nu este lăsat în urmă, cu respectarea în același timp a resurselor limitate de care dispune planeta noastră și prezervarea acestora pentru generațiile viitoare.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă se structurează pe trei piloni:

1. Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

2. Creșterea economică – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

3. Mediul – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Politica de coeziune (fără REACT-EU):

Domenii finanțate:

Obiectiv de politică 1 – O Europă mai inteligentă: cercetare, inovare, digitalizare, informatizare, competitivitate, smart city;

Obiectiv de politică 2 – O Europă mai ecologică: apă și apă uzată, economie circulară, prevenirea şi gestionarea riscurilor, energie și eficiență energetică – biodiversitate, calitatea aerului şi decontaminarea siturilor poluate, mobilitate și regenerare urbană;

Obiectiv de politică 3 – O Europă mai conectată: transport rutier, feroviar, naval și mobilitate (metrou și trenurile metropolitane);

Obiectiv de politică 4 – O Europă mai socială: sănătate (infrastructură și servicii), educație și ocuparea forței de muncă, incluziune socială, sprijin pentru grupurile vulnerabile inclusiv suport material pentru persoanele dezavantajate;

Obiectiv de politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni: turism, cultură și patrimoniu.

Politica de Coeziune urmăreşte două aspecte, respectiv: Consolidarea capacității administrative și Cooperarea în afara zonei de program.

Comisia Europeană a publicat în 2018 propunerea privind pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2021-2027, care cuprinde:

• Regulamentul privind prevederile comune (CPR) - COM (2018) 375 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize;

• Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC) - COM (2018) 372 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune;

• Regulamentul privind cooperarea teritorială - COM (2018) 374 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind dispoziții specifice

pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă;

• Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră - COM (2018) 373 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind un mecanism de soluționare a obstacolelor juridice și administrative în context transfrontalier;

• Regulamentul privind Corpul european de solidaritate - COM (2018) 440 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a programului ”Corpul european de solidaritate”și de abrogare a Regulamentului privind Corpul european de solidaritate și a Regulamentului (UE) nr. 375/2014;

• Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+) - COM (2018) 382 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul social european Plus (FSE+);

• Regulamentul privind planurile strategice PAC - COM (2018) 392 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013;

• Regulamentul privind Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești (FEAM) - COM (2018) 390 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 508/2014;

• Regulamentul privind Fondul european de ajustare și globalizare (FEG) - COM (2018) 380 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european de ajustare la globalizare (FEG);

• Regulament privind sprijinul pentru reforme - COM (2018) 391 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a Programului de sprijin pentru reforme.

Regulamentul privind prevederile comune conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (ISF) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu actuala perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Strategia de dezvoltare a Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027

Comisia Europeană a propus noua agendă strategică de inovare a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT), pentru perioada 2021-2027. EIT este un organism independent al UE, creat în 2008, care consolidează capacitatea de inovare a Europei.

Propunerile vor alinia EIT la următorul program al UE de cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027), care pune în aplicare angajamentul Comisiei de a stimula mai mult potențialul de inovare al Europei.

Politica Agricolă Comună (PAC)

Politica agricolă comună și de dezvoltare rurală vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării sustenabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale, prin intermediul celor două fonduri Fondul

European pentru Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR). Acestea contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale:

• promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care garantează securitatea alimentară;

• stimularea îngrijirii mediului și a combaterii schimbărilor climatice și contribuția la îndeplinirea obiectivelor Uniunii legate de mediu și climă;

• consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale;

Obiectivele generale urmăresc stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri, propunându-se următoarele obiective specifice:

• sprijinirea veniturilor fiabile ale fermelor și a rezilienței în întreaga Uniune, în vederea îmbunătățirii securității alimentare;

• îmbunătățirea orientării spre piață și sporirea competitivității, inclusiv punerea unui accent mai puternic asupra cercetării, tehnologiei și digitalizării;

• îmbunătățirea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric;

• contribuirea la energia sustenabilă, precum și la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea;

• promovarea dezvoltării sustenabile și a gospodăririi eficiente a unor resurse naturale precum apa, solul și aerul;

• contribuirea la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor;

• atragerea tinerilor fermieri și facilitarea dezvoltării întreprinderilor din zonele rurale;

• promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii economice, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei și a silviculturii sustenabile;

• îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele sigure, hrănitoare și sustenabile, la deșeurile alimentare și la bunăstarea animalelor.

Viitoarea PAC (2021-2027)(48) va continua să asigure accesul la alimente de calitate superioară și să acorde un sprijin puternic pentru modelul unic european de agricultură, cu un accent mai puternic pe mediu și climă, sprijinind continuarea tranziției spre un sector agricol mai durabil și spre dezvoltarea unor zone rurale dinamice.

Politica de dezvoltare în cadrul politicii agricole comune urmăreşte susţinerea investiţiilor în toate regiunile, cu precădere în teritoriile cu mai puține perspective prospere de viitor, cele rămase în urmă și teritoriile care suferă handicapuri naturale sau demografice severe și permanente.

Noile obligații includ: conservarea solurilor bogate în carbon prin protejarea zonelor umede și a turbăriilor, un instrument obligatoriu de gestionare a nutrienților pentru a îmbunătăți calitatea apei, care să reducă nivelurile de ammoniac și de protoxid de azot, rotația culturilor, în locul diversificării culturilor. Toți agricultorii care beneficiază de sprijinul PAC vor trebui să respecte aceste standarde de bază.

În contextul pandemiei, fermierii trebuie protejaţi, iar reforma Politicii Agricole Comune, trecută de Parlamentul European, va asigura respectarea drepturilor acestora şi faptul că vom avea produse alimentare de calitate. Calitatea menţionată va fi asigurată printr-o agricultură mai favorabilă pentru mediu şi climă, fără îngrăşăminte care au sporit recoltele, dar care în acelaşi timp au afectat mediul şi sănătatea cetăţenilor.

Noua Politică Agricolă Comună e orientată şi către respectarea drepturilor muncitorilor sezonieri, iar acest lucru interesează foarte mult pe noi, românii, în condiţiile în care un număr considerabil de cetăţeni români lucrează în agricultură şi sunt recunoscuţi pentru calităţile lor în întreaga Europa.

Nu în ultimul rând, noile reglementări aduc îmbunătăţiri circuitului fondurilor care sunt destinate plăţii subvenţiilor către fermieri, atât de necesare pentru ca activitatea să lor să nu fie blocată. Celeritatea deciziilor şi buna cooperare între actori sunt acum şi mai bine stabilite la nivel normativ. Noua Politică Agricolă Comună va sprijini un număr cât mai mare de fermieri, va ajuta la creşterea producţiilor şi va avea un impact pozitiv asupra mediului.

Cadrul Financiar Multianual (CFM) va acoperi perioada de șapte ani dintre 2021 și 2027. CFM, consolidat prin Next Generation EU, va constitui principalul instrument pentru punerea în aplicare a pachetului de redresare pentru a face față consecințelor socio-economice ale pandemiei de COVID-19.

Dimensiunea CFM – 1 074,3 miliarde EUR – va permite UE să își îndeplinească obiectivele pe termen lung și să mențină capacitatea deplină a planului de redresare. CFM va acoperi următoarele domenii de cheltuieli:

- piața unică, inovare și sectorul digital;
- coeziune, reziliență și valori;
- resurse naturale și mediu;
- migrație și gestionarea frontierelor;
- securitate și apărare;
- vecinătate și întreaga lume;
- administrația publică europeană.

30% din totalul cheltuielilor din CFM și din Next Generation EU vor viza proiecte referitoare la climă. Cheltuielile aferente CFM și Next Generation EU vor respecta obiectivul UE privind neutralitatea climatică până în 2050, obiectivele UE privind clima pentru 2030 și Acordul de la Paris.

Cea mai mare parte a măsurilor de redresare propuse vor fi implementate cu ajutorul noului instrument temporar de redresare „Next Generation EU”, cu o capacitate financiară de 750 de miliarde de euro.

Acesta are la bază trei piloni:

- instrumente de sprijinire a eforturilor depuse de statele membre pentru a se redresa, pentru a remedia consecințele crizei pandemice începute în 2020 și pentru a ieși mai puternice din această încercare;
- măsuri de stimulare a investițiilor private și de sprijinire a întreprinderilor aflate în dificultate;
- consolidarea principalelor programe ale UE pentru a valorifica învățămintele desprinse din criză, pentru a spori soliditatea și reziliența pieței unice și pentru a accelera dubla tranziție verde și digitală.

1. Pilonul 1: Sprijinirea statelor membre în vederea redresării

2. Pilonul 2: Relansarea economiei și sprijinirea investițiilor private

3. Pilonul 3: Lecții invățate în urma crizei

Agenda teritorială 2030

Agenda Teritorială a Uniunii Europene este documentul care a contribuit la orientarea procesului de dezvoltare teritorială, în acord cu principiul coeziunii teritoriale, cea de-a treia dimensiune a construcției Uniunii Europene, alături de coeziune socială și economică, inclusă în Politica de Coeziune odată cu adoptarea Tratatului de la Lisabona din 2007. Acest document a fost revizuit în perioada 30 noiembrie - 1 decembrie 2020, în cadrul Președinției germane a Consiliului UE.

Agenda Teritorială 2030 rămâne un document politic, strategic la nivel european, care va orienta politicile naționale din domeniul dezvoltării teritoriale, dar în același timp aduce plus valoare printr-o abordare orientată spre implementare și creștere a vizibilității. Astfel, prin acțiunile pilot propuse pentru a implementa prioritățile noii Agende Teritoriale vor fi identificate instrumente și soluții concrete care vor conduce la conștientizarea importanței dimensiunii teritoriale a coeziunii la nivel european. Versiunea revizuită a Agendei Teritoriale 2030 a avut ca punct de pornire evidențele privind inegalitățile dintre locuri și oameni, precum și deziderateleе politice privind o Europă prosperă, justă și verde. În acest sens, Agenda Teritorială 2030 își propune să întărească dimensiunea teritorială în procesul de elaborare a politicilor sectoriale la toate nivelurile de guvernare și în toate

sectoarele, și totodată, să asigure corespunzător nevoile unui viitor sustenabil tuturor zonelor (locurilor) și oamenilor.

Agenda teritorială subliniază importanța și oferă orientare pentru planificarea strategică a spațiului și solicită consolidarea dimensiunii teritoriale a sectorului politici la toate nivelurile de guvernanță. Acesta încearcă să promoveze un viitor incluziv și durabil pentru toate locurile și pentru a contribui la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă în Europa.

Deoarece implicațiile și răspunsurile politice diferă de la o regiune la alta, pandemia arată că teritoriile contează și sunt extrem de interdependente. Coeziunea teritorială ar trebui să joace un rol important în procesul de recuperare prin punerea în practică a politicilor comune de dezvoltare teritorială și cooperare.

Europa se confruntă cu provocări sociale și de mediu, dar are și un mare potențial de îmbunătățire a vieții condiții în toate locurile și pentru toți oamenii. Acest lucru necesită răspunsuri politice cu o puternică dimensiunea teritorială iar abordările coordonate recunosc și folosesc, ca un avantaj, diversitatea și specificul locurilor.

Asigurarea unui viitor durabil pentru toate locurile și oamenii din Europa necesită acțiuni bazate pe:

• o înțelegere comună a nevoilor de dezvoltare și a impactului acţiunilor viitoare asupra calităţii vieţii oamenilor şi mediului;

și

• cooperarea și coordonarea între locuri, politici publice şi grupuri societale pentru a aborda probleme complexe și pentru a utiliza un potențial divers, inclusiv prin politica de coeziune a UE, politica de dezvoltare rurală, Interreg sau alte instrumente care îmbunătățesc dezvoltarea teritorială sau locală integrată.

Agenda Teritorială 2030 îşi propune două obiective majore: O Europă Justă (echitabilă) și O Europă Verde, precum și șase priorități pentru dezvoltarea teritoriului european în ansamblul său și a tuturor teritoriilor sale:

- **O Europă Justă (echitabilă)** – care oferă perspective de viitor pentru toate locurile și toți oamenii

• *Europă echilibrată* – dezvoltare teritorială mai echilibrată, utilizând diversitatea Europei.

• *Regiuni funcționale* – dezvoltare locală și regională și mai puține inegalități între teritorii.

• *Integrare și dincolo de frontiere* – trăind și muncind peste granițele naționale.

- **O Europă Verde** – care ne protejează traiul comun și modelează procesele de tranziție a societății

• *Mediu sănătos* – medii ecologice mai bune și orașe și regiuni neutre din punct de vedere climatic.

• *Economie circulară* – economii locale puternice și durabile într-o lume globalizată.

• *Conexiuni durabile* – conectivitate digitală și fizică durabilă a teritoriilor.

Obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) pentru perioada 2021-2027

În cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (Interreg), Fondul European de Dezvoltare Regională și, după caz, instrumentele de finanțare externă ale Uniunii sprijină următoarele cinci componente:

- componenta 1 - cooperarea transfrontalieră între regiunile limitrofe pentru a promova dezvoltarea regională integrată (se concentrează asupra frontierelor terestre) și cuprinde: cooperarea transfrontalieră internă și cooperarea transfrontalieră externă (cu beneficiari ai Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA), țări partenere sprijinite de Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională (IVDCI) și Federația Rusă);

- componenta 2 - cooperarea transnațională și cooperarea maritimă pe teritorii transnaționale vaste sau în jurul bazinelor maritime naționale, cu implicarea partenerilor

regionali și locali ai programelor din statele membre, din țările terțe și din țările partenere, precum și din Groenlanda, în vederea atingerii unui grad mai înalt de integrare teritorială;

- componenta 3 - cooperarea între regiunile ultraperiferice și între acestea și țări terțe învecinate, țări partenere sau alte teritorii sau țări și teritorii de peste mări (TTPM), pentru a le facilita integrarea regională în vecinătate;

- componenta 4 - cooperarea interregională pentru a spori eficacitatea politicii de coeziune prin promovarea: schimbului de experiență, a abordărilor inovatoare și a consolidării capacităților în ceea ce privește implementarea programelor Interreg, implementarea programelor din cadrul obiectivului privind investițiile pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, înființarea, funcționarea și utilizarea grupărilor europene de cooperare teritorială, precum și analiza tendințelor de dezvoltare în ceea ce privește obiectivele coeziunii teritoriale;

- componenta 5 - investițiile interregionale pentru inovare prin comercializarea și extinderea proiectelor interregionale de inovare cu potențial de încurajare a dezvoltării lanțurilor valorice europene (ajută actorii implicați în strategiile de specializare inteligentă).

Pe lângă faptul că contribuie la cele cinci obiective de politică stabilite pentru 2021-2027, programele ETC vor servi două obiective specifice Interreg, unul de a sprijini consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea cooperării juridice și administrative („O mai bună guvernare a Interreg”), celălalt pentru a aborda probleme specifice de cooperare externă precum siguranța, securitatea, gestionarea trecerii de frontiere și migrația („O Europă mai sigură și mai securizată”).

Mecanismul pentru Interconectarea Europei (2021-2027)

Mecanismul pentru Interconectarea Europei (2021-2027) este un instrument cheie de finanțare a UE pentru promovarea creșterii locurilor de muncă și a competitivității prin investiții specifice în infrastructură la nivel european. Sprijină dezvoltarea rețelelor transeuropene performante, durabile și interconectate eficient în domeniile transporturilor, energiei și serviciilor digitale. Acest mecanism aduce beneficii locuitorilor din toate statele membre, întrucât face călătoriile mai ușoare și mai durabile, îmbunătățește securitatea energetică a Europei, permițând în același timp o utilizare mai largă a surselor regenerabile

și facilitează interacțiunea transfrontalieră între administrațiile publice, întreprinderi și cetățeni.

În plus față de subvenții, Mecanismul pentru Interconectarea Europei (2021-2027) oferă sprijin financiar proiectelor prin instrumente financiare inovatoare, precum garanții și obligațiuni pentru proiecte. Aceste instrumente creează o pârghie semnificativă în utilizarea bugetului UE și acționează ca un catalizator pentru a atrage finanțări suplimentare din partea sectorului privat și a altor actori din sectorul public.

Programul Mecanismul pentru Interconectarea Europei are următoarele obiective specifice:

• În sectorul transporturilor

- Să contribuie la dezvoltarea proiectelor de interes comun referitoare la rețele și infrastructuri eficiente și interconectate pentru o mobilitate inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, în condiții de siguranță și securitate

- Să adapteze rețelele TEN-T la nevoile în materie de mobilitate militară.

• În sectorul energetic

- Să contribuie la dezvoltarea de proiecte de interes comun referitoare la o mai bună integrare a pieței interne a energiei, la interoperabilitatea rețelelor transfrontaliere și trans-sectoriale, la facilitarea decarbonizării și securitatea aprovizionării, precum și la facilitarea cooperării transfrontaliere în domeniul energiei din surse regenerabile.

• În sectorul digital

- Să contribuie la instalarea unor rețele digitale de foarte mare capacitate și a sistemelor 5G, la sporirea rezilienței și a capacității rețelelor digitale centrale pe teritoriul UE, corelându-le cu teritoriile învecinate, precum și la digitalizarea rețelelor de transport și energie.

De asemenea, prezintă 40 de inițiative concrete privind infrastructura și serviciile de transport de implementat în următorul deceniu. Inițiativele sunt corelate cu următoarele obiective de atins până în anul 2050:

• Eliminarea autoturismelor cu combustibili convenționali din orașe;

• Reducerea cu 40% a emisiilor din transportul maritim;

• Trecerea a 50% dintre pasagerii și mărfurile de pe relațiile interurbane de distanță medie de pe modul rutier pe modul feroviar și naval;

• Reducerea în ansamblu cu 60% a emisiilor generate de activitatea de transport.

Programul Europa Digitală pentru perioada 2021-2027

Programul este configurat pentru a elimina decalajul dintre cercetarea din domeniul tehnologiilor digitale și implementarea acestora și pentru a aduce rezultatele cercetării pe piață, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor europene, în special al întreprinderilor mici și mijlocii. Investițiile din cadrul programului Europa digitală sprijină dublul obiectiv al Uniunii de realizare a tranziției verzi și a transformării digitale și consolidează reziliența și autonomia strategică deschisă a Uniunii.

Programul are următoarele obiective generale: să sprijine transformarea digitală a economiei și a societății europene și să aducă beneficii cetățenilor și întreprinderilor europene. Programul va consolida capacitățile Europei în domenii-cheie ale tehnologiilor digitale prin implementarea acestora pe scară largă, respectiv va extinde difuzarea și adoptarea acestora în domenii de interes public și de către sectorul privat.

Programul va avea cinci obiective specifice și obiective operaționale corespunzătoare:

- Supercalculul(calculul de înaltă performanţă),

- Inteligența artificială,

- Securitatea cibernetică şi încrederea,

- Competențele digitale avansate

- Asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății.

Programul Europa Digitală pentru perioada 2021-2027 va completa alte programe ale UE, precum "Orizont Europa" pentru cercetare și inovare, precum și "Mecanismul pentru Interconectarea Europei (2021-2027)" pentru infrastructura digitală.

Politica UE în domeniul schimbărilor climatice

În decembrie 2020, liderii UE au convenit că 30 % din totalul cheltuielilor din bugetul UE pentru perioada 2021-2027 și Next Generation EU vor viza proiecte legate de climă. Cheltuielile din cadrul ambelor bugete vor respecta obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050, obiectivele climatice ale UE pentru 2030 și Acordul de la Paris. UE își va ridica nivelul de ambiție în materie de climă într-un mod care va:

-stimula creșterea economică durabilă;

-crea locuri de muncă;

-aduce beneficii pe planul sănătății și al mediului pentru cetățenii UE;

-contribui la competitivitatea pe termen lung a economiei UE la nivel mondial prin promovarea inovării în tehnologiile verzi.

Propune ca și obiectiv pe termen lung (2050) reducerea emisiilor cu 80-95% comparativ cu nivelul din 1990. Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice include măsuri precum: utilizarea unei cantități mai mici de apă, adaptarea regulamentelor privind construcțiile, construcții împotriva inundațiilor, dezvoltarea unor culturi adaptate unor condiții de secetă.

Cadrul cuprinde politici și obiective menite să sporească competitivitatea, siguranța și sustenabilitatea economiei și a sistemului energetic ale UE. De asemenea, UE a reformat ETS, a adoptat norme privind monitorizarea și raportarea și a susținut necesitatea unor planuri naționale privind clima și energia și a unor strategii pe termen lung.

Drumul către o economie neutră din punct de vedere climatic necesită acțiuni comune în șapte domenii strategice:

• Eficiență energetică;

• Implementarea de surse regenerabile;

• Mobilitate curată, sigură și conectată;

• Industrie competitivă și economie circulară;

• Infrastructură și interconectări;

• Bio-economie și scurgeri naturale de carbon;

• Captarea și stocarea carbonului pentru a face față emisiilor rămase.

Pactul ecologic european (European Green Deal)

European Green Deal este un set de inițiative și politici prin care Comisia Europeană și-a propus să transforme Europa în primul continent neutru din punct de vedere al climei și poluării, până în 2050, având drept ţinte finale:

• până în 2050, Uniunea Europeană să nu mai emită gaze cu efect de seră;
• creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor;
• nicio persoană și niciun loc nu va fi lăsat în urmă.

UE s-a angajat să atingă neutralitatea climatică până în 2050. Realizarea acestui obiectiv va presupune o transformare a societății și a economiei Europei, care va trebui să fie eficientă din punctul de vedere al costurilor și justă, precum și echilibrată din punct de vedere social. European Green Deal are prevăzut un plan de acțiuni menit că stimuleze utilizarea resurselor în mod eficient, prin trecerea la o economie circulară, dar și să se reducă poluarea și să se refacă biodiversitatea, fiind prevăzute, la nivelul tuturor sectoarelor economice, următoarea acțiuni:

• investiții în tehnologii ecologice;

• sprijin pentru inovare în sectorul industrial;

• introducerea unor forme de transport privat și public mai puțin poluante, mai ieftine și mai sănătoase;

• decarbonizarea sectorului energetic;

• îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor;

• colaborarea cu partenerii internaționali pentru îmbunătățirea standardelor de mediu la nivel mondial.

Pentru a avea rezultatele dorite, European Green Deal va acționa în mai multe domenii, pentru care se vor elebora și actualiza legislații moderne, menite să aibă în centru protejarea mediului:

- Biodiversitate – Măsuri menite să protejeze ecosistemul nostru fragil;
- De la fermă la consumator – Modalități de a asigura un lanț alimentar mai durabil;
- Agricultură sustenabilă – Sustenabilitate în agricultura europeană și mediul rural prin Politica Agricolă Comună;
- Energie curată – Utilizarea surselor regenerabile de producere a energiei;
- O industrie durabilă – Modalități de a asigura cicluri de producție mai durabile, care respectă mai mult mediul înconjurător;
- Construcții și renovare – Nevoia ca sectorul construcțiilor să devină mai curat;
- Mobilitate durabilă – Promovarea unor mijloace de transport mai durabile;
- Eliminarea poluării – Măsuri menite să reducă poluarea rapid și eficient;
- Acțiuni privind clima – Programe și acțiuni prin care Uniunea Europeană să devină un spațiu neutru din punct de vedere al poluării până în 2050.

Politica UE în domeniul IMM-urilor

Cele 25 de milioane de IMM-uri din Europa reprezintă coloana vertebrală a economiei UE, oferind locuri de muncă pentru aproximativ 100 de milioane de personae şi reprezintă mai mult de jumătate din PIB-ul Europei. IMM-urile oferă soluții inovatoare la provocări precum schimbările climatice, utilizarea eficientă a resurselor și coeziunea socială și contribuie la răspândirea acestor inovații în toate regiunile Europei fiind esențiale pentru

dubla tranziție a UE către o economie sustenabilă și digitală. IMM-urile sunt extrem de importante pentru competitivitatea și prosperitatea Europei, pentru suveranitatea sa economică și tehnologică și pentru reziliența la șocuri externe, ca atare, ele reprezintă o parte esențială a realizării strategiei industriale a UE.

Criza din 2020 provocată de COVID-19 a impulsionat IMM-urile să se orienteze către tehnologii inovatoare, noi forme de organizare a muncii și modele de afaceri digitale, cum ar fi comerțul electronic, economia colaborativă și telemunca. Pe de altă parte, multe IMM-uri au întâmpinat dificultăți, astfel încât, sunt orientate către respectarea drepturilor de proprietate intelectuală și stimularea inovării.

De altfel, doar 17 % dintre IMM-uri au integrat cu succes tehnologii digitale în activitatea lor, comparativ cu 54 % dintre întreprinderile mari, arată datele din Raportul din 2018 al Grupului de lucru pentru centrele de inovare digitală.

Dezvoltarea tehnologică și digitalizarea sporesc oportunitățile IMM-urilor de a-și îmbunătăți eficiența proceselor de producție și capacitatea de inovare în materie de produse și modele de afaceri, contribuind, astfel, la realizarea tranziției ecologice și la combaterea efectelor schimbărilor climatice.

IMM-urile sunt foarte diverse în ceea ce privește modelele de afaceri, dimensiunea, vârsta și profilurile antreprenorilor și au la bază o rezervă diversă de talente de ambele sexe.

Tranziția către o Europă mai sustenabilă din punct de vedere economic, ecologic și social trebuie să meargă mână în mână cu tranziția către digitalizare. Pentru aceasta, este nevoie de măsuri specifice care să stimuleze dezvoltarea unui sector prosper al IMM-urilor în economie și să ofere oportunități de creștere pentru IMM-urile care doresc să se extindă.

Digitalizarea le poate oferi IMM-urilor oportunități importante de a îmbunătăți eficiența proceselor de producție și capacitatea de inovare în materie de produse și modele de afaceri. Utilizarea tehnologiilor disruptive avansate, cum ar fi tehnologia blockchain și inteligența artificială (IA), tehnologia cloud și calculul de înaltă performanță (HPC), poate spori în mod semnificativ competitivitatea acestora.

Însă IMM-urile nu beneficiază încă pe deplin de toate avantajele datelor, care reprezintă componenta vitală a economiei digitale. Multe dintre ele nu conștientizează valoarea datelor pe care le creează și nu sunt suficient de bine protejate sau pregătite pentru viitoarea economie bazată pe date.

Într-o economie locală care se bazează în special pe agricultură, *hub*-ul s-ar putea specializa în identificarea acelor soluții care să ajute fermierii să-și optimizeze cultura și în același tip să contribuie la eficientizarea sistemelor agricole din punct de vedere economic, social și ecologic (ex. agricultura de precizie).

UE va lansa, de asemenea, un program pentru „voluntari în domeniul digital" care să le permită tinerilor calificați și persoanelor în vârstă experimentate să împărtășească din competențele lor digitale întreprinderilor tradiționale. Totodată, Comisia va sprijini și va interconecta intermediarii IMM-urilor, cum ar fi clusterele, EEN și EREK, pentru a ajuta personalul IMM-urilor să își actualizeze competențele în domeniul sustenabilității.

Pentru următoarea perioadă în cadrul Politicii UE în domeniul IMM-urilor Comisia Europeană va derula noi inițiative care vizează șapte obiective strategice (https://ec.europa.eu/growth/smes_en):

1. Să permită IMM-urilor să lucreze într-un mediu juridic și administrativ modern

2. Să realizeze o piață unică prietenoasă cu IMM-urile

3. Să ajute IMM-urile să se internaționalizeze în afara UE

4. Să sprijine IMM-urile în transformarea lor digitală

5. Să sprijine IMM-urile în eforturile lor de inovare

6. Să îmbunătățească accesul IMM-urilor la finanțare

7. Să îmbunătățească accesul IMM-urilor la competențe, talente și consultanță externă

Programul InvestEU (2021-2027)

Invest EU este un fond de garantare, adică va garanta împrumuturile care vor finanţa proiectele selectate, în patru domenii majore:

- infrastructură sustenabilă – energie sustenabilă, conectare digitală, transport „verde”, infrastructură de mediu, regenerarea și managementul deșeurilor, economie circulară, promovarea interoperativității, întărirea sinergiilor între transport, energie și digitalizare;
- cercetare, inovare și digitalizare – transpunerea rezultatelor cercetării în practică, digitalizarea industrială, creșterea rolului companiilor inovative, inteligența artificială;
- IMM-uri – facilitarea accesului la finanțare al companiilor mici și mijlocii;
- investiții sociale – finanțarea proiectelor de formare continuă, de educație, de sănătate, de locuințe sociale și inovare socială, integrarea persoanelor vulnerabile.

Obiectivul general al Programului este de a sprijini obiectivele politice ale Uniunii prin intermediul unor operațiuni de finanțare și de investiții care contribuie la: competitivitatea Uniunii, inclusiv inovarea și digitalizarea; durabilitatea și creșterea economiei Uniunii; reziliența socială și caracterul incluziv al Uniunii; integrarea piețelor de capital ale Uniunii și consolidarea pieței unice, inclusiv prin soluții care abordează fragmentarea piețelor de capital ale Uniunii, prin diversificarea surselor de finanțare pentru întreprinderile din Uniune și prin promovarea finanțării durabile (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A439%3AFIN).

Programul InvestEU are următoarele obiective specifice:

• Sprijinirea finanțării și a operațiunilor de investiții în infrastructură durabilă în domeniile transportului, energiei, conectivității digitale, aprovizionării și prelucrării materiilor prime, spațiului, oceanelor și apei, deșeurilor, naturii și al altor infrastructuri de mediu, echipamentelor, bunurilor mobile și implementării tehnologiilor inovatoare care contribuie la îndeplinirea obiectivelor de mediu sau de sustenabilitate socială ale Uniunii sau la ambele obiective, ori care respectă standardele de mediu sau de sustenabilitate socială ale Uniunii;

• Sprijinirea finanțării și operațiunilor de investiții în domeniile cercetării, inovării și digitalizării;

• Sporirea accesului la finanțare și a disponibilității fondurilor pentru IMM-uri și, în cazuri justificate în mod corespunzător, pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie;

• Sporirea accesului la și a disponibilității microfinanțării și a finanțării întreprinderilor sociale, sprijinirea finanțării și a operațiunilor de investiții legate de investițiile și competențele sociale și dezvoltarea și consolidarea piețelor de investiții sociale: microfinanțare, finanțarea întreprinderilor sociale și economie socială, competențe, educație, formare și servicii conexe, infrastructura socială (inclusiv locuințe sociale și studențești, inovare socială, asistență medicală și îngrijire pe termen lung, incluziune și accesibilitate, activități culturale cu obiectiv social, integrarea persoanelor vulnerabile, inclusiv a resortisanților țărilor terțe.

O nouă agendă europeană pentru cultură (2018)

Cultura reprezintă un mijloc ideal de comunicare, dincolo de barierele lingvistice, care emancipează spiritele și facilitează coeziunea socială, inclusiv între refugiați, alți migranți și populațiile-gazdă. Participarea culturală îmbunătățește, de asemenea, sănătatea și bunăstarea. Barierele sociale și financiare din calea participării culturale persistă, în pofida eforturilor organizațiilor culturale de a se adapta la evoluția modelelor de consum cultural și a componenței populației. Prin urmare, se propune o nouă abordare, al cărei principiu director să fie *capacitatea culturală*. Aceasta presupune punerea la dispoziție a unei game largi de activități culturale de calitate, promovarea oportunităților de participare și de creație pentru toți și consolidarea legăturilor dintre cultură și educație, afacerile sociale, politica urbană, cercetare și inovare.

Noua agendă are trei obiective strategice, cu dimensiuni sociale, economice și externe:

1. Dimensiunea socială - valorificarea potențialului culturii și al diversității culturale pentru coeziunea și bunăstarea socială;

2. Dimensiunea economică - sprijinirea creativității bazate pe cultură în domeniul educației, al inovării, al creării de locuri de muncă și al creșterii;

3. Dimensiunea externă - consolidarea relațiilor culturale internaționale.

Acțiuni transversale:

Deși majoritatea acțiunilor din cadrul noii agende contribuie în primul rând la unul dintre cele trei obiective - la cel social, la cel economic sau la cel privind relațiile internaționale – multe aspecte sunt transversale. Două mari domenii de acțiune politică la nivelul UE – patrimonial cultural și domeniul digital - vor contribui la atingerea tuturor celor trei obiective.

• Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural

• Digital4Culture - strategie pentru a valorifica propunerile din domeniul drepturilor de autor, al audiovizualului și al radiodifuziunii.

Politica UE în domeniul turismului

Turismul în UE a fost afectat sever de pandemia de coronavirus în 2020. În primele opt luni din 2020, înnoptările intregistrate în structurile de primire turistică din Europa s-au situat undeva la 50% faţă de perioada similară din 2019, pe fondul efectelor pandemiei de coronavirus.

Executivul comunitar subliniază că Europa dispune de un ecosistem turistic foarte activ. Călătoriile, transportul, cazarea, alimentaţia, recreerea sau cultura contribuie la aproape 10% din PIB-ul UE şi constituie o sursă esenţială de locuri de muncă şi de venituri în numeroase regiuni europene. 267 de milioane de europeni (62% din populaţie) fac cel puţin o călătorie privată de agrement pe an, iar 78% dintre europeni îşi petrec vacanţele în ţara lor de origine sau în altă ţară din UE.

Ecosistemul turistic a fost, de asemenea, unul dintre cele mai afectate de restricţiile severe impuse circulaţiei şi călătoriilor în urma pandemiei de COVID-19. Organizaţia Mondială a Turismului (UNWTO) prevede o reducere cu 20-30% a numărului de sosiri internaţionale, ceea ce înseamnă pierderi între 280 şi 420 de miliarde de euro pentru

industria călătoriilor în întreaga lume. În Europa, vara este un anotimp crucial pentru industrie, aducând, în medie, încasări de 150 de miliarde de euro pentru sectorul turismului european şi 360 de milioane de turişti.

Comisia Europeană a prezentat în mai 2020 un pachet de orientări și recomandări pentru a ajuta statele membre să elimine treptat restricțiile de călătorie și pentru a permite întreprinderilor din domeniul turismului să își redeschidă porțile, respectând în același timp măsurile sanitare. Acest pachetul urmărește să ajute sectorul turismului din UE să se redreseze în urma pandemiei, sprijinind întreprinderile și asigurând faptul că Europa continuă să fie destinația de top a vizitatorilor europeni și străini.

Pachetul „Turism și transport” al Comisiei Europene include:

- O strategie globală de redresare în 2020 și în perioada ulterioară;
- O abordare comună a restabilirii libertății de mișcare și a eliminării restricțiilor la frontierele interne ale UE, în mod treptat și coordonat;
- Un cadru de sprijinire a restabilirii treptate a transportului, asigurând în același timp siguranța pasagerilor și a personalului;
- O recomandare care urmărește să facă din voucherele de călătorie o alternativă atractivă la rambursarea în numerar;
- Criterii pentru reluarea treptată, în condiții de siguranță, a activităților turistice și pentru elaborarea de protocoale sanitare pentru unitățile de primire turistice cum ar fi hotelurile.

Pentru turiști și călători UE dorește să le ofere cetățenilor încrederea și siguranța de a călători din nou cu ajutorul următoarelor măsuri:

- Restabilirea în condiții de siguranță a libertății de mișcare și eliminarea controalelor la frontierele interne;
- Restabilirea serviciilor de transport în întreaga UE, protejând în același timp sănătatea lucrătorilor din domeniul transporturilor și a pasagerilor;
- Reluarea în siguranță a serviciilor de turism:
- Asigurarea interoperabilității transfrontaliere a aplicațiilor de urmărire:
- Voucherele trebuie să devină o opțiune mai atractivă pentru clienți:

Pentru întreprinderile din domeniul turismului UE își propune să sprijine sectorul european al turismului prin:

- Asigurarea de lichidități destinate întreprinderilor din domeniul turismului, în special IMM-urilor, prin:
- Salvarea de locuri de muncă cu un ajutor financiar de până la 100 de miliarde EUR din cadrul programului SURE:
- Informarea cetățenilor cu privire la oferta turistică locală, promovarea atracțiilor și a turismului local și a Europei ca destinație turistică sigură:

Comisia Europeană va organiza, împreună cu instituțiile UE, industria, regiunile, orașele și alte părți interesate, o convenție europeană pentru a reflecta asupra viitorului ecosistemului turistic european durabil, inovator și rezilient — „Agenda europeană pentru turism 2050". Aceasta subliniază printre altele, importanța turismului în dezvoltarea rurală, care nu mai trebuie interpretat exclusiv din punctul de vedere al dezvoltării agricole, ci ca vector de progres al zonelor rurale mai puțin dezvoltate, cu terenuri agricole marginale cu randament productiv scăzut, dar de o mare importanță în ceea ce privește valoarea ecologică și peisagistică, dar și protecția biodiversității; din acest motiv, instituțiile europene ar trebui să integreze în mod adecvat turismul și oportunitățile oferite de acesta în Strategia în domeniul biodiversității, în Strategia „De la fermă la consumator", în noua politică agricolă comună, în rețeaua Natura 2000 și în viziunea pe termen lung asupra zonelor rurale.

Comisia Europeană a lansat în iunie 2020, o campanie în rețelele de socializare cu scopul de a sprijini turismul cultural sustenabil, ca răspuns la criza economică generată de pandemie care a afectat în egală măsură și turismul UE.

Campania cu sloganul „Cultura Europei –aproape de tine / Europe's Culture – close to you" promovează redescoperirea valorilor culturale și naturale ale Europei, încurajând europenii să se bucure într-un mod sustenabil și în siguranță de destinațiile culturale ofertante aflate aproape de casele lor.

Campania promovează oferte culturale existente – în format fizic sau digital – sprijinite de UE sau de partenerii săi, cum ar fi situri sau proiecte câștigătoare ale premiilor

UE pentru patrimoniul cultural, expoziții, inclusiv în mediul online, situri naturale protejate, arhitectură impresionantă, festivaluri muzicale etc.

O resursă importantă care vine în sprijinul celor care vor să călătorească în UE în vacanță este harta interactivă RE-Open EU(https://reopen.europa.eu/ro/map), care reunește informații importante despre călătorie în toate statele membre.

În cadrul Comunicării Comisiei Europene ”Europa, destinația turistică nr. 1 la nivel mondial – un nou cadru politic pentru turism în Europa” au fost identificate trei acțiuni prioritare:

- stimularea competitivității în sectorul turismului european,
- promovarea dezvoltării unui turism sustenabil, responsabil și de calitate ridicată
- consolidarea imaginii Europei ca o colecție de destinații sustenabile și de înaltă calitate.

Fondul Social European + (FSE+)

Fondul social european (FSE) a fost înființat în temeiul Tratatului de la Roma în vederea îmbunătățirii mobilității lucrătorilor și a oportunităților de angajare pe piața comună. Sarcinile și normele sale de funcționare au fost ulterior revizuite, pentru a reflecta evoluțiile care au avut loc în situația economică și de ocupare a forței de muncă a statelor membre, precum și evoluția priorităților politice definite la nivelul UE.

FSE+ sprijină următoarele obiective specifice în domeniile de politică ale ocupării forței de muncă, educației, incluziunii sociale și sănătății, contribuind astfel la obiectivul de politică intitulat „O Europă mai socială prin implementarea Pilonului European al drepturilor sociale” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0382&from=EN):

- îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactive, promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;

- modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru ca acestea să evalueze și să anticipeze necesitățile în materie de competențe, să asigure o asistență promptă și

personalizată și să sprijine corelarea cererii și a ofertei, tranzițiile și mobilitatea pe piața muncii;

- promovarea participării femeilor la piața muncii, a unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor, a unui mediu de lucru sănătos care să reducă riscurile la adresa sănătății, a adaptării la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor și a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate;

- îmbunătățirea calității, a eficacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare, pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe digitale;

- promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți;

- promovarea învățării pe tot parcursul vieții, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională;

- favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;

- promovarea integrării socioeconomice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii;

- creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

- promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

- reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, inclusiv prin măsuri auxiliare.

Bună guvernanță pentru politica de coeziune.

Consolidarea capacității administrative (2018)

Politica de coeziune se bazează pe dispozițiile Tratatului Fundamental al Uniunii Europene și reprezintă o expresie a solidarității europene care vizează consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, dorind să reducă decalajele dintre regiuni, încercând totodată să promoveze dezvoltarea socio-economică într-un mod cât mai echilibrat și armonios.

Documentul sus-menționat (https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2018/g ood-governance-for-cohesion-policy-administrative-capacity-building) prevede,cu privire la gestionarea politicii de coeziune, următoarele priorități:

• Sprijinirea capacității administrative se referă la asigurarea structurilor corespunzătoare, a resurselor umane, a sistemelor și instrumentelor necesare, adică asigurarea faptului că responsabilitățile și sarcinile sunt clar atribuite și personalul este motivat și are competențele cerute pentru a gestiona fondurile. De asemenea, instituțiile trebuie să aibă la dispoziție instrumentele corespunzătoare (sisteme IT, manuale, regulamente etc.), care să le facă mai puțin vulnerabile;

• Guvernanța include asigurarea interacțiunii și coordonării cu părțile interesate și responsabilizarea politicienilor și managerilor pentru performanță, protejarea împotriva corupției și a conflictelor de interese și promovarea transparenței.

Acțiuni prioritare propuse în document sunt:

• Instrumente (toolbox) pentru stimularea capacității

• Instruire și sprijin adaptate

• Proceduri de calitate și parteneriate

I.2 CONTEXTUL NAŢIONAL DE DEZVOLTARE

Pornind de la Agenda 2030, România şi-a creat Strategia Naţională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, ce reprezintă contextualizarea Agendei la specificul românesc.

Toate țările trebuie să se asigure că politici adecvate sunt pregătite pentru implementarea Agendei 2030. Țările trebuie să promoveze instituții eficiente și inclusive și să creeze politici bazate pe statul de drept, drepturile omului, drepturile femeii, egalitatea de gen și creşterea implicării femeilor.

România susține pe deplin ideea că Agenda 2030 trebuie să fie implementată de către instituțiile locale, răspunzând direct nevoilor cetățenilor. Nevoile, interesele și grijile acestora trebuie să fie soluționate prin definirea unor strategii de dezvoltare locală și națională.

România este angajată să implementeze Obiectivele de Dezvoltare Durabilă la nivel naţional şi va revizui Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, pentru a integra Obiective de Dezvoltare Durabilă. Excluziunea socială este identificată ca o provocare majoră la adresa implementării Obiectivelor. În Strategia românească revizuită, se va pune accentul pe susținerea incluziunii persoanelor cu dizabilități, a tinerilor și a femeilor, în politicile de dezvoltare. Eradicarea sărăciei reclamă oportunități decente de angajare, iar prevenirea și evitarea excluziunii sociale necesită politici de coeziune socială.

Ca membru al Uniunii Europene, România contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă nu numai din perspectivă naţională, dar şi la nivel internaţional, prin sprijinul pe care îl acordă ţărilor mai puţin dezvoltate, prin intermediul asistenţei oficiale

pentru dezvoltare. Experienţa acumulată de România în procesul de tranziţie este de natură a susţine eforturilor ţărilor interesate de a beneficia de un astfel de sprijin.

Dezvoltarea durabilă în România; Angajament politic pentru Agenda 2030

•În aprilie 2016, ambele camere ale Parlamentului României și-au declarat susținerea pentru implementarea celor 17 obiective.

•Parlamentul României a fost primul parlament din cele 176 ale Uniunii Interparlamentare care și-a exprimat susținerea pentru Agenda 2030.

•S-au tradus două manuale privind dimensiunea parlamentară a implementării Agendei 2030 pentru a sprijini legiuitorul în integrarea componentei dezvoltării durabile în procesul legislativ.

Atribuții ale Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă**:**

•de coordonare a activităților de implementare rezultate din setul de 17 obiective de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030;

•de planificare și de integrare a datelor și informațiilor comunicate de către instituțiile cu atribuții în domeniu;

•de monitorizare a indicatorilor specifici naționali;

•de a formula propuneri de ajustare a obiectivelor-țintă.

În mai 2017, a fost înființat prin HG nr. 313/2017 Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, pentru a coordona implementarea celor 17 obiective la nivel național.

Obiectivele pentru Dezvoltare Durabilă urmăresc în principal**:**

• Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;

• Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme;

• Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014;

• Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018;

• Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone ;

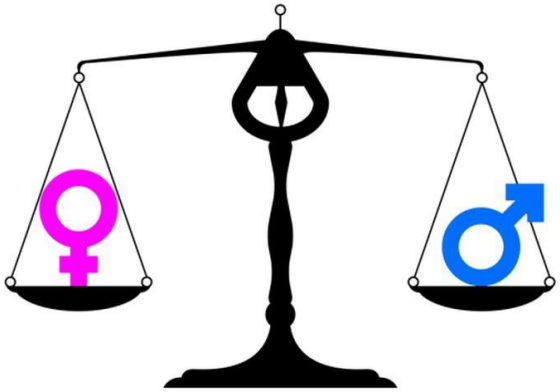
• Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole pentru a asigura securitatea alimentară, prin realizarea unui management al terenurilor agricole ce presupune introducerea unor tehnologii și a unor utilaje performante pentru eficientizarea procesului agricol și asigurarea controlului producției;

• Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică;

• Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor;

• Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate;

• Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile;

• Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale;

• Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educational;

• Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă;

• Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor şi noţiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violenţă în școli;

• Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului

educational;

• Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;

• A sigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică;

• Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%;

• Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile;

• Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile;

• Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică;

• Valorificarea resurselor culturale specifice pe plan local prin protejarea patrimoniului cultural, identității culturale și îndeletnicirilor tradiționale (artizanale, artistice, culinare); încurajarea dezvoltării în continuare a agroturismului

• Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025 ;

• Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre natural;

• Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement;

• Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

•Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică.

I.3 PRIORITĂȚI DE DEZVOLTARE A ROMÂNIEI FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE ÎN PERIOADA 2021 – 2027

UE-27 prevede un buget pe termen lung de 1 074,3 miliarde EUR la prețurile din 2018, inclusiv integrarea Fondului European de Dezvoltare. Împreună cu instrumentul de redresare Next Generation EU în valoare de 750 de miliarde EUR, acest buget va permite UE să asigure în anii următori o finanțare fără precedent, în valoare de 1,8 mii de miliarde EUR, pentru a sprijini redresarea în urma pandemiei de COVID-19 și prioritățile pe termen lung ale UE în diferite domenii de politică. Se așteaptă ca majoritatea programelor sectoriale de finanțare ale UE să fie adoptate în prima parte a anului 2021, urmând să se aplice retroactiv de la începutul anului 2021.

În viitorul cadru financiar multianual, finanțarea UE va fi direcționată către priorități noi și către priorități consolidate, în toate domeniile de politică ale UE, inclusiv tranziția verde și cea digitală. Politica de Coeziune și Politica Agricolă Comună vor continua să beneficieze de o finanțare importantă și vor fi modernizate pentru a se asigura contribuția lor optimă la redresarea economică a Europei și la obiectivele ecologice și digitale ale UE. Finanțarea în cadrul noului instrument de redresare va ajuta statele membre ale UE să combată consecințele crizei provocate de COVID-19, consolidând astfel modernizarea și reziliența.

UE va cheltui 132,8 miliarde EUR în domeniul de cheltuieli „piața unică, inovare și sectorul digital” și 377,8 miliarde EUR pentru „coeziune, reziliență și valori”. Datorită finanțării suplimentare din partea Next Generation EU, aceste cuantumuri vor crește la 143,4 miliarde EUR și, respectiv, 1 099,7 miliarde EUR, incluzând împrumuturile acordate statelor membre. O altă finanțare de 356,4 miliarde EUR va fi alocată domeniului resurselor naturale și mediului (373,9 miliarde EUR cu contribuția din partea Next Generation EU).

Cheltuielile în domeniul migrației și al gestionării frontierelor se vor ridica la 22,7 miliarde EUR în următorii șapte ani, iar 13,2 miliarde EUR vor fi cheltuite în domeniile securității și apărării. Finanțarea pentru „vecinătate și întreaga lume” se va ridica la 98,4 miliarde EUR.

Pentru a sprijini tranziția digitală, a fost instituit un nou program de finanțare, “Europa digitală”, care să promoveze implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, cum ar fi aplicații de inteligență artificială și instrumente de securitate cibernetică de ultimă generație.

Noul program „UE pentru sănătate” va oferi o bază solidă pentru acțiunile UE în domeniul sănătății ca urmare a lecțiilor învățate pe parcursul pandemiei de COVID-19.

În domeniul cercetării și inovării, programul “Orizont Europa” va beneficia de o majorare semnificativă odată ce finanțarea pe baza Instrumentului de redresare al UE va deveni disponibilă.

De asemenea, sprijinul pentru „migrație și gestionarea frontierelor” a fost consolidat în mod considerabil, incluzând o finanțare destinată punerii la dispoziția Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, până în 2027, a unui număr de până la 10000 de polițiști de frontieră. În domeniul securității și apărării, va fi instituit un nou Fond european de apărare pentru a promova competitivitatea, eficiența și capacitatea de inovare ale bazei tehnologice, industriale și de apărare a UE.

De asemenea, vor fi consolidate programele pentru tineri, cum ar fi Erasmus+ și Corpul european de solidaritate, preconizându-se că numărul participanților la programul Erasmus+ se va tripla în cursul noului cadru financiar multiannual 2021-2027.

Pentru a sprijini cele mai vulnerabile regiuni cu o intensitate ridicată a carbonului în tranziția lor către o economie neutră din punct de vedere climatic, se creează noul Fond pentru o tranziție justă. Acesta va primi finanțare atât din viitorul buget pe termen lung, cât și în cadrul Instrumentului de redresare al UE.

Cea mai mare parte a acestei finanțări va fi direcționată prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență, în valoare de 672,5 miliarde EUR, care va sprijini prin granturi și împrumuturi investițiile publice și reformele din statele membre, ajutându-le

să facă față impactului economic și social al pandemiei de COVID-19, precum și dificultăților aferente tranziției verzi și celei digitale.

În privința utilizării fondurilor europene, prioritățile, stabilite împreună cu Comisia Europeană vizează Pactul Ecologic European, transformarea digitală, dar şi evoluția politicilor clasice europene (politica de coeziune, politica agricolă comună). Tot cu sprijinul finanțărilor oferite de UE, se vor susține cercetarea şi inovarea, investițiile în rețelele transeuropene şi dezvoltarea întreprinderilor mici şi mijlocii, cu scopul de a stimula creşterea şi de a crea locuri de muncă.

Politica agricolă comună

În conformitate cu actuala propunere de Regulament, schemele de plăți directe și măsurile de piață, cu finanțare din FEGA, vor contribui împreună cu intervențiile de dezvoltare rurală la atingerea obiectivelor specifice din Planul Național Strategic. În acest sens, în cadrul Pilonului I, tipurile de intervenții vor lua forma plăților directe decuplate și cuplate, după cum urmează:

• plăți directe decuplate: sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității; sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității; sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri; schemele pentru climă și mediu (eco-scheme).

• plăți directe cuplate: sprijinul cuplat. Complementar plăților directe care vor fi acordate fermierilor, prin intervențiile de dezvoltare rurală finanțate din FEADR – pilonul II, vor fi finanțate următoarele tipuri de investiții și scheme de sprijin

• Investiții în modernizarea, restructurarea și creșterea competitivității fermelor cu accent pe fermele de familie;

• Instalarea tinerilor fermieri;

• Sprijin pentru cooperare în vederea integrării producției pe lanțul agroalimentar;

• Gestionarea riscurilor la nivel de fermă;

• Investiții în crearea și dezvoltarea valorii adăugate prin procesarea și marketing-ul produselor agro-alimentare;

• Investiții în infrastructura de irigații;

• Investiții în infrastructura la scară mică (de apă/apă uzată, rutieră, etc.) în mediul rural;

• Cooperare în vederea inovării, respectiv dezvoltarea de noi practici care să răspundă nevoilor specifice ale fermierilor;

• Plăți compensatorii pentru angajamente în materie de mediu și climă și alte angajamente, constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone defavorizate;

• Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de activități în vederea dezvoltării economiei rurale (turism rural, activități non-agricole din amonte și din avalul agriculturii).

• Facilitatea pentru Recuperare și Reziliență (Recovery and Resilience Facility):

• Acces la granturi și credite alocate acestei facilități din suplimentarea de buget la nivelul UE Rambursarea creditelor se va face începând cu 2028 și cel târziu până în 2058 prin:

a) creşterea de contribuţii naţionale,

b) reducerea fondurilor aferente politicilor din MFF sau

c) noi resurse disponibile.

România va include în Programul Național de Reformă un plan pentru recuperare și reziliență.

Domenii finanțate: investiții și reforme structurale în domenii precum: ocuparea forței de muncă, sfera socială, educație, cercetare-inovare, sănătate, mediul de afaceri, inclusiv administrația publică și sectorul financiar.

Inițiativa SURE

Domenii finanțate:

a) Finanțarea costurilor aferente orelor nelucrate pentru angajatori care hotărăsc reducerea programului de lucru; alte măsuri similare;
b) Finanțarea costurilor pentru un înlocuitor al venitului pentru actuala situație de urgență, în cazul angajaților și lucrătorilor independenți;
c) Finanțarea costurilor pentru măsuri legate de securitatea sanitară la locul de muncă.

GRANTURI DE SPRIJIN PENTRU COMPANII

În cadrul planului de măsuri de relansare economică sunt prevăzute granturi și programe de sprijin cu finanțare din fonduri externe nerambursabile și de la bugetul de stat, care au ca obiective acoperirea capitalului de lucru, finanțarea nevoilor de investiții, scheme pentru digitalizarea companiilor, dar și măsuri de sprijin pentru creșterea ocupării și scheme sau granturi cu caracter social.

Sursele de finanțare: fonduri europene nerambursabile și bugetul de stat

Granturi de sprijin pentru repornirea întreprinderilor capital de lucru și investiții

a) Granturi de sprijin pentru microîntreprinderi – buget: 100 mil. Euro
b) Capital de lucru pentru repornirea activităților economice pentru IMM-uri – buget: 350 mil. Euro
c) Granturi pentru investiții și pentru reconversia economică pentru IMM-uri – buget: 550 mil. euro
d) Schema de ajutor pentru activități de comerț și servicii afectate Covid-19 – buget: 160 mil. lei, finanțarea actuală de la buget fiind de 40 mil. lei și suplimentare de la bugetul de stat 120 mil. lei.
e) Granturi pentru investiții în energie regenerabilă pentru IMM-uri – buget: 200 mil. Euro
f) Granturi de sprijin pentru structurile sportive – buget: 180 mil. euro

Programe de finanțare nerambursabilă pentru creșterea competitivității IMM-urilor

a) Granturi pentru investiții pentru microîntreprinderi – buget: 117 mil. Euro și fonduri suplimentare prin supracontractare: 130 mil. Euro
b) Granturi pentru creșterea competitivității IMM-urilor – buget (alocare inițială și supracontractare): 450 mil. Euro
c) Granturi pentru dezvoltarea IMM-urilor prin finanțarea investițiilor mari – buget (alocare inițială și supracontractare): 550 mil. Euro

Granturi pentru inițiative antreprenoriale inovative și digitalizarea companiilor

Granturi pentru start-up-uri pentru studenți în domenii competitive și inovative – buget: 150 mil. euro

a) Granturi pentru digitalizarea IMMurilor – buget: 150 mil. Euro
b) Finanțarea programelor de educație digitală a angajaților pentru companii – buget: 30 mil. Euro
c) Star-Tech Innovation (Noul program Start - UP)- buget: 294 mil. Euro

Sprijin pentru dezvoltarea agriculturii și a industriei agro-alimentar

a) Granturi pentru achiziția de echipamente pentru irigații – buget: 48 mil. Euro

b) Granturi de finanțare pentru antreprenoriat rural – buget: 200 mil. Euro

c) Instalarea tinerilor fermieri cu teren agricol concesionat de la stat – buget: 42 milioane euro (+20 milioane euro alocare distinctă pentru tinerii din afara granițelor)

Programe de finanțare pentru investiții noi și pentru relocarea companiilor în România

a) Schema de ajutor de stat pentru investiții noi (greenfield) – buget: 1,5 mld. lei anual
b) Schema de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională – buget: 450 mil. lei anual

SCHEME DE GARANTARE ȘI INSTRUMENTE PENTRU SUSȚINEREA LICHIDITĂȚII ÎN ECONOMIE

Programe de garantare a creditelor pentru capital de lucru și investiții

a) Programul IMM Invest pentru garantarea creditelor pentru capital de lucru și investiții pentru IMM-uri – plafon: 15 mld. Lei
b) Garanții de stat pentru creditarea companiilor mari pentru capital de lucru și investiții – plafon: 8 miliarde lei

Programe de garantare pentru asigurarea lichidității companiilor

a) Schema de garantare a creditului comercial (furnizor) – plafon: 1 mld. Lei
b) Program de garantare a finanțărilor de tip factoring cu regres și scontarea efectelor de comerț – plafoane alocate: 1,5 mld. lei/factoring; 1,5 mld. lei/scontare
c) Factoring cu regres (cu recurs) cu garantarea de către stat
d) Scontarea cu garantarea de către stat; plafon alocat schemei: 1,5 miliarde lei
e) Program de garantare a leasing-ului de echipamente și utilaje – plafon: 1,5 mld. Lei
f) Schema de garantare a voucherelor pentru pachetele turistice prin FNGCIMM

INSTRUMENTE FINANCIAR-BANCARE DE CREȘTERE A CAPITALIZĂRII ȘI DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR

Instrumente de creștere a capitalizării companiilor și de finanțare a investițiilor

a) Măsuri de stimulare pentru creșterea capitalurilor proprii ale companiilor românești

Înființarea Fondului Român de Investiții (FRI) pentru finanțarea unor investiții în domenii de interes strategic

a) Dezvoltarea unui fond de investiții, cu o capitalizare inițială de aprox. 300 mil. euro.

b) Înființarea Băncii Naționale de Dezvoltare (BND) ca instituție de credit pentru proiecte de investiții

MĂSURI ACTIVE DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ ȘI DE PROTECȚIE SOCIALĂ

a) Măsuri de sprijin pentru angajați și companii în perioada în care se mențin măsurile de restricție în anumite domenii economice

b) Alte măsuri de sprijin pentru ocuparea forței de muncă

c) Măsuri de protecție socială

Pentru perioada 2021-2027, România are la dispoziție 31 de miliarde euro împărțite în patru instrumente: Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul pentru Tranziție Justă, cărora li se adaugă și bugetul pentru Programul Național de Relansare și Reziliență Aceste resurse de dezvoltare națională vor fi investite în 2021-2027 pentru dezvoltarea infrastructurii de transport și de apă, pentru diminuarea decalajelor interregionale, pentru digitalizarea economiei și pentru încurajarea antreprenoriatului tinerilor și al celor din mediul rural.

Alocarea celor 31 de miliarde de euro:

• 19 miliarde de euro (55% din buget) provin din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), fiind dedicate în special digitalizării, dezvoltării durabile, incluziunii sociale ori sănătății;

• 6,07 miliarde (26%) reprezintă Fondul Social European (FSE+), prin care vor fi sprijinite incluziunea socială, sănătatea, educația și ocuparea forței de muncă;

• 4,4 miliarde de euro (14% din buget) provin din Fondul de Coeziune și sunt alocați pentru a dezvolta domeniul transportului și va sprijini dezvoltarea durabilă;

• 1,7 miliarde euro (5%) vor fi alocați pentru Fondul European Tranziție Justă pentru a sprijini diversificarea economică a celor mai afectate regiuni;

România va beneficia de opt Programe Operaționale:

• Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027: 2,1 miliarde euro;

• Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027: 4,6 miliarde euro;

• Programul Operațional Transport 2021-2027: 8,3 miliarde euro;

• Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027: 7,7 miliarde euro;

• Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027: 2,5 miliarde euro;

• Programul Operațional Sănătate 2021-2027: 4,7 miliarde euro;

• Programele Operaționale Regionale 2021-2027;

• Programul Operațional Asistență Tehnică 2021-2027: 597 milioane euro;

• Programul Operațional Tranziție Justă 2021-2027: 1,7 miliarde euro.

La nivel national se vor adăuga:

1. Programul Acvacultură și Pescuit (PAP) – finanțat din FEPAM

2. Programul Național Strategic (PNS) – finanțat din FEADR

3. Programul InterregNext România-Republica Moldova

4. Programul Național Fondul azil, migrație și integrare

5. Programul Național Fondul securitate internă

6. Programul Național Instrumentul pentru gestionarea frontierelor și vizelor

II. Comuna Pesceana -parte a Regiunii Sud-Vest Oltenia

REGIUNEA SUD-VEST OLTENIA

Cadrul Natural

Regiunea Oltenia, aflată sute de ani între Imperiul Austro-Ungar și Imperiul Otoman, este situată în partea de sud-vest a României și cuprinde cinci județe: Dolj, Olt, Vâlcea, Mehedinți și Gorj, în cadrul cărora găsim 40 orașe, din care 11 municipii, 408 comune și 2 070 sate. În mare parte coincide cu vechea regiune istorică Oltenia, în limitele sale naturale: fluviul Dunărea la Sud, râul Olt (al treilea ca mărime din România) la Est, Carpații Meridionali la Nord și Vest. Cu o suprafață de 29.212 kmp (locul 7 între regiunile României, 12,25% din suprafața țării) și o populație de 2145845 locuitori (9.67% din populaţia României), Regiunea Oltenia se învecinează la sud cu Bulgaria, la est cu regiunea Sud Muntenia, la nord cu Regiunea Centru, iar la vest cu Regiunea Vest și cu Serbia.

Dunărea reprezintă o resursă regională importantă și urmărește granița cu Bulgaria și cu Serbia pe o distanță de 417 km. De-a lungul celor 1.075 km parcurși pe teritoriul României, Dunărea parcurge 387 km în regiunea Oltenia (192 km în Mehedinti, 150 km în Dolj și 45 Km în Olt), formând cel mai mare lac artificial la Porțile de Fier, unde se găsește și Parcul natural cu același nume, al doilea cel mai mare parc natural din România (cca 115.655 ha) după Parcul Natural „Munții Maramureșului”. Cele 20 orașe traversate de-a lungul malului românesc sunt porturi fluviale, din care 5 aparțin regiunii Oltenia: Orșova, Drobeta Turnu-Severin, Calafat, Bechet și Corabia. Pe lângă acestea, regiunea Oltenia mai dispune și de porturile din comunele Svinița, Dubova (unde se afla și portul Tisovița), Gruia, Cetate și Rast. Importanța strategică a Dunării ca un coridor pan-european pentru tranzitul de mărfuri

dintre Europa Centrală, Europa de Vest, Marea Neagră, regiunea Caucaziană, Asia Centrală și Orientul Mijlociu și Orientul Îndepărtat, a fost reconfirmată de către Comisia Dunării prin înființarea Coridorului VII și de către Guvernul României, ce consideră că dezvoltarea coridorului este de o importanță strategică, având în plan modernizarea sistemului de semnalizare și a măsurilor hidro-tehnice, asigurarea adâncimii minime de navigație în punctele critice pe toată perioada anului, modernizarea și întreținerea infrastructurii portuare (baraje, pilone, bazine și zone portuare). Legătura cu țările învecinate, Serbia și Bulgaria, se face fie pe apă, cu bacul, fie terestru, pe pod. Între Bechet și Oreahovo (Bulgaria), tranzitul fluvial este asigurat cu bacul, având dezavantajul de a fi mai greoi, ceea ce creează întârzieri operatorilor de transport, turiștilor și pasagerilor. Tranzitul spre Serbia-Muntenegru este mai fluid, fiind asigurat prin două puncte de trecere a frontierei pe pod, respectiv Porțile de Fier I, construit în anul 1968, care leagă Drobeta Turnu Severin de Kladovo și Porțile de Fier II, care leagă zona Ostrovul Mare de Prahovo în Serbia. Dunărea, pe lângă importanța majoră de coridor de transport pan-european, a acționat ca o barieră naturală. Cinci secole Dunărea a reprezentat doar o frontieră politică și administrativă pentru statele riverane, fiind, de multe ori, percepută ca o axă a izolării. Datorită poziției geopolitice strategice pe care o are sectorul românesc al Dunării în contextual european s-au făcut eforturi de-o parte și de alta a malurilor în vederea diminuării rolului de graniță politică și transformării sale într-un coridor al infrățirii.

Deși un proiect de construire a unui pod peste Dunăre în zona Calafat-Vidin datează din anul 1925, acesta a fost finalizat în iunie 2013, conectând România și Bulgaria, devenind astfel, al doilea pod peste Dunăre în sectorul de graniță a României cu Bulgaria. Podul Calafat-Vidin are o lungime de aproximativ doi kilometri, două benzi rutiere pe fiecare sens, o linie de cale ferată, două trotuare și o pistă pentru bicicliști. Până în 2013, porțiunea de 470 kilometri din Dunăre care formează granița bulgaro-română era în funcțiune un singur pod, între Ruse și Giurgiu, inaugurat la 20 iunie 1954 și denumit „Podul Prietenie”, fiind prevăzut cu o cale rutieră și feroviară.

Podul Calafat-Vidin peste Dunăre

Relieful are o distribuție relativ echilibrată, cuprinzând munți, câmpii, dealuri și podișuri. În zona de nord a Olteniei, relieful este muntos și deluros (Carpații și zona subcarpatică), predominând pădurile și pășunile alpine. Zona de câmpie este una din cele mai fertile din Europa Centrală. Regiunea este străjuită în nord de Carpații Meridionali, iar în vest, sud și est de ape curgătoare: Dunărea, respectiv Oltul. Râul Jiu străbate regiunea în direcția nord-sud și o împarte în două părți aproape egale, în care relieful uneia pare să se oglindească în cealaltă. Nordul Olteniei este muntos, fiind prezente aici două masive: Parâng (la est de râul Jiu) și Retezat-Godeanu (la vest de râul Jiu). La sud de Carpați se află zona subcarpatică, reprezentată printr-un șir de dealuri (Dealul Bran, Măgura Slătioarei, Dealurile Gorjului, Dealul Bârzei) și depresiuni (Novaci, Tismana, Târgu Jiu). În nord-vest se află Podișul Mehedinți, dealurile Coșuștei și depresiunea Severin. La sud de Subcarpați se află Podișul Getic, acesta fiind divizat în Platformele: Strehaiei (la vest de râul Jiu, divizată în platformele Hușniței și Bălăciței), Jiului (străbătută de Jiu) și Oltețului (la est de Jiu). În sudul

Olteniei se află Câmpia Olteniei, care este de altfel cel mai vestic sector al Câmpiei Române. Câmpia Olteniei este alcătuită de Câmpiile Blahniţei şi Băileştilor (la vest de Jiu) şi Romanaţilor (la est de Jiu). După altitudinea vârfurilor montane, se întâlnesc următoarele categorii: Munţii Căpăţânii (altitudine maximă 2124 m-Vârful Ursu), Munţii Cozia (altitudinea maximă 1660 m-Vârful Cozia), Munţii Făgăraş (altitudinea maximă 2544 m-Vârful Moldoveanu,-cel mai inalt din Carpaţi), Munţii Lotrului-Vârful Ştefleşti, 2242 m, Subcarpații Getici, regiunea submontană, cu altitudinea maximă 1018 m–Măgura Mățău, Podișul Getic, intersectat de văile adânci ale Oltului, Jiului, Argeşului şi afluenții acestuia.

Ca și Dunărea, Munții Carpați (încadrând regiunea la Nord și Vest) reprezintă o barieră naturală între Oltenia și celelalte două regiuni (Centru și Vest). Tranzitul spre Transilvania (regiunea Centru) se desfășoară prin trecătoarea Turnu Roșu–Valea Oltului către județul Sibiu. Tranzitul spre Regiunea Vest (Banat) se face prin trecătoarea Lainici din Valea Jiului către județul Hunedoara și prin defileul Dunării (Porțile de Fier). Tranzitul rutier este relativ dificil pe axele N-S și V-E. Atât în sectorul de defileu, cât și în cel al pasurilor care leagă regiunea de regiunile învecinate există risc de alunecări de teren, prăbuşiri şi rostogoliri de pietre. Fenomenele cu cea mai mare desfăşurare, atât în sectorul depresionar cât şi cel de defileu, sunt cele de natură geomorfologică, de tipul alunecărilor de teren și căderilor de roci. Defileul Oltului, între Turnu-Roşu şi Cozia, este recunoscut pentru producerea de procese de tipul căderilor libere şi rostogolirilor de roci, alunecări de teren şi procese de ravenare, în special la intrarea în defileu, care duc la îngreunarea activităților antropice în zonă și a traficului. Aceste fenomene se activează în perioadele toamnă-primăvară din cauza efectului îngheț-dezgheț. De asemenea, trecătorile sunt extrem de expuse în cazul producerii avalanşelor și devin impracticabile iarna, în condiții de vreme severă. Șoseaua Transalpina, fiind un drum alpin, este închisă pe perioada iernii.

Relieful – componentă esenţială a peisajului geografic, prezintă o impresionantă armonie în îmbinarea trăsăturilor de ansamblu şi regionale din cuprinsul Olteniei. Relieful regiunii, cu precădere cel carpatin, se înscrie drept cel mai variat şi important potenţial turistic, prezentând interes atât prin valoarea sa peisagistică, dar mai ales prin aceea că oferă posibilităţi diferenţiate de amenajare şi dotare turistică şi, în general, de desfăşurare a activităţii de turism.

Relieful regiunii oferă un profil diversificat în ceea ce privește altitudinea: la Sud Câmpia Dunării – altitudine 50 m, la Nord și la Vest Munții Carpați – altitudine maximă pe teritoriul regiunii aproximativ 2400m, pe o distanță de circa 200 km diferența de nivel fiind semnificativă. Repartiția teritorială după formele de relief oferă o imagine relativ echilibrată cuprinzând munți, câmpii, dealuri și podișuri.

Transalpina la peste 2000 m altitudine

Regiunea prezintă o mare diversitate a peisajului, generată de felurite structuri geologice şi forme de relief, de alternanţa culmilor montane şi deluroase cu depresiunile şi culoarele de văi, de diferenţierile altitudinale, ce se completează cu diferite componente ale vegetaţiei, faunei şi apelor, sporindu-i complexitatea.

Pe culmile carpatine cele mai înalte, de peste 2000 m, o atracţie turistică deosebită o prezintă peisajele alpine de pe platourile munţilor Godeanu, Parâng, Şureanu, Cândrel, cu

relief glaciar, impunător prin grandoarea şi simetria formelor sale (circuri şi văi glaciare, piscuri golaşe, creste zimţate, lacuri glaciare şi custuri). Arealele calcaroase, îndeajuns răspândite (6% din teritoriul regiunii), se remarcă prin peisajele carstice, de mare spectaculozitate, cu o gamă largă de forme şi fenomene carstice de suprafaţă şi de adâncime (în arealul mehedințean). Importante pentru turism sunt şi platourile cu doline şi lacuri carstice temporare, cheile (Oltului şi Jiului etc.), abrupturile, izbucurile, stâncăriile, crestele, precum şi peşterile sau râurile subterane cu cascade (în munţii: Mehedințiului, Parâng).

Regiunea dispune şi de un important potenţial speologic de mare valoare ştiinţifică şi estetică, multe dintre peşteri fiind ocrotite de lege ca monumente ale naturii, rezervații naturale, și arii protejate. Patrimoniul natural protejat cuprinde parcuri naturale naţionale şi regionale, rezervaţii ale biosferei, rezervaţii naturale, peisaje naturale, monumente ale naturii, arii protejate şi acvifaunistice.

Munții, bogați în resurse (dintre care cărbunele și lemnul în special) au favorizat dezvoltarea mineritului și exploatările silvice. Podișurile și câmpiile din partea de sud a regiunii favorizează agricultura, Oltenia fiind una din regiunile agricole tradiționale din România.

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrologică, alături de configurația reliefului, conferă regiunii rolul energetic principal în România, prin exploatarea potențialului apelor curgătoare care traversează regiunea: fluviul Dunărea, râurile Jiu și Olt. Pe teritoriul Olteniei se află complexele hidroenergetice Porțile de Fier (printre cele mai mari din Europa) – județul Mehedinți și Lotru-Olt în județul Vâlcea (printre cele mai mari din România). Mai mult, aproape de zonele miniere Motru – Valea Jiului funcționează două din cele mai mari centrale termoelectrice din România: Rovinari și Turceni. Producția de energie termoelectrică împreună cu activitățile miniere, creează probleme substanțiale asupra mediului, probleme ce au un impact mare asupra standardului de viață al locuitorilor din regiune. De exemplu, calitatea apei potabile este afectată de poluarea Râului Jiu.

Cele mai importante râuri sunt: Olt (împreună cu afluenții Lotru și Olteț), Jiu (împreună cu afluenții Tismana, Motru, Amaradia și Gilort), Desnățui, Drincea și Cerna. Râurile Olt și Jiu traversează regiunea de la Nord la Sud.

Rețeaua hidrologică, alcatuită în principal din fluviul Dunărea, râurile Olt și Jiu, conferă regiunii rolul energetic principal în România (71,57% din totalul producției hidroelectrice). Cele mai importante râuri sunt: Olt (împreună cu afluenţii Lotru şi Olteţ), Jiu (împreună cu afluenţii Tismana, Motru, Amaradia şi Gilort), Desnăţui, Drincea şi Cerna.

Printre principalele lacuri naturale se numără Bistreț (județul Dolj) - al doilea ca dimensiune din ţară, cu o suprafaţă de 1867 hectare, Zăton (județul Mehedinți) și Gâlcescu (județul Vâlcea).

Hidrocentrala Porțile de Fier 2

La **Porțile de Fier II** se află una din cele mai mari hidrocentrale din România, ea ocupând locul II în România după Porțile de Fier I.

Există și lacuri artificiale, printre care: Ostrovu Mare (40 000 ha) – primul ca mărime la nivel național, Porțile de Fier (10 000 ha) – al doilea ca mărime la nivel național în județul Mehedinți; Lacul Vidra de pe râul Lotru în județul Vâlcea (situat la 1289 m altitudine, cu o suprafață de 1035 ha, adâncime maximă de 109 m și lungime de 9 km), a cărui apă este folosită pentru hidrocentrala Lotru-Ciunget. Apele acestor lacuri sunt utilizate pentru obținerea de energie. În zona carstică a Podişului Mehedinţi sunt lacuri carstice temporare precum Zăton, Ponoare şi Gornoviţa.

Lacul carstic Zăton

Lacuri sărate sunt la Ocniţa şi Ocnele Mari, iar lacurile artificiale sunt: Vidra (lac de acumulare antropic), Călimănești, Băbeni, Dăeşti şi Brădişor (lac antropic, cu o suprafaţă de 230 ha).

Izvoarele minerale sulfuroase, oligominerale, clorurate şi iodate se găsesc la Călimănesti Căciulata, Olăneşti, Govora, Muereasca, Dobriceni, Buneşti, Râmnicu Vâlcea, Mateeşti, Ocnele Mari, Ocniţa, Oţeşani, Pietrarii de Sus şi la Goruneşti.

O mențiune aparte pentru teritoriul județtului Gorj, bogat în ape subterane precum apele de carst provenite din bara calcaroasă montană, unde s-a făcut și captarea celor două izvoare la Runcu și Izverna cu un debit de peste 100 litri/secundă fiecare. Ape freatice la adâncimi mici de circa 2-3 m se află în depresiunile subcarpatice și în luncile râurilor din zona de podiș folosită de locuitori prin captări în puțuri. Apele minerale apar la Săcelu în izvoare, folosite pentru băi.

În subsolul judeţului Mehedinti au fost identificate importante resurse de ape localizate după forma de relief:

-în zona de munte şi podiş, resursele de apă se găsesc înmagazinate în depozitele de alterare de la suprafaţa rocilor stâncoase, în reţeaua de fisuri şi crăpături, apărând sub formă de zone umede sau izvoare, la baza versanţilor. Captarea izvoarelor cât şi a zonelor umede, prin drenuri, pot constitui surse importante de apă potabilă la alimentarea cu apă în sistem centralizat a localităţilor din zonă;

-în zona de deal şi de câmpie înaltă, apele subterane sunt cantonate în straturi acvifere situate la adâncimi de 20-80 m care se descarcă limitat la baza versanţilor si văilor unde eroziunea a interceptat aceste straturi. Orizonturile acvifere pot fi interceptate şi prin foraje executate în zona de platou. Atât prin foraje cât şi prin captarea izvoarelor, localităţile din această zonă pot fi alimentate cu apă potabilă în sistem centralizat;

-în zona de câmpie din sudul judeţului apele sunt cantonate în straturi de nisipuri şi pietrişuri la adâncimi diferite, în funcţie de altitudine: Lunca Dunării 0-2 m, terasa I 2-8 m, terasa a II-a 8-12 m, terasa a III-a 12-20 m, terasa a IV-a mai mică de 20 m; tot in zona de câmpie, la limita dintre două terase, apar izvoare de terasă cu debite mari care pot fi

captate pentru alimentarea cu apă a localităţilor (sat Gruia, Gârla Mare, Obârşia de Câmp şi altele).

În baza forajelor hidrogeologice de cercetare, explorare si exploatare executate de societăţi specializate, în judeţul Mehedinţi au fost identificate şi conturate bazine hidrogeologice cu importante rezerve exploatabile de apă potabilă subterană: bazin Strehaia, Poiana Gruii, Jiana Mare-Vânju Mare, iar cu apă minerală şi termală - bazin Schela Cladovei-Gura Văii, Bala Crainici.

La nivelul întregii regiuni se menționează existența unor izvoare sau iviri cu ape minerale necercetate, identificate în localităţile Colibaşi, Lupşa, Baia de Aramă, Balta, Vârciorova.

Lunca și terasele Dunarii reprezintă corpul de ape subterane cel mai important din punctul de vedere al răspândirii depozitelor freatice și al resurselor de ape. Lățimea pe care se dezvoltă acest corp de ape subterane este în medie de 30 km.

Calitatea apelor freatice s-a determinat pe baza reziduului fix și a durității totale. Majoritatea apelor freatice din terasele și luncile Dunării și afluenților prezintă reziduu fix cuprins între 250-800 mg/l. Pe direcția afluxului subteran apele se îmbogățesc în săruri și reziduul fix crește. Se remarcă totodată că în zonele cu regim hidrodinamic mai lent (cu pante mici de curgere), la care se mai adaugă și factorul evaporație din strat, când nivelul hidrostatic este aproape de suprafață (sub 3 m), apele sunt mai mineralizate. După datele obținute din rețeaua națională de foraje, se poate spune că în terasele și luncile Dunării și afluenților, apele freatice sunt în general potabile cu excepția celor în care este prezent fier, la Dârvari N, Maglavit S, Maglavit F3, Urzicuța F1 și azotați semnalați la Moțățăi Gara F1, Maglavit F2, Ciupercenii Vechi F5, Covei F1, Cioroiu Nou F1.

Apele cele mai des întâlnite sunt de tip bicarbonato-calcice și bicarbonato-sodice. Sporadic se mai întâlnesc și ape bicarbonato-magneziene. Monitorizarea apelor freatice din acest corp de ape subterane de către Direcția Apelor Jiu se realizează în forajele hidrogeologice din rețeaua națională de monitorizare a apelor freatice, care captează apele subterane cantonate în depozitele detritice ale teraselor și luncilor Dunării și afluenților. În aceste foraje, în general, compușii azotului au valori sub concentrația maximă admisa (CMA)

conform Legii apei potabile nr. 458/2002. În schimb, în fântânile din localitățile din perimetrul acestui corp de ape, valorile nitraților sunt frecvent peste limitele CMA, demonstrând influența unei surse de poluare diferită.

Climatul regiunii este temperat continental moderat, cu excepția Județului Mehedinţi, care are o climă temperat-continentală moderată cu influențe submediteraneene. Iarna, în special, apar mase de aer umede şi calde de origine mediteraneeană şi oceanică, ceea ce face ca acest anotimp al anului să fie mai blând. În acest anotimp sunt prezente cantităţi mai mari de precipitaţii lichide: lapoviţă, cu ninsori şi fenomene de îngheţ mai puţin frecvente şi intense.

Temperatura medie anuală variază de la 11,2°C în punctul extrem sudic (oraşul Corabia) la 9,8°C în partea de nord a regiunii. Acestea prezintă si scăderi, sub 0°C , mai ales în arealul montan al regiunii. Fenomene de risc climatic sunt viscolele dinspre est, vest și nord vest. Predominanța temperaturilor negative și cea a sensibilității vegetației la aceste temperaturi scăzute determină un anumit grad de risc climatic. Manifestarea cu intensitate a fenomenelor meteo-climatice determină pagube pentru unele sectoare economice, punând uneori în pericol bunurile şi viaţa oamenilor Deficitul de precipitaţii, uscăciunea şi seceta produc însemnate pagube materiale şi victime umane. Precipitaţiile ce cad anual variază de la 1200 mm în zona montană până la 500-600 mm în sudul regiunii, unde se înregistrează sub 400 mm în lunca Dunării, dar și fenomene de risc climatic, precum secetele, care afectează nu numai turismul, ci și întreaga activitate socio economică.

În zona montană înaltă, la peste 1500 - 1600 m, stratul de zăpadă are o repartiţie neuniformă și durează între 180 și 200 zile (Parâng, Vâlcan, Godeanu) iar grosimea lui poate atinge, în zonele adăpostite, 7-8 m. În zona munţilor mijlocii durata este doar de 140-150 zile şi scade până la 60-80 zile pe an în zona de podiş. Acest lucru poate permite dezvoltarea sporturilor de iarnă. Astfel, în anumite zone sezonul turistic de iarnă poate dura din decembrie până în aprilie. Nu există niciun dubiu că schimbările climatice globale au indus deja schimbări semnificative în multe privinţe – alimentarea cu apă, producţia agricolă, dezvoltarea aşezărilor umane, incidenţa diverselor maladii, şi mai ales în ceea ce priveşte periodicitatea evenimentelor climatice extreme.

Vegetația este reprezentată de păduri de foioase (stejar, fag, ulm, carpen, frasin, paltin, tei etc.) ce urcă până la 1000-1400 m și păduri de conifere până la 1800 m (brad, molid, pin, zadă etc.), dar și de stepă. Din punctul de vedere al vegetaţiei naturale, cea mai mare parte a regiunii se încadrează în zona de cîmpie (și Lunca Dunării) și pădure, zonă care la rândul ei se etajează pe specii dominante: subzona pădurilor de Quercineae, subzona fagului şi subzone pădurii de conifere. Pe formele cele mai înalte, la peste 1800 m altitudine, întâlnim zona pajiștilor alpine.

În corelaţie cu unităţile de relief s-a realizat şi etajarea vegetaţiei. În partea sudică a regiunii apare zona de silvostepă, pădurile fiind alcătuite din stejar brumăriu şi stejar pufos dar şi alte foioase ca ulmul, carpenul, jugastrul, arțarul tătăresc, teiul argintiu, stejarul pedunculat şi frasinul. Pe alocuri apar şi arborete ca păducel, măceş, sânger, lemn câinesc şi porumbar. În poienile acestor păduri se dezvoltă pajiştile compuse din păiuşuri, sadină, rogoz, sânziene galbene etc.

Din punct de vedere al vegetaţiei naturale ierboase predomină speciile mezofite acidofile. Un loc aparte îl ocupă prezenţa pe pantele calcaroase adăpostite și însorite a castanului comestibil asociat uneori cu alunul turcesc, cu specii mezotermofile, xerotermofile (corn, mojdrean, lemn câinos, dârmox, păducel, scumpie, liliac sălbatic etc).

Fauna este interesantă din punct de vedere cinegetic, fiind bogată și variată, aici întâlnindu-se cerbi, căprioare, vulpi, urși, mistreți, râși, capra neagră, cocoșul de munte etc. În zona mehedințeană, datorită influențelor climatice sudmediteraneene, întâlnim elemente de vegetație submediteraneană: migdal, smochin, laleaua de cazane, magnolia etc dar și fauna submediteraneană: scorpionul, broasca țestoasă de uscat, vipera cu corn etc. Dintre păsări sunt prezente ierunca, sturzul de vâsc, gaiţa, cojoaica de pădure, şorecarul, acvila ţipătoare mică, fazanul, gâscă, raţa, potârnichea. Sunt şi păsări cântătoare (privighetoarea, mierla) dar şi migratoare. În pâlcurile de păduri trăiesc păsări ce cuibăresc în coroanele arborilor precum fâsa, grauri etc. Dintre răpitoare amintim şoimul rândunelelor, vânturelul de seară.

Oltenia cuprinde și 201302 ha de zone protejate (14% din suprafața totală de zonă protejată a României) și anume parcuri naționale și naturale, rezervații științifice, naturale și monumente ale naturii.

Resursele naturale valorificabile ale Regiunii de Sud Vest Oltenia pot fi clasificare în două categorii: resurse neregenerabile (minerale şi combustibili fosili) și resurse regenerabile (apă, aer, sol, floră, faună sălbatică, inclusiv cele inepuizabile: energia solară şi eoliană).

Între componentele resurselor naturale există legături şi interacţiuni puternice, astfel că orice intervenţie asupra uneia induce, inevitabil, consecinţe şi asupra celorlalte.

Resurse neregenerabile

- petrol şi gaze natural la Brădeşti, Răcari, Bralostiţa, Gherceşti, Coşoveni (Dolj), Ţicleni, Bustuchin (Gorj), Băbeni (Vâlcea), Iancu Jianu, Potcoava, Cungrea, Poboru, Corbu, Icoana (Olt);

- *lignit la Rovinari*, Jilț, Motru, Husnicioara și Berbești;

-grafit la Baia de Fier;

-antracit la Schela (Gorj), neexploatat din 2012;

-sare la Ocnele Mari, Govora, Stoeneşti, Pietrari şi Slătioara;

-calcarul la Arnota;

Salina Ocnele Mari

- marne la Bârsești;

- argilă refractară la Schela și Viezuroiu;

-calcare la Suseni;

-dolomită la Tismana;

-argilă refractară la Schela și Viezuroiu.

Multe dintre resursele subsolice ale Regiunii de Sud Vest Oltenia nu se mai exploatează, acestea intrând într-un stadiu de conservare datorită costurilor de exploatare mari şi a tehnologiei învechite (grafit la Baia de Fier, neexploatat din 1994, antracit la Schela neexploatat din 2012).

Resurse regenerabile

Cele mai importante resurse naturale regenerabile ale Regiunii de Sud Vest sunt: resursele de apă, constituite din apele de suprafaţă(râuri, lacuri, apele subterane), solul, fauna, flora, pădurile, energia solară, energia eoliană.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este caracterizată printr-un sol fertil, potrivit pentru culturile agricole, predominând soluri argiloase, soluri brune de pădure şi brun roşcate de pădure, cernozionurile și solurile aluvionare. Solul aluvionar de luncă este favorabil culturilor legumicole, solurile brun-roșcate se găsesc în general în zonele viticole colinare iar solul brun-roşcat de pădure este favorabil culturilor mari agricole şi plantelor tehnice.

Alături de calitatea solului, alte resurse naturale importante ale regiunii sunt reprezentate de suprafața agricolă, pădurile, păşunile şi fâneţele naturale. Regiunea Sud-Vest Oltenia se află pe locul 7 între regiunile tarii, cu 1.797.633 hectare, reprezentând 12,32% din suprafața agricolă națională. În regiunea S-V Oltenia se găsesc 872.508 ha de păduri, reprezentând 12,83% din media națională, acestea fiind în adminstrarea Direcţiilor Silvice Județene sau aparţinând proprietarilor persoane fizice. O categorie aparte de resurse o reprezintă apele minerale (carbogazoase, sulfuroase, feruginoase, ioduroase, hipotone etc.).

Astfel, întâlnim:

- ape minerale sulfuroase izotone la Băile Olănești, folosită cu succes în tratamentul balnear și auxiliar (hidroterapie, electroterapie, fototerapie, aeroterapie), atât în cure externe cât și interne;

- ape minerale bogate în clor, sodiu, iod, brom, sulf (pentru cure externe) și ape hipotonice bogate în magneziu, calciu (pentru cure interne), nămol therapeutic la Băile Govora;

- ape minerale sulfuroase, clorate, bromate, cu sodiu, calciu, magneziu, în principal hipotonice la Calimănești-Căciulata;

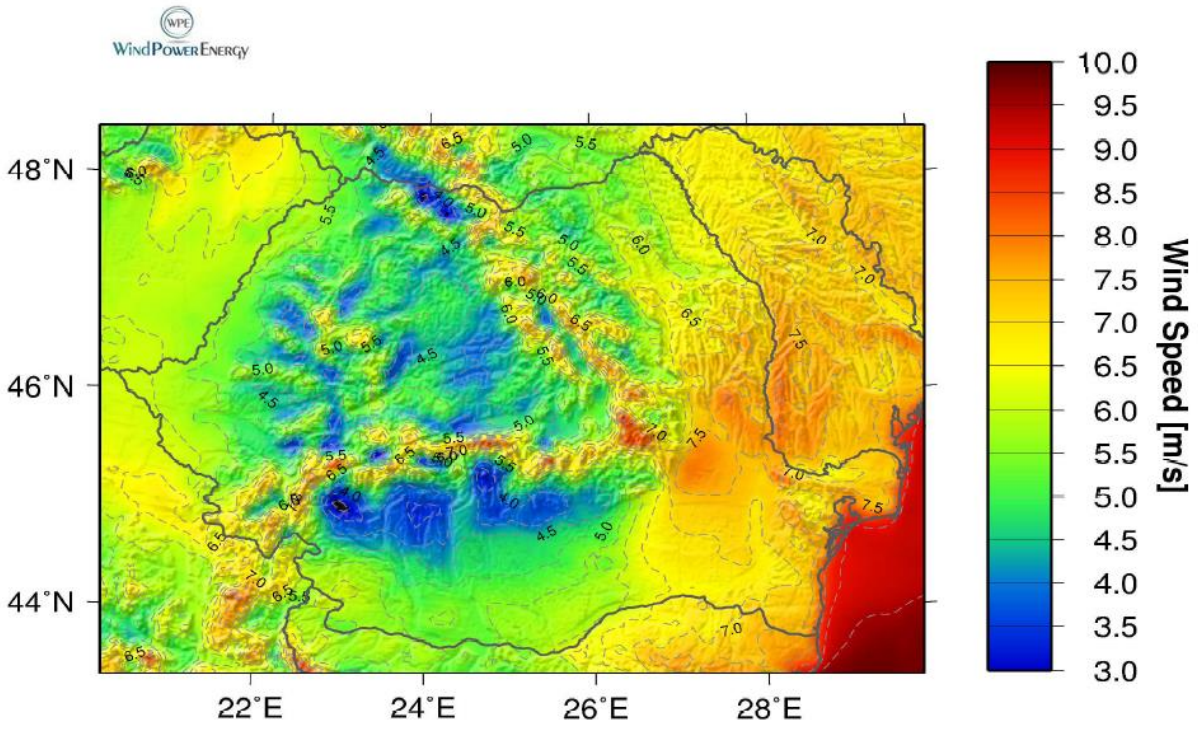
- apă sărată și nămol sapropelic la Ocnele Mari și Ocnița;

- izvoare cu ape minerale sulfuroase, clorurate, iodurate, bromurate, sodice, hipotone și hipertone, precum și nămol sapropelic la Săcelu ;

- izvoare de apă minerală şi nămol sapropelic la Bala, furnizat prin acţiunea apelor termo-minerale, asemenea fenomenului de la vulcanii noroioși, fiind însoțit adesea şi de emanaţii de gaze;

- izvoare de ape minerale clorurate, sulfuroase și iodurate, dar și nămol terapeutic la Gighera, nevalorificate, însă.

În regiunea Olteniei există în total 8 zone cu potențial balneoclimateric: Băile Olănești, Băile Govora, Calimănești-Căciulata, Ocnele Mari și Ocnița în județul Vâlcea, Săcelu în județul Gorj, Bala în județul Mehedinți și Gighera în județul Dolj, aceasta din urmă nefiind accesibilă populației.

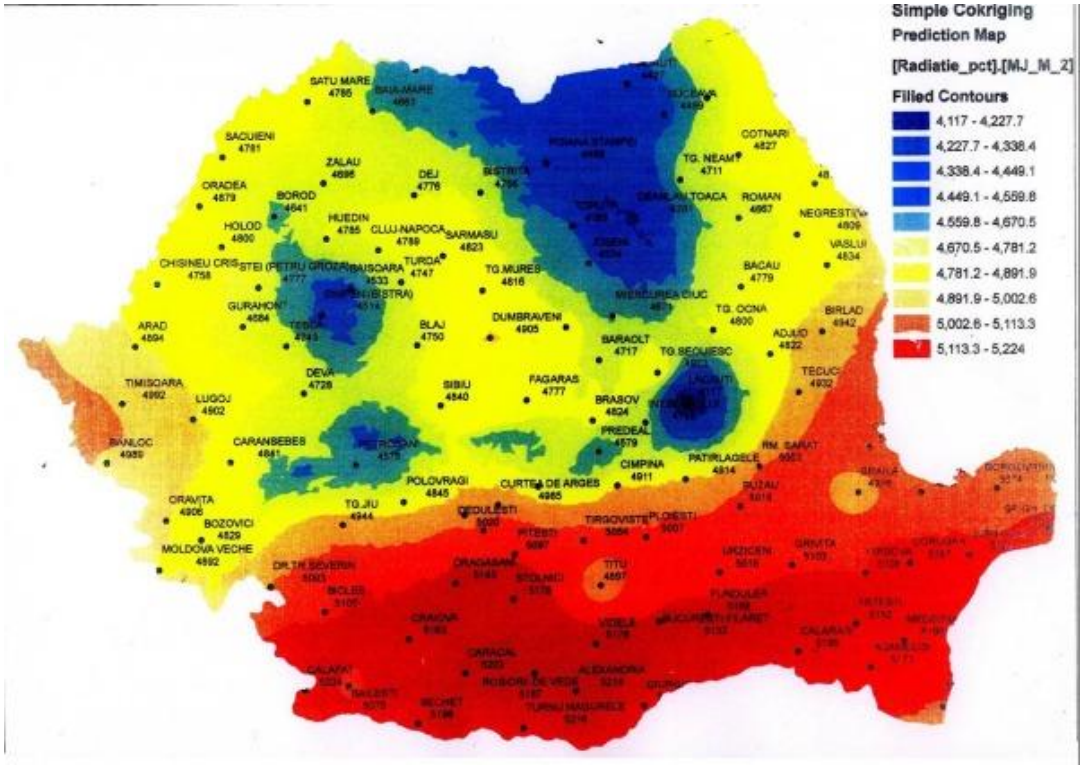

Aceste resurse pot fi folosite pe termen nelimitat, dacă sunt folosite raţional. Exploatarea acestora într-un regim care depăşeşte regimul lor natural de regenerare duce la diminuarea şi, în cele din urmă, la epuizarea lor.

Folosirea energiei din surse regenerabile prezintă numeroase beneficii potențiale, inclusiv o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, diversificarea aprovizionării cu energie și reducerea dependenței față de piețele de combustibili fosili (în special, față de piața petrolului și a gazelor). Dezvoltarea surselor regenerabile de energie poate, de

asemenea, să stimuleze ocuparea forței de muncă în UE, prin crearea de locuri de muncă în sectorul noilor tehnologii „verzi”.

Resursele eoliene sunt direct influenţate de caracteristicele morfologice şi morfometrice ale reliefului, precum şi de prezenţa obstacolelor la înălţimi de până la 100 metri. Viteza vântului la înălţimea de 10 m deasupra solului constituie o modalitate indirectă de estimare a potenţialului energetic eolian deoarece viteza medie nu constituie o valoare reprezentativă în estimarea producţiei de energie, mai ales în condiţiile limitărilor tehnice ale agregatelor eoliene. Viteza de la care este rentabilă exploatarea vântului ca resursă

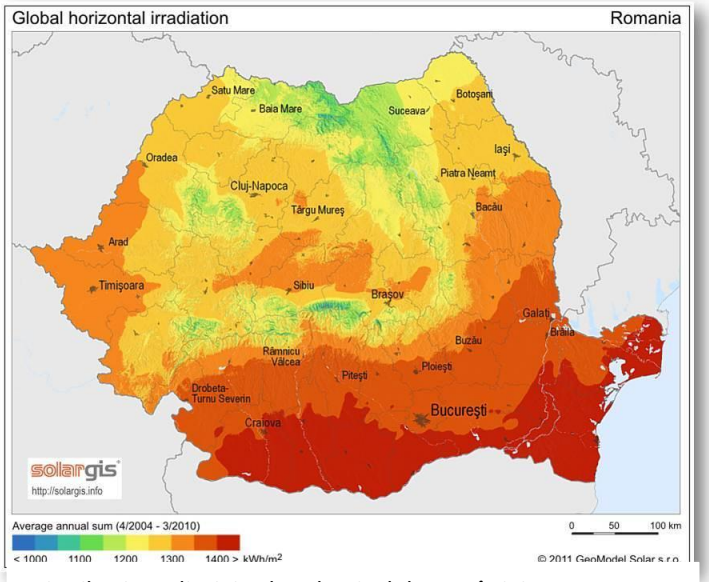
Intensitatea Radiației solare

energetică se referă la viteza vântului de la înălţimea rotorului turbinelor centralelor eoliene situat în prezent, de obicei la înălţimi de peste 50 m deasupra solului.

Regiunea Sud Vest Oltenia nu beneficiază de un potențial real al energiei eoliene, precum Regiunea de Sud-Est a României sau Regiunea de Nord Est, după cum arată harta potenţialului solar al României publicată pe site-ul Asociaţiei Române a Industriei Fotovoltaice - RPIA. Comparativ cu energia eoliană, unde potenţialul de vânt este concentrat cu precădere în zona Dobrogei şi a Moldovei, potenţialul solar al României este răspândit aproape pe întreg teritoriul ţării.

Intensitatea Radiației solare

Nivelul de radiații din România este foarte bun comparativ cu cel al altor țări cu climat temperat, iar diferențele, în funcție de zona geografică, sunt foarte mici. Radiația solară pe teritoriul României atinge valorile maxime în iunie, 1,49 kWh/ mp/zi, minimele fiind înregistrate în luna februarie, 0,34 kWh/ mp/zi.

Distribuția radiației solare la nivelul României

România se împarte în trei zone principale de însorire. Zona roșie, aproximativ 1.650 kWh/mp/an, corespunde **Olteniei**, Munteniei, Dobrogei și sudului Moldovei. Zona galbenă, 1.300-1.450 kWh/mp/an, include regiunile carpatice și subcarpatice ale Munteniei, toată Transilvania, partea de mijloc și de nord a Moldovei, Banatul, iar zona albastră, 1.150-1.300 kWh/mp/an, regiunile de munte.

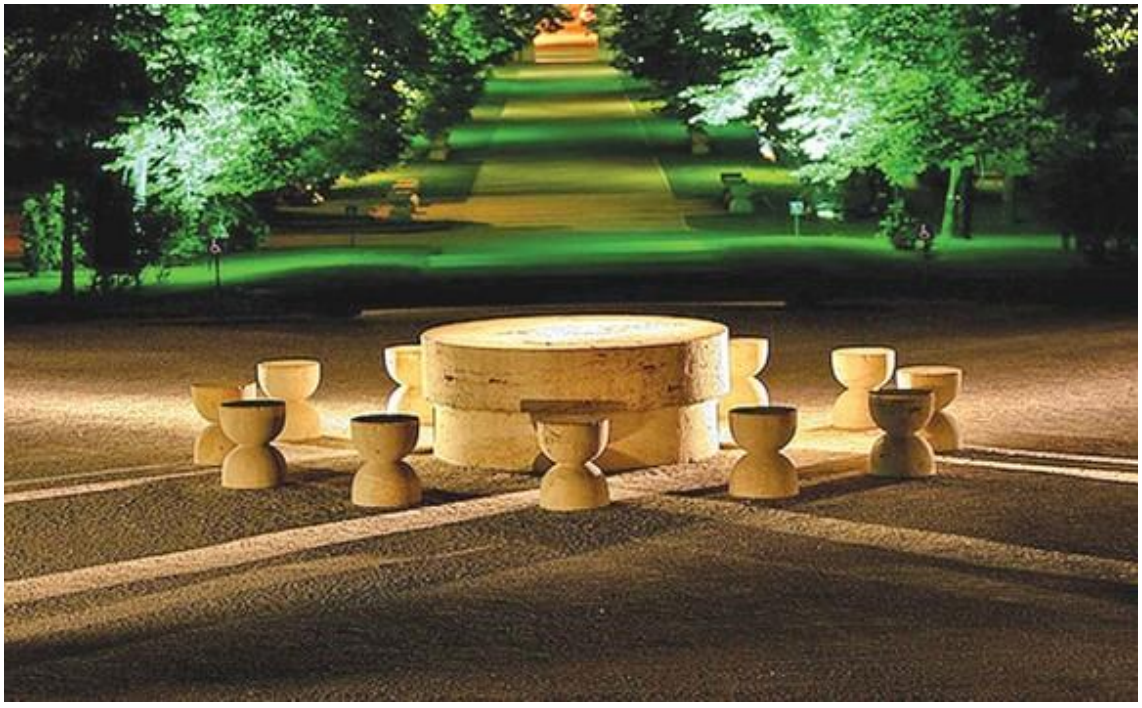
Regiunea Sud Vest Oltenia oferă un potential foarte bun pentru valorificarea energiei solare în perspectiva atingerii orizontului anului 2030, când România trebuie să-şi atingă ţinta de energie electrică obţinută din surse regenerabile, stabilită de Comisia Europeană la 32%, la nivelul blocului comunitar.

Judeţele Regiunii Sud Vest

Județul Dolj are o suprafață totală de 7.414 kmp, ceea ce îl plasează pe locul I la nivel regional (25,4% din total) și pe locul VIII la nivel național (3,1%). De asemenea, din perspectiva populației stabile, cu 681.584 de locuitori stabili la 1 ianuarie 2021, județul Dolj ocupă locul I la nivel regional. Densitatea populației la nivel județean este de 91,93 locuitori/kmp, ceea ce îl poziționează, de asemenea, peste media regională (71,1) și națională (84,5).

Reședința județului Dolj, municipiul Craiova (299743 locuitori în 2020), găzduiește și sediul Agenției de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, organismul executiv al Consiliului de Dezvoltare Regională, înființat în anul 1998. Puternic centru industrial și universitar, municipiul Craiova este principalul pol de atracție din regiunea Sud Vest cu un aeroport internațional aflat într-o continuă dezvoltare. Județul dispune de două puncte de trecere a frontierei, la Calafat, unde există un pod rutier și feroviar peste Dunăre, recent inaugurat, respectiv la Bechet, unde traversarea fluviului se face cu ferry-boat-ul. Cele mai importante resurse ale județului sunt terenurile agricole fertile, pădurile, pășunile și fânețele naturale.

Județul Gorj, prin diversitatea cadrului natural pe care se suprapune (munţi, dealuri, văi, depresiuni, râuri, zonă calcaroasă, chei, peşteri) precum si prin obiectivele antropice pe care le deţine (locuri istorice, muzee, statui, monumente, case boiereşti din secolele XVIII şi

XIX, cule, case memoriale, mănăstiri, biserici, Ansamblul Sculptural Brâncuşi de la Târgu-Jiu, etc.) reprezintă un potenţial turistic de prim rang pentru România.

Este situat în partea de sud-vest a ţării, în nordul Olteniei, pe cursul mijlociu şi superior al Jiului, având drept reședință de județ, Municipiul Târgu Jiu, cu o populație de 94.773 locuitori, în anul 2020. Pentru cinstirea eroilor căzuți în Primul Război Mondial se inaugurează în anul 1938 Ansamblul Monumental „Calea Eroilor" care cuprinde Coloana fără sfârșit, Poarta sărutului, Aleea scaunelor și Masa tăcerii, opere ale marelui sculptor născut pe meleaguri gorjene, Constantin Brâncuși. Un loc aparte îl ocupă Casa Memorială Constantin Brâncuși din satul Hobița, comuna Peștișani, declarată monument istoric, care este o replică a casei în care s-a născut Brâncuși. Ea adăpostește în prezent obiecte care au aparținut familiei, o colecție de albume, scrisori, cărți și alte documente referitoare la viața și activitatea lui Constantin Brâncuși.

În județul Gorj, la Rânca (1 600 m), se află cea mai renumită stațiune de schi din Carpații Olteniei, situată la poalele Vârfului Păpușa, în Munții Novaciului din Masivul Parâng.

Județul Mehedinți este situat în sud-vestul României, fiind limitat de Dunăre, dincolo de care se întinde granite cu Serbia și Bulgaria. Reședința județului este municipiul Drobeta-Turnu Severin (105117 locuitori în 2020), dezvoltat în apropierea castrului roman Drobeta, devenind dintr-un punct strategic inițial un oraș de răscruce a drumurilor pe uscat și pe apă care duceau la nord și la sud de Dunăre. În timpul Antichității romane, Drobeta a devenit primul centru urban din regiune și al treilea din provincia Dacia, după Sarmizegetusa și

Cetatea Severinului

Apullum. Dacă industria mehedinţeană actuală este o umbra a celei de dinainte de 1990, obiectivele turistice au început să fie din ce în ce mai mult valorificate şi puse în evidenţă, turismul fiind singura activitate economică capabilă a compensa pierderile din economie cauzate de declinul industrial: ”Podul lui Dumnezeu”, ”Chipul lui Decebal”, orașul Drobeta Turnu Severin, Cetatea Severinului, Podul lui Traian, ”Porțile de fier” etc. Judeţul Mehedinţi este situat în partea de sud-vest a României, pe malul stâng al Dunării; are o suprafaţă de 4900 kmp şi se învecinează cu următoarele judeţe: Caraş-Severin în vest, Gorj în nord, Dolj în sud-est şi ţările balcanice (Serbia şi Bulgaria) în sud. Datorită poziţiei sale la frontieră, judeţul este considerat poarta de intra din Europa de sud-vest, fiind străbătut de şoseaua europeană E70 şi de mai multe drumuri naţionale.

Canalul Rin-Main-Dunăre, inaugurat în 1992, a situat reşedinţa judeţului Mehedinţi, Drobeta Turnu Severin, în contact direct cu toate oraşele europene de la Marea Neagră la Marea Nordului.

Județul Olt, situat în sudul ţării pe cursul inferior al râului care i-a dat numele, face parte din categoria judeţelor riverane fluviului Dunărea. Este traversat de meridianul 24 grade longitudine estică pe linia localităţilor Iancu Jianu – Baldovineşti şi de paralela 44

ALRO Slatina

grade latitudine nordică în partea de sud pe linia Vlădila – Scărişoara. Reședința administrativă a județului este Slatina (83.168 locuitori in 2020), important centru industrial al țării, aici găsindu-se unul din cele mai mari combinate metalurgice din Europa de Est (obținerea aluminiului) dar și o fabrică de anvelope pentru industria auto. Populația după domiciliu în județul Olt la 1 iulie 2020 era de 428766 locuitori.

Județul Vâlcea este o unitate administrativă situată în sudul României. Județul Vâlcea se întinde pe o suprafață de 5.765 km² și se învecinează cu județele Alba și Sibiu la nord, județul Argeș la est, județul Olt la sud și sud-est, județul Dolj la sud-vest, județul Gorj la vest și județul Hunedoara la nord-vest. Populația județului la 1 ianuarie 2020 era de 394725 locuitori. Prin așezarea sa geografică, județul Vâlcea beneficiază de aproape toate formele majore de relief:, oferind o gamă largă de resurse natural. Reședința de județ este municipiul Râmnicu Vâlcea (117578 loc), aici avându-și sediul, printre altele, Asociaţia pentru Energia Hidrogenului din România, un atu în contextual actual în care specialiştii cred că hidrogenul, cu un sprijin adevărat, are şansa să devină una dintre cele mai importante industrii locale în contextul tranziţiei energetice.

Accesul la principalele centre ale regiunii

Regiunea este traversată de 3 Axe prioritare ale reţelei europene de transport (TEN-T):

1. Axa prioritară 7 rutieră (fostul Coridor Pan-european IV), ramura sudică: Lugoj – Drobeta Turnu Severin – Craiova – Calafat, cu varianta Simian – Maglavit;

2. Axa prioritară 18 (fluviul Dunărea) – fostul Coridor Pan-european VII;

3. Axa prioritară 22 feroviară, ramura sudică: Arad – Drobeta Turnu Severin – Craiova – Calafat.

În 2018, în Sud-Vest Oltenia, din totalul drumurilor publice, 2200 km erau drumuri naționale, dintre care 79,325 km aflate în administrarea municipiilor. Dintre acestea, 39,906 km secțiuni de drumuri europene, 22,659 km secțiuni de drumuri naționale principale și 16,76 km secțiuni de drumuri naționale secundare.

Ca majoritatea drumurilor din România, drumurile care străbat regiunea sunt drumuri de două benzi, câte una pe fiecare sens de mers, excepție făcând tronsoane de drum european, cu câte două benzi de circulație pe sens.

Drumurile publice, în cea mai mare parte, traversează localităţi, viteza de circulaţie fiind redusă pe aceste sectoare, fapt ce îngreunează foarte mult deplasarea și timpii de deplasare. În cazul municipiilor și orașelor, se produce congestionarea traficului, făcând dificilă implementarea unor măsuri de mobilitate urbană durabilă.

În anul 2018, regiunea Sud Vest Oltenia se clasa pe locul 5 la nivel naţional, deţinând o reţea rutieră de 11299 km, din care 2200 km drumuri naţionale, 4646 km drumuri judeţene şi 4453 km drumuri comunale.

În regiunea Sud-Vest, 43,30% din drumurile publice sunt modernizate, însemnând 4893 de km. În cazul drumurilor județene, procentul celor modernizate este cel mai scăzut din țară: 34,91%, respectiv 1.622 de km. În pofida fondurilor europene alocate în ultimii ani pentru modernizarea rețelei de drumuri județene, aceasta rămâne în continuare insuficient dezvoltată și de o calitate precară. Astfel, la nivel regional, în anul 2018, drumurile județene erau în proportie de 65,09% nemodernizate, cel mai mare procent fiind înregistrat în județul Olt (74,11%), urmat de județele Dolj cu 73,36%, Vâlcea cu 68,86%, Mehedinți cu 59,33%, cel mai ridicat grad de modernizare a drumurilor județene fiind în cazul județului Gorj, drumurile nemodernizate fiind în proporție de numai 43,61%.

Rutier:

E 70 - Graniță SER (Stamora Moravița) - Timișoara - Drobeta Turnu Severin - Craiova - Slatina - Pitești - București - Graniță BG(Giurgiu-Ruse);

E 79 - Oradea – Deva- Simeria - Târgu Jiu - Craiova - Graniță BG(Calafat-Vidin);

E 79 (Miskolc, Ungaria- Salonic, Grecia)

E 81 - Graniță HU(Halmeu) - Satu Mare - Zalău - Cluj-Napoca - Turda - Alba Iulia - Sibiu - Râmnicu Vâlcea – Pitești;

E 574 - Bacău - Onești - Târgu Secuiesc - Brașov - Pitești – Craiova;

DN 6 - București - Roșiori de Vede - Craiova - Drobeta-Turnu Severin - Caransebeș - Lugoj – Timișoara;

DN 6b - Craiova-Hurezu;

DN 7 - București- Pitești-Râmnicu Vâlcea-Sibiu - Deva - Arad - Nădlac - Graniță HU(Nădlac);

DN 7a - Brezoi - Voineasa – Petroșani;

DN 54 - Caracal (DN6) - Corabia - Turnu Măgurele;

DN 54a - Bechet (DN55) - Corabia (DN54);

DN 55 - Craiova - Bechet (Dunăre);

DN 55a - Bechet - Calafat (DN56);

DN 56 - Craiova - Calafat - Graniță BG(Calafat-Vidin);

DN 56a - Maglavit (DN56) - Drobeta-Turnu Severin;

DN 57 - Moravița (DN59) - Oravița - Moldova Veche - Orșova (DN6);

DN 64 - Râmnicu Vâlcea - Drăgășani - Caracal (DN6);

DN 64a - Râmnicu Vâlcea - Băile Olănești;

DN 65 - Pitești (DN7)- Slatina - Craiova (DN6);

DN 65c - Horezu (DN67) – Craiova;

DN 66 - Simeria (DN7) - Hațeg - Petroșani - Târgu Jiu - Filiași (DN6);

DN 67 - Râmnicu Vâlcea - Târgu Jiu - Drobeta-Turnu Severin;

DN 67a - Broșteni-Strehaia;

DN 67b - Scoarța (DN67) - Târgu Cărbunești - Drăgășani (DN64);

DN 67c - Sebeș - Obârșia Șotrului - Novaci – Ciocadia;

DN 67d - Târgu Jiu (DN66) - Baia de Aramă - Băile Herculane (DN6);

Distanțe rutiere între principalele municipii din regiune și capitala (în kilometri)

	Craiova	Dr. Tr. Severin	Slatina	Tg.Jiu	Râmnicu Vâlcea	Bucureşti
Craiova	-	110	50	110	121	228
Dr. Tr. Severin	110	-	161	91	206	339
Slatina	50	161	-	161	88	178
Tg Jiu	110	91	161	-	115	288
Râmnicu Vâlcea	121	206	88	115	-	177

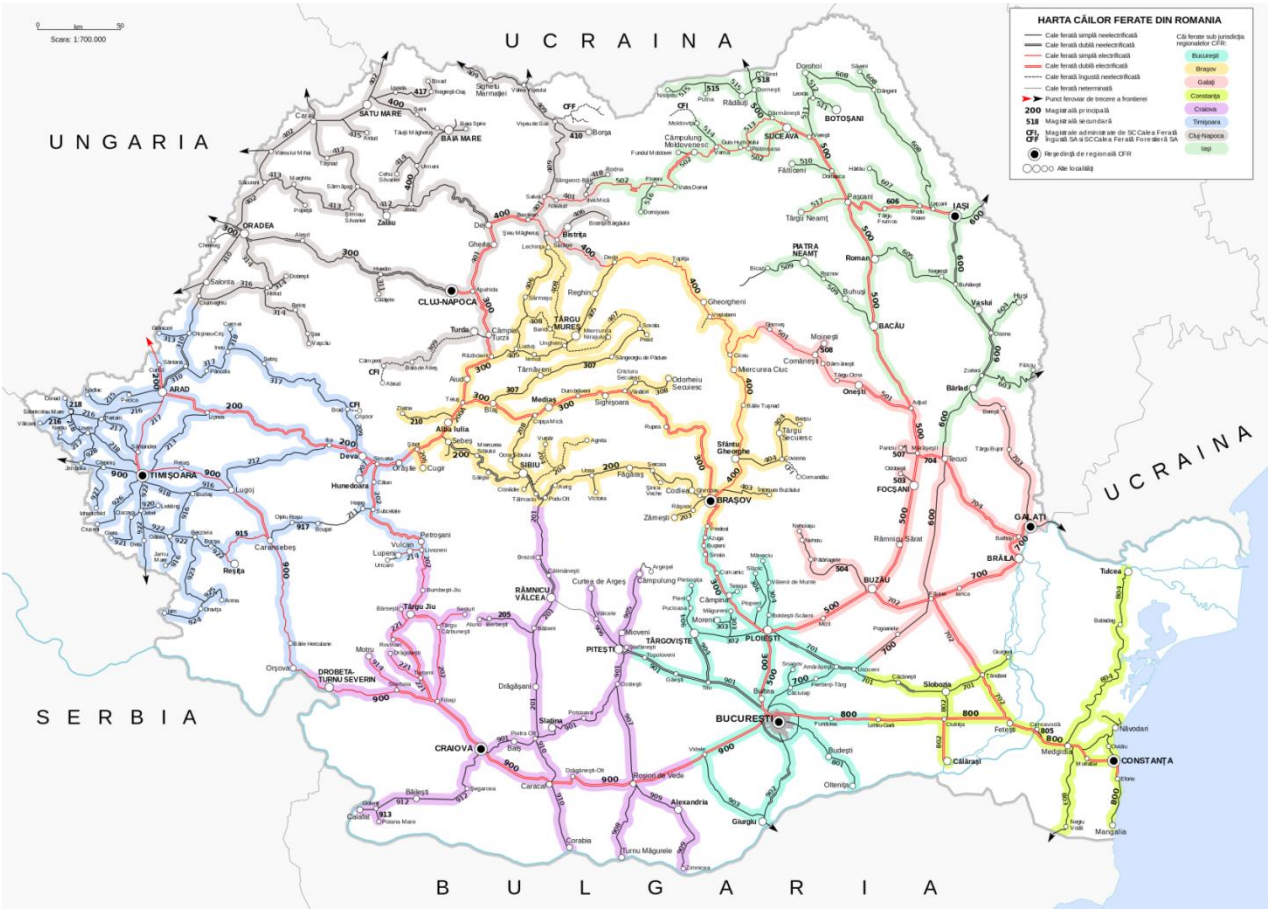
Feroviar

București (nord) - Roșiori (nord) –Caracal- Craiova - Filiași – Dr. tr. Severin-Orșova-Caransebeș - Timișoara (nord)-**Jimbolia/Moravița** - magistrala 900;

Calea ferată București-Pitești-Craiova este o cale ferată principală în România, construită la scurt timp după București Filaret - Giurgiu. Este a doua cale ferată din Țara

Românească, fiind inaugurată pe segmentul București - Pitești la 13 septembrie 1872, fiind parte din tronsonul mai larg Pitești - București - Galați - Roman. Restul de tronson Pitești - Craiova - Vârciorova a fost inaugurat aproape șase ani mai târziu pe 9 mai 1878. Este o cale ferată neelectrificată, dublată doar pe tronsonul Golești - Chitila. Are o importanță economică și strategică încă de la începuturile ei.

Calea ferată București – Roșiori de Vede – Caracal – Craiova a fost inaugurată pe 24 august 1947 în prezența președintelui Consiliului de Miniștri, dr. Petru Groza. Aceasta a scurtat distanța cu 50 de km între București și Craiova. Înainte de inaugurare era folosită doar Calea ferată București–Pitești–Craiova.

https://forum.peundemerg.ro/index.php?topic=307.285

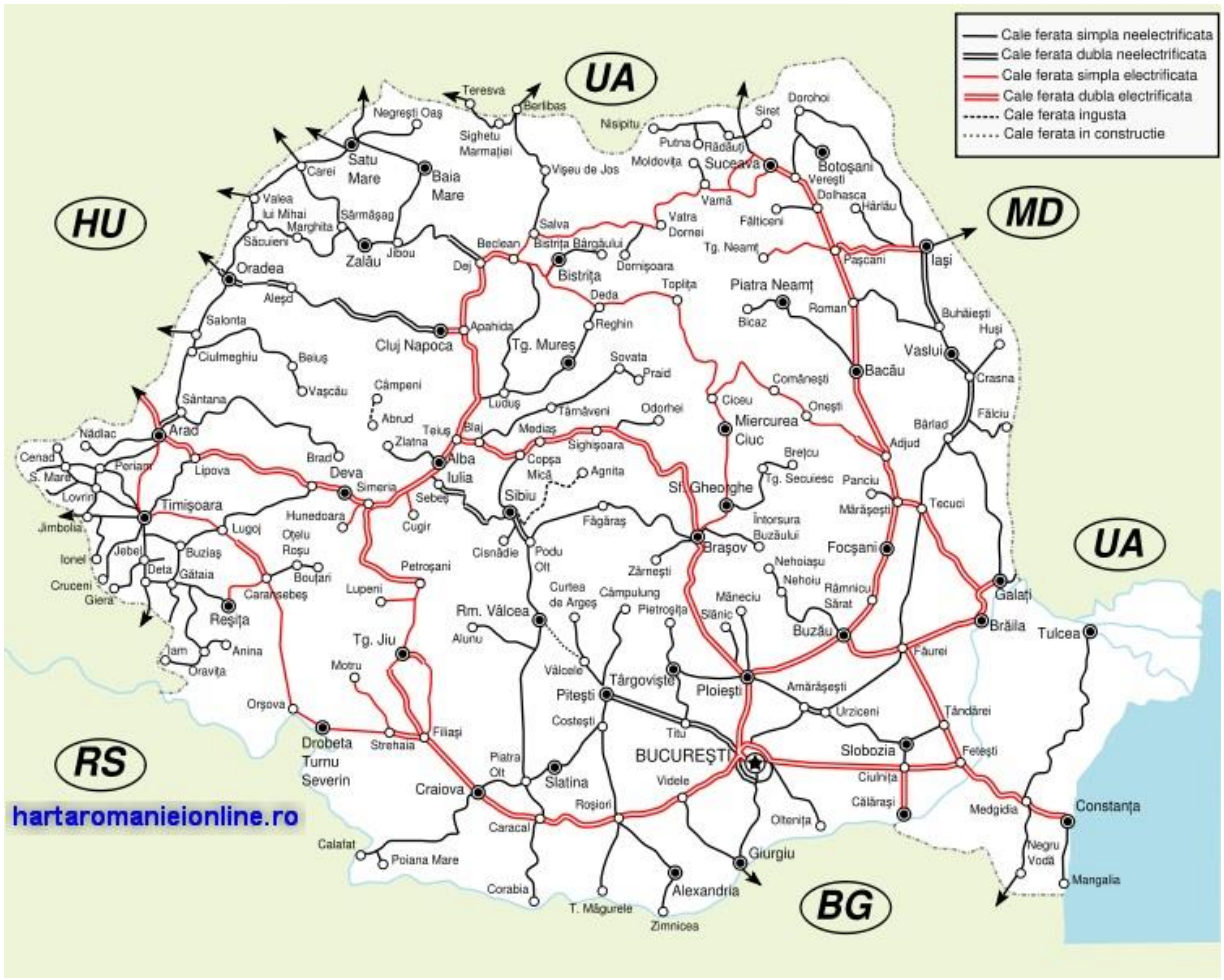

În particular, zona de câmpie-de-a lungul Dunarii de la Drobeta Turnu Severin până la Calafat și de la Calafat până la Corabia -, cât și regiunea deluroasă dintre Târgu Carbunești și Ocnele Mari nu beneficiază deloc de rețea de cale ferată. Mai mult, nu există conexiune directă pe calea ferată de la Râmnicu Vâlcea la Pitești și București.

Principala magistrală de cale ferată este București - Timișoara și traversează regiunea de la est la vest fiind și singura linie dublă din regiune. A doua ca importanță este Craiova - Simeria și traversează regiunea de la sud la nord. Acestea sunt singurele linii electrificate. Alte linii importante sunt Craiova - Calafat, Strehaia - Motru, Craiova - Piatra-Olt - Râmnicu Vâlcea. Piatra Olt este nod de cale ferată având legaturi directe cu Râmnicu Vâlcea, Pitesti, Caracal-Corabia. Toate acestea însa, sunt linii simple, neelectrificate. Toate orașele importante din regiune au stații de cale ferată.

Regiunea Sud Vest Oltenia ocupă un loc aparte în istoria dezvoltării transportului feroviar din România, prin prisma uzinelor ”Electroputere” din Craiova și fabricii de vagoane de la Drobeta Turnu Severin. Fabrica de la Craiova a fost construită de marele industriaș Malaxa, având drept activitate inițială producerea de transformatoare și repararea de locomotive cu aburi. Odată cu naționalizarea de la 1 septembrie 1949, activitatea aesteia se dezvoltă, astfel încât în anii 50 putem vorbi de fabricarea primului vagon motor de tramvai, tip V-54, care a fost asamblat pornindu-se de la predecesorul V-951, construit la Întreprinderea de Transport Bucureşti (I.T.B.), pentru ca, începând cu anii 60, fabrica obține licenţa elveţiană Sulzer Frères, de fabricaţie a locomotivei 060-DA.

La 9 decembrie 1965 pleca în probe, pentru prima dată în România, cea dintâi locomotivă electrică construită după licența suedezilor de la ASEA (Allmänna Svenska Elektriska AB). Primele locomotive produse acolo aveau o putere de 5.100 kW şi o viteză maximă de 120 km/h.

La sfârşitul anului 1969, uzina de la Craiova producea 150 de locomotive pe an, iar primul tren cu o locomotivă electrică, construită la Craiova, a plecat din Gara de Nord București, la 15 februarie 1969, către Brașov.

După 1990, rigorile impuse de economia de piață au făcut ca în cca 30 de ani fabrica de la Craiova, care reprezenta la un moment dat inima sistemul feroviar românesc, și-a încetat activitatea după o existență de 70 ani.

Calea ferată este cel mai durabil și eficient mod de transport din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute și joacă un rol crucial în decarbonizarea sectorului transporturilor. Căile ferate evoluează ca o coloană vertebrală a unui sistem de transport

multimodal cu emisii scăzute de carbon în Europa și reprezintă, așadar, soluția pentru reducerea deficitului actual de emisii în comparație cu obiectivul de reducere cu 60% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2050 pentru transporturi.

Accesul aerian în Regiunea de Sud Vest este asigurat prin intermediul Aeroportului Internațional Craiova. Situat la o distanță de 7 km de centrul orașului Craiova, de-a lungul traseului Craiova – București, aeroportul deservește întreagă zonă a Olteniei, fiind cea mai apropiată poartă aeriană pentru cele cele 5 județe ale Regiunii de Sud Vest : Dolj, Gorj, Mehedinti, Olt si Valcea. Astfel, întreaga regiune în curs de dezvoltare din Sud-Vestul României are la dispoziție cel mai rapid si confortabil mijloc de transport către alte destinații din Europa, putând prelua în momentul de față un flux de 600 de călatori pe oră și fiind, totodată, singurul care deservește cele 2,3 milioane de locuitori ai Olteniei.

Aeroportul Internațional Craiova deservește atât traficul de pasageri cât și mișcările de aeronave în zona de Sud-Vest a României. Aeroportul Internațional Craiova dispune de infrastructură modernă, principalele preocupări fiind legate de creșterea continuă a calității serviciilor prestate, a condițiilor pentru sosirea, plecarea și manevrarea la sol a aeronavelor în trafic național și/sau internațional, asigurarea serviciilor aeroportuare pentru tranzitul de persoane, mărfuri și poștă, precum și servicii de interes public național, protejând în același timp resursele naturale ale mediului.

Înființat la 27 ianuarie 1938 printr-un decret al lui Carol al II-lea pentru a servi ca ”aerodrom militar, in caz de razboiu…” pe un amplasament care există și astăzi, Aeroportul Internațional Craiova și-a deschis prima linie aeriană la 6 mai 1957 (Craiova – Bucuresti), cu avioane rusești de tip LI-2.

Aeroportul Internațional Craiova

În 1959 s-a construit clădirea în care se află astăzi turnul de control și dispeceratul aeroportului și s-a trecut la folosirea avioanelor tip AN-2 până în 1962 când a început utilizarea de avioane moderne, pentru acei ani, de tip IL -14. Acest tip de aeronavă a deservit cursa Craiova – București până în anul 1972. Tot în perioada 1959 – 1972 s-a extins pista la dimensiunile de 2500 x 60 m și s-a construit o cale de rulare de 380 x 14 m și o platformă pentru îmbarcare – debarcare de 75 x 110 m, ambele din beton.

Între anii 1972 și 1989, ruta Craiova – București a fost deservită de avioane tip AN – 24 și IL – 18, s-a construit corpul tehnic, sala de așteptare pasageri, centrul de emisie și salonul de protocol al aeroportului.

Prin proiectul „Reabilitarea infrastructurii de mişcare a RA Aeroportul Craiova” finanțat din fonduri europene nerambursabile, prin Programul Operaţional Sectorial Transport 2007 – 2013, Axa Prioritară II, Domeniul Major de Intervenţie 2.4 – Modernizarea şi Dezvoltarea Infrastructurii de Transport Aeriene, cu o valoare de peste 14 milioane de euro, s-au efectuat:

-lucrări de reabilitare a pistei de decolare-aterizare;

-lucrări de reabilitare și extindere cale de rulare B la dimensiunile și caracteristicile necesare operării aeronavelor cu litera de cod C;

-lucrări de reabilitare si extindere platformă de îmbarcare-debarcare;

-lucrări conexe: construcția unei noi rețele de canalizare pluvială și drenaje, aferente noilor suprafețe de mișcare și modernizare balizaj pentru operare la categoria II pe direcția 27 și categoria I pe direcția 09, inclusiv iluminatul platformei de operare.

La nivelul anului 2020, Aeroportul Internațional Craiova dispunea de:

- pistă cu dimensiunea de 2500 x 45 m, PCN 46 F/C/W/T;
- cale de rulare cu suprafața: 380m X 25m, PCN 46 F/C/W/T ;
- platform îmbarcare/debarcare în suprafață de 24.000 m²;
- 8 locuri de parcare pentru aeronave de tip C, PCN 52 R/D/W/T.

Ca toate aeroporturile din țară și din lume, Aeroportul Internațional Craiova a înregistrat pierderi majore din momentul intrării României în starea de urgență și, ulterior, de alertă, pe fondul pandemiei de Coronavirus, astfel încât, în anul 2020 (anul declanșării pandemiei), traficul pasagerilor a înregistrat o scădere dramatică de 72% față de perioada similară a lui 2019, când 514.000 de persoane au călătorit cu avionul plecând de pe Aeroportul Internațional Craiova.

Destinații de pe Aeroportul Internațional Craiova

În mod normal, fără restricțiile generate de pandemia de Coronavirus, sunt operaționale zboruri de pe Aeroportul Internațional Craiova, către Milano (Bergamo), Craiova – Londra (Luton), Forli (Italia), Koln, Roma, Birmingham, Bolognia, Valencia, Veneția, Madrid etc. În sezonul estival din Craiova decolează curse charter, către Egipt (Sharm El Sheikh și Hurghada) și Turcia(Antalya și Bodrum).

Fondul turistic

Turismul creează oportunităţi de creştere economică regională şi locală şi contribuie la crearea de noi locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului cultural şi natural. Valorificarea arealelor cu potential turistic, a zonelor din localitatile urbane, a atracţiilor turistice din regiune poate contribui la creşterea economică a unor centre, prin favorizarea apariţiei şi dezvoltării firmelor locale, transformând areale cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru utilizatori si turisti. Oltenia este o regiune cu atractivitate turistică sporită, oferind condiţii favorabile pentru practicarea unei game variate de forme de turism: drumeţie, alpinism, speologie, rafting, turism de aventura, turism auto, sporturi de iarnă şi de vară, odihnă de scurtă şi lungă durată, tabere/centre de copii şi tineret, tratament balnear etc. În mod specific,in regiunea Sud-Vest, sectorul balnear este considerat unul dintre domeniile cu cel mai ridicat potențial, atât din perspectiva exploatării resurselor, cât și a tendințelor favorizante manifestate la nivel mondial, privind turismul de

„wellness”. Facilitățile turistice adresate elevilor şi tinerilor, prin intermediul Ministerului Tineretului si Sportului - Directiile Judetene pentru Sport și Tineret, sunt de tipul centrelor de agrement și baze turistice unde se pot organiza tabere de agrement sau tabere tematice (mixte – agrement şi elemente educaţionale, cum sunt învăţarea meşteşugurilor populare sau studierea limbilor străine), dar şi alte produse educaţionale speciale pentru acest segment (tabere tematice organizate de spaţii de cazare private, cursuri de turism montan, ecologic, schi, etc). Regiunea Sud-Vest Oltenia este deficitară în ceea ce privește capacitatea de cazare turistică existentă în cadrul structurilor destinate cazarii elevilor și preșcolarilor de tipul taberelor școlare, înregistrând, la nivelul anului 2019, un număr de 467 de locuri, ceea ce reprezintă un procent de doar 7,28% raportat la nivel național și clasându-se pe locul 5 între regiuni. Patrimoniul cultural se confruntă cu provocări importante în ceea ce privește condițiile fizice care se deteriorează treptat. Starea majorității monumentelor este precară, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural sau a activităților legate de acesta este considerată slabă de către vizitatori.

Oltenia beneficiază de importante resurse turistice, dar, în ciuda acestui fapt, importanța turismului în economia locală este relativ redusă, contribuind la PIB-ul regional cu doar 1%. Turismul poate fi însă un vector esențial în dezvoltarea multor zone și în creșterea gradului de ocupare a forței de muncă într-o regiune în care alternativele nu sunt încă prea numeroase. Capacitatea de cazare turistică existentă la nivelul anului 2018 în regiunea S-V Oltenia

atingea pragul de 22.244 de locuri de cazare, în creştere cu 5,92% faţă de anul 2017.

Fiecare județ al Regiunii de Sud Vest O Oltenia este o carte deschisă, care vorbeşte despre resurse, oameni şi valori creatoare de identitate: Doljul – prin marele centru universitar din Craiova, fiind recunoscut pentru tradiţia în învăţământ, cercetare şi industrie; Gorjul se bucură de recunoaşterea internaţională a geniului lui Brîncuşi, dar şi de un relief variat, care face posibilă practicarea sporturilor extreme; în Mehedinţi, Dunărea îmbină frumuseţea naturii cu istoria vechiului Imperiu Roman, care şi-a pus amprenta asupra acestui teritoriu, şi cu beneficiile aduse industriei de complexul hidroenergetic de la Porţile de Fier; judeţul Olt, cetatea modernă a aluminiului, păstrează tradiţiile milenare ale satelor pitoreşti în care meşteşugul olăritului se transmite şi astăzi din generaţie în generaţie, în vreme ce Vâlcea este emblema spirituală de necontestat a Olteniei, prin numărul impresionant de mănăstiri care atrag vizitatori din întreaga lume, dar şi o sursă vie de sănătate prin bogăţia apelelor termale şi minerale.

Târgul de ceramică de la Horezu

Fondul antropic și natural plasează regiunea de Sud Vest în topul destinațiilor turistice, activitate văzută ca o șansă la dezvoltare a regiunii, în special în zonele în care se prevede o reprofilare a populației și, implicit a activităților economice, odată cu reducerea sectorului extractiv.

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, conform datelor oficiale publicate de Institutul Național al Patrimoniului în anul 2015, se regăsesc 3.322 monumente istorice. În regiune, numărul acestora este repartizat la nivelul județelor componente astfel: 700 monumente în județul Dolj, 503 în județul Gorj, 570 în Mehedinți, 758 în Olt și 791 în județul Vâlcea. Dintr-un total 391 monumente clasificate categoria A, aproximativ 239 sunt amplasate în mediul rural. Patrimoniul cultural se confruntă însă, cu provocări importante în ceea ce privește condițiile fizice care se deteriorează treptat. Starea majorității monumentelor este precară, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural sau a activităților legate de acesta este considerată slabă de către vizitatori. O bună parte dintre acestea necesită conservare, protejare sau investiții pentru dezvoltarea și valorificarea lor prin includerea în circuite turistice. Infrastructura publică de turism este în continuare precară. În ciuda investițiilor

Mănăstirea Hurezi

realizate în perioadele anterioare de programare, nevoile privind modernizarea capacităților de primire și a bazelor de agrement rămân ridicate.

De asemenea, în regiune există infrastucturi turistice care pot fi reabilitate pentru a crește atractivitatea zonei atât pentru cetățeni, cât și pentru turiști. Totodată, dezvoltarea unor infrastructuri turistice în regiune ar putea contribui la creșterea atractivității și, implicit, a numărului de turiști.

Printre atracțiile Regiunii de Sud Vest, menționăm:

1. **Culele de la Măldărești** (Complexul Muzeal Măldărești) sunt monumente deosebite ale arhitecturii românești, construcții țărănești cu caracter de fortificații. Deși acest tip de locuințe fortificate există și în alte țări din Europa, în România ele se găsesc doar în Oltenia și Muntenia de Vest, fiind caracteristice spațiului Balcanic. În Măldărești se găsesc: Cula Greceanu, Cula Duca, Casa Memorială I.G. Duca și o biserică construită în anul 1792, înregistrată în patrimoniul cultural ca fiind monument istoric.

2.**Ansamblul sculptural Constantin Brâncuși** de la Târgu Jiu, cunoscut și sub numele de Ansamblul monumental „Calea Eroilor” de la Târgu Jiu, este un omagiu adus eroilor căzuți în timpul Primului Război Mondial, proiectat și construit de Constantin Brâncuși. Cele patru componente sculpturale — Masa tăcerii, Aleea scaunelor, Poarta sărutului și Coloana fără sfârșit — sunt dispuse pe aceeași axă, orientată de la apus spre răsărit, cu o lungime de 1275 m. Masa tăcerii, lucrată în calcar, reprezintă masa dinaintea confruntării cu bătălia la care urmează să participe combatanții. Poarta sărutului, construită din travertin, este poarta prin care se face trecerea spre o altă viață. Coloana fără sfârșit, sau a sacrificiului infinit, considerată de către Sydnei Geist punctul de vârf al artei moderne, reprezintă un adevărat

"testament spiritual" al artistului, un adevărat axis mundi, menit parcă să sprijine în veșnicie bolta cerului. Înaltă de 29,33m, este constituită din 17 module romboidale din fontă.

3. **Muzeul de Artă din Craiova** a fost ridicat în anul 1896 după planurile arhitectului francez Paul Gottereau, fiind considerat cel mai scump palat din Oltenia, ridicat între 1900 şi 1907 şi a aparţinut celui mai bogat om din România interbelică, Jean Mihail. A fost inaugurat în 1909 iar în 1936 Palatul a fost donat statului roman. Din august 1954, Palatul adăposteşte Muzeul de Artă Craiova. În cele două săli sunt expuse opere ale marelui sculptor Constantin Brâncuşi: „Sărutul“ care a fost realizat în piatră în anul 1907, „Vitellius“ este cea mai veche lucrare a sculptorului realizată în anul 1898 din ghips, „Tores de femeie“ este o lucrare de marmură care datează din anul 1909, „Orgoliul“ care a fost făcut în 1905. Considerat cel mai scump palat din Oltenia, imobilul a fost ridicat între 1900 şi 1907 şi a aparţinut celui mai bogat om din România interbelică, Jean Mihail.

4. Numită și “Izvoarele de aur”, **Băile Olănești** este numele unei localități din Vâlcea des vizitată de turiști în scop curative, datorită apelor bogate în minerale iodurate, bromurate, sodice, calcice, sulfuroase și clorurate, hipotome sau isotone. Prima documentare a localității are loc la data de 19 iulie 1527.

5. **Cazanele Dunării** sunt un important obiectiv turistic din Parcul Natural Porțile de Fier și reprezintă un sector din Defileul Dunării la trecerea fluviului printre Munții Carpați. Cazanele Dunării, cuprinzând cele două defile extreme – Cazanele Mari şi Cazanele Mici- reprezintă cea mai spectaculoasă porţiune din Defileul Dunării.

Înainte de construcţia barajului Porţile de Fier, în această zonă a cheilor, întregul debit al Dunării (5600 m^3/s) se strecura prin albia îngustă, cu cataracte, formându-se vârtejuri ce păreau că fierb ca într-un cazan, de unde denumirea de Cazane. Construcţia barajului Porţile de Fier I a ridicat nivelul apei cu 30 m şi a domolit viteza curentului care depăşea 18km/h. Astfel, au dispărut zonele cu vârtejuri şi stânci colţuroase ce îngreunau navigaţia. Cazanele Dunării se pot admira atât de la nivelul apei, străbătând Cazanele cu o ambarcaţiune, fie de pe înălţimi, urcând pe culmile calcaroase ce străjuiesc Cazanele.

6. **Transalpina** este puntea de legătură dintre Oltenia și Transilvania și reprezintă drumul cel mai înalt din România care poate fi străbătut de la un capăt la altul cu mașina. Cel mai înalt punct al acesteia este Pasul Urdele și se găsește la altitudinea de 2145m.

Transalpina străbate patru județe – Gorj, Vâlcea, Sibiu, Alba – traversând Munții Parâng de la sud la nord, altitudinea cea mai mare având-o pe o porțiune de aproximativ 20 de km, în județul Vâlcea, unde se prezintă ca o "șosea de creastă", trecând la mică depărtare de vârfurile Dengheru (2.084 m), Păpușa (2.136 m), Urdele (2.228 m), Iezer (2.157 m) și Muntinu (2.062 m). Transalpina este cel mai înalt drum rutier al Munților Carpați, atât de pe teritoriul României cât și din afara ei.

7. Amplasat pe râul Lotru, în cheile **Vidra, lacul** este principala amenajare de pe râul Lotru. Lacul Vidra este un lac de acumulare, antropic. Acesta a fost fondat în anul 1972 și se află la 30 de km de stațiunea Voineasa, Județul Vâlcea între Munții Lotrului, Latoriței și Căpățânii

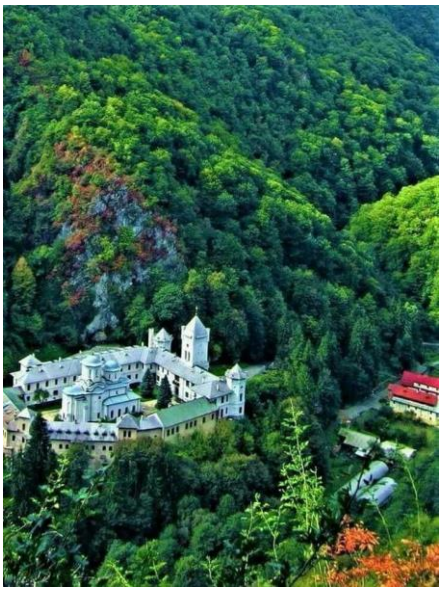
8. **Parcul Nicolae Romanescu din Craiova** este cea mai mare zonă verde urbană din România și al treilea parc natural de pe teritoriul Europei de Est. În România, acesta se află pe locul doi ca dimensiuni, după parcul Herăstrău din București, măsurând aproximativ 100 de hectare. Parcul este construit pe locul în care odinioară se afla moșia familiei Bibescu.

9. **Stațiunea Montană Rânca** stă de veghe la capătul celui mai înalt drum de la noi din țară, Transalpina. Situată la altitudinea de 1650 m, stațiunea oferă turiștilor ocazia ca aceștia să

se relaxeze vara departe de căldura orașelor aglomerate; iarna, stațiunea se transformă într-o reală stațiune turistică, cu patru pârtii de ski, încărcate de zăpadă.

10. Aflată pe drumul național Râmnicu Vâlcea-Sibiu, în incinta stațiunii Călimănești, **Mănăstirea Cozia** are o importanță majoră datorită combinării ideale a vechimii cu arhitectura impresionantă. Se știe faptul că Mănăstirea Cozia a fost construită în urmă cu 600 de ani, iar în jurul acesteia s-a consolidat o istorie ce a rămas peste vreme și și-a pus pecetea asupra viitorului cât și prezentului Mănăstirii Cozia.

Mănăstirea Tismana este cel mai vechi așezământ monahal încă în funcțiune din Țara Românească. Ctitorul mănăstirii este Cuviosul Nicodim cel Sfințit de la Tismana (1310–1406) – lui îi aparține alegerea a arhitecturii și a decorațiunilor acesteia. Construcția din zid a fost realizată cu sprijinul material al domnitorilor Basarabi: Radu I (1377–1383) și fiii acestuia Dan I (1383–1386) și Mircea cel Bătrân (1386–1418**).**

Rezervația de dropii Boianu este unică în țara noastră. Aceasta a fost înființată în anul 1980 și are o suprafață de aproximativ 400 de ha, fiind amenajată pe teritoriile mai multor localități din județul Olt**.** Acesta este unul dintre puținele locuri din țara noastră unde mai poate fi văzută dropia, o pasăre ce trăiește în zonele din Sud-Estul Europei și în Asia. Deși în urmă

cu câțiva zeci de ani, în sudul țării noastre puteau fi văzute sute de astfel de păsări, în prezent, din cauza vânării lor excesive, aici dropiile sunt pe cale de dispariție.

Pe teritoriul Regiunii Sud Vest Oltenia se regăsesc 170 de ariile naturale protejate de interes național și local, declarate prin Legea 5/2000, HCJ 26/1994, HG 2151/2004, HG 1581/2006, HG 1143/2007, HG 1066/2010, HG 1217/2010 și HG 349/2016.

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia există următoarele situri Natura 2000:

Arii de protecţie specială avifaunistică (SPA):

- Calafat – Ciuperceni – Dunăre IBA - 28981,0 ha; (Dj) - Maglavit IBA – 3562,6 ha; (Dj) - Confluenţa Jiu – Dunăre IBA – 40730,9 ha; (Dj) - Bistreţ IBA – 27486,3 ha; (Dj) - Dăbuleni – Grinduri IBA 10553,9 ha; (Dj) - Domogled -Valea Cernei - pIBA 61189,9 ha (Gj,Mh,Cs) - interregional - Munţii Retezat 38117,1 ha (Gj,Hd,Cs) - interregional - Blahniţa 45286,3 ha (Mh) - Cursul Dunării – Baziaş – Porţile de Fier IBA 10200,7 ha (Mh,Cs) – interregional - Gruia - Gârla Mare IBA 2756,2 ha (Mh) - Munţii Almăjului – Locvei - pIBA 119221,9 ha (Mh,Cs) - interregional - Confluenţa Olt - Dunăre IBA 21280,6 ha (Ot,Tr) - interregional - Valea Oltului IBA 54075,2 ha (Ot,Vl) - Cozia – Buila Vânturăriţa IBA 21770,1 ha (Vl) - Frumoasa – pIBA 131164,9 ha (Vl,Sb,Ab) - interregional

Situri de importanţă comunitară (SCI):

- Ciuperceni – Desa 40853 ha; (Dj) - Coridorul Jiului 150762 ha (Dj,Gj,Mh) - Poiana Bujorului din Pădurea Pleniţa – 44,3 ha; (Dj) - Buila Vânturăriţa 4490,5 ha (Vl) - Cozia 16720,6 ha (Vl) - Munţii Făgăraş 198493,1 ha (Vl,Ag,Bv,Sb) - interregional - Oltul Mijlociu – Cibin – Hârtibaciu 2053,8 ha (Vl,Sb) - interregional - Târnovu Mare – Latoriţa 1304,5 ha (Vl) - Frumoasa 13706 ha (Vl,Ab,Hd,Sb) - interregional - Defileul Jiului 13782,6 ha (Gj,Hd) - interregional - Nordul Gorjului de Est 48900,9 ha (Gj,Vl) - Nordul Gorjului de Vest

85504,9 ha (Gj) - Parâng 30027,1 ha (Gj,Vl,Hd) - interregional - Domogled -Valea Cernei 62013,6 ha (Gj,Mh,Cs) - interregional - Platoul Mehedinţi 53927,6 ha (Gj,Mh) - Porţile de Fier 125687 ha (Cs,Mh) – interregional - Retezat – 43 198 ha (Gj,Cs,Hd) – interregional - Corabia – Turnu Magurele – 7 024 ha (Ot,Tr)- interregional - Pădurea Stârmina 114,9 ha (Mh) - Pădurea Călugărească 705,2 ha (Ot) - Braniştea Catârilor 295,7 ha(Ot) 87 - Pădurea Reşca Hotărani 1651,8 ha(Ot) - Pădurea Saru 7006,1 ha (Ot) - Pădurea Studiniţa 66,7 ha (Ot) - Pădurea Topana 878,6 ha (Ot) - Pădurea Vlădila 414 ha (Ot) - Seaca Optăşani 2145,8 ha (Ot) - Valea Olteţului 1588,9 ha (Ot).

Conform evidențelor Ministerului Economiei, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia există un număr de 11 clustere în domeniile automotive, turism, IT&C, agro-alimentar și construcții, medaliate cu bronz, dintre care 2 sunt membre ale Asociației Clusterelor din România.

Nr. crt.	**Denumire cluster**	**Domenii**	**Anul înființării**
1.	TRANSALPINA-DRUMUL REGELUI Cluster	Turism Sectorul creativ Agro-food	2015
2.	Mobility Urban logistic Cluster DOROTHY	Logistică	2013
3.	Cluster ”Turismul de sănătate în Regiunea SudVest Oltenia - SanoTour”	Turism sustenabil și inovator	2015
4.	ITC - Regional Competitiveness Pole Oltenia Cluster	TIC	2011
5.	Polul de competitivitate “Automotive Sud-Vest Oltenia”	Automotive	2012
6.	Clusterul ”Sănătate în Regiunea Sud-Vest Oltenia”	Sănătate	2015
7.	Construct Cluster Oltenia	Construcții	2013
8.	AGROPRO Oltenia Cluster	Agricultură și dezvoltarea mediului rural Agro-food	2013
9.	Polul de Competitivitate Turism Oltenia - Inovare și Tradiții în Turism - TurOlt InoTT	Turism sustenabil și inovator	2012
10.	TURINN Cluster	Turism	2010

11.	INOVTRANS Pole	Mecanică	2012

Sursa: http://www.economie.gov.ro/aparat-propriu/politici-industriale

La nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia, au fost identificate numeroase specii de interes naţional şi specii de interes comunitar, dintre care enumerăm:

− Specii de plante: *Tozzia carpathica*, *Campanula serrata, Cypripedium calceolus, Himantoglossum caprinum, Aldrovanda vesiculosa, Iris aphylla ssp. Hungarica, Pulsatilla grandis, Asplenium adulterinum* ;

− Specii de pesti : *Barbus meridionalis (Moioagă), Cottus gobio (Zglăvoc), Eudontomyzon danfordi (Chişcar), Gobio uranoscopus (Petroc), Sabanejewia aurata (Dunariţă), Alosa pontica (scrumbia de Dunăre), Umbra krameri (pietroşelul), Aspius aspius (avatul), Misgurnus fossilis (ţiparul), Gobio albipinnatus, Gymnocephalus baloni, Gymnocephalus schraetzer, Pelecus cultratus, Rhodeus sericeus amarus*

− Specii amfibieni si reptile: *Bombina variegata* (Buhai de baltă cu burta galbenă),*Triturus cristatus* (Triton cu creastă), *Testudo hermanni* şi *Vipera ammodytes.*

− Specii mamifere: Vipera cu corn , *Canis lupus* (Lup), *Lutra lutra* (Vidră, Lutră), *Lynx lynx* (Râs), *Miniopterus schreibersi* (Liliac cu aripi lungi*), Myotis blythii* (Liliac comun mic), *Myotis capaccinii* (Liliac cu picioare lungi), *Rhinolophus blasii* (Liliacul cu potcoavă a lui Blasius), *Rhinolophus euryale* (Liliacul mediteranean cu potcoavă), *Rhinolophus ferrumequinum* (Liliacul mare cu potcoavă), *Rhinolophus hipposideros* (Liliacul mic cu potcoavă), *Ursus arctos* (Urs brun);

- Specii păsări: *Ardea purpurea*, *Ardeola ralloides*, *Aythya nyroca, Botaurus stellaris, Charadrius alexandrinus, Chlidonias hybridus, Chlidonias niger, Ciconia ciconia, Circus aeroginosus, Cygnus cygnus, Egretta alba, Egretta garzetta, Himantopus himantopus, Ixobrychus minutus, Mergus albellus, Milvus migrans, Nyctiorax nyctiorax, Pelecanus crispus, Phalacrocorax pygmeus, Philomachus pugnax, Platalea leucordia, Plegadis falcinellus, Porzana porzana, Recurvirostra avosetta, Sterna albifrons, Sterna hirundo, Tringa glareola*;

− Specii nevertebrate: *Callimorpha quadripunctaria, Cerambyx cerdo* (Croitor mare), *Colias myrmidone, Leptidea morsei, Lucanus cervus* (Rădaşcă, Răgacea), *Lycaena dispar,*

Ophiogomphus cecilia, Osmoderma eremita (Cărăbuş), *Rosalia alpina* (Croitor de fag) *Morimus funereus* (Croitorul cenuşiu), *Isophya harzi* (Cosaş), *Odontopodisma rubripes* (Lăcustă de munte), *Pholidoptera transsylvanica* (Cosaşul transilvan).

În Regiunea Sud Vest, practicarea turismului activ are condiții foarte bune de dezvoltare datorită potențialului oferit de Carpații Meridionali. Se pot practica drumețiile montane, sporturi de iarnă, dar și activități specifice turismului de aventură și sportiv: alpinismul, escalada, mountain bike, zboruri cu parapanta. În momentul actual, cea mai importantă componentă a turismului activ o reprezintă sporturile de iarnă (domeniul schiabil varful lui Roman, domeniul schiabil Transalpina, domeniul schiabil Horezu, domeniul schiabil Straja,). În Regiunea Sud Vest, cel mai important domeniu schiabil este Transalpina - Voineasa, de la Vidra - Obârşia Lotrului, constând într-o zonă de recreere cu mai multe telescaune, pârtii de schi și snowboarding, la care se adaugă o superbă vedere spre Lacul Vidra. Domeniul schiabil Transalpina se găseşte in Munţii Latoriţei, subunitate a Munţilor Parâng, în apropierea lacului de acumulare de la Vidra, la aproximativ 70 de kilometri de Râmnicu Vâlcea şi 30 de kilometri de Petroşani. Lungimea pârtiilor însumează circa nouă kilometri, acestea fiind situate de la cota 1350 metri şi până la cota 1800 metri.

În prezent, în Regiunea Sud Vest, stațiunile/localitătile montane unde se pot practica aceste sporturi de iarnă sunt Rânca, Vârful lui Roman, domeniul schiabil Transalpina (pe malul lacului Vidra). Drumețiile montane și cabanele asociate acestora, ca bază materială pentru odihnă, cazare și agrement, au reprezentat și reprezintă o opțiune pentru un segment foarte variat de turiști (ca vârstă, categorie socială, nivel al veniturilor etc.), români sau străini. Nevoia de repaus și recreere devine din ce în mai importantă în condițiile ritmului de viață stresant contemporan. Practicarea acesteia este accesibilă unei categorii largi de populație care dispune de diferite niveluri ale venitului și care aparține aproape tuturor grupelor de vârstă. Orice formă de relief permite practicarea drumeției, în Regiunea Sud Vest Oltenia cel mai popular tip de drumeție este cel practicat în perimetrul montan.

Turismul balnear este o formă specifică a turismului de odihnă care a luat o amploare mare nu atât ca urmare a dorinței de a preveni anumite îmbolnăviri, cât, mai ales, creșterii surmenajului și a bolilor profesionale provocate de ritmul vieții moderne. Europa ca și țara noastră se află într-un proces de îmbătrânire demografică, pensionarii fiind cel mai important grup țintă pentru turismul de sănătate. Turismul balnear se practică în stațiuni

recunoscute pentru proprietățile lor terapeutice pentru apele minerale și termale, pentru nămoluri, mofete.

Astfel, stațiunile turistice de interes

- național: Băile Govora, Călimănești Căciulata, Voineasa, Băile Olănești (jud. Vâlcea),

- local: Horezu, Ocnele Mari (jud. Vâlcea), Baia de Fier, Săcelu, Peștișani (jud. Gorj)

Aceste stațiuni turistice pot fi promovate cu noul statut, având șanse mai mari în atragerea de finanţări nerambursabile, în special finanţări structurale europene pentru construirea de structuri de primire turistice, fapt ce va contribui la creşterea numărului turiştilor de pe piaţa internă şi externă. De asemenea, având în vedere efectul multiplicator al turismului în sectoarele economice conexe, precum transporturile, construcțiile, agricultura, artizanatul și comerțul cu amănuntul, realizarea unor proiecte de dezvoltare a turismului în localităţile atestate staţiuni turistice vor genera efecte benefice pentru dezvoltarea economică şi creşterea calităţii vieţii a rezidenţilor acestor zone.

Totodată, pentru a sprijini dezvoltarea localităților care au potențial turistic ridicat și dispun de resurse turistice, dar sunt situate în zone montane cu relief neuniform sau cuprind arii protejate în care nu se poate interveni, au fost completate criteriile de atestare a stațiunilor turistice prevăzute în Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 852/2008, în sensul permiterii sistemelor individuale de colectare și epurare, care asigură același nivel de protecție ca și sistemele centralizate de canalizare și epurare.

Turismul balnear din România este și o formă de turism social. Sistemul balnear se bazează încă pe ajutorul social, aducând o categorie specifică de turiști, care din punct de vedere economic nu sunt foarte profitabili.

Regiunea Sud Vest Oltenia beneficiază de un valoros patrimoniu **turistic cultural**, reprezentat prin numeroase monumente istorice, edificii religioase, muzee și case memoriale, manifestări populare tradiționale, etnografie, importante instituții culturale și de știință, personalități locale. Printre avantajele dezvoltării turismului cultural se numără independența de un anumit sezon și de calitatea infrastructurii (interesează mai mult importanța culturală a obiectivului). Dezavantajele sunt legate de faptul că se adresează

unui public avizat, cu înalt nivel de instrucție și cultură și este mai scump decât turismul de agrement.

Evenimente culturale importante se desfășoară în localitățile natale ale marilor compozitori, scriitori sau de care se leagă cariera artistică a acestora. În acest context, poate fi menționat **Casa Memorială „Elena Farago”,** cea mai veche casă memorială din Craiova, găzduind o expoziţie permanentă care cuprinde 396 exponate: piese de mobilier, obiecte personale, cărţi şi reviste, dar și sute de documente originale, fotocopii, fotografii de familie și corespondenţă.

Muzeul de Istorie a Judeţului Vâlcea se află chiar în centrul municipiului Râmnicu-Vâlcea în apropierea unor instituţii de cultură precum Biblioteca Judeţeană „Antim Ivireanul”, Filarmonica „Ion Dumitrescu”, Direcţia Judeţeană a Arhivelor Naţionale, iar modernizarea sediului

său a permis o nouă abordare expoziţională şi achiziţionarea de materiale competitive – element cert al unei viitoare expoziţii de bază atractive; are o tradiţie a manifestărilor de calitate, dar şi o bibliotecă de specialitate (peste 19.000 volume), un laborator de restaurare-conservare, precum şi specialişti atestaţi (arheologi) ce atrag fonduri prin descărcări de sarcină arheologică şi de protejare a siturilor. Muzeul de Istorie deţine 28 piese tezaur şi 4 piese fond, valori de patrimoniu cultural naţional.

Ansamblul sculptural Constantin Brâncuși de la Târgu-Jiu este una dintre cele mai faimoase destinații gorjene, lăsate ca moștenire de renumitul sculptor român. Mai poartă denumirea de „Calea Eroilor”, datorită faptului că artistul a creat acest ansamblu în cinstea și memoria soldaților căzuți pe front în Primul Război Mondial. Aflat în centrul orașului, în aer liber, aici pot fi admirate marile capodopere, precum: Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana Infinitului sau Aleea Scaunelor.

Casa Memorială „Anton Pann” Râmnicu-Vâlcea este obiectivul cu cel mai mare număr de vizitatori din întreaga reţea muzeală din judeţ. Expoziţia de bază ilustrează interiorul unei modeste locuinţe de târg din secolul al XIX-lea, aici fiind prezentate piese de mobilier (divan, bibliotecă, masă, scaune), obiecte decorative din cositor, alamă, alpaca şi portrete ale unor personalitati din epocă precum

Meletina, stareţa mănăstirii Dintr-un Lemn sau tipograful Ion Popovici.

Casa muzeu ,,Constantin Brâncuși” din satul Hobiţa, comuna Peştişani, se situează la cca. 23 km de Târgu Jiu, în partea de nord-vest a judeţului Gorj, pe drumul ce leagă oraşul Târgul-Jiu de localitatea Tismana. Constantin Brâncuşi s-a născut la 19 februarie 1876, în familia lui Nicolae Radu şi a Mariei Brâncuşi, care se ocupau cu agricultura, prelucrarea lemnului (dulgheria) şi creşterea vitelor. Marele sculptor va fi învăţat la meşterii satului, în primul rând de la tatăl şi bunicul sau, priceperea de a ciopli lemnul care, în mâinile sale, capătă viaţa. În Hobiţa, la tot pasul, Brâncuşi a avut repere pentru meseria sa de-o viata sculptura: de la casele frumos împodobite, la bătrâna biserică de lemn cu fruntarul crestat şi sprijinit pe stâlpi ce evoca obârşia viitoarei Coloane Infinite şi cimitirul satului, cu troiţele şi crucile înflorate.

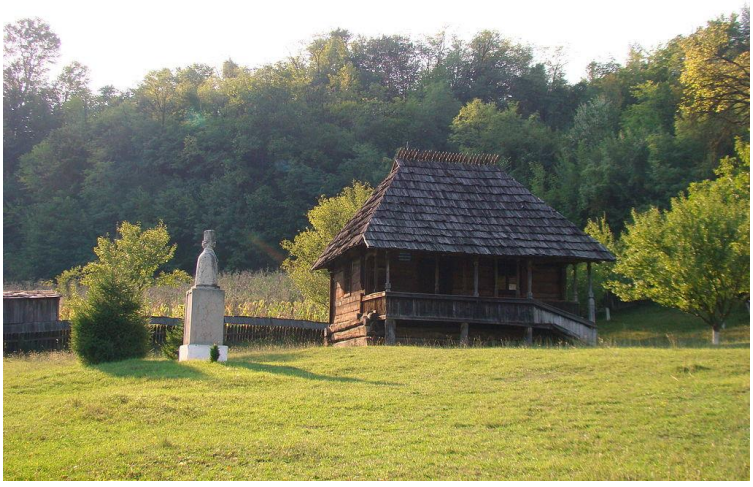
Casa memorială Ecaterina Teodoroiu – monument istoric, situată pe Bd. Teodoroiu Ecaterina, nr. 272, în cartierul Vădeni, pe D.N. 66 Târgu-Jiu – Petroşani este casa în care s-a născut Ecaterina Teodoroiu (1894 – 1917). A fost construită în 1884 de părinţii ei, iar începând cu anul 1959, după restaurare, a devenit casă memorială. Sunt expuse fotografii, documente şi obiecte ale sublocotenetului Ecaterina Teodoroiu, reconstituind fidel atmosfera în care a trăit cea care a fost numită „Eroina de la Jiu”.

Muzeul de Artă (Casa Simian) deţine o bogată colecţie de tablouri ale unor pictori români celebri (Theodor Aman, Ştefan Luchian, Theodor Pallady, Nicolae Grigorescu, Camil Ressu, Ion Ţuculescu, Corneliu Baba, Nicolae Tonitza şi alţii), o bogată colecţie de icoane vechi şi porţi împărăteşti (clasate la categoria Tezaur); dispune de un atelier de grafică şi pictură, precum şi de o frumoasă curte interioară, care găzduieşte o galerie originală de expoziţii temporare, dar şi diverse manifestări culturale, devenind un punct de marcă în viaţa culturală locală.

Casa memorială ,, Tudor Vladimirescu” aşezată în partea de sud-est a judeţului Gorj, pe malul stâng al Gilortului, la 50 km de Tg-Jiu şi 25 km de Tg-Cărbuneşti, în comuna Vladimir. Aici, în anul 1780, din părinţi moşneni (Constantin şi Ioana) s-a născut Tudor Vladimirescu întregind familia formată din 3 copii (Papa, Cons-tandina şi Tudor). Revoluţia din 1821, organizată şi condusă de Tudor Vladimirescu, începe la 23 ianuarie cu citirea cunoscutei Proclamaţii de la Padeş, continuă cu fortificarea mănăstirilor din nordul Olteniei (Tismana, Motru, Strehaia) şi cu organizarea taberei de instruire de la Ţânţăreni. La 4 martie Tudor ajunge la Slatina cu 6000 de pedeştri şi 2000 de călăreţi, la 16 martie intră cu oastea în Bolintin, iar la 21 martie îşi instalează tabăra de luptă la Cotroceni. În aprilie 1821, sub titlul „Cererile norodului românesc”, Tudor face cunoscut adevăratul program al revoluţiei, iar pentru a feri ţara de ocupaţia turcească, încearcă să obţină retragerea eteriştilor.

Casa muzeu ,,Maria Lătărețu” , din comuna Bengești- Ciocadia, sat Bălcești, a fost construită de Asociația Culturală „Maria Lătărețu”, iar din anul 2010 a intrat în patrimoniul Județului Gorj și în administrarea Muzeului Județean Gorj. Edificiul găzduiește multe obiecte personale ale marii artiste de muzică populară a României, (n. 7 noiembrie 1911, Bălcești, Gorj — d. 27 septembrie 1972, Botoșani), acestea fiind donate de Ioana Lătărețu, nora artistei. Maria Lătărețu a fost una dintre cele mai îndrăgite interprete din domeniu, fiind numită pe rând: Privighetoarea Gorjului, Crăiasa cântecului românesc, Prințesa cântecului popular românesc sau Ella Fitzgerald a României.

Casa memorială Amza Pellea (1931-1983) este adăpostită de satul natal Băilești, al vestitului și iubitului actor român. A fost inaugurată publicului ca obiectiv turistic în anul 2008, odată cu împlinirea a 25 de ani de la moartea actorului şi a 100 de la ridicarea locuinţei. Dragostea localnicilor pentru acesta a fost cea care a făcut posibilă amenajarea acestui muzeu. Fotografiile şi tablourile de familie, precum şi diplomele, certificatele şi obiectele personale, dau impresia prezenţei actorului. De asemenea, ambele ceasuri aflate în locuinţă sunt oprite la ora 7:25, ora la care actorul Amza Pellea a părăsit această lume în data de 12 decembrie 1983.

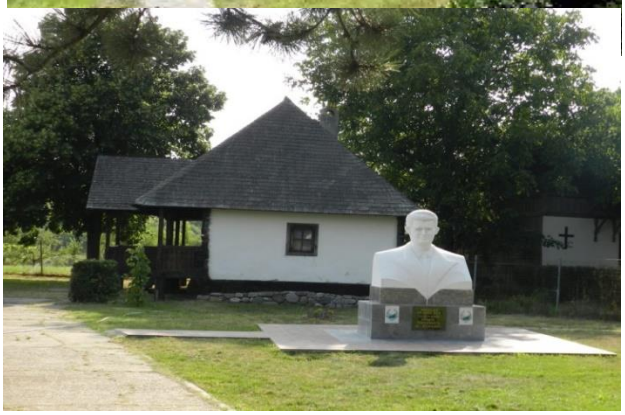

Casa memorială Nicolae Titulescu se află în comuna cu același nume, judetul Olt și a fost terminată în anul 1910, mărturie fiind inscripția de pe pavimentul de la intrare. Arhitectura casei este specifică culelor oltenești, având patru intrări si două fațade, cu terase semirotunde pentru fațada dinspre râu și cu terase dreptunghiulare la fațada principală. Ambele terase sunt străjuite în partea stângă a clădirii de un turn cu trei niveluri.

Casa memorială „Iancu Jianu” se află în oraşul Caracal, judeţul Olt. Este singurul muzeu din ţară dedicat unui haiduc, tocmai acest lucru făcându-l şi mai special. Provenea dintr-o familie destul de bogată, părinţii săi lucrând pe domeniile unor boieri, unde reuşiseră să strângă o avere măricică. Încă de mic, haiducul a fost atras de politică şi a luptat pentru a deveni un lider neînfricat. Iancu Jianu a ajuns să aibă în subordinea sa în jur de 3.000 de haiduci, alături de care lupta împotriva boierimii, dar şi a fanarioţilor, otomanilor şi habsburgilor. La începutul secolului al XIX-lea, mai exact în anul 1809, haiducul a condus o acţiune împotriva turcilor care atacaseră Craiova şi câteva sate din Oltenia. În această revoltă, haiducii l-au omorât pe pașa din Vidin, dar au distrus și raiaua turcească din Turnu Măgurele.

În orașul Scornicești se află casa în care s-a născut, la 26 ianuarie 1918, **Nicolae Ceaușescu**, cel care a reprezentat leagănul epocii de aur pentru o bună perioada de timp. Casa în care Nicolae Ceaușescu s-a născut a fost construită în jurul anului 1890 și reamenajată în 1979. Nicolae Ceaușescu a fost un om politic comunist român, secretar general al Partidului Comunist Român, șeful de stat al Republicii Socialiste România din 1967 până la căderea regimului comunist, survenită în 22 decembrie 1989. La 25 decembrie 1989, soții Nicolae și Elena Ceaușescu au fost judecați în cadrul unui proces sumar de acest tribunal, condamnați la moarte și executați la câteva minute după pronunțarea sentinței. În iulie 2015, România a interzis prin lege „cultul lui Ceaușescu”.

Muzeul Parcului Natural Porțile de Fier, are secțiuni dedicate, insulei Adakale, Parcului Natural Porțile de Fier cu ariile și speciile protejate. Muzeul Drobeta Turnu Severin a fost deschis în data de 15.05.1972 având două secții: istorie și științele naturii cu un acvariu în care sunt prezentate specii de pești dunăreni. Ulterior au mai fost create secțiile de etnografie și de artă. La muzeul din Drobeta Turnu Severin puteți găsi o machetă și poze ale podului lui Apollodor din Damasc cel care a construit primul pod peste Dunăre.

Muzeul Parcului Natural Porțile de Fier a fost deschis în anul 1976, la patru ani de la inaugurarea Sistemului Hidroenergetic și de Navigație Porțile de Fier

Pe lângă exponatele de istorie-arheologie, Muzeul Hidrocentralei Porților de Fier I găzduiește expoziții de:

-*etnografie și artă populară* – Costume populare, interior turcesc cu obiecte provenite de pe insula Ada Kaleh, insula ce a fost înghiţită de apele Dunării în anul 1968, odată cu formarea lacului de acumulare de la Hidrocentrala Porţile de Fier I. Ada Kaleh se afla între barajul de la Porţile de Fier şi Orşova, având 1750 m lungime, o lăţime de 400-500 m;

-*științele naturii* – Defileul Portile de Fier este considerat un muzeu geologic în aer liber. Datorită bogăției acvifaunistice, cursul Dunării din zona Porțile de Fier este declarat sit Natura 2000.

Hidrocentrala de la Porțile de Fier I este cea mai mare din România și de pe Dunăre.

Drobeta a fost prima cetate din piatră ridicată în Dacia (103-105) de împăratul Traian, un castru roman de apărare și un important centru militar și politic, inițial fiind construit pentru a adăposti 500 de soldați care asigurau paza podului.

Chipul regelui dac Decebal este un basorelief înalt de 55 m,[1] aflat pe malul stâncos al Dunării, între localitățile Eșelnița și Dubova, în apropiere de orașul Orșova, România. Basorelieful îl reprezintă pe Decebal, ultimul rege al Daciei, fiind sculptat într-o stâncă de către sculptorul Florin Cotarcea, din orașul Orșova.

Muzeul Județean Olt deține colecții de arheologie, istorie medievală, modernă și contemporană, artă plastică și etnografie care conțin piese de patrimoniu definitorii pentru cultura și civilizația Oltului. Clădirea muzeului este declarată monument istoric.

În zona turistică a Olteniei se afla o adevărată „salbă" de mănăstiri și biserici, care trebuie să stea mereu în atenția circuitelor turistice. Potențialul turistic pentru practicarea turismului ecumenic în Regiunea Sud Vest Oltenia este reprezentat de monumentele de cult care adăpostesc rămășițe pământești ale unor sfinți:

- Sfântul Ierarh Nifon (capul și mâna), Sfinta Muceniță Tatiana (mâna), Sfinții Mari Mucenici Serghie și Bach (părticele), la Catedrala din Craiova;

- Sfântul Ioan cel Milostiv la Biserica Postelnicu Fir din Craiova;

- Nicodim de la Tismana, Ignatie Teoforul și Ioan Gură de Aur la Mânăstirea Tismana;

- Sfântul Irodion la Mânăstirea Lainici.

De asemenea, turismul ecumenic este susținut de prezența edificiilor cultural religioase, cum ar fi Mănăstirile din Nordul Olteniei, unde au loc manifestări religioase, cum ar fi: sărbătorile legate de Crăciun, Paște, hramuri ale mănăstirilor și bisericilor etc.

Practicarea **turismului rural și agroturismului** este motivată de dorința de întoarcere la natură, la viața și obiceiurile tradiționale și presupune ședederea în gospodăria țărănească (fermă sau pensiune agroturistică) sau într-un han, pensiune. Turistul poate fi implicat, mai mult sau mai puțin, în activitățile tradiționale ale respectivei zone sau gospodării. Turismul rural a căpătat o deosebită amploare în ultimii ani în țara noastră. Regiunea Sud Vest Oltenia întrunește condiții deosebite pentru desfășurarea acestei forme de turism:

• valoros patrimoniu cultural și istoric - muzee, case memoriale, biserici, mănăstiri, conace, hanuri și curți domnesti. Multe dintre aceste așezăminte de cult sunt unice în lume prin frumusețea lor;

• zonele rurale sunt păstrătoare ale datinilor, tradițiilor, meșteșugurilor și obiceiurilor străvechi, unde talentul și atracția către frumos se materializează în adevărate opere de artă - ceramică, covoare țesute manual, cojocărit, țesături, instrumente populare, măști;

• frumusețea zonelor deluroase și montane, calitatea aerului deosebit de curat, existența unei faune și flore bogate (singura cu specific submediteranean din România), cu multe specii pe cale de dispariție, a parcurilor naturale și a ariilor protejate;

• consumul de alimente proaspete (inclusiv cura de fructe și legume), degustarea vinurilor, rachiurilor(zaibăr), a unor preparate din gastronomia țărănească sunt argumente serioase pentru practicarea turismului rural. Se remarcă astfel calitatea deosebită a produselor ecologice obținute în aceste zone. Prin valorile sale culturale, istorice, etnografice, naturale și socio-economice, satul oltenesc poate deveni un produs turistic de mare originalitate și de marcă pentru turismul din Regiunea Sud Vest Oltenia. Problema majoră cu care se confruntă Regiunea Sud Vest Oltenia în dezvoltarea acestei forme de turism o constituie stadiul precar al infrastructurii fizice, fără de care potențialul acestor zone nu poate fi valorificat. Astfel, multe localități din zonele deluroase și montane nu se confruntă doar cu probleme de infrastructură mare (accesul dificil în unele zone, drumuri greu practicabile), ci și cu probleme ale infrastructurii de utilități, cum ar fi: lipsa gazului, curentului electric, lipsa apei curente, canalizării etc. Avantajele acestei forme de turism sunt costurile mici comparativ cu alte forme de vacanță, originalitatea călătoriilor, absența aglomerației, intimitatea, stimularea economiei zonelor rurale, crearea de noi locuri de muncă, mai ales pentru femei, obținerea de venituri din valorificarea excedentului de produse agricole, gastronomia tradițională, protejarea mediului și conservarea tradițiilor.

Turismul de afaceri este un domeniu prin excelență dinamic la nivelul intregii lumi. În ultimii 15 - 20 de ani, circulația turistică mondială are din ce în ce mai des drept motivație participarea la congrese internaționale, expoziții și târguri specializate, forumuri de afaceri, sesiuni de training și programe de team building.

Formele turismului de afaceri care se practică în Regiunea Sud Vest Oltenia sunt :

• călătoriile de afaceri individuale (delegaţiile), comune multor profesii, pentru care persoanele implicate acceptă să se deplaseze în afara orașului de reședință;

• turismul de reuniuni, întâlniri, care includ gama largă de evenimente (conferințe, seminarii, team-building-uri, lansări de produse, întâlniri anuale etc.) ale unor companii sau asociații, pentru a facilita comunicarea cu și între angajați, clienți, acționari sau membri;

• târguri și expoziții, foarte diverse, destinate în general prezentării de produse;

• evenimente „corporate”, incluzând forme de distracție pe care companiile le oferă celor mai valoroşi clienți sau potențiali clienti, pentru a construi sau a intensifica relațiile de afaceri.

Ecoturismul este o formă de turism în care principala motivație a turistului este observarea și aprecierea naturii și a tradițiilor locale legate de natură și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

• conservarea și protejarea naturii, folosirea resurselor umane locale;

• caracter educativ, respect pentru natură – conștientizarea turiștilor și a comunităților locale;

• impactul negativ minim asupra mediului natural și socio-cultural.

Turismul oenologic poate fi practicat în Regiunea Nord-Est datorită existenței unei tradiții viticole recunoscute, centre de degustare, vinoteci în renumite podgorii Drăgășani, Știrbey, Segarcea, Corcova, Cetate, Vânju Mare etc.

Crama Știrbey

Podgoria Drăgășani face parte din regiunea viticolă a dealurilor Munteniei și Olteniei și este cea mai veche podgorie a Olteniei. Se întinde între Subcarpații Getici la nord și Câmpia Română la sud și sud-est și ocupă

un spațiu relativ restrâns, întinzându-se la Vest și la Nord .

de orașul Drăgășani. Este paralelă cu râul Olt și are o lungime de circa 65 kilometri fiind recunoscută pentru cultivarea a trei soiuri de struguri pentru vin: Crâmpoșie Selecționată, Negru de Drăgășani și Novac, soiuri cu mare potențial în producerea vinurilor de calitatea care reprezintă țara inclusiv la nivel internațional.

Mai mulți producători din regiunea Drăgășani au constituit o asociație care promovează atât turismul viticol în zonă, cât și producția de struguri și de vin de înaltă calitate, aici remarcându-se cramele Avincis, Știrbey, Bauer, Drăgași, Isărescu, Cepari etc.

Muzeul Viei și Vinului

Din 1974, în orașul Drăgășani s-a amenajat Muzeul Viei și Vinului, cu piese colectate expuse în trei secții: secția viticolă, secția artă și secția arheologie. Clădirea a fost construită

în anii 1920 în stilul arhitectonic neo-românesc și cuprinde o bogată colecție de instalații tradiționale pentru prelucrarea strugurilor, dar și dovezi ale practicării viticulturii și ale continuității acestei îndeletniciri pe aceste meleaguri. În vitrinele muzeului pot fi observate rezultatele concursurilor internaționale de vinuri de peste hotare, dar și vechi răsaduri de viță-de-vie.

Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Drăgășani a ajutat la crearea de soiuri și selecții colonale, soiuri pentru struguri de masă și stafide, dar și souri pentru struguri de vin (cunoscute fiind Crâmpoșia Selecționată, Negru de Drăgășani și Novac).

Turismul oenologic fructifică oportunitatea de a petrece un sejur în gospodăria unor podgoreni, care oferă posibilitatea de participare activă la întregul "ritual" (pregătirea butoaielor, cules, zdrobit, tras manual la teasc etc.) de obținere a vinurilor în condiții naturale, de degustare a unor vinuri de casă și a mâncărurilor tradiționale oltenești.

Forţa de muncă şi migraţia

Creşterea economică în România a urmat direcţia Vest-Est, apropierea de pieţele din Vestul Europei acţionând ca un factor de difuzare a creşterii. Zonele subdez-voltate din România sunt concentrate în Nord-Est şi în Sud, de-a lungul Dunării. Subdezvoltarea acestor zone este corelată cu un şomaj mai ridicat, cu preponderenţa activităţilor rurale şi cu o capacitate redusă de a atrage investiţii străine directe.

Populaţia ocupată în regiunea de Sud Vest Oltenia era de 54,2% în decembrie 2020, sub media pe țară, de 66%.

Din punct de vedere al participării la principalele activităţi economice, ponderea populaţiei ocupate civile în agricultură, silvicultură şi pescuit reprezintă 30.3% în timp ce în servicii este predominantă (39.1%) şi de 30.6 % în industrie şi construcţii.

Numeroase persoane în vârstă de muncă din această regiune lucrează temporar sau permanent în activităţi economice în Bucureşti, Banat, Transilvania, Europa de Vest şi Israel. În satele din Regiunea de Sud Vest Oltenia, după plecarea populaţiei tinere masculine apte de muncă, se manifestă o tendinţă de emigrare şi a femeilor, pentru a munci în străinătate,

astfel că în multe localităţi au rămas persoane vârstnice şi copii. În acest fel s-au accentuat discrepanţele între localităţile regiunii, din punct de vedere al nivelului general de dezvoltare şi, îndeosebi, al dotărilor infrastructurale.

În ianuarie 2021 România a avut o rată a şomajului de 5,6% , față de 3,6% în ianuarie 2020, conform datelor de la Institutul Naţional de Statistică (INS), pe fondul evoluţie determinată de persistenţa crizei sanitare şi de ajustările specifice procesului de tranziţie de la ciclul economic postcriză la un nou ciclu economic.

În cadrul acestei regiuni, agricultura are un rol important, cu peste 1 milion de hectare destinate cultivării cerealelor, plantelor oleaginoase, legumelor şi fructelor, cartofilor, sfeclei de zahăr şi producerii vinului de bună calitate.

Principalele industrii prezente în regiune sunt: industria metalurgică (fiind reprezentată de cel mai mare producător de aluminiu din Europa Centrală și de Est și, totodată, singurul producător de aluminiu din țară - ALRO Slatina), industria electrotehnică, industria constructoare de mașini și tractoare (MAT Craiova), industria chimică, industria alimentară, industria ușoară și materiale de construcții, industria construcțiilor navale (SEVERNAV S.A. Drobeta Turnu Severin).

Conform datelor statistice ale ANOFM, cei mai importanţi angajatori din regiune, ca număr de salariaţi, sunt: Ford România SA, Civitas PSG SA, SC Alro SA, Comdata Service SRL, Casa Noastra SRL, Complexul Energetic Oltenia Sud, DGRFP Craiova, Universitatea Craiova.

Regiunea Sud Vest Oltenia se confruntă cu un declin demografic cauzat de scăderea natalităţii şi de creşterea migraţiei, în special în rândul populației tinere. Acest fenomen are implicații negative pentru economie și societate, și este caracteristic tuturor județelor componente.

Regiunea Sud-vest Oltenia se încadrează în categoria regiunilor rămase în urma (lagging regions), cu venituri scăzute și cu o creștere economică redusă.

În context european, regiunea se află printre cele mai sărace regiuni din UE. PIB/locuitor în regiunea Sud-Vest Oltenia, era conform Eurostat, 7.100 euro în 2017 și 7.900

euro în 2018 (penultimul loc între regiuni) și reprezenta 24%, respectiv 26% din media UE 27 a PIB/locuitor.

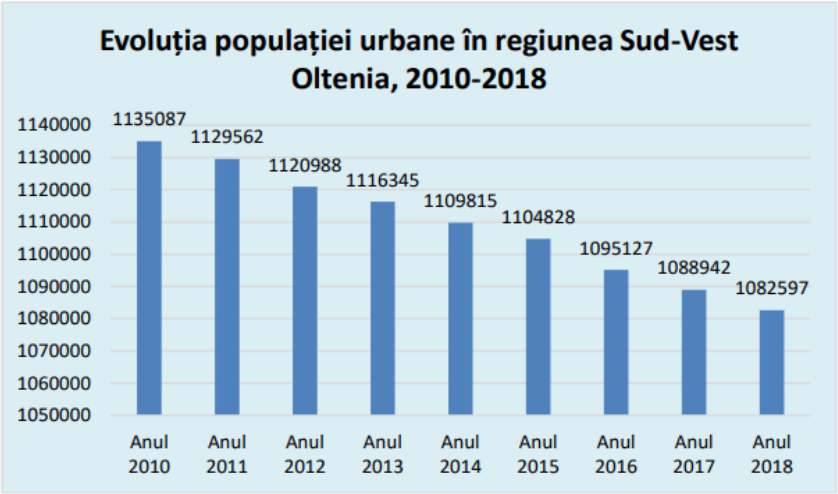
PIB/ locuitor în relație cu cheltuielile cu activitatea de cercetare-dezvoltare, relevă faptul că, în anul 2017, regiunea Sud-Vest Oltenia a cheltuit 14,2 euro/locuitor ceea ce reprezintă 0,2% din PIB.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este una dintre regiunile industrializate ale ţării, ponderea industriei fiind aici de 29,76% comparativ cu 26,78% la nivel naţional. Cu toate acestea, contribuția regiunii Sud-Vest Oltenia, la realizarea VAB a ramurii de activitate industrie, în 2016, la nivel național, este una dintre cele mai mici, de 8,04%, doar cu puțin peste regiunea Nord-Est 7,8%.

În regiunea SV Oltenia, rata sărăciei a fost de 34.3% in 2018, cu 10,8% peste media națională, principalele cauze ale sărăciei fiind inactivitatea, nivelul scăzut de instruire, transmiterea sărăciei de la o generație la alta și lipsa mobilității interregionale.

Rata de risc a sărăciei în zonele rurale este de aproape cinci ori mai mare decât în oraşe. Diferenţele regionale mari apasă asupra creşterii durabile pe termen lung. Regiunile cu ponderi semnificative ale forţei de muncă concentrate în sectoarele cu productivitate

Fig.3.1. Evoluția populației urbane în regiunea Sud-Vest Oltenia, 2010-2018

Sursa: Prelucrare date Tempo online, 2019

scăzută sunt caracterizate de salarii mici şi rate ridicate de sărăcie şi toate acestea au un impact negativ asupra coeziunii sociale.

Scăderea populației în învățământul preuniversitar s-a manifestat atât în mediul urban cât și în mediul rural. Pe ansamblu, scăderea populației școlare în perioada 2011-2018, a fost de 11,03% în mediul urban (nivel preșcolar și liceal) și și de 22,55% în mediul rural (nivel preșcolar, primar, gimnazial și liceal). În aceeași perioadă, numărul studenților a scăzut cu 2,45%. Analiza cifrelor având în vedere mediul de rezidență al școlii, arată o creștere continuă a numărului de elevi în învățământul primar, gimnazial din urban, în detrimentul mediului rural și procentul covârșitor al elevilor de liceu se regăsește în unitățile școlare din mediul urban, dată fiind distribuția rețelei școlare. Majoritatea județelor regiunii, păstrează o tendință de creștere a numărului de elevi în învățământul postliceal.

În Sud-Vest Oltenia, procentul de cuprindere în unitățile școlare din mediul urban este dublu față de cel din unitățile de învățământ din mediul rural, situația fiind similară în toate județele regiunii, însă se observă o tendință de scădere. Raportat la grupe de vârstă, cuprinderea într-o formă de învățământ are cele mai mari valori pentru grupele corespunzătoare nivelurilor de educație primar - grupa de vârstă 7-10 ani (peste 90%) și gimnazial - grupa de vârstă 11-14 ani (peste 89%).

Pentru învățământul profesional și tehnic prezintă relevanță analiza gradului de cuprindere pentru grupa de vârstă 15-18 ani. La nivel regional, aceștia sunt cuprinşi într-o formă de învăţământ în procent de peste 76%. Evoluția este fluctuantă, însă este de remarcat scăderea înregistrată în regiune în intervalul 2014/2015-2016/2017, de la 80,8%, la 76,8%. În județele regiunii, scăderea minimă se înregistrează în județul Dolj (2,9%), iar cea maximă în județul Vâlcea (5,2%).

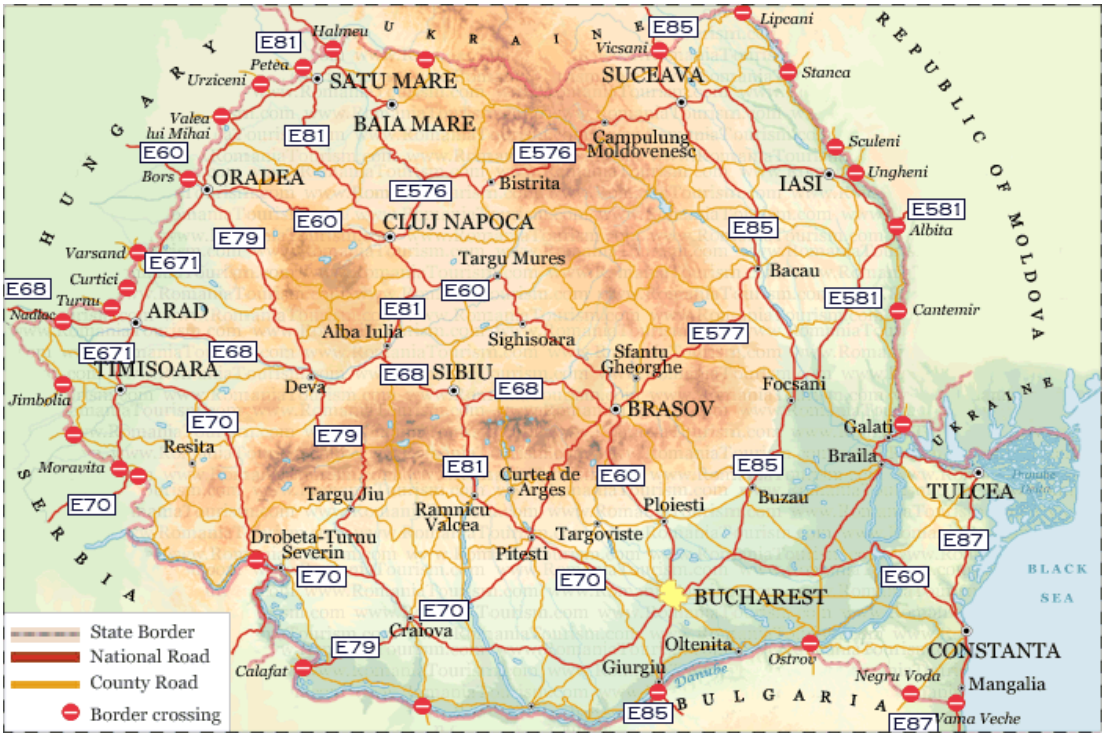
În anul școlar 2018/2019, regiunea Sud-Vest Oltenia avea cel mai mic număr (31.087) de PC-uri în infrastructura de învățământ, dintre toate regiunile. Acestea reprezentau 7,84% din totalul național. Conform Strategiei privind modernizarea infrastructurii educaționale 2017-2023, în Oltenia, peste 60% dintre elevi sunt expusi fenomenului de supraaglomerare în unitățile de învățământ în județele Gorj și Vâlcea, între 40-60% în județele Dolj și Mehedinți si între 20-40% în județul Olt. Fenomenul de supraaglomerare este întalnit în școlile din mediul urban. In contextul situației de pandemie create de virusul SARS-Cov-2,

desfășurarea în bune condiții a procesului educațional a devenit o problema vitala pentru a evita o creștere rapidă a infecției cu coronavirus.

Infrastructura de drumuri, reţele de apă şi canalizare ridică probleme în majoritatea judeţelor, dar cele mai afectate sunt judeţele Vâlcea, Gorj și Mehedinți.

Regiunea de Sud Vest Oltenia va implementa în exercițiul financiar 2021-2027 șase proiecte rutiere,două dintre acestea fiind,deja, în derulare, iar celelalte sunt în faza premergătoare execuției. Este vorba de două drumuri expres, Craiova – Pitești și Craiova – Târgu Jiu(100 km), două variante ocolitoare (Târgu Jiu și Craiova Sud), un drum rapid, Craiova – Lugoj(250 km) și reabilitarea drumului național DN66 Târgu Jiu – Petroșani, prin Defileul Jiului.

Astfel, municipiul Craiova este văzut ca un hub de infrastructură în zona Olteniei,

Drumuri Europene ce străbat Regiunea Sud Vest

aflat în centrul unei viitoare rețele de drumuri de viteză.

Densitatea drumurilor publice este de 38,7 km/100 km², superioară mediei pe țară (36,1 km/kmp), fiind mai ridicată în Gorj, 40km/100km² și mai scăzută în Dolj (33,7 km/100 km²).

Din cauza reliefului predominant muntos județele Gorj, Mehedinți, Vâlcea se confruntă cu probleme de accesibilitate.

Evoluția economiei în 2020 a fost influențată de efectele pandemiei COVID-19, măsurile de sprijin pentru mediul de afaceri, impactul pe piața muncii, comportamentul consumatorilor, precum și intervențiile în domeniul medical. Ca urmare, produsul intern brut al României s-a redus cu 3,9% în 2020 față de 2019, din cauza crizei coronavirusului).

Valoarea produsului intern brut/loc pe județe în Regiunea Sud Vest Oltenia (Euro, prețuri curente)

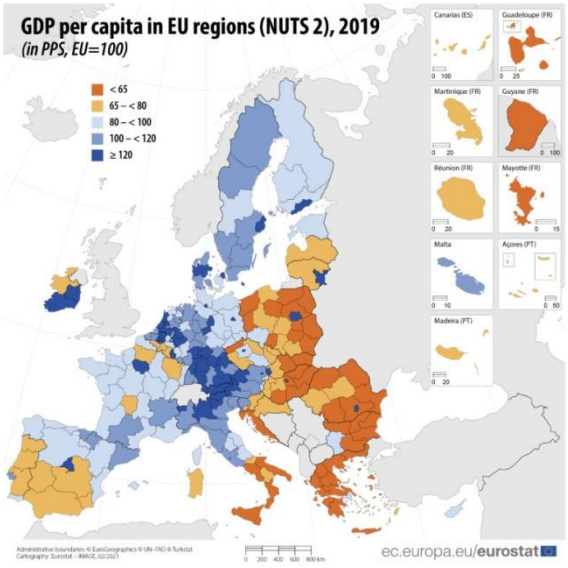
Regiunea Sud Vest Oltenia	Dolj	Gorj	Mehedinți	Olt	Vâlcea
8487	**9136**	**10572**	**6630**	**6757**	**8667**

Comisia Națională de Strategie și Prognoză decembrie 2019

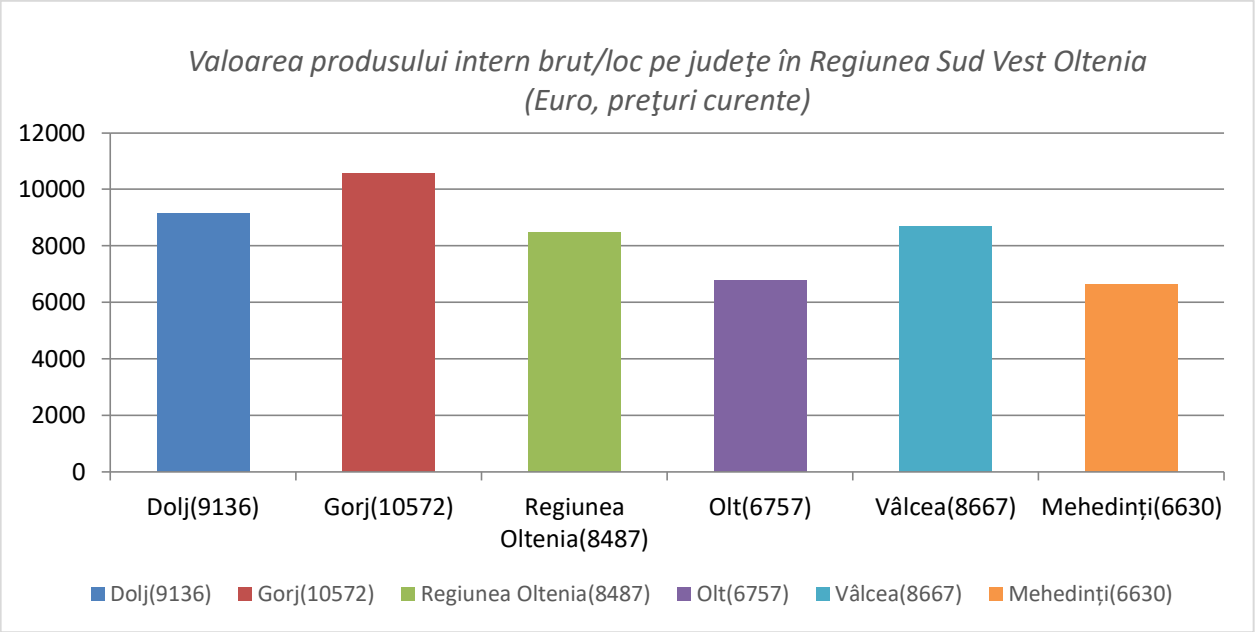
PIB ul național în 2020 a fost de peste 1053 miliarde RON în prețuri curente.

De menționat că, patru dintre cele opt regiuni, Nord-Est (44%), Sud-Muntenia, **Sud-Vest Oltenia** (54%) și Sud-Est (58%) se află sub pragul de 60% din media UE.

Cel mai puțin dezvoltate județe din acest punct de vedere au fost, în 2019, Vaslui, cu o valoare a PIB/loc. de 5.554 de euro, Botoșani - 5.688 euro, Suceava - 6.482 euro, Teleorman - 6.527 euro și Mehedinți - 6.630 euro.

Cele mai scăzute niveluri ale PIB pe cap de locuitor din Uniunea Europeană sunt, în ordine, în regiunile Severozapaden, Bulgaria (29%), Mayotte, Franța (32%), Severen

tsentralen și Yuzhen Tsentralen, în Bulgaria (ambele cu 33%), și Nord-Est, în România (34%). Dintre cele 19 regiuni din UE cu un PIB de sub 50% din media UE, cinci sunt din Bulgaria, câte patru în Ungaria și Polonia, trei în România, două în Grecia și una în Franța (*Eurostat*).

Previziunile FMI pentru România arătau că se va ajunge în 2021 la un PIB/capita de 29.554 de dolari internaționali, însă acestea nu vor putea fi atinse din cauza declanșării pandemiei COVID 19, cu repercusiuni severe asupra cadrului economic.

Valoarea PIB pe regiuni

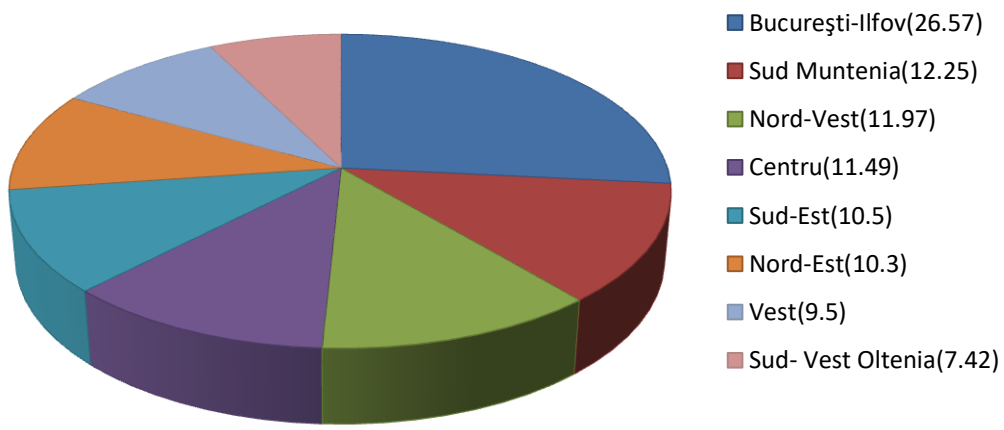
Regiunea	**PIB mld lei 2019**	**Pondere în PIB % 2019**
Bucureşti-Ilfov	276,36	26.57
Sud Muntenia	127.43	12.25
Nord-Vest	124.53	11.97
Centru	119.45	11.49
Sud-Est	109.26	10.5

Nord-Est	107.16	10.3
Vest	98.81	9.5
Sud- Vest Oltenia	77.14	7.42
TOTAL	**1040**	**100**

potrivit datelor publicate de Comisia Naţională de Strategie şi Prognoză (CNSP)

În schimb, se observă diferenţe foarte mari în interiorul regiunilor, unde apare, de regulă, un judeţ puternic dezvoltat şi unul sau mai multe judeţe foarte sărace. Aceasta arată faptul că există o mare diferenţă de productivitate între judeţele Dolj și Gorj şi restul judeţelor, în special judeţul Mehedinți.

Contribuția pe regiuni de dezvoltare la PIB-ul național %

Pentru regiunea Sud-Vest Oltenia, creşterea proiectată pentru orizontul de prognoză este bazată în principal pe industrie şi construcţii. Potrivit CNSP, pandemia de COVID-19 a fost o provocare şi pentru industria alimentară, unul dintre cei mai mari şi stabili angajatori şi unul dintre cei mai importanţi contributori la PIB-ul regiunii, adaptarea la noile condiţii făcându-se din mers. Cu toate acestea, în domeniul serviciilor, după industria aviatică - cel mai grav afectată - sectorul HoReCa a avut cel mai mult de suferit în perioada pandemiei.

Mai mult, lipsa infrastructurii şi scăderea puternică a forţei de muncă în Regiunea de Sud Vest Oltenia s-au tradus, în ultimii ani, şi într-un recul semnificativ în privinţa apetitului pentru business, comparative cu situaţia din celelalte regiuni de dezvoltare.

Numărul de companii pe regiuni de dezvoltare la 01.01.2020

Regiunea de Dezvoltare	București Ilfov	Nord Vest	Centru	Sud Muntenia	Nord Est	Sud Est	Vest	**Sud Vest Oltenia**	România
Număr de companii	192408	126659	96336	92279	89543	89417	76319	**62308**	825267
Procent Total	23.31%	15,35%	11.67%	11.19%	10.85%	10.83%	9.25%	**7.55%**	100%

Județ	Dolj	Gorj	Mehedinți	Olt	Vâlcea	Regiunea Sud Vest Oltenia
Nr. firme	24135	10479	5694	10723	11277	62308

Număr întreprinderi județe Regiunea de Sud Vest Oltenia (01.01.2020); Sursa: listafirme.ro

In Regiunea SV Oltenia au fost înregistrate 41.882 unități locale active în 2018, in crestere de-a lungul ultimilor ani. Unitățile active din Regiunea SV Oltenia reprezintă numai 7% din totalul înregistrat la nivel de țară, astfel că regiunea ocupă ultimul loc în clasamentul

național la acest indicator. Conform datelor statistice, în județele din Regiunea SV Oltenia ponderea IMM-urilor este mică față de județe situate în regiuni de dezvoltare cu activitate economică ridicată. In ceea ce priveste densitatea IMM-urilor, Regiunea SV Oltenia are o situație defavorabilă, comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, în condițiile în care nici un județ din regiune nu depășește pragul de 3% al densității IMM-urilor. Sectorul IMM-urilor este caracterizat printr-un număr mare de micro-întreprinderi și o cifră de afaceri redusă fata Statele Memebre si de celelate regiuni din țara. Numărul unităților locale active de tipul întreprinderilor mici și mijlocii existente la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia este concentrat în județele Dolj (1619), Vâlcea (914), Olt (728). Cele mai numeroase forme

de activitate sunt microîntreprinderile (0-9 angajați) cu 37.434 unități locale active, urmate de întreprinderile mici (10-49 angajați) – 3731 unități locale active și întreprinderile mijlocii (50-249 angajați) -580. Activitatea economică la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia este concentrată în principal în orașele reședință de județ. Distribuția întreprinderilor nou create pe sectoare de activitate în regiunea Sud-Vest Oltenia arată că ponderea cea mai ridicată, în decursul perioadei analizate 2005, 2007-2017, o are Comerțul cu un procent de 31,9, urmat de Industrie cu 22,5%, Alte servicii – 15,1%, Transport -13,5%, Construcții – 10,5%, Hoteluri și restaurante -6.5%.

La nivel de regiune, Regiunea de Sud Vest Oltenia oferă ponderea cea mai mică PIB ului național, fiind urmată de Regiunea de Vest, niciuna nedepășind 10 % din valoarea PIB ului national.

Fără Bucureşti-Ilfov, Regiunea Sud Muntenia conduce acest top cu cele şapte judeţe din componenţă, clasându-se înaintea regiunilor ardelene Nord-Vest şi Centru.

PIB-ul pe cap de locuitor al României a fost de circa 11.500 de euro la finalul anului 2019, cu aproximativ 990 de euro mai mare decât în 2018 (creşterea PIB a fost de 4,1% în 2019 faţă de 2018), conform datelor furnizate de site-ul *countryeconomy.com*, în timp ce PIB-ul per cap de locuitor la nivel european a fost de circa 34.780 de euro în 2019, conform aceleiaşi surse.

La capitolul PIB/ cap de locuitor, cu 8487 Euro, Regiunea de Sud Vest se află pe penultimul loc, clasamentul fiind încheiat de Regiunea de Nord Est, cu un PIB/cap de locuitor de doar 7081 de euro/loc. Pragul celor 10.000 de euro mai este trecut de Regiunile Centru şi Nord-Vest. Comisia Naţională de Prognoză vede Regiunea de Nord-Est ca singura parte a ţării care va rămâne sub acest prag până în 2023.

Ponderea redusă a veniturilor fiscale în PIB în Regiunea de Sud Vest Oltenia este o problemă de subdezvoltare, de rezistenţă la limită. Evaziunea fiscală, autoconsumul şi pensile sunt aici mijloace de subzistenţă şi căi prin care statul mai compensează parțial din situaţia precară a ocupării. Fără politici de dezvoltare şi investiţii atrase această situaţie se va perpetua.

Mehedinți este cel mai sărac judeţ din Regiunea de Sud Vest, cu un produs intern brut de 3,5 ori mai mic faţă de cel al Județului Dolj. Aici nu se vorbeşte despre IT iar cel mai mare angajator este Sumitomo Electric Bordnetze (SEBN), producător global în domeniul industriei automotive, cu 40 de mii de angajați din 14 țări. SEBN este membru al grupului

japonez Sumitomo Electric Industries, care are o istorie de peste 40 de ani, cu aproape 400 de filiale în toată lumea. Portofoliul producătorului include sisteme de cablaje, componente electrice și electronice. Cu aproape 4000 de angajați, această companie concentrează aproape 10% din totalul angajaților din județ.

Județul Mehedinți are un PIB pe cap de resident la circa jumătate din media pe țară, ponderea salariaților în populația rezidentă este în jur de 15%, iar ponderea bugetarilor în total angajați este de circa 30%, conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică.

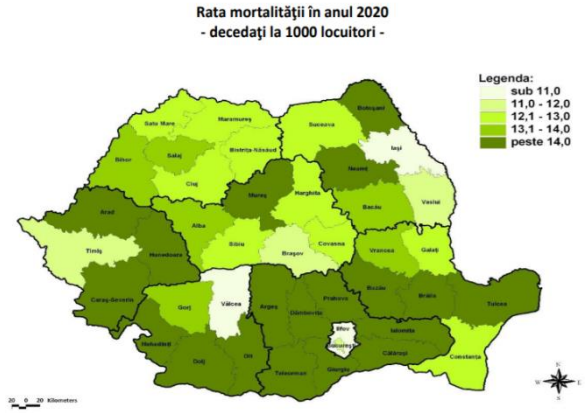
Evoluția natalității în Regiunea Sud Vest Oltenia este în concordanță cu evoluția indicelui demografic la nivel de țară. Anul 2020 a fost anul cu cele mai puține nașteri din 1967 până în prezent, potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică. S-au născut 163 de mii de copii, cu peste 40 de mii mai puțini ca anul 2019 (203109). Cifrele arată că scăderea natalității nu a fost influențată de pandemie decât pentru nașterile înregistrate în luna decembrie 2020, acei copii fiind concepuți cu 40 de săptămâni înainte.

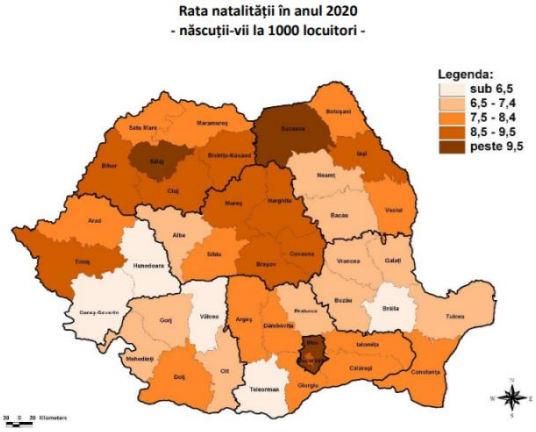
Este al treilea an consecutiv cu o scădere record a natalității, iar fără o politică prin care familiile sunt stimulate să aibă copii nu se va putea reuși redresarea declinul demografic.

Numărul de născuţii-vi, judeţe, medii de rezidenţă şi sexe, în Regiunea Sud Vest Oltenia(2020\A)

Județul/ Regiunea Sud Vest Oltenia	Total			Urban			Rural			Natalitatea ‰		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Urban	Rural
Regiunea Sud Vest Oltenia	15000	7745	7255	7435	3825	3610	7565	3920	3645	7,0	7.0	7.1
Dolj	5288	2733	2555	2762	1431	1331	2526	1302	1224	7,7	7,3	8,2
Gorj	2414	1252	1162	1128	588	540	1286	664	622	6,8	6,6	7,1
Mehedinți	1876	968	908	867	431	436	1009	537	472	6,8	6,2	7,4
Olt	2930	1487	1443	1391	712	679	1539	775	764	6,8	7,4	6,4
Vâlcea	2492	1305	1187	1287	663	624	1205	642	563	6,3	6,8	5,9

Institul Național de Statistică- Evenimente demografice-2020

Aspecte legate de Mediu

La nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia principalele probleme de mediu sunt legate de:

• proasta gestionare a deşeurilor industriale şi menajere (colectare neselectivă, gradul redus de revalorificare şi/sau tratare a deşeurilor, depozitare inadecvată sub aspectul amplasării şi amenajării haldelor, existenţa depozitelor de rumeguş pe malurile cursurilor de apă, de-a lungul căilor rutiere);

• dezafectarea unor foste întreprinderi de stat;

• despăduriri, cu implicaţii în accentuarea alunecărilor de teren;sud est a regiunii;

• poluarea locală sau zonală. În unele judeţe se derulează (în diferite stadii) proiecte de realizare a unor modernizări ale sistemelor de alimentare cu apă ,(modernizări, retehnologizări şi dezvoltări ale unor staţii de epurare orăşeneşti (Craiova, Ișalnița), de colectare selectivă a deşeurilor (Berbești), de conservare a biodiversităţii şi reconstrucţie ecologică .

Intensitatea activităților economice a condus la poluarea continuă a apei, aerului, solului și subsolului regiunii Sud Vest Oltenia. Măsurătorile sistematice ale calității aerului din jud. Dolj au evidențiat, în zonele de N-V ale acestuia, la Ișalnița, Podari și Calafat,

concentrații medii anuale, de regulă la limita maximă admisibilă, la amoniac, dioxid de azot și pulberi. Reducerea activității industriale a contribuit la diminuarea cantității de noxe degajate în mediu. În jud. Gorj, o suprafață considerabilă de teren este afectată de existența exploatarilor miniere, activitate ce generează pulberi sedimentabile și scoate din circuitul agricol suprafețe importante prin depozitele de steril. În jud. Olt, exploatările de petrol afectează, în principal, solul. În jud. Vâlcea, solul este afectat de eroziune, în adâncime (487ha.) și la suprafață (2184 ha.), alunecări de teren (892 ha.) și eroziuni de mal (694 ha.), ca și de exploatări de steril (1145, 3 ha.). Solul regiunii este degradat de conținutul redus și foarte redus de fosfor și azot, de aciditatea puternică și moderată, de compactarea solului, poluare cu petrol și pesticide, etc. În ceea ce privește apele freatice, în unele zone din mediu rural persistă concentrații relativ ridicate de amoniu, nitrați și nitriți, influențând negativ calitatea apei potabile și contribuind la afectarea sănătății populației la nivelul zonelor afectate.

În ceea ce privește impactul surselor de poluare asupra zonelor din județul Dolj, putem aprecia că cea mai poluată zonă este aglomerarea Craiova, datorită prezenței Combinatului DoljChim care produce îngrășăminte chimice pe baza de azotat de amoniu și uree, termocentralelor de mare capacitate care funcționează pe cărbune și traficului care a devenit foarte intens în ultima perioadă. Cele mai afectate zone din aglomerare sunt: zonele de trafic intens, str. Calea București spre centru, zona Gării și zona Râului, zona Billa, de asemenea zona centrală, unde se înregistrează valori ridicate ale pulberilor, NH3 și NOx și zona Işalnita, care se află sub influența emisiilor de la termocentrala Işalnita și Combinatul Doljchim (pulberi materiale, amoniac și SO2). O altă zonă în care se poate nota prezența unor concentrații mai mari de pulberi este zona sudică a județului, datorită solului nisipos.

Complexul Energetic Oltenia

În județul Gorj pot fi nominalizate ca zone critice, zonele de influență ale marilor poluatori, respectiv: Rovinari–poluanți proveniți de la SC Complexul Energetic Rovinari SA și exploatările miniere (frecvența depășirilor la indicatorul pulberi sedimentabile în punctele de prelevare situate în această zonă variază în intervalul 0–100%), zonele limitrofe exploatărilor miniere de carieră, respectiv: Rosiuța (depășiri la indicatorul pulberi sedimentabile–frecvența depășirilor variază în intervalul 0–100%), Timișeni, Mătăsari, Pinoasa, Jilt. Turceni - poluanți proveniți de la SC Complexul Energetic Turceni SA (frecvența depășirii la indicatorul pulberi sedimentabile variază în intervalul 0–8,3%).

În județul Mehedinți, ca surse tipice cu posibil potențial de poluare se pot considera ROMAG PROD, prin emisiile de H2S și ROMAG TERMO, care prin cantitățile de CO2, SO2, NOx, pulberi în suspensie eliberate în atmosferă au o contribuție esențială în totalul noxelor din județ.

În municipiul Slatina unități mari poluatoare de aer sunt: SC ALRO SA, SC ELECTROCARBON SA, SC ALPROM SA, SC ARTROM S A. La SC ALRO SA Slatina poluanții emiși în atmosferă sunt: fluor sub forma de acid fluorhidric, săruri de fluor, pulberi de cocs, dioxid de carbon, monoxid de carbon și hidrocarburi.

La SC ELECTROCARBON SA Slatina al doilea mare poluator al atmosferei poluanții rezultați din procesul tehnologic și emiși în atmosferă sunt: pulberi de grafit, pulberi de cocs metalurgic, pulberi de cocs, pulberi cu smoală, pulberi antracit, gudroane, monoxid de carbon și bioxid de sulf. La SC ALPROM SA Slatina poluanții rezultați din procesul tehnologic și emiși în atmosferă sunt: dioxid de carbon, monoxid de carbon și pulberi. La SC ARTROM SA Slatina principalii poluanți emiși în atmosfera sunt: pulberile, dioxidul de carbon, dioxidul de sulf etc. Unitățile industriale de pe platforma Caracal evacuează în atmosferă noxe cum ar fi: dioxid de sulf, dioxid de azot, acid clorhidric, amoniac, pulberi în suspensie, pulberi sedimentabile etc.

La SC ROMVAG SA Caracal poluanții rezultați în procesul tehnologic și emiși în atmosferă sunt: pulberi sedimentabile, dioxid de sulf, dioxid de carbon precum si solventi organici proveniti de la instalația de vopsire a vagoanelor.

SC OLT-TYRE SA Caracal cu profil de activitate: prelucrare cauciuc, evacuează particule de negru de fum care nu sunt în intregime reținute datorită calității slabe a filtrelor luându-se măsuri de îmbunătățire a instalațiilor la secția de amestec. Principalele unități industriale din orașul Balș sunt: SC SMR SA, SC TERMEX SA care prin activitatea ce o desfașoară evacuează în atmosferă noxe cum ar fi: dioxid de sulf, monoxid și dioxid de carbon, pulberi în suspensie și sedimentabile. În orașul Corabia industria este reprezentată prin SC ZAHAR SA, unitate ce are ca profil de activitate procesarea sfeclei de zahăr și rafinarea zahărului brut din import. Ca principali poluanți emiși în atmosferă :dioxidul de sulf, monoxidul și dioxidul de carbon, pulberile iî suspensie. Un rol deosebit de important privind starea atmosferei îl reprezintă poluarea de impact. În rețeaua de supraveghere a poluării de impact care a cuprins un număr de 3 puncte de prelevare în municipiul Slatina au fost efectuate măsurători privind următorii indicatori: SO2, NO2, NH3, pulberi în suspensie, pulberi sedimentabile și alți poluanți specifici.

În județul Vâlcea identificăm principali poluatori ai mediului :

- Platforma Chimică Rm. Vâlcea Oltchim, USG, CET, Vilmar;

- Depozitul de zgură și cenușă al CET Govora;

- Centrele urbane și naționale al CET Govora;

- Zona industrială a SC Elvila Sucursala Carpatina din Rm. Valcea;

- Exploatările de cărbune de suprafață de la Berbești – Alunu;

- Exploatarea de calcar de la Bistrița.

Consecințele schimbărilor climatice pot fi văzute și resimțite clar în zona Olteniei. Acolo unde odinioară pajiști și păduri verzi căptușeau malurile Dunării, astăzi se vede doar nisip. ”Sahara Olteniei” acoperă acum peste 800 de kilometri pătrați de-a lungul Dunării și este rezultatul unei combinații de schimbări climatice și o politică agricolă nemiloasă, prin tăierea pădurilor și drenarea lacurile din lungul fluviului. . Vântul suflă nisipul în sate și chiar spre București, care se află la peste 200 de kilometri distanță.

Educaţie şi sănătate

În sistemul de învățământ antepreșcolar în Oltenia, în anul școlar 2018/2019 erau înscriși la creșe 1693 copii, în 79 săli de clasă. Invățământul preșcolar se desfășura în 74 unități de învățământ (grădinițe) din care 97,29% (72) în mediul urban și 2,13% (2) în mediul rural, în județul Dolj, celelalte județe neavând grădinițe în mediul rural. Regiunea Sud-Vest Oltenia avea cel mai mic număr de grădinițe dintre toate regiunile din țară.

In Regiunea Sud-Vest Oltenia, in anul 2018/2019 populația școlară era de 324.446 persoane, (cu 14,95% mai puțin decât în anul 2011) cu excepția învățământului profesional și postliceal, fiind în scădere pe toate nivelele de învățământ. Era repartizată astfel: 46,54% se aflau în învățământul primar și gimnazial, 21,68% învățământ liceal, 15,05% învățământ preșcolar, 0,52% învățământ antepreșcolar, 2,44% învățământ profesional, 4,94% învățământ postliceal, 8,82% învățământ superior. Scăderea populației în învățământul preuniversitar s-a manifestat atât în mediul urban cât și în mediul rural. Pe ansamblu, scăderea populației școlare în perioada 2011-2018, a fost de 11,03% în mediul urban (nivel

preșcolar și liceal) și și de 22,55% în mediul rural (nivel preșcolar, primar, gimnazial și liceal). În aceeași perioadă, numărul studenților a scăzut cu 2,45%.

În Oltenia, în învățământul preșcolar, erau 48.830 copii și 1693 personal didactic. Numărul copiilor înscriși raportat la numărul de unități de învățământ era de 659,86, peste media națională (448,69 copii/unitate), iar numărul de copii raportat la personalul didactic era de 15,71, peste media națională (15,19). Școala profesională a fost reintrodusă în sistemul de învățământ preuniversitar începând cu anul școlar 2012-2013, însă atractivitatea pentru această formă de școlarizare nu a fost semnificativă, chiar dacă a crescut în anul 2017/2018 față de 2012-2013. În continuare numărul de participanți este mult inferior solicitărilor agenților economici, iar calificările nu acoperă în totalitate necesarul de pe piața muncii. În privința învățământului profesional și tehnic, este necesară în continuare reorganizarea reţelei şcolare prin concentrarea resurselor în centre de pregătire profesională viabile, în campusurilor şcolare, la care să aibă acces un număr cât mai mare de elevi și care să poată oferi un nivel de formare profesională adecvat și competitiv. Absolvenții de gimnaziu optează în număr mic pentru învățământ profesional, fiind necesară o consiliere și orientare profesională în concordanță cu aptitudinile și competențele personale, dar și corelată cu nevoile pieței muncii locală și regională. Starea precară a spaţiilor de învăţământ, a echipamentelor educaţionale, precum şi a facilităţilor aferente indică o evidentă subfinanţare a sectorului de educaţie şi formare profesională. Starea şi accesibilitatea infrastructurii educaţionale şi a dotărilor aferente contribuie semnificativ la realizarea obiectivelor specifice privind asigurarea calităţii şi a accesului la educaţie. Fondurile atrase prin programe cu finanţare externă şi cele alocate din bugetul de stat pentru investiţii în unităţi de învăţământ (cu precădere preuniversitar), nu acoperă necesarul de reabilitare a infrastructurii educaţionale. Transformarea grupei pregătitoare în clasa 0 și includerea acesteia în ciclul învățământului primar a crescut cererea și concomitent suprasolicitarea infrastructurii învățământului primar. La nivelul învăţământului obligatoriu sunt necesare investiţii pentru reabilitarea, îmbunătăţirea şi extinderea infrastructurii educaţionale pentru a sprijini dezvoltarea unor metode și tehnologii de predare inovatoare și eficace. Aceste investiţii vor asigura premisele creşterii capacităţii de şcolarizare a unităţilor din învăţământul obligatoriu, îmbunătăţind astfel condiţiile de acces la educaţie. Intervenţiile POR 2021-2027 vor fi complementare intervenţiilor realizate din alte surse, respective bugetul de stat, bugetele locale, împrumuturi externe. Sistemele

educaţionale şi de formare profesională trebuie să se adapteze atât la cerinţele societăţii cunoaşterii cât şi la nevoile determinate de dorinţa de a îmbunătăţi gradul şi calitatea ocupării forţei de muncă. Instituţiile de învăţământ superior, prin facilităţile de predare şi cercetare, pot contribui la îmbunătățirea competentelor, în special în cazul profesiilor pentru care există o cerere mare pe piața forței de muncă, inclusiv a acțiunilor de formare comune și a stagiilor de practică în societățile comerciale;

Conform Strategiei privind modernizarea infrastructurii educaționale 2017-2023, în Oltenia, peste 60% dintre elevi sunt expuși fenomenului de supraaglomerare în unitățile de învățământ în județele Gorj și Vâlcea, între 40-60% în județele Dolj și Mehedinți și între 20-40% în județul Olt. Fenomenul de supraaglomerare este întâlnit în școlile din mediul urban. În contextul situației de pandemie create de virusul SARS-Cov-2, desfășurarea în bune condiții a procesului educațional a devenit o problemă vitală pentru a evita o creștere rapidă a infecției cu coronavirus.

În anul 2011, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, reţeaua sanitară din mediul urban a funcţionat în principal în 33 de spitale, 578 cabinete medicale de familie, 1145 cabinete medicale de specialitate,751 cabinete stomatologice, 27 ambulatorii de spital și 6 ambulatorii de specialitate. Ele se află într-o stare precară, existând riscul ca multe unităţi să nu mai primească autorizaţie de funcţionare. În plus, dotările tehnice de care dispun sunt uzate atât fizic cât şi moral şi nu mai corespund cerinţelor actuale, limitele de funcționare apărând, evident, în timpul pandemiei din 2020.

Necesarul de dotări tehnice pentru următoarea perioadă este cel mai mare dintre toate regiunile.

Analiza mai detaliată a disparităţilor interne în dezvoltarea Regiunii Sud Vest Oltenia, atât din punct de vedere al dezvoltării economice, cât şi al problemelor de mediu, evidenţiază următoarele:

- Rezultatele modeste obținute de Regiunea Sud-Vest în materie de cercetare și inovare care limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică;

- Sistemul informatic al administrației este fragmentat, ceea ce reprezintă o sarcină administrativă pentru cetățeni și întreprinderi. Regiunea Sud-Vest are rezultate slabe în ceea

ce privește aplicarea soluțiilor smart în domeniile gestionate de administrația publică, serviciile publice digitale și digitalizarea întreprinderilor;

- consum de energie ridicat în clădiri publice și rezidentiale;

- spații verzi insuficiente, spații publice urbane degradate,

- atractivitate scazută transportului public și poluare excesivă a zonelor urbane ca urmare a utilizării prioritare a transportului personal cu mașina;

- Infrastructura rutieră regională insuficient conectată la rețeaua TEN-T (în regiune nu există nico autostradă), grad ridicat de congestie pe rețeaua rutieră;

- supraaglomerarea spațiilor în unitățile de învățământ, infrastructura precară și dotare cu echipamente inadecvată;

- valorificare insuficientă a potențialului turistic.

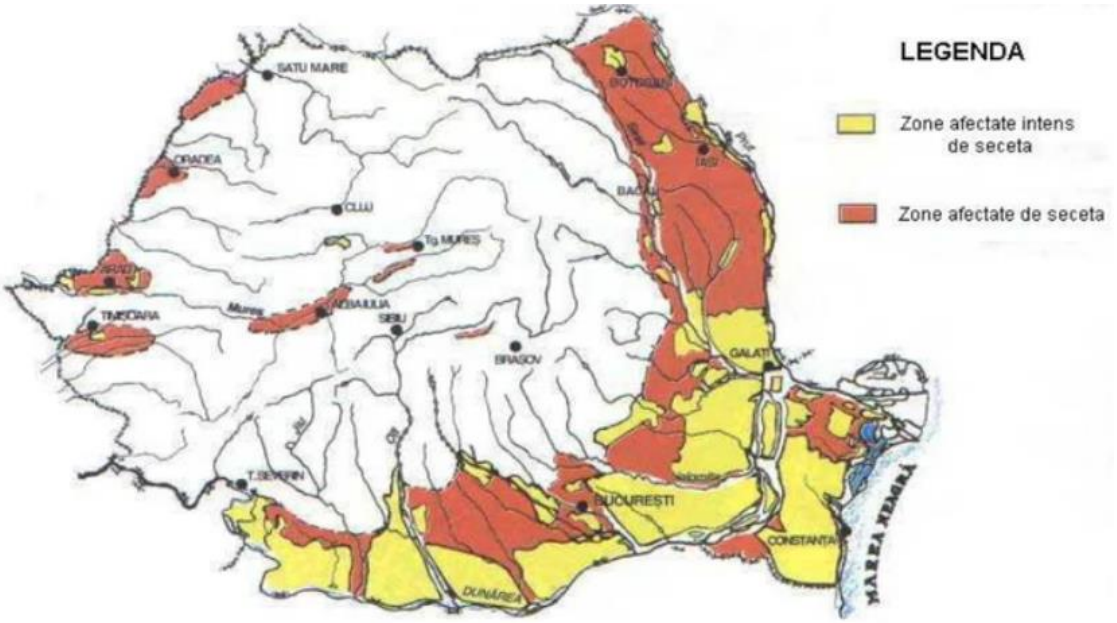
Efectele climatice preconizate în agricultură

Se preconizează că pe termen mediu şi lung schimbările climatice vor afecta din ce în ce mai mult România şi sectorul său agricol. România va trebui să se aştepte la o creştere constantă a temperaturii medii anuale, asemănătoare cu proiecţiile pentru Europa, care poate varia între 0,5 °C şi 1,5 ºC până în 2029 şi între 2,0 °C şi 5,0 °C până în 2099, în funcţie de scenariul global. Este de aşteptat ca modelele de precipitaţii să se schimbe în mod semnificativ şi să producă un impact teritorial diferenţiat în România.

Terenuri afectate de deșertificare

Agricultura nu înseamnă numai producţia de alimente ci şi spaţiul în care trăim, mediul rural şi populaţia rurală. În comparaţie cu alte ţări din UE, sectorul agricol din România are o pondere relativ ridicată în valoarea adăugată brută (VAB), dar a rămas în

Zonele afectate de seceta in Romania

urmă în ceea ce priveşte productivitatea muncii.

HARTĂ DIN STUDIU DESTINAT IRIGAȚIILOR, FĂCUT DE INSTITUTUL DE PEDOLOGIE, 2008

Deșertificarea este o realitate crudă în sudul Regiunii de Sud Vest Oltenia și afectează în mod negativ calitatea vieții oamenilor. Aridizarea, cauzată de factorii climatici, a devenit evidentă în anii ‘80 și a venit la pachet cu deșertificarea, la care a contribuit intervenția omului, prin înlocuirea luciului de apă natural, din lungul Dunării, cu terenuri desecate, folosite pentru culturi agricole. În felul acesta, la începutul anilor ‘60, a secat 26 la sută din apele țării, în special în Lunca Dunării, printre care și bălțile din sudul Olteniei, cinci la număr, evidențiind lacul Potelu, lung de 47 km și lat în unele locuri până la 9 km. Odată cu lucrările de drenare a apei, nivelul pânzei freatice a coborât destul de mult, ceea ce a dus la scăderea umidității și la degradarea sa, influențând în mod direct productivitatea agricolă.

Din 1882 și până în 1989, sudul Olteniei a fost protejat de vântul arid și de lipsa ploilor cu perdele de păduri. În anii '90, tăierile ilegale au distrus pădurile, iar agricultura se mai poate face numai cu foraje pentru a scoate apa din subsolul terenurilor, culturile de cereale care au nevoie de precipitații fiind înlocuite cu cele iubitoare de căldură sau exotice, cum ar fi căpșunele și curmalii, mai puțin pretențioase din punct de vedere al consumului de apă.

Un fenomen îngrijorător este legat de prezența nisipului pe terenurile arabile. Două sunt motivele care duc la apariția acestei realități: lipsa precipitațiilor (mai ales în iulie și august) și absența perdelelor forestiere care să protejeze pământul de vânt și să păstreze apa în sol. În lipsa unui program național de refacere a fondului natural agricol și piscicol prin împădurire, sudul Olteniei va deveni rapid o zonă de tip deșert, acoperită definitiv de „nisipuri zburătoare”.

Priorităţi de dezvoltare în Regiunea de Sud Vest

Economia Regiunii Sud Vest Oltenia este în curs de redresare, dar pentru a elimina decalajele care persistă între judeţele componente și între regiunile din interiorul acestora, sunt necesare investiții suplimentare. Resursele vor fi direcționate în continuare către regiunile care au cea mai mare nevoie de investiții pentru a recupera decalajul în raport cu restul ţării. La nivel național, de implementarea Strategiei de dezvoltare durabilă 2020-2030 se va ocupa Comitetul Interdepartamental pentru Dezvoltare Durabilă. La nivelul autorităților publice centrale, cu atribuții în domeniul dezvoltării durabile, se vor crea nuclee pentru dezvoltare durabilă, acolo unde nu există, formate din personal existent, care să urmărească atât implementarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ce țin de domeniul de activitate al instituției, cât și să reprezinte punți de legătură între fiecare instituție și Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, pe de o parte și Institutul Național de Statistică pe de altă parte.

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă va asigura coerența politicilor în domeniul dezvoltării durabile și va fi consultat în cazul proiectelor de acte normative ce urmează a fi adoptate de către Guvernul României și care au incidență directă asupra obiectivelor stabilite în Strategie.

Prioritățile și obiectivele specifice ale regiunii, conform versiunii draft (aprilie 2021) a strategiei de dezvoltare regională Sud Vest Oltenia 2021-2027 sunt:

Axa Prioritara	**Obiectiv de politica/obiectiv specific**	**Acțiuni/Tipuri de proiecte**
Axa prioritara 1 – Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice Propunere alocare FEDR AXA 1: 183.094.000 Euro	OP 1/OS 1 Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate Propunere alocare FEDR: 58.546.000 Euro	1. Capacitati de cercetare-inovare la nivel regional in domeniile RIS 3 prin operatiuni de tipul: • Dezvoltarea infrastructurilor de CDI la nivel regional în vederea creșterii capacității lor de CI și de transfer de cunoștințe prin crearea sau modernizarea unor centre/ laboratoare/ instalații de cercetare, etc, care pot deservi cerințele de inovare ale ale mediului de afaceri; • Activitati de cercetare-inovare si investitii in organizatiile CDI si orientarea cercetarii spre nevoile identificate in procesul de descoperire antreprenoriala desfasurat la nivel regional; • Activitati de cercetare-inovare si investitii in intreprinderi necesare pentru validarea unui concept inovativ si orientarea catre piata; • Abordare integrată pe lanţul valoric al inovării - activităţi CDI, valorizare produse/ servicii, • Susţinere pentru activităţi de CDI pe domeniile de specializare inteligenta regionale; 2. Transfer tehnologic in domeniile RIS 3 regional: • Investitii in IMM pentru implementarea unui transfer tehnologic, inclusiv achiziția de servicii de la organizații care desfășoară CDI sau entități de transfer tehnologic; • Sprijin pentru adoptarea tehnologiilor avansate;

		• Sprijin pentru trecerea de la concept până la produs, dezvoltarea unui prototip minim viabil (MVP) -finanțare de tip proof of concept, inclusiv pentru inovatori persoane fizice care sunt obligați să își înființeze firme dacă se califică pentru finanțare – start-up-uri innovative; • Facilitarea proceselor de transfer tehnologic la nivel de companii și alte organizații;
	OP 1/ OS 3 Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor Propunere alocare FEDR: 124.548.000 Euro	1. Imbunatatirea competitivitatii si a inovarii in microintrepinderi si IMM-uri, prin: • Dezvoltarea/imbunatatirea capacitatilor tehnologice, implementarea de noi modele de afaceri, internaționalizare; • sprijinirea microîntreprinderilor prin investiții în active fixe (corporale și necorporale) în vederea creșterii rezilienței lor pe piață, pe termen mediu și lung; • sprijinirea IMM-urilor prin investiții în active fixe și/sau necorporale pentru dezvoltare; • activităţi specifice procesului de internaţionalizare (participarea la târguri şi expoziţii internaţionale, investiţii în adaptarea proceselor tehnologice de producţie la sistemele de certificare şi standardizare specifice pieţelor de export etc). • activități de implementare și certificare a sistemelor de management a calității, calitatii mediului sau sănătăţii, management organizational; • promovarea produselor şi serviciilor, realizarea de site-uri pentru prezentarea

		activităţii şi a produselor sau serviciilor promovate, inclusiv instrumente de vânzare on-line, facilitarea comerțului și inovații specifice; 2. Devoltarea antreprenoriatului prin: • înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor, acceleratoarelor de afaceri și a parcurilor industriale cu impact la nivel regional;
	OP 1/ OS 4 Dezvoltarea abilitatilor pentru speciaizare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat - Propunere alocare FEDR: 5.728.000 Euro	• Sprijin pentru consolidarea și operaționalizarea rețelei regionale a facilitatorilor de descoperire antreprenorială; • Rețeaua de laboratoare de proiecte, în cadrul căreia se vor oferi cursuri de formare și asistență în elaborarea proiectelor pentru potențialii beneficiari; • Un mecanism de validare bazat pe evidențe a propunerilor de domenii sau nișe, astfel, după o primă identificare prin workshopuri a unor domenii/nișe promițătoare; • Susținerea colaborării între universități, entitățile de cercetare și mediul de afaceri (de exemplu dezvoltarea în parteneriat a unei nou curricule, traininguri specializate pentru a răspunde nevoilor industriei etc); • Dezvoltarea unor competențe profesionale în ceea ce privește adoptarea tehnologiilor avansate în domeniile de specializare inteligentă. • Dezvoltarea de abilităţi şi competenţe privind utilizarea echipamentelor achiziționate în cadrul acestei axe prioritare.
Axa prioritară 2 –	OP 1/OS 2 Fructificarea	APL:

Digitalizare în beneficiul cetatenilor și al firmelor Propunere alocare FEDR AXA 2: 113.184.000 Euro	avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor Propunere alocare FEDR: 113.184.000 Euro	✓ Soluții de digitalizare și interoperabilitate a serviciilor publice și crearea unor infrastructuri centralizate pentru a putea permite accesul și crearea de servicii TIC, inclusiv asigurarea unei cooperaă între serviciile administrației publice locale și instituțiile publice; ✓ Sprijin pentru intervenții de tip smart-city, aplicații și soluții/servicii digitale oferite cetățenilor în scopul creșterii calității vieții), etc.) aplicabile în zone urbane sau zone funcționale urbane; IMM: Digitalizarea în beneficiul IMM cuprinde două tipuri de acțiuni de finanțare: finanțare pentru IMM-urile non-IT care vor să se digitalizeze și finanțare pentru IMM-urile IT care vor să dezvolte produse, servicii și tehnologii inovatoare. 1. Digitalizare în beneficiul IMM-urilor: susținerea și dezvoltarea produselor și serviciilor digitale; -sprijin pentru activități economice electronice și procese economice în rețea; -adoptarea tehnologiilor și a instrumentelor digitale care conduc la inovarea modelului de afaceri, 2. Susținerea și dezvoltarea produselor și serviciilor digitale; Această acțiune se adresează firmelor IT inovatoare. În cadrul proiectelor se vor dezvolta tehnologii în domeniile de specializare inteligenă identificate prin RIS 3, precum și în domenii ca: IoT, cyber security, big data, inteligență artificială/Blockchain/Virtual Reality

		(VR)/Augmented Reality (AR), tranzacții electronice; e-guvernare/e-administrație/e-sănătate/e-educație; digitalizare (automatizare, robotizare) industrială.
Axa prioritară 3 – Eficiență energetică și infrastructură verde Propunere alocare FEDR: 237.051.000 Euro	OP 2/ OS 1 Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră Propunere alocare FEDR: 161.363.000 Euro	1. Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie; 2. Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie;
	OP 2/ OS 7 Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării Propunere alocare FEDR: 75.688.000 Euro	1. Sprijin pentru conservarea, extinderea sau îmbunătățirea infrastructurii verzi (parcuri, zone din orașe, grădini, acoperișuri verzi, grădini urbane etc).
Axa prioritară 4 - Mobilitate urbană durabilă	OP 2/ OS 8 Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile	1.Sprijin pentru transport urban sustenabil și durabil: ✓ Înființarea, dezvoltarea și optimizarea

Propunere alocare FEDR: 138.268.000 Euro	Propunere alocare FEDR: 138.268.000 Euro	sistemelor de transport public prin investiții în achiziția de material rulant de transport urban curat, susținerea infrastructurii de transport urbane curate, inclusiv modernizarea/reconfigurarea tramei stradale; ✓ coridor de mobilitate, alcătuit din unul sau mai multe propuneri/proiecte din PMUD-urile aprobate, considerat strategic la nivelul autorității publice locale care să sprijine transportul public în comun de călători, circulația bicicliștilor și/sau circulația pietonilor; ✓ Dezvoltarea (extindere/modernizare) infrastructurii necesare pentru o utilizare eficientă a transportului public; ✓ Achiziția de mijloace de transport ecologice pentru transportul elevilor ✓Construirea/modernizarea/reabilitarea depourilor/autobazelor aferente transportului public local/zonal de călători, inclusiv infrastructura tehnică aferentă ; ✓ îmbunătățirea stațiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun; ✓ Infrastructuri pentru combustibili alternativi, stații/puncte de încărcare; ✓ Realizarea de sisteme de tip park and ride; ✓ Sprijinirea realizării/modernizării de infrastructuri pentru deplasări nemotorizate; ✓ Crearea/modernizarea traseelor pentru pietoni, investiții în infrastructura

		pentru ciclism, sisteme de inchiriere biciclete etc; ✓ Masuri de sprijin a autorităților și instituțiilor publice în elaborarea/actualizarea PMUD, în operaționalizarea contractelor de delegare a gestiunii serviciului de transport public de călători; ✓Digitalizarea transportului urban; ✓Măsuri pentru digitalizarea transportului urban (ex.: sisteme de e - ticketing pentru călători, sistematizarea intersecțiilor etc.).
Axa prioritară 5 – Accesibilitate și conectivitate la nivel regional Propunere alocare FEDR: 145.538.000 Euro	OP 3/ OS 3 Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	1. Modernizarea și reabilitarea reţelei de drumuri judeţene care asigură conectivitatea directă sau cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi sau drumuri expres; 2. Sprijin pentru investiții care vizează soluții de decongestionare a traficului în mediul urban.
Axa prioritară 6 – Educație modernă și incluzivă Propunere alocare FEDR: 80.935.800	OP 4/ OS 2 Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii Propunere alocare FEDR: 71.935.800 Euro	1. Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivel antepreșcolar și preșcolar, • construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaţionale antepreșcolare și preșcolare (creșe și grădinițe); 2. Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ primar, secundar, inclusiv învățământ special; • construcția/reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaţionale pentru învăţământul

		primar, secundar (scoli gimnaziale, licee si colegii teoretice); 3. Investiții în infrastructura de învățământ profesional şi tehnic/ învățământ dual, inclusiv pentru accesibilitatea elevilor cu dizabilități (sistem de educație incluzivă): • construcția/reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaţionale pentru învăţământul profesional şi tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții (licee tehnologice şi şcoli profesionale). 4. Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ terțiar • construcția/reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaţionale pentru învăţământul terțiar
	OS d(v) consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială Propunere alocare FEDR: 9.000.000 Euro	Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari/centrelor multidisciplinare de tineret
Axa prioritară 7 - Dezvoltare teritorială sustenabilă Propunere alocare FEDR: 89.557.000 Euro	OP 5/ OS 1 Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane Propunere alocare FEDR: 76.137.000	1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural si servicii culturale in mediul urban: ✓ Restaurarea, consolidarea, protecţia şi conservarea monumentelor istorice de categoria A și a celor de categoria B din mediul urban; ✓ Zonele centrale istorice și zonele construite protejate aflate pe lista monumentelor de patrimoniu; ✓ Dotări interioare (instalaţii,

		echipamente şi dotări pentru asigurarea condiţiilor de climatizare, siguranţă la foc, antiefracţie); ✓ Dotări pentru expunerea şi protecţia patrimoniului cultural mobil şi imobil; ✓ Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia. 2. Dezvoltarea infrastructurii de turism si activelor turistice publice, în zone care dispun de un potențial turistic valoros: ✓ Crearea şi extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităţilor aferente; ✓ obiective turistice naturale amenajate în scop turistic precum şi crearea infrastructurilor conexe de utilitate publică ✓ trasee turistice/tematice, locuri de recreare şi popas amenajate, puncte (foişoare) de observare/ filmare/ fotografiere, piste de biciclete. 3. Îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor publice urbane: ✓ Revitalizarea zonelor centrale ale localităților urbane; ✓ Spații/zone publice din interiorul localităților urbane, inclusive amenajări de locuri de joacă pentru copii precum și zone și echipamente pentru activități sportive de întreținere pentru tineri și adulți de tipul fitness în aer liber); ✓ Cladiri cu funcțiuni culturale; ✓ Pasaje pietonale.
Axa prioritară 7 - Dezvoltare teritorială	OP 5/ OS 2 Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de	Dezvoltarea patrimoniului turistic cultural, în special în zone rurale care dispun de un potențial turistic valoros (în

sustenabilă Propunere alocare FEDR: 89.557.000 Euro	mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane Propunere alocare FEDR: 13.420.000 Euro	special obiective de patriomoniu UNESCO sau categoria A)
Axa prioritară 8 - Asistență tehnica Propunere alocare FEDR: 35.820.200 Euro	Asigurarea funcționării sistemului de management	Informare și comunicare Pregătire, implementare, monitorizare și control Evaluare și studii, colectare de date Consolidarea capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți

Concluzii cheie în dezvoltarea socio -economică generală

Condițiile geografice și istorice au determinat o serioasă rămânere în urmă, din punct de vedere socio-economic, a Regiunii Sud Vest Oltenia.

Mediul rural al Regiunii de Sud Vest Oltenia înregistrează acute probleme economice și sociale, ce sunt puternic conectate la cadrul economic al vieţii rurale. Cu toate că ruralul prezintă un ridicat nivel de eterogenitate, în care diferenţele dintre categoriile de populaţie, nivelurile de dezvoltate a satelor sau regiunilor sunt importante, starea generală a lumii satului descrie un model dominant caracterizat prin dependenţă faţă de activităţile agricole tradiţionale, slaba dezvoltare a sectoarelor secundar și terţiar, infrastructură deficitară și standard de viaţă scăzut pentru populaţie.

Transformările regimului de proprietate și redefinirea coordonatelor vieţii economice înregistrate în România după 1989 au condus la configurarea unei noi realităţi social-economice în mediul rural. Primii ani ai perioadei de după 1990 au fost marcaţi de procesul de reîmproprietărire, prin care terenurile ce aparţineau fostelor unităţilor agricole de stat sau unităţilor cooperatiste au reintrat în proprietatea familiilor care le-au deţinut înainte de colectivizare. Locul marilor ferme aflate în proprietate publică a fost luat de mici exploataţii individuale, axate, în principal, pe asigurarea autoconsumului familial. Astfel,

procesul de reîmproprietărire a dus la apariţia a două decalaje structurale în agricultura Regiunii Sud Vest Oltenia:

• fragmentarea excesivă a terenurilor (ce a generat o structură de proprietate funciară dominată de preponderenţa exploataţiilor de mici dimensiuni), în special în zonele de câmpie și podiș;

•apariţia unui model de proprietate funciară în care cele mai multe suprafeţe agricole erau deţinute, din punct de vedere legal, de către persoane vârstnice (PNDR, 2012). Ambele probleme structurale, ce au apărut ca urmare a modului în care a fost făcută reforma agrară, au reprezentat, în acest fel, consecinţe ale deciziilor politice privind acest domeniu, luate începând cu anul 1991.

Inevitabil, un alt model de realizare a privatizării terenurilor agricole ar fi generat la momentul de faţă o altă realitate economică. Astfel, prin destructurarea vechiului sistem de proprietate publică asupra terenurilor agricole, Legea nr. 18 prevedea împroprietărirea populaţiei afectate de colectivizarea din anii ’50-’60 cu suprafeţe de teren în limita a 10 hectare. Punerea în practică a acestor măsuri a reprezentat, însă, un proces extrem de anevoios, în bună măsură, din cauza deciziilor ce stipulau împroprietărirea pe vechile amplasamente. Cele mai importante efecte la nivelul sectorului agricol au fost evidenţiate la nivelul producţiei realizate și a structurii de culturi. Perioada de după momentul realizării primei etape a procesului de privatizare a terenurilor a arătat reduceri importante de producţie și creșterea suprafeţelor cultivate cu cereale în detrimentul celorlalte tipuri de culturi. Adoptarea măsurilor de reformă a condus la transformarea sectorului agricol românesc dintr-unul dezvoltat și orientat puternic către export, într-un sector dominat de mici exploataţii ţărănești orientate către asigurarea autoconsumului și, în care, o bună parte din necesarul de produse pentru piaţa internă era asigurat prin import.

La nivelul structurii ocupaţionale a populaţiei, schimbările de după 1990 au însemnat creșterea ponderii populaţiei ocupate în agricultură, concomitent cu scăderea semnificativă a efectivelor cu ocupare în sectoarele secundar și terţiar. Astfel, s-a înregistrat declinul evident al populaţiei cu activitate principală non-agricolă (Sandu, 2005; Bleahu, 2004). Populaţia rurală neagricolă poate fi împărţită în trei mari categorii. Avem, pe de-o parte, populaţia ce activează în sectoarele neagricole în localităţile de domiciliu, iar pe de altă

parte, două tipuri de populaţie neagricolă navetistă – populaţia ce lucrează în orașe și populaţia ce activează în alte localităţi rurale.

Agricultura de subzistenţă este definită în literatura de specialitate ca fiind exploatarea micilor suprafeţe funciare de către proprietării acestora, utilizând mijloace tradiţionale și având ca scop principal asigurarea autoconsumul familial. (Davidova, Fredriksson și Bailey, 2009; Alexandri și Luca, 2008). Cu alte cuvinte, vorbim de practicarea pe scară largă a agriculturii de subzistenţă în condiţiile în care cea mai mare parte a sistemului agricol este caracterizat prin:

- predominanţa micilor exploataţii ţărănești (de ordinul a doar câteva hectare, și chiar mai puţin);
- munca în sectorul agricol este una tradiţională;
- producţia obţinută este redusă, fiind direcţionată, în același timp, în procent majoritar către autoconsum (Giurcă, 2008).

Activităţile rurale de bază în Regiunea Sud Vest Oltenia sunt agricultura (cultivarea culturilor cerealiere, cultura cartofului, rapiţei, florii soarelui, fiind practicate aproape în toate judeţele, viticultura în judeţele Dolj, Mehedinți, Olt, Vâlcea, pomicultura în Gorj și Vâlcea) şi zootehnia (Mehedinți, Gorj, Vâlcea), exploatarea şi/sau prelucrarea lemnului (Gorj, Mehedinți, Vâlcea) şi turismul rural în Vâlcea, Gorj și Mehedinți.

Așezările urbane pot impulsiona mai mult sau mai puțin economia reională, și din acest punct de vedere se remarcă:

- Un pol national –municipiul Craiova, sediu al unor instituții teritoriale cu rol regional și arie de influență extinsă;
- Poli regionali-Râmnicu Vâlcea, Tg. Jiu, Drobeta Tr. Severin, Slatina, centre economice și administrative cu influență regională;

- Poli subregionali- Drăgășani, Motru, Calafat, Caracal centre urbane cu rol de echilibru la nivel județean.

Zona Metropolitană Craiova este o asociaţie de dezvoltare intercomunitară constituită pe bază de parteneriat voluntar, în vederea dezvoltării echilibrate a teritoriului. Această asociere s-a realizat între Municipiul Craiova şi localităţile aflate în zona imediată de influenţă (max. 30 km), între care s-au dezvoltat de-a lungul timpului relaţii de cooperare pe multiple planuri (economic, social, comunicaţional, de transport etc).

Transformările socio-economice din ultimul deceniu au reașezat economic așezările și profil economic al acestora, identificând zone cu probleme complexe sociale, economice sau de mediu:

- Zone de restructurare industrială (bazinul carbonifer al Olteniei, Motru Rovinari, Albeni, Schela, zona industrială Craiova-Slatina);
- Zone cu potențial turistic nevalorificat, acestea fiind o alternativă la activitățile miniere (Valea Jiului);
- Zone supuse deșertificării în sudul regiunii, unde se constată și un fenomen de aridizare a climei, însoțit de o reprofilare a culturilor agricole(Dăbuleni, Bechet, Desa);
- Zone cu risc de inundații(în Lunca Dunării, a Jiului și pe cursurile râurilor Desnățui, Raznic și Teslui) și alunecări de teren (în comunele Breasta, Bucovăț, Bulzești, Caraula, Carpen, Fărcaș, Grecești, Secu, Vârvoru de Jos și Vela);
- Zone cu risc de contaminare radioactivă (în sudul regiunii Sud Vest Oltenia), cauzat de Centrala de la Kozlodui (Bulgaria), în apropiere de Bechet. În cazul producerii unui accident nuclear, se pot elibera și dispersa în mediu produși de fisiune sub formă gazoasă, lichidă sau solidă. Produșii radioactivi gazoși și sub formă de aerosoli se pot răspândi pe o suprafață mare, astfel încât, în cazul unui accident nuclear

major se pot depăși nivelurile de intervenție asociate măsurilor de protecție, implicând aplicarea unor măsuri graduale de protecție a populației și a mediului pe teritoriul României. Radioactivitatea poate depăși normele admise atât din punct de vedere al expunerii externe la radiații γ emise de radionuclizii prezenți în nor sau depuși pe sol, cât și din punct de vedere al expunerii interne, prin inhalare, consumul apei sau a alimentelor contaminate. Un pericol deosebit din acest punct de vedere îl reprezintă izotopii radioactivi ai iodului, stronțiului și cesiului, precum și cei ai gazelor nobile. Produșii radioactivi lichizi și solizi, cu activități specifice mari și arie de răspândire mică, pot ajunge în fluviul Dunărea, contaminând folosințele de apă din aval și, în mod deosebit, pânza de apă a sistemului de irigații Sadova-Corabia, amplasată la sud de localitatea Dăbuleni.

Infrastructura de utilități și mediu este insuficient dezvoltată (apă, canalizare, stții de epurare, gaze managementul deșeurilor, comunicații) atât în mediul rural cât și în multe orașe. Regiunea Sud Vest Oltenia se plasa pe ultimul loc în țară în ceea ce privește racoradrea localităților la utilități, însumând, la nivelul anului 2018, 9933,5 km rețea de apă potabilă, 3391,7 km rețea canalizare, 2619,1 km de rețea conducte gaze natural. Din cele 408 localități din regiune, 177 localități (39,5%) nu aveau instalații de alimentare cu apă potabilă, acestea fiind exclusive în mediul rural.

O mare parte din populația rurală a Regiunii Sud Vest Oltenia este angajată în agricultura de subzistență, care reprezintă cel mai mare bazin de furnizare a sărăciei la nivel de individ. În sudul regiunii și în zonele miniere, investițiile insuficiente pentru refacerea solului au condus la existența unor suprafețe degradate extinse, scoase temporar sau definitive din circuitul economic.

Forța de muncă în domeniul agro-alimentar va continua să fie o problemă pentru fermieri și în orizontul 2021-2027. Zeci de mii de tineri au abandonat agricultura în ultimii ani și nu există semne că s-ar întoarce la vatră. Lipsa forței de muncă îi va determina pe unii fermieri să investească în tehnologie care să o suplinească. Interesul pentru remorci tehnologice și roboți de muls, de pildă, va crește, iar achizițiile ar putea fi făcute dacă băncile vor fi mai deschise către domeniul agricol. Se urmărește creșterea investițiilor în tehnologii smart care să îmbunătățească supravegherea afacerii agricole.

Referitor la segmentul tânăr de populație și de șansele de a accede la un învățământ de calitate, menționăm existența unor disparități educaționale între mediul rural și mediul urban, dar și între pregătirea oferită de școală și cerințele pieței muncii.

Analiza SWOT ADR SUd VEST Oltenia

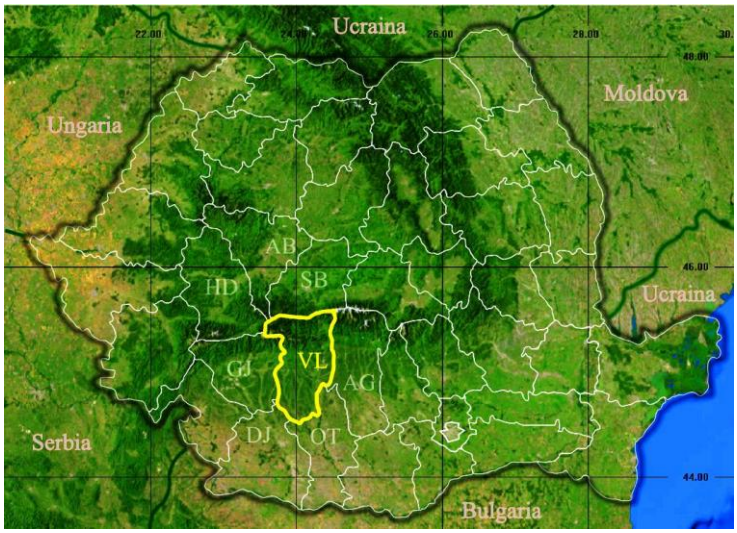
Puncte Tari	Puncte slabe
- O regiune de tranzit cheie între Banat și Muntenia (Bucuresti); - De departe cel mai mare producător de energie din Romania; - Este o regiune bogată în produse minerale; -Industria lemnului și serviciile de transport din regiune sunt foarte competitive; - Universitatea din Craiova este unul din cele mai importante centre universitare din țară; - Fondul turistic natural și antropic foarte divesificat; - Acces direct la fluviul Dunărea, axă majoră de transport în Europa; - Bazin etno-folcloric bogat în elemente tradiționale; - Resurse de sol adecvate unei agriculturi cu randament rididcat; - Potențial energetic solar ridicat, favorizând trecerea către energia verde; - Existența podului de peste Dunăre în zona Calafat-Vidin fluidizează transportul spre sudul Europei; -Sector automotive bine reprezentat la Craiova; -Existența unui aeroport la Craiova.	- Regiune tradițional subdezvoltată; -Densitate scăzută a populației distribuită într-un număr mare de sate mici; -Regiune rurală puternic bazată pe agricultura de subzistență; - Probleme serioase cu sărăcia rurală, servicii sociale precare; - Regiune marcată de industrializarea forțată din anii ’60 ; - Prezența unor zone monoindustriale ; -Probleme de mediu afectând apa, aerul și solul; -Decalaj informațional (digital divide), inclusiv în (și între) cele mai mari orașe; -Dificultaăț legate de integrarea unei numeroase minorități a Rromilor (5-6% din populația totală a regiunii, după estimările făcute de organizațiile etniei Rrome; -Infrastructură de transport feroviar degradată; -Lipsă infrastructură portuară pentru transporul fluvial; -Lipsa decolmatării căilor navigabile pe Dunăre; -Fonduri europene insuficiente pentru dezvoltarea infrastructurii.
Oportunități	Riscuri
- Potențial mare de dezvoltare a sectorului serviciilor în principalele orașe;	- Restructurare industrială și privatizare întârziate.

- Posibilitățile oferite de Dunare (Coridorul VII pan-european) pentru exportul de materii prime spre Vestul Europei; - Extinderea Internet-ului care ar putea suplini lipsa altor posibilități cauzate de izolarea geografică a unor localități; - Potențial mare pentru turismul montan, rural și ecumenic.	-Un număr mare de locuri de muncă amenințate în urma reorganizării activității miniere; -Problemele acumulate în industria extractivă a cărbunelui, încă greu de rezolvat; - Reruralizare ducând la sărăcie și la o slabă productivitate a muncii; -Deșertificarea din sudul regiunii tinde să se extindă în lipsa unor măsuri de contracarare.

Pentru regiunea Sud-Vest Oltenia, creşterea proiectată pentru orizontul de prognoză 2021-2027 este bazată în principal pe industrie şi construcţii. Potrivit CNSP, pandemia de COVID-19 a fost o provocare şi pentru industria alimentară, unul dintre cei mai mari şi stabili angajatori şi unul dintre cei mai importanţi contributori la PIB-ul regiunii, adaptarea la noile condiţii făcându-se din mers. Cu toate acestea, în domeniul serviciilor, după industria aviatică - cel mai grav afectată - sectorul HoReCa a avut cel mai mult de suferit în perioada pandemiei. POR Sud-Vest 2021-2027 este un document strategic de programare și principalul instrument de finanțare pentru proiectele de dezvoltare ale regiunii, adresându-se atât autorităților publice, cât și mediului privat, în vederea creșterii calității vieții în regiune. POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 acoperă domenii diverse precum inovarea/cercetarea, transferul tehnologic, creșterea competitivității IMM-urilor, digitalizarea în folosul cetățenilor, eficiența energetică, dezvoltarea urbană, mobilitatea și accesibilitatea, infrastructura verde și biodiversitatea, infrastructura educațională, turism și patrimoniu cultural si dezvoltare teritoriala integrata. Viziunea strategică a POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 are la bază nevoi de dezvoltare, identificate și prioritizate într-un cadru larg partenerial ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunii. Peste 1,2 Mld de Euro din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) și bugetul de stat vor fi alocați pentru investiții in Regiunea Sud-Vest Oltenia prin intermediul celor 8 Axe Prioritare ale programului.

Județul Vâlcea

Cadrul Natural

Județul Vâlcea este situat în partea central sudică a României, în nordul Regiunii Sud-Vest Oltenia, între paralelele de 48º 28' şi 48º 36' latitudine nordică şi între meridianele de 23º 37' şi 24º 30' longitudine estică.

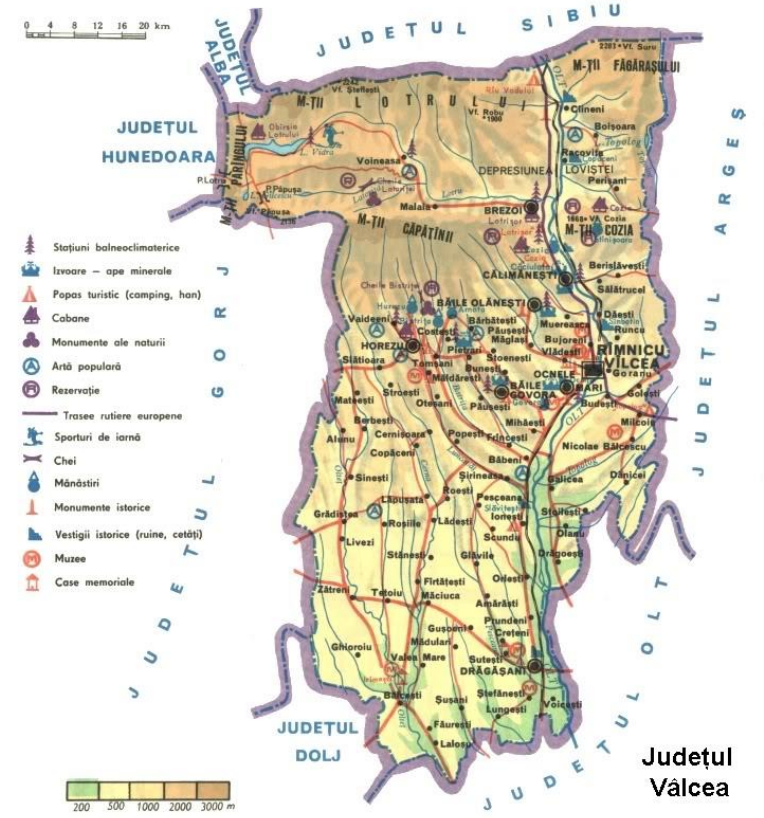
Suprafața județului este de 5.764,77 km2 , reprezentând 2,4 % din suprafața țării și 9,73% din Regiunea Sud-Vest Oltenia

Județul Vâlcea se învecinează:

- la nord cu judeţele Hunedoara, Sibiu și Alba;
- la sud cu judeţele Olt şi Dolj;
- la est cu judeţul Argeş;
- la vest cu judeţul Gorj.

Din punct de vedere geografic, județul prezintă un relief în trepte, coborând spre sud, după cum arată și direcția generală a râurilor. Astfel, în partea de nord, specifică arealul Carpaților Meridionali, întâlnim Munții Lotrului și Munții Căpățânii la vest de valea Oltului și Munții Făgăraș și Munții Cozia la est de râul Olt. Depresiunea Loviștei, de origine tectonică, este încadrată de Munţii Făgăraş şi Munţii Coziei, în partea de est, şi de Munţii Lotrului şi cei ai Căpăţânii, în partea de vest. Depresiunea Loviștei sau "Țara Loviștei" se află pe cursul mijlociu al Oltului si al afluentului său, Lotrul, între localitatile Voineasa, Brezoi, Caineni si Perisani. Se remarcă relieful calcaros în Muntele Turcinu, cheile Latoriței și relieful glaciar

din bazinul superior al Latoriței și cuveta ce adăpostește lacul glaciar Gâlcescu. Zona montană a judeţului este alcătuită din cristalin mezometamorfic aparţinând pânzei getice, formată în general din roci de mezozonă şi catazonă puternic metamorfozate: micaşisturi, gnaisuri, micacee, gnaisuri oculare.

Cele mai mari altitudini montane se găsesc în zona Munţilor Făgăraş (Vârfurile Ciontea – 2.426 m, Budislavă – 2.371 m, Suru – 2.283 m şi Scara – 2.306 m), Munţii Lotrului (Vârfurile Pârcălabul – 2.060 m, Sterpu – 2.142 m, Clăbucetul – 2.076 m, Negovanu – 2.035 m şi Balindru – 2.209 m), Munţii Parâng (Vârfurile Coasta lui Rus – 2.301 m, Mohoiu – 2.237 m şi Păpuşa – 2.136 m), Munţii Căpăţânii (Vârfurile Negovanu – 2.064 m, Nedeia – 2.130 m şi Ursu – 2.124 m) şi Munţii Cozia cu Vârful Cozia (Ciuha Neamţului) de 1.667 m.

Spre sud urmează Subcarpații Getici, cu altitudini de 600-800 m, reprezentați printr-o serie de dealuri și depresiuni, cum ar fi Dealul Olănești, Dealul Runc, Măgura Slătioarei sau Depresiunile Horezu, Jiblea. La sud de Subcarpații Getici relieful coboară ca altitudine în Podișul Getic, mai exact platforma Cotmeana la est de valea Oltului și platforma Oltețului la vest de Olt, a căror altitudine ajunge în sudul județului Vâlcea la 200 m altitudine, față de 2200 m altitudine în nord.

Ecartul altitudinal pe axa nord sud este de 2.296 m, respectiv Vârful Ciontea din Munţii Făgăraş (2.426 m) şi localitatea Laloşu din Lunca Olteţului (130 m – altitudinea cea mai mică), situată în extremitatea sudică a judeţului (la sud de municipiul Drăgăşani).

Rețeaua hidrografică interioară a județului Vâlcea măsoară 2.169 km cursuri de apă și aparține bazinului hidrografic al râului Olt. Oltul(din latinescul „Alutus" sau „Aluta") este principalul curs de apă care străbate teritoriul judeţului pe o distanţă de 130 km, de la Râu Vadului până la Tighina. Acesta izvoraste din muntii Hășmasu Mare, de pe versantul de S-SE din Carpații Orientali, la 1.280 metri altitudine și se varsă în Dunăre, pe teritoriul localității Izlaz din județul Teleorman. În funcţie de caracteristicile fizico-geografice ale zonelor traversate de râul Olt se individualizează două sectoare ale bazinului hidrografic:

1. *Sectorul Râul Vadului – Călimăneşti* corespunde reliefului montan. Formele de relief, natura rocilor şi climatul montan imprimă cursurilor de apă anumite caracteristici: văi strâmte încorsetate în roca dură, versanţi abrupţi, pante mai abrupte care duc la o curgere mai rapidă a apelor, alimentarea pluvio-nivală în general bogată, evaporaţie şi infiltraţii în general reduse. În acest sector Oltul primeşte pe dreapta apele pâraielor Uria, Robeşti, Sărăcineşti şi ale râului Lotru, iar pe stânga Valea Satului, Boia, Titeşti şi Băiaşul. Dintre aceştia cel mai important este Lotrul care izvorăşte din Munţii Parâng şi adună apele de pe versanţii nordici ai munţilor Căpăţânii şi de pe cei sudici ai munţilor Lotrului. Are o lungime de aproximativ 80 km şi suprafaţa bazinului hidrografic în jur de 1000 kmp.Principalii afluenţi ai Lotrului sunt Voineşiţa, Latoriţa, Păscoaia şi Vasilățul.

2. *Sectorul Călimăneşti – Drăgăşani* corespunde treptei de relief deluros (treapta dealurilor subcarpatice şi dealurilor de podiş piemontan). Privite în ansamblu, reţeaua de ape

curgătoare este mai dezvoltată în partea dreaptă. Afluenţii de pe partea dreaptă, în cea mai mare parte îşi au originea în Munţii Căpăţânii, excepţie făcând afluenţii de la sud de râul Luncavăţ care izvorăsc din dealurile de podiş. Cei mai importanţi afluenţi, dinspre amonte spre aval sunt: Muereasca, Olăneşti cu afluentul său Cheia, Bistriţa cu afluentul Otăsău, Govora, Luncavăţul, Pesceana, Mamu, Beica şi Olteţul. Pe stânga Oltul primeşte afluenţii Coisca, Sâmnicul şi Topologul. Astăzi râurile din sectorul montan au un important potenţial hidroenergetic, valorificat pe râurile Lotru şi Olt prin construirea unor lacuri artificiale a căror apă pune în mişcare turbinele hidrocentralelor. Hidrocentralele de pe Olt, de la nord la sud sunt: Câineni, Cornet, Golotreni, Turnu, Călimăneşti, Dăeşti, Râmnicu - Vâlcea, Râureni, Govora, Băbeni, Ioneşti, Zăvideni, Drăgăşani. Pe Lotru funcţionează astăzi Hidrocentralele Ciunget, Mălaia şi Brădişor.

Defileul Oltului (între Turnu Roșu și Cozia) începe după ce Oltul iese din depresiunea Făgărașului și primește ca afluent râul Cibin în localitatea Turnu Roșu. Acest defileu cu o lungime de 58 km a fost unul din vechile drumuri care traversau munții Carpați, făcând astfel legătura între Transilvania și sudul țării. El se împarte în două sectoare : sectorul cuprins între localitățile Turnu Roșu și Câineni; sectorul cuprins între Cozia și Călimănești. Între aceste doua sectoare în zona de vărsare a râului Lotru în Olt și zona cunoscută ca depresiunea Loviștei (Țara Loviștei , denumirea istorică), albia râului Olt se lărgește, pierzând astfel caracterul de defileu.

În regiunea depresiunii Loviştei, Oltul primeşte apele râurilor Călineşti, Urii, Robeşti, Sărăcineşti, Lotru, Valea Satului, Boia, Titeşti şi Băiaşu. În aval de ieșirea din zona montană, Oltul primeşte afluenţii: Muereasca, Olăneşti, Bistriţa, Olteţul și Topologul. Lotrul străbate judeţul Vâlcea pe o distanță de 80 km şi adună apele afluenţilor Voineşiţa, Latoriţa, Vasilatu şi Păscoaia, iar Olteţul curge pe o lungime de 65 km.

Reţeaua lacustră este formată din lacuri glaciare, sărate şi artificiale. Lacurile cantonate în cuvete de provenienţă glaciară sunt în bazinul Latoriţei şi în munţii de la Obârşia Lotrului: Muntele Mic, Iezerul Latoriţei, Singuraticul, Cioara, Gâlcescu, Zănoaga Mare, Iezerul Parâng. Lacurile sărate sunt cele de la Ocniţa şi Ocnele Mari, iar dintre lacurile artificiale, amenajate în scop hidroenergetic și de acumulare, menționăm: Vidra, Brădişor și Malaia de pe râul Lotru, Călimăneşti, Dăeşti, Rm. Vâlcea, Ioneşti, Zăvideni, Drăgăşani ş.a., de pe râul Olt.

Râul	Lungimea cursului de apă (km)	
	Total curs	Din care în județul Vâlcea
Olt	615	130
Olteț	190	65
Cerna	99	77
Lotru	80	80
Topologu	95	23
Luncavăț	57	57
Bistrița	50	50
Olănești	38	38

Beneficiind de o varietate orografică și geologică, județul Vâlcea prezintă două categorii de resurse valorificabile:

- resurse neregenerabile (minerale și combustibili fosili)
- resurse regenerabile (apă, aer, sol, floră, faună, inclusiv sursele regenerabile de energie: solară, eoliană, geotermală ș.a.).

Resursele neregenerabile ale județului Vâlcea sunt resurse ale subsolului generatoare de energie:

-hidrocarburi – petrol, gaze naturale (Băbeni, Mădulari, Făurești);

- zăcăminte de cărbuni (Berbești, Alunu, Copăceni),

- minerale industriale - pegmatite cu cuarț, feldspat și mică (zona Voineasa), sare (Ocnele Mari); minerale pentru industria materialelor de construcții și roci utile -calcar (în bazinul Costești – Bistrița), gresii (Turnu, Tomşani, Căciulata), calcare cristaline (Brezoi, Râul Vadului), gips (Stoeneşti, Păuşeşti), tufuri dacitice (Ocnele Mari, Buleta, Goranu, Cetăţuia) nisip cuarţos (Costeşti, Bărbăteşti), argile (Călimăneşti, Râmnicu Vâlcea), balast (Ioneşti, Robeşti, Râu Vadului), sulf (în depozitele Miocene din jurul localităţilor Govora şi Stoeneşti). Gnaisul ocular de Cozia extras din carierele din defileul Coziei, folosindu-se pentru îmbalastarea liniilor de cale ferată, cât şi piatra pentru pavaj, construcţii şi lucrări de artă.

Resursele regenerabile sunt reprezentate de: resursele de apă, constituite din apele de suprafaţă -râuri, lacuri - și apele subterane; biomasa; energia solară; energia eoliană. O categorie aparte de resurse o reprezintă apele minerale (carbogazoase, sulfuroase, feruginoase etc.) şi apele geotermale, valorificate în cadrul stațiunilor balneo climaterice din zona montană și submontană. Din categoria izvoarelor minerale amintim:

- izvoare sulfuroase la Călimănești – Căciulata, Olănești, Govora, Muereasca, Dobriceni, Bunești;
- izvoare oligo-minerale la Râmnicu Vâlcea, **Mateești**;
- izvoare clorate la Ocnele Mari, Ocnița, Oteșani, Pietrarii de Sus;
- izvoare iodate la Goruneşti.
- Izvoare termale și minerale la Călimănești - Căciulata, Băile Govora, Băile Olănești.

Lacurile de pe teritoriul județului Vâlcea sunt atât natural cât și antropice, folosite pentru alimentarea cu apă, piscicultură, agrement etc. Condițiile fizico-geografice ale județului Vâlcea permit amenajarea și valorificarea hidroenergetică a râurilor, în zona montană. Energia electrică obținută are avantajul de a fi ieftină și nepoluantă. Apa lacurilor de acumulare poate fi utilizată, de asemenea, pentru alimentarea cu apă a populației, pentru agrement, irigații etc. Sistemul hidroenergetic din județul Vâlcea este alcătuit din 18 hidrocentrale (Lotru-Ciunget, Malaia, Brădișor, Câineni, Robești, Cornetu, Gura Lotrului, Turnu, Călimănești, Dăești, Râmnicu Vâlcea, Râureni, Govora, Băbeni, Ionești, Zăvideni, Drăgășani, Vlădești) și 12 centrale hidroelectrice de mică putere și microcentrale (Alunu, Horezu 1, Horezu 2, Tomșani 1, Tomșani 2, Tomșani 3, Baia, Păușa, Voineasa 1, Voineasa 2, Voineasa 3, Bistrița Prislop).

Lacul Gâlcescu

Lacurile glaciare se găsesc la peste 1900 m altitudine, reprezentând veritabile atracții turistice în sezonul cald: lacul Gâlcescu (monument al naturii, aflat la o altitudine de 1925 de metri, într-o cuvetă de eroziune glaciară, cu o suprafață de 31.260 metri pătraţi şi o adâncime maximă de 9,3 m), lacul Avrig (situat în Munții Făgăraș la o altitudine de 2011m) .

Lacul de acumulare Vidra este amplasat pe râul Lotru, în cheile Vidra, la 30 km amonte de stațiunea Voineasa, la o altitudine de 1289 m, reprezentând principala amenajare din cadrul schemei de amenajare a râului Lotru. Are o lungime de 9 km și o suprafață de o mie de hectare, fiind amplasat pe cursul râului Lotru, în vecinătatea stațiunii Vidra, între Munții Lotrului, ai Latoriței și ai Căpățânii. În matca Lacului Vidra își revarsă apele râul Lotru și alte 81 de râuri și pâraie.

În albia sa naturală, în aval de baraj, râul Lotru nu mai curge, el fiind condus printr-o galerie subterană spre Hidrocentrala Lotru-Ciunget, a doua mare hidrocentrală din România, după cea de la Porţile de Fier. Prin vechea vale a Lotrului, practic, astăzi curge un râu nou, format din unirea apelor care se scurg de pe versanții Munților Lotrului și Latoriței.

Hidrocentrala Lotru-Ciunget, situată la ieşirea Latoriţei din defileu, este construită sub pământ şi are o putere instalată de 510 MW. Se află la o adâncime de 140 m sub talvegul râului Latorița și a fost data în folosință în anul 1972, fiind proiectată pentru a intra în funcțiune în 4-5 minute în situațiile de criză ale Sistemului Energetic Național, când nevoia de electricitate este mare, contribuind la reglarea puterii și a frecvenței.

Poziţia geografică a județului pe glob şi în cadrul continentului (fiind străbătut în partea sa centrală de paralela de 45° lat nordică), plasează această regiune în plin climat temperat, cu anotimpuri diferenţiate, cu variaţii importante ale duratei zilelor şi a nopţilor pe parcursul unui an, ale intensităţii solare, precum şi ale temperaturii solului şi a aerului.

Județul Vâlcea are o climă temperat-continentală de tranziție(moderată) cu influențe montane în nord și de tranziție în sud, fără schimbări bruște de temperatură. Clima este, în cea mai mare parte a anului, relativ umedă şi răcoroasă, cu valori normale ale precipitaţiilor, specifice pentru depresiunile subcarpatice, cu viteze moderate sau de mică intensitate ale vântului şi cu temperaturi uşor mai scăzute în zonele joase.

Clima din zona montană vâlceană se caracterizează prin ierni lungi și friguroase și veri scurte. Clima este mai umedă în zonele înalte, în schimb în zonele joase caracteristice sunt temperaturile mai ridicate și precipitațiile mai reduse. Temperaturile medii multianuale scad de la sud la nord, astfel: 11,2^{o}C la Drăgășani, 10,8^{o}C la Râmnicu Vâlcea, 7,9^{o}C la Voineasa, 3,2^{o}C la Obârșia Trotușului.

În munţi, la înălţimi de peste 2000 m, temperatura medie anuală este de 0°C şi chiar -2° (vârful Suru), vânturile sunt puternice şi domină dinspre nord-est iar precipitaţiile depăşesc frecvent 1200 mm anual. În munţii cu altitudini mijlocii şi mici temperatura medie anuală variază între 2-6°C, precipitaţiile sunt cuprinse între 800-1200 mm anual iar vânturile, datorită particularităţilor orografice, sunt dirijate în lungul văilor (Olt, Lotru). Pe versanţii munţilor Lotru apar brizele de munte cu caracter diurn. În depresiunea Loviştei şi pe valea Oltului clima este ceva mai blândă decât a teritoriului ce le înconjoară, situaţie determinată de particularităţile reliefului care imprimă anumite caracteristici regimului termic. Pe dealurile de podiş şi subcarpatice temperatura medie anuală are valori mai coborâte, 7-8°C, în depresiunea Loviştei media anuală a temperaturilor este cuprinsă între 6-8°C, valori destul de ridicate pentru o depresiune intramontană.

În valea Oltului cantitatea de precipitaţii scade de la nord la sud (Călimăneşti–775 mm anual, Râmnicu-Vâlcea–707 mm/an, Drăgăşani 578 mm/an). Climatul blând, de adăpost, favorizează practicarea agriculturii şi în special cultivarea pomilor fructiferi.

În luna ianuarie, considerate luna cea mai rece a anului, valorile medii multianuale oscilează între -2,3^{o}C în sudul județului Vâlcea și -6,7^{o}C la Obârșia Lotrului sau -8-10°C la peste 2200 m altitudine.

În anotimpul rece se înregistrează un numărul mediu anual al zilelor de îngheț de 98,3 la Râmnicu Vâlcea, având cea mai mare frecvență în lunile decembrie (21,1 zile), ianuarie (28,4 zile) și februarie (20,5 zile).

Precipitațiile cresc de la sud spre nord, astfel că la Drăgășani se înregistrează cca 580 mm/an, la Râmnicu Vâlcea 710 mm/an iar în zona montană înaltă cad peste 1200 mm/an.

În cursul anului se înregistrează un maximum de precipitaţii în iulie, cu acelaşi regim de variaţie teritorială, iar luna cu cele mai mici cantităţi de precipitaţii este februarie. Data medie a primei zăpezi se situează în luna decembrie, iar cea a ultimei ninsori la începutul lunii martie. Stratul de zăpadă se menține cca 70 de zile pe an. În zona montană înaltă, la peste 2200 m altitudine, stratul de zăpadă se poate menține tot tipul anului iar ninsorile pot cădea în orice zi a anului.

În sud-estul județului, la Drăgășani cea mai mare frecvență medie în cursul unui an o au vânturile din nord (14,8%) si nord-est (10,8%). Pentru celelalte direcții frecvența se menține între 8,2 și 8,6%. La Râmnicu Vâlcea frecvența cea mai mare o au vânturile din sud (13,5%), urmate de cele din nord (10,2%), restul direcțiilor având valori cuprinse între 2,1 și 4,7% evidențiind rolul de culoar pe care îl are Oltul în direcționarea maselor de aer. La Voineasa, datorită orientării reliefului, frecventa medie cea mai mare revine vânturilor din sud-est, urmate de cele din vest. Pe munții cei mai înalți, dominante sunt vânturile din vest (25,1%) și nord-vest (20,0%).

Calmul atmosferic este specific zonelor depresionare, acesta atingând valori de peste 70% în Depresiunea Loviștei (71,6% la Voineasa), datorită adăpostului oferit de rama muntoasă sau valori medii Drăgășani (37,4%) și Râmnicu Vâlcea (34,5%).

Radiația solară globală este apreciată între 110 și 122 kcal/cm2 /min, iar durata de strălucire a soarelui este de 2.100 – 2.200 ore în regiunea subcarpatică și 2.050 ore la Râmnicu Vâlcea. Numărul zilelor cu cer senin variază între 60 - 80 pe an, iar numărul zilelor cu precipitații este de aproximativ 128 pe an.

Umezeala relativă a aerului variază între 71% și 78%, cu o medie de 75%, iar în sezonul estival între 61,9% – 72%, cu o medie de 69%. Toamnele sunt lungi, iar numărul zilelor cu ceață este în medie de 52 pe an.

Perioade de secetă se întâlnesc în toate anotimpurile anului. În Județul Vâlcea deosebit de periculoasă este seceta de primăvară, caracterizată prin umiditate scăzută a aerului, vânturi puternice şi temperaturi moderate. În această perioadă, vânturile de scurtă durată determină furtuni de praf care intensifică mult acţiunea dăunătoare a secetei, distrugând vârfurile frunzelor şi dezrădăcinând plantele în curs de răsărire. În aceste condiţii, chiar dacă în lunile următoare revin ploile, efectul negativ nu poate fi eliminat complet, recolta fiind diminuată într-o măsură mai mare sau mai mică, în funcţie de măsurile agrotehnice luate. Seceta din perioada înfloritului determină sterilitatea parţială sau totală a boabelor. La pomii fructiferi şi viţa de vie, seceta de vară poate influenţa negativ recolta anului viitor, prin slaba dezvoltare a mugurilor şi a primordiilor ramurilor productive.

Seceta de toamnă este dăunătoare cerealelor de toamnă în perioada germinării şi a parcurgerii primelor faze de vegetaţie. Uscarea orizonturilor superioare ale solului, determină stagnarea îndelungată a seminţelor, încolţirea lentă a acestora, întârzieri în procesul de răsărire etc. Secetele de vară afectează culturile din sudul judeţului Vâlcea, culturile de porumb și floarea soarelui fiind compromise între procente oscilând între 20% şi 70%.

Datorită marii diversități a reliefului, în cuprinsul județului Vâlcea se pot deosebi topoclimate complexe de munte și de dealuri.

În cadrul **topoclimatelor de munte** se diferențiază subetajul topoclimatic al munților înalți de peste 1700-1900 în funcție de expunerea versanților și cel al munților joși caracterizați printr-o temperatură medie anuală: +2-2°C; temperatura medie a lunii ianuarie: -8-10°C; temperatura medie a lunii iulie: 8-14°C; amplitudinea termică medie anuală: 17-20°C; temperatura maximă absolută: 20-22°C; temperatura minimă absolută: -34-38°C; peste 40 zile cu îngheț; umezeală medie anuală peste 85%; nebulozitate medie anuală 6-7 zecimi; sub 40 zile senine/an; 120-140 zile cu cer acoperit/an; precipitații medii multianuale 1000-1400 mm/an; 100-200 zile cu strat de zăpadă; vânturi locale: brize de munte-vale.

Topoclimatul complex de dealuri cuprinde două subetaje: *de dealuri joase (300-500 m)* și *dealuri înalte (500-800 m)* cu următoarele valori climatice: temperatura medie anuală 8-10°C; temperatura medie a lunii ianuarie: -2-3°C; temperatura medie a lunii iulie 19-21°C; amplitudine medie anuală 22,0-24,5 ^{o}C; temperatura maximă absolută 32-38° C; temperatură minimă absolută -30-33° C; zile cu îngheț 100-120; 78->80% umezeală medie anuală; 5,5-6,0 zecimi nebulozitate medie anuală; 40-55 zile senine/an; 90-120 zile cu cer acoperit/an; precipitații medii multianuale 500-850 mm/ an 60-80 de zile cu strat de zapadă; local apar efecte de foenizare a aerului (înseninare, încalzire) pe versanții opuși advecției maselor de aer, însoțite de reducerea umezelii relative și a cantității de precipitații.

În cadrul topoclimatelor complexe pot fi identificate o mulțime de topoclimate elementare a căror existentă este legată de varietatea caracteristicilor suprafeței active montane și deluroase. Cele mai frecvente topoclimate elementare din zona montană sunt cele de:

- culoar și defileu (Oltul- cu o dinamică accentuată a aerului de-a lungul văilor);
- lacuri naturale și artificiale (Galcescu, Vidra, Galbenu, Petrimanu, Jidoaia- cu regim hidric mai mare, temperaturi moderate, brize);
- depresiune (Loviștea- cu umezeală mai multă, circulație redusă a maselor de aer, regim termic moderat);
- versanți (cu caracteristici diferite în funcție de orientare);
- culme (cu temperaturi mai scăzute, precipitații bogate și vânturi cu frecvență și intensitate mare; valoarea acestor parametri depinde de altitudine, orientare, masivitate etc.).

Topoclimatele elementare din zona de deal și podiș pot fi de *culmi deluroase* (principale și secundare), *de lacuri, de păduri, de versanți* (expuși circulației de vest sau adăpostiți), de *depresiuni subcarpatice, de suprafețe calcaroase, de terase, lunci, piemonturi* etc. (Neamu Gh., 1983, p. 281).

Pe lângă aceste topoclimate induse de varietatea condițiilor naturale locale, este de menționat topoclimatul municipiului Râmnicu Vâlcea, care face parte din categoria topoclimatelor urbane, format datorită specificului suprafeței subiacentă și se caracterizează prin valori ridicate ale concentrării populatiei si densității clădirilor, fondul

locativ dominat de blocuri, zone industriale, zone verzi etc. Topoclimatul municipiului Râmnicu Vâlcea se caracterizează prin temperaturi mai ridicate (care scad de la centru spre periferie), umezeală relativă a aerului mai scăzută, frecvență și intensitate mai mică a vântului (direcționare după trama stradală), precipitații mai bogate (datorită mulțimii nucleelor de condensare generate de poluare).

Unitățile de vegetație în spațiul județului sunt dispuse în fâșii ce se succed de la S la N, fiind reprezentate de zona pădurilor de foioase în alternanță cu culturi și pajiști tipizate.

Etajul pădurilor de foioase este cel mai extins, fiind alcătuit din gorunete întâlnite în zona colinară din dreapta Oltului, în mare parte înlocuite cu livezi, păduri de fag și gorun, păduri în amestec ce cuprind zona subcarpatică și versanții munților.

Etajul pădurilor de molid apare fragmentat în masivele montane, local întâlnindu-se pâlcuri de zadă. În cadrul acestor etaje se întâlnesc elemente submediteraneene precum: nucul, castanul brun, cărpinița, mojdreanul.

Etajele subalpin și alpin ocupă arealele cele mai reduse, fiind alcătuite din pajiști de coroană, păiușcă și subarbuști.

Pădurile sunt localizate în partea de nord a județului Vâlcea și sunt constituite în cea mai mare parte din păduri de foioase și rășinoase ce alcătuiesc fondul forestier al județului Vâlcea.

La nivelul județului au fost identificate specii de plante ocrotite în rezervații, precum: trandafirul de Cozia, măcești argeșean, pesma Coziei, rocoțelele Coziei, garofița de munte, iedera albă, laleaua pestriță, pădurile de larice și zâmbru, narcise (Miroslea), gorunii seculari de la Frâncești, bulbucii de munte, angelica, smârdanul, pâlcurile de tisă.

În ceea ce privește speciile de floră, au fost identificate 54 specii de floră de interes național și 7 specii de floră de interes comunitar.

Fauna județului este reprezentată prin specii specifice zonelor de pădure (urs, cerb, căprior, mistreț, viezure, lup, cocoș de munte, cerbul lopătar) și elemente mediteraneene (scorpionul carpatin, vipera cu corn). În zona alpină au fost identificate capra neagră, fâsa alpină, mierla gulerată. Printre speciile de păsări protejate la nivel comunitar se numără:

lișița, găinușa de baltă, cormoranul mare și cormoranul mic, barza neagră, cufundacul, specii de pescăruși.

În județul Vâlcea au fost identificate 67 specii de faună de interes național și 19 specii de fauna de interes comunitar.

Varietatea **factorilor pedogenetici** din județul Vâlcea se reflectă în fizionomia cuverturii de sol, puternic modificată de intervenția antropică. În concordantă cu dispunerea etajată a reliefului, climei, vegetatiei, pătura de soluri prezintă o repartiție zonală. Din etajul superior alpin pană în luncile joase, învelisul edafic este alcătuit din umbrisoluri, spodosoluri, cambisoluri, soluri argifluviale, aluviale, rendzinice etc.

Umbrisolurile sunt specifice zonei alpine, unde au evoluat pe terenuri cu declivități, mai reduse, sub o vegetație de pajiști alpine. Această clasă este reprezentată de solurile humico-silicatice prezente la altitudini mari pe latura nord-estică a Muntilor Făgăras. Se dezvoltă pe roci dure, puțin aerate, într-un climat rece și bogat în precipitații, sub o fitogeneză exclusiv ierboasă. Temperatura foarte scăzută determină o descompunere lentă și incompletă a materiei organice cu formare de humus brut. Aceste soluri au o textură mijlociu-grosieră, luto-nisipoasă cu numeroase fragmente scheletice, cu reacție puternic acidă, ceea ce le conferă o fertilitate foarte scăzută, fapt ce condiționează utilizarea lor doar ca pășuni și fânețe de slabă calitate.

Spodosolurile sunt caracteristice zonelor montane înalte cu climat rece și umed. Ele domină areale muntoase de peste 1500 m, dar se dezvoltă și în zona subcarpatică, în dealurile mai înalte de la contactul cu muntele. Au o textură grosieră pe întregul profil și conttnut ridicat de schelet care îi conferă rezistență la eroziune. Solurile brune feriiluviale acoperă suprafețe întinse din Munții Lotrului într-o fâșie continuă de la vest la est cu întindere dublă în partea centrală, dar și pe flancurile nordice și sudice ale Munților Căpățânii, având un cracter acid cu un orizont biocumulativ subtire. Roca de solificare este formată dintr-o pătură foarte subttre de alterare asezată pe roci dure, acide, de tipul micașisturilor, gresiilor, conglomeratelor, șisturilor cristaline s.a. Textura este mijlocie pe întregul profil de sol, în amestec cu fragmente scheletice mari, fapt ce conferă o circulație rapidă a apei și a aerului. Sunt utilizate ca pășuni și fânețe necesitând intervenții ameliorative prin acțiuni de calcarizare și aplicare de îngrășâminte, îndeosebi cu azot.

În asociație cu solurile brune feriiluviale apar *podzolurile.* Acestea au evoluat pe roci acide (șisturi cristaline, gresii, granite etc.) pe o pătură de materiale eluviale foarte subțire. Au o textură mijlocie și o mare cantitate de materiale scheletice. În orizontul biocumulativ podzolurile au o cantitate însemnată de materie organică, puțin mineralizată. Sunt răspândite în extremitatea sud-vestică a Munților Căpățânii. În asociație cu solurile brune feriiluviale, podzolurile au o răspândire foarte mozaicată, în strânsă dependență cu configurația reliefului și în special a microreliefului (pe versanții slab înclinati cu expoziție nordică și nord-estică). Podzolurile sunt folosite pentru păduri, pășuni și fânețe, necesitând fertilizare sș măsuri antierozionale.

Cambisolurile apar în județul Vâlcea în două areale distincte: în zona montană și în cea de deal. În general, sunt soluri moderat dezvoltate, cu profil slab diferențiat textural, de culoare brună sau brun-roșcată, în care se constată față de materialul parental, modificări de culoare, structură și compoziție mineralogică. În zona montană, cambisolurile sunt reprezentate de solurile brun acide care se formează în toate masivele muntoase pană la altitudinea de 1300m, în condiții de climă rece și umedă, fiind favorabile pădurilor de fag și celor mixte. Se caracterizează printr-o biocumulare puternic acidă. Aceste soluri sunt ocupate de păduri și pajiști naturale, iar pe suprafețe mici sunt cultivate cu un sortiment redus de plante (trifoi, cartof, ovăz). Sunt sărace în elemente nutritive și au o activitate biologică redusă. Prezența agenților fulvici se adaugă sărăciei în elemente nutritive și determină o fertilitate naturală scăzută. În silvicultură, solurile brun acide sunt apreciate ca având o valoare ridicată. Sunt răspandite în nord-estul județului unde formează un areal compact de o parte și de alta a Oltului, în jumătatea sudică și în nord-estul Munților Căpățânii, în Depresiunea Loviștei, sudul Munților Lotrului și estul Masivului Cozia.

Solurile brune ocupă dealuri și munți joși cu înclinare foarte slabă. Reprezintă un tip de cambisol care a evoluat numai pe roci bogate în baze: argile, marne, aluviuni vechi sau diverse produse de dezagregare și alterare a rocilor bazice. Solurile brune en-mezobazice se caracterizează printr-un profil de sol bine structurat, dar slab diferențiat textural și morfologic. Sub aspectul fertilității au o calitate medie spre bună. Au o arie largă de răspandire în podișul Oltețului, îndeosebi în partea centrală și de vest, precum și în vestul și sudul Masivului Cozia.

Argiluvisolurile constituie o clasă de soluri aflate într-un stadiu înaintat de evoluție. Se formează pe un material parental variat (depozite loessoide, nisipoase, lutoase etc), în condiții climatice caracterizate prin temperaturi medii anuale de 8-10° C și precipitații de 600-800 mm/an. Profilul de sol este bine dezvoltat cu orizonturile profunde și bine evidențiate. Datorită drenajului natural foarte bun, procesul pedogenetic specific acestei clase edafice este migrarea spre adâncime a sărurilor solubile, a argilei și acumularea într-un orizont subiacent. Circuitul biologic este activ, iar fertilitatea este medie spre redusă. Sunt de mai multe tipuri, răspândire mai mare având solurile argiloiluviale podzolice și solurile argiloiluviale brune podzolite ce ocupă suprafețe întinse în partea centrală a județului de la Râmnicu Vâlcea până la est de valea Cernei, în Piemontul Cotmenei și în vestul Podișului Oltețului (un areal de formă triunghiulară între văile Cerna și Oltet).

Solurile argiloiluviale podzolice sunt caracteristice pădurilor de stejar ca formațiune vegetală naturală, dar sunt folosite mai mult ca terenuri arabile și păsuni, fiind mai puțin acoperite de fânețe și păduri. Sunt soluri acide, sărace în elemente fertilizante și cu un nivel de producție scăzut. În mod obișnuit, se pretează pentru un sortiment redus de plante de cultură, dar prin calcarizări și fertilizări corespunzătoare pot deveni fertile. Cele mai bune podzolite au o fertilitate naturală mijlocie spre bună fiind folosite ca terenuri arabile, fânețe, pășuni, livezi și păduri. Totodată, sunt soluri favorabile pentru un sortiment larg de plante de cultură. În sudul județului, în perimetrul comunelor Lungești, Mădulari, Crețeni și Ghioroiu apar soluri argiloiluviale pseudogleizate și pseudogleice, inclusiv planosoluri. Materialul parental dominant este format din depozite argiloase și se caracterizează printr-un exces de umiditate (îndeosebi în perioada muncilor agricole), având o reacție acidă, din care cauză au o valoare productivă redusă, ele fiind încadrate în categoria solurilor slab productive. Sunt necesare lucrări de fertilizare și drenare a excesului hidric.

Vertisolurile ocupă arii izolate în sudul județului aparținând administrativ de comunele Susani, Mădulari, Valea Mare și Măciuca, unde se dezvoltă în asociație cu solurile aluviale. În condiții naturale, vertisolurile prezintă o fertilitate medie, iar în situații ameliorate (irigări, drenări, îngrășăminte organice) dau producții mari.

Solurile neevoluate, trunchiate sau desfundate se întâlnesc fie în zone în care sedimentarea sau denudatia nu a favorizat pedogeneza, fie în peisaje degradate antropic, în care orizonturile de sol au fost direct sau indirect îndepărtate. *Litosolurile* sunt soluri

neevoluate, scheletice, formate pe roci metamorfice compacte. Apariția lor este legată de forme de relief foarte accidentate cu declivitate mare, culmi înguste unde procesele denudaționale îndepărtează materialul alterat. Litosolurile constituie prima etapă de evoluție a solurilor pe roci compacte. Degradarea fizică reprezintă procesul pedogenetic predominant, ceea ce explică potențialul redus de fertilitate, fiind folosite pentru pășuni și fânețe. Importanța lor este cu totul redusă, necesitând și măsuri de prevenire și combatere a eroziunii. *Regosolurile* sunt soluri neevoluate sau slab evaluate formate pe roci sedimentare neconsolidate. Au o fertilitate scăzută, fiind pretabile pentru pășuni și fânețe. Sunt răspandite sub forma unor fâșii longitudinale în sud-estul Podișului Oltețului între văile Beica și Pesceana, în vestul și partea central-estică a Piemontului Cotmeana, în vestul și sudul Dealului Negru. Aluviunile și solurile aluviale se întâlnesc în luncile inundabile ale Oltului, Oltețului, Topologului, Cernei etc. Primele reprezintă depozite aluvionare grosiere, foarte slab evoluate și structurate, cu puține elemente nutritive, ceea ce le încadrează în categoria solurilor slab productive. S-au format pe depozite aluviale sau aluvio-proluviale, în condiții de repetare periodică (intervale rare) a procesului de inundare-aluvionare. Au o fertilitate mare datorită conținutului ridicat în substanțe nutritive, a caracteristicilor fizice bune și a umidității permanente. Sunt folosite pentru legumicultură și pășunat.

Pseudorendzinele și pseudorendzinele cambice apar izolat în sud-estul județului pe valea Pesceana în arealul comunelor Creteni, Amărăști si Glăvile. Materialul parental este format, în principal, din depozite argilo-marnoase, marne, argile cu concrețiuni calcaroase. Prin lucrări agrotehnice corespunzătoare și administrare de îngrășăminte, aceste soluri sunt favorabile pomiculturii și viticulturii.

Valori istorice și culturale

Materialele arheologice, informațiile marilor învățați ai lumii antice, vestigiile și monumentele istorice atestă în județul Vâlcea primele urme ale existenței umane încă din paleolitic, iar descoperirile de la Bugiulesși (comuna Tetoiu) transformă județul într-unul din locurile cu cele mai vechi urme de viață și locuire umană din România.

Numeroase descoperiri arheologice atestă prezența comunităților umane în teritoriul din jurul orașului Râmnicu Vâlcea încă de pe vremea paleoliticului. Printre acestea se numără așezările cultivatorilor de la Copăcelu, la sud-vest de oraș, datând din epoca

mezolitică, în timp ce neoliticul este reprezentat de urmele găsite la Valea Râii, așezare cu o vechime de aproximativ 6.000 – 7.000 de ani, unde s-au găsit, printre altele, un vas destinat păstării cerealelor și o seceră confecționată din corn de vită, cea mai veche unealtă de acest tip descoperită în România.

Casa memorială „Anton Pann”

Prima mențiune a județului Vâlcea apare pe data de 8 ianuarie 1392 în Cronicile Mănăstirii Cozia, unde se păstrează, încă, Hrisovul semnat de Mircea cel Bătrân, fiind primul județ atestat documentar. Prima atestare documentară a municipiului Rm. Vâlcea datează din 4 septembrie 1388, când Mircea cel Bătrân menționa într-un hrisov că se află în „orașul domniei, numit Râmnic”. Sigiliul orașului datează din 1505 fiind, după cum arată istoricul A. Sacerdoțeanu, „unul dintre cele mai vechi sigilii orășenești din Țara Românească”. Numeroase documente arată că prin județ au trecut Mihai Viteazu, Matei Basarab, Doamna Chiajna, Constantin Brâncoveanu, tatăl lui Mihai Viteazul, Pătrașcu cel Bun, Radu cel Frumos, Radu Paisie. La 29 iulie 1848, în parcul Zăvoi din Râmnicu Vâlcea s-a intonat pentru prima dată cântecul ”Deșteaptă-te, române!” compus de Anton Pann, pe versurile poeziei „Un răsunet” de Andrei Mureșanu, la ceremonialul organizat pentru cinstirea victoriei revoluției și sfințirea stindardelor libertății naționale.

Județul Vâlcea este remarcabil prin tezaurele arheologice găsite aici, valorile etnografice și arta populară, locurile istorice și monumentele care atestă existența milenarului românilor în această zonă, cât și contribuția lor la cultura universală. În cele două municipii ale Județului Vâlcea putem regăsi vestigii culturale specific oamenilor și locurilor, astfel:

-în municipiul **Râmnicu Vâlcea** putem admira *Casa memorială „Anton Pann”* de pe strada Știrbei Vodă la numărul 4, construită la jumătatea secolului al XVIII-lea și reprezintă un monument de arhitectură urbană; *Muzeul de Istorie* care adăpostește numeroase tezaure, arme vechi, artefacte de valoare inestimabilă, colecții de tipărituri, de carte veche, dar și de obiecte ale unor mari personalități care au trecut prin oraș, colecții filatelice, colecții din diverse perioade de mare interes arheologic etc; *Scuarul Revoluției* unde se găsesc cele mai importante instituții ale orașului: Tribunalul și Judecătoria iar în capătul scuarului se înalță

Monumentul Independenței; ***Monumentul Independenței*** este considerat simbolul orașului și a fost realizat în perioada anilor 1913-1914 de sculptorul Ioan Iordănescu simbolizând „România cu chipul îndurerat pentru fiii ei căzuți viteje în lupte”; *Biserica „Cuvioasa Paraschiva”* datează din perioada anilor 1554 – 1557, unul dintre ctitorii acestei biserici fiind Mihai Viteazul.

-în municipiu Drăgășani se pot descoperi câteva construcții reprezentative ale continuității sociale și culturale a acestei localități, cum ar fi: *Casa memorială a scriitorului Gib Mihăescu*, *Biserica Târgului Drăgășani* (care a fost o construcție mare de zid, înconjurată cu ziduri, din care o parte se mai păstrează și astăzi.

Casa memorială a scriitorului Gib Mihăescu

În jurul ei s-au dat luptele dintre panduri și turci în 1821. Ea a fost demolată după primul război mondial și pe același loc s-a ridicat actuala catedrală a orașului), *Biserica Sf. Ilie* (monument de cultură, care a fost zidit a treia oară în anul 1834), *Biserica Adormirea Maicii*

Domnului (monument istoric 1824), *Biserica Sf. Nicolae* din cartierul Gardești, *Ruinele castrului roman "Russidava"* sau cetatea *"Domnului de Rouă" (*la circa 150 m de șoseaua națională Râmnicu Vâlcea - Craiova, via Găneasa), *Muzeul Vinului*, în centrul orașului.

De asemenea, în județul Vâlcea sunt înregistrate 96 de monumente şi situri arheologice înscrise în „Lista monumentelor istorice din judeţul Vâlcea”, începând cu paleoliticul inferior, neoliticul, epoca bronzului, epoca fierului, cultura dacică şi cultura romană menționând rezervaţiile de la Ocniţa (Buridava Dacică), Stolniceni (Buridava Romană), castrele romane de pe Limes Alutanus („Pons Aluti” – Ioneşti, „Castra Traiani” – Sâmbotin – Dăeşti, „Arutela” – Păuşa – Călimăneşti, Castrul de la Rădăcineşti – Berislăveşti, Castrul de la Titeşti, „Pretorium” I şi II –Racoviţa). Dintre marile edificii religioase menționăm Mănăstirea Hurezi (înscrisă în Lista Patrimoniului Cultural Mondial în 1993), Mănăstirea Cozia, Mănăstirea Bistriţa, Mănăstirea Arnota, Mănăstirea Dintr-un Lemn, Mănăstirea Govora, Mănăstirea Turnu, Mănăstirea Surpatele şi Mănăstirea Frăsinei, Schitul Ostrov,

Mănăstirea Cozia

Mănăstirea Cornetu, Mănăstirea Dobruşa, Mănăstirea Stănişoara, Schitul Brădetu, Schitul Iezer, Schitul Pahomie, Schitul Pătrunsa etc;

Numărul mare de biserici și mănăstiri existente pe întreg teritoriul județului contribuie la dezvoltarea turismului ecumenic, oferind posibilitatea organizării de pelerinaje prin crearea unor trasee turistice, care să pună în valoare aceste lăcașe de cult și spiritualitate.

Monumentele civile sunt reprezentate de cule, conace şi case boiereşti, construcţii administrative şi cu destinaţie economică (Primăria Râmnicului, Tribunalul Vâlcea, Judecătoria Râmnicu Vâlcea, Hotelul „Central” – Călimăneşti, Hotelul „Palace” – Băile Govora), gările (Lotru, Cornetu, Călimăneşti) şi monumentele tehnice (podul de cale ferată de la Proeni – Brezoi, tunelul Cornetu).

În cadrul Muzeului Județean "Aurelian Sacerdoțeanu" Vâlcea există un patrimoniu cultural mobil bogat şi divers, cu peste 68.000 de obiecte, din care 23 sunt clasate la categoria Tezaur.

Muzeului Județean "Aurelian Sacerdoțeanu" Vâlcea

Patrimoniul cultural imaterial vâlcean este bogat și diversificat, cuprinzând meșteșuguri populare, interpreți de folclor, precum și un bogat repertoriu coregrafic. În județul Vâlcea activează peste 50 de meșteri populari, genurile artistice foarte bine reprezentate sunt:

a) ceramica în centrele: Horezu, Vlădești, Lungești;

b) arta țesutului în război orizontal la Bărbătești, Pietrari, Stoenești, sau țesutul în război vertical la Măldărești, Frâncești, Costești, Copăceni, Vaideeni.

c) arta cusutului la Mihăești, Pietrari, Stoenești, Costești, Copăceni.

d) arta prelucrării lemnului la Băbeni (Valea Mare), Horezu (Romani), Râmnicu Vâlcea.

e) prelucrarea pielii la Vaideeni, Râmnicu Vâlcea;

f) pictura pe lemn și sticlă la: Bistrița, Dintr-un Lemn, Arnota, Govora, Cozia, Iezer, Jgheaburi.

Populația județului Vâlcea era de 394725 loc la 1 ianuarie 2020, în scădere față de anul 2013 când se înregistrau 432375, observându-se o scădere a populației din mediul rural mai accentuată decât în mediul urban. 48 % din populație locuiește în mediul urban iar 52% în mediul rural. În ansamblu, se constată o tendință de depopulare a așezărilor rurale prin migrarea populației tinere către marile orașe din regiune sau în diferite zone de Uniunea Europeană sau Marea Britanie.

Județul Vâlcea cuprinde două municipii (Râmnicu Vâlcea și Drăgășani) și nouă orașe mici și foarte mici , având sub 10000 locuitori: Călimănești, Brezoi, Horezu, Băile Olănești, Ocnele Mari, Băile Govora, Băbeni, Bălcești și Berbești, bine interconectate prin intermediul căilor de comunicație. Majoritatea orașelor și municipiilor sunt amplasate în partea de nord a județului, în lungul unor cursuri de apă. Principalul centru polarizator este orașul Râmnicu Vâlcea, însă este situat la o distanță destul de mare față de orașele reședință din județele vecine: Craiova 128 km, Tg Jiu 117 km, Sibiu 97 km, Deva 220 km, Slatina 90 km, cea mai apropiată reședință de județ fiind Pitești, situată la 61 km depărtare.

România a înregistrat în anul 2020 cea mai mică rată a natalității din istoria sa, 8,1 ‰. Trendul descendent a făcut ca în 2020, numărul nou-născuților să fie la jumătatea celui din 1989, ceea ce face ca populația României să se transforme într-una extrem de îmbătrânită.

În 2020 Regiunea Sud Vest Oltenia a înregistrat cea mai mică rată a natalității (7,0 ‰), iar în județul Vâlcea rata natalității a fost 6,3‰, una dintre cele mai mici din țară.

În anii 2019 și 2020, natalitatea județului (7,1 respectiv 6,3 ‰), era mult sub media națională (8,1 ‰ în 2020 și 9.2 ‰ în 2019), în principal datorită valorii extrem de reduse a acestui indicator în mediul rural. Dacă ne raportăm la ponderea mamelor în totalul populației de vârstă fertilă (vârsta 15-49 de ani), în județul Vâlcea doar 3,61% dintre femei au decis să devină mame în 2020, vârsta medie a mamelor la prima naștere fiind de 26,8 ani, mai scăzută în mediul rural (25,1 ani) și mai crescută în mediul urban (28,1 ani). Doar două județe au avut un procent mai mic: Caraș Severin 3,38% și Gorj 3,51%.

Vârsta medie a locuiorilor județului Vâlcea era de 43.37 ani la 01.01.2020, plasând județul în categoria celor mai ”bâtrâne” unități administrative, depășind media pe țară de 41.7 ani.

În anul 2020 s-au înregistrat doar 737 căsătorii în județul Vâlcea, ceea ce arată o rată a nupțialității de 1,9‰, dar și cea mai mică rata a divorțurilor din țară (144 divorţuri). În ceea ce privește vârsta medie la căsătorie a bărbaţilor şi a femeilor, aceasta este de 34,2 ani la bărbați și 31,1 ani la femei, peste media pe țară care este de 34,0 ani la bărbați și 30,8 ani la femei.

Faţă de o rată a mortalităţii la nivel naţional de 13,4‰, județul Vâlcea a înregistrat una din cele mai mici rate ale mortalităţii generale (10,7‰), alături de județele Iaşi (10,3‰), și Ilfov (10,5‰). Cele mai ridicate rate ale mortalităţii s-au înregistrat în judeţele Giurgiu (17,6‰) şi Teleorman (18,4‰). În Municipiul Bucureşti rata generală a mortalităţii a fost de 12,0‰.

Mortalitatea infantilă a fost de 5,6‰ la nivelul județului Vâlcea, mai ridicată în mediul rural 5,8‰ și mai scăzută la nivelul orașelor, 5,4‰, valori mai scăzute decât media pe țară (6,1‰) sau a Regiunii Sud Vest Oltenia (7,4‰).

Conform *TEMPO Online-baze de date statistice,* populația activă civilă, reprezentată de populația ocupată civilă și șomerii înregistrați, a scăzut foarte mult din 1990 și asta se datorează restructurării sectoarelor economiei (în special domenul extractiv) care și-au redus foarte mult numărul de angajați iar o parte importantă a emigrat în alte zone ale țării sau state din Europa de Vest și Centrală.

Populația activă

Sexe	**Regiunea Sud Vest Oltenia/ Județul Vâlcea**	**Anul 1990 Mii persoane**	**Anul 2019 Mii persoane**
Total	Regiunea Sud Vest Oltenia	1189,6	825,9
	Județul Vâlcea	214,7	161,3
Masculin	Regiunea Sud Vest Oltenia	629,9	448,5
	Județul Vâlcea	113,1	89,1
Feminin	Regiunea Sud Vest Oltenia	559,7	377,4
	Județul Vâlcea	101,6	72,2

Deși județul Vâlcea deține cele mai multe așezări rurale dintre celelalte județe ale Regiunii Sud Vest Oltenia (11 orașe, dintre care 2 municipii), prezintă, totuși, ponderea cea mai scăzută a populației urbane din total, 48,2 %, pentru că 9 orașe din 11 au sub 10000 locuitori, întâmpinând dificultăți în asigurarea nevoilor proprii și de accesare a proiectelor actuale de dezvoltare urbană. Aceste orașe sunt în cea mai mare parte o consecință a dezvoltării funcției comerciale ale fostelor așezări rurale, iar procesul de urbanizare nu a fost susținut de dezvoltarea unei infrastructuri adecvate. În aceste orașe găsim un mediu economic la limita funcționării generând un nivel de trai scăzut care va determina, în final, o migrare a populației active către localități cu capacități de absorbție a forței de muncă din țară sau din afara granițelor României.

Polii urbani de dezvoltare din judeţul Vâlcea sunt:

-**pol regional: municipiul Râmnicu Vâlcea** - rangul II - reşedinţă de judeţ, centru economic, administrativ şi cultural important, cu influenţă la nivel regional, situat pe o axă majoră de transport, centru al unei zone turistice recunoscute; deţine dotări publice diversificate şi complexe şi are o arie de influenţă extinsă;

Municipiul Râmnicu Vâlcea și albia minoră a Oltului

-**pol subregional: municipiul Drăgăşani** – rangul II – centru cu rol de echilibru la nivel judeţean, al doilea oraş industrial al judeţului, cu poziţionare favorabilă, cuprins în categoria oraşelor mijlocii (deşi prognoza demografică îl indică la limita inferioară a acestei categorii, cu tendinţă de scădere accentuată), al cărui rol polarizator se propune a fi consolidat prin dezvoltare economică, atragerea unor companii de vârf şi descentralizarea/delocalizarea

unor funcţiuni, în principal administrative şi de servicii, precum şi prin ridicarea nivelului de dotare şi echipare;

-**Poli locali: oraşele Brezoi, Horezu, Băbeni, Berbeşti, Bălceşti, Ocnele Mari** – rangul III – oraşe de importanţă judeţeană sau zonală cu rol de servire în spaţiul rural;

-**Poli locali - staţiuni turistice: oraşele Băile Olăneşti, Băile Govora, Călimăneşti** – rangul III, staţiuni turistice balneare de interes naţional, cu arie de influenţă în cadrul zonei imediate în privinţa dotărilor teritoriale, dar cu influenţă extinsă la nivel naţional ca funcţiune turistică.

În ceea ce privește racordarea la utilități, în anul 2020 toate așezările urbane din județ erau conectate la instalațiile de apă potabilă și canalizare publică, în timp ce instalații de alimentare cu apă potabilă se găseau în 65 comune iar instalații de canalizare publică în 37. Lungimea totală a rețelei de canalizare din județ este de 930 km iar de distribuție a gazelor naturale 583 km, existând proiecte în acest sens de a crește lungimea acestora cu cel puțin 50 km doar în Râmnicu Vâlcea.

Specificul economic al județului Vâlcea este industrial agrar, industria chimică fiind cea mai importantă ramură a economiei prin prelucrarea rezervele de sare din zonă, dar și alte ramuri economice, menționând: producerea de energie electrică din resurse convenționale, industria extractivă a petrolului și cărbunelui, industria prelucrării mecanice, industria textilă, industria încălțămintei, industria alimentară, industria turistică (favorizată de existența stațiunilor balneoclimaterice pe teritoriul județului), industria prelucrării lemnului (asigură peste 6% din producția industrială a județului).

Potențialul energetic al Oltului și afluenților săi este valorificat prin intermediul hidrocentralei Lotru-Ciunget, care furnizează 510 MW, din cei 1000 MW cât oferă întregul sistem hidrografic.

Industria chimică și petrochimică asigură peste 50% din volumul producției industriale la nivel de județ, reprezentată de S.C. OLTCHIM S.A. Râmnicu Vâlcea (active preluate din 2019 de Chimcomplex Borzești), S.C. US.G Chieh Chemical Group S.A., S.C. Ganne ATCP S.A., S.C. M.W. România S.A.

S.C. OLTCHIM S.A. Râmnicu Vâlcea

Industria extractivă se află într-un declin cauzat de tendințele actuale de trecerea către energia verde, concomitent cu reducerea ponderii combustibililor fosili în energie și închiderea bazinelor de exploatare, corelate cu o reconversie profesională a populației (exploatarea de carieră Berbești, Oltețu Alunu, Mamu-Otești).

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenetice și Izotopice are un loc aparte în industria județului Vâlcea, susținând cercetarea în domeniul energeticii nucleare.

În Regiunea Sud Vest Oltenia, 65% din capacitatea de cazare se află în județul Vâlcea, plasând acest județ pe o poziție dominantă din punct de vedere a infrastructurii turistice.

Caracteristicile învelișului edafic rezultate din condițiile formării lor constituie, sub raportul fertilității și, deci al pretabilității pentru culturi, un suport variat al economiei agricole. Privite în ansamblu din punct de vedere pedogeografic, terenurile agricole din județul Vâlcea pot fi zonate astfel: în sud, în zona de luncă extinsă și cea de dealuri joase cu soluri fertile și condiții favorabile, predomină tipul de agricultură cu profil legumicol, viticol și cerealier; în partea centrală suprapusă dealurilor piemontane și subcarpatice se practică o agricultură cu profil pomicol și agrozootehnic; în sectorul nordic, cu altitudini mari, soluri cu fertilitate redusă și puține terenuri agricole, dominantă este agricultura pastorală.

Utilizarea sub diverse aspecte a solurilor a dus la apariția și dezvoltarea unor procese de risc pedologic, care le diminuează fertilitate și care le impun măsuri de prevenire și ameliorare. Cel mai important fenomen care afectează învelisul edafic este eroziunea, care se manifestă sub formă de: alunecări superficiale - la Muereasca, Bărbătesti, Feteni, Ianculești, Păușești-Măglași, Runcu, Tigneni, Valea Plutei etc; alunecări de adâncime mai ample - la Serbănesti, Dăngesti, Genuneni; procese de ravenare în arealul Dealul Dumbrăvița, Coasta Rea, Apa Roșie s.a.

Agricultura se bazează pe tehnologii și utilaje învechite, populația obținând recolte la limita subzistenței și fiind, în cea mai mare parte, dependentă de condițiile climatice. Nu același lucru se poate spune despre sectorul viticol, care cunoaște o relansare ușoară în zona Podgoriei Drăgășani, cea mai cunoscută din județ.

Turismul este sectorul economic al județului Vâlcea care ar putea atrage o parte din forța de muncă disponibilizată în urma restructurării sectorului minier. Se impun astfel:

-aria montană de mare spectaculozitate cu forme de relief și aspecte peisagistice (peisaje alpine, glaciare, montane), cu un domeniu schiabil de mare extindere și favorabilitate pentru sporturi de iarnă, cu fonduri cinegetice reprezentative la nivelul țării, cu un valoros tezaur etnofolcloric pe văile Lotrului și Oltului;

- ambientul natural și uman reconfortant, cu un climat sedativ, liniștitor în aria deluroasă și stimulant în munții alăturați;

-lacurile naturale și antropice favorabile practicării sporturilor nautice și agrementului ca și râurile deținătoare de fond piscicol de mare interes.

Principalele obiective turistice din județul Vâlcea sunt:

- Şoseaua Transalpina este una dintre cele mai frumoase şosele de altitudine din România, traversând, prin judeţul Vâlcea, exact platoul aflat la 2.000 de metri. Important este că Şoseaua Transalpina se află în apropierea lacului Gâlcescu, lac natural din care izvorăşte râul Lotru. De fapt, toată zona, care cuprinde Lacul Vidra (al treilea ca suprafață din România), Obârşia Lotrului şi Domeniul schiabil Transalpina, este denumită Austria României, tocmai datorită peisajului cu totul deosebit. Pentru a ajunge în zona lacului Vidra, turistul trebuie să traverseze Valea Lotrului dinspre Brezoiu, capitala Blues-ului (cu cel mai mare festival internaţional din SE Europei), localităţile Mălaia(zona cascadelor) și Voineasa;

Transalpina

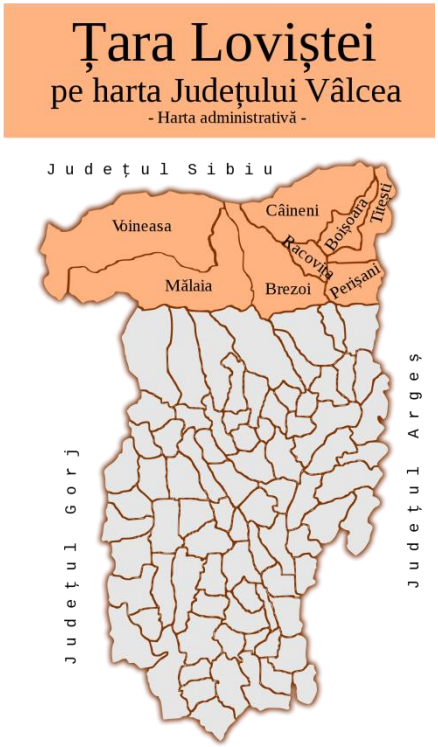
-Staţiunile balneare –**Călimăneşti-Căciulata**, o perlă a Văii Oltului, care, de la Pavilionul Central (un castel pur şi simplu) şi până la Mănăstirea Turnu, este un arhipelag de hoteluri, parcuri, alei de promenadă, schituri, ape termale (cele mai multe piscine din ţară cu apă geotermală); **Olăneşt**i se întinde pe firul râului Olăneşti, între ultimele stânci ale Munţilor Căpăţânii; **Govora**, staţiunea unde se tratează astmul și echilibrul ionic conservând multe clădiri vechi, unele renovate;

-Horezu – capitala ceramicii româneşti, vechi oraş domnesc al lui Constantin Brâncoveanu, cu un centru istoric conservat şi cu foarte multe lăcaşe de cult. Aici găsim Mănăstirea de

patrimoniu Hurezi, peste 20 de ateliere de ceramică, dar şi o frumoasă staţiune montană, situată la 1.600 de metri, unde se poate schia pe Domeniul schiabil Vârful Romani. În apropiere de Horezu se află conacul lui Maldăr, culele boiereşti din Măldăreşti şi comuna Vaideeni, unicat prin specificul ardelenesc, fiind o localitate constituită în urma migraţiei ciobanilor transilvani din secolul al XVIII-lea;

-Drăgăşani – Toscana României, al 3-lea ţinut viticol al României, unde avem soiurile de vin nobil Fetească, Crâmpoşia, Sauvignon, Merlot, un ţinut unde au apărut crame şi pensiuni, celebre fiind Casa Isărescu. O zonă plină de dealuri cu podgorii, de unde se vede o panoramă fascinantă a Luncii Oltului, toate comunele fiind frumoase aşezări olteneşti, cu case cu pridvor brâncovenesc. În acest ţinut se află şi cel mai modern centru SPA din mediul rural, în Măciuca, localitatea unde sunt nu mai puţin de 4 cule boiereşti;

-Mănăstirile Olteniei de sub Munte însumează nu mai puţin de 32 de lăcaşe de cult, de la nord la sud, 3 sunt ctitorii tombale – Cozia, Arnota şi Hurezi. Mănăstirea Cornetu, singura pe sub care trece trenul, Ostrov – singura mănăstire de pe insulă, Stănişoara, Pătrunsa – mănăstiri aflate în inima muntelui, Turnu, mănăstirea cu chilii rupestre, Arnota, mănăstire aflată pe o stâncă la 900 de metri altitudine, Dintr-un Lemn, mănăstire construită din lemnul unui stejar secular, Frăsinei, singura aşezare athonită din România, unde femeile nu au acces etc;

-Ţara Loviştei – una dintre cele mai frumoase Depresiuni Intramontane din România, mărginită de lanţul Făgăraşilor, unde se regăsesc cinci comune de păstori, toate diferite, dar care constituie un superb peisaj montan: Perişaniul, a 5-a localitate ca înălţime din România (900 metri altitudine), Titeşti – loc de naştere a primei dinastii voievodale româneşti (Basarab), Câineni – veche reşedinţă austriacă în timpul ocupaţiei habsburgice, Boişoara, singura întemeiată de moţi. Aici este zona unde s-au dat cele mai multe lupte în Primul Război Mondial. Găsim vechiul drum roman, al

cruciaţilor, al comercianţilor între Orient şi Europa Occidentală;

-Râmnicu Vâlcea – Ocnele Mari, zona de reşedinţă a judeţului, prezintă multe din clădirile emblematice ale secolului XIX-XX: Tribunalul, Judecătoria, Spitalul Vechi, Casele de pe Mihai Viteazul şi de pe Bulevardul T. Vladimirescu, Poşta Veche, zidurile Bărăţiei, Casa Anton Pann, Casa Simian. Zona este bogată în lacuri sărate atât în Râmnic, cât şi în Ocne, dar şi cu un superb oraş subteran: Salina Ocnele Mari. Multe biserici domneşti sunt în cele două oraşe, vechea construcţie a Arhiepiscopiei, biserica Cetăţuia, de pe piemont în nordul oraşului.

În luna februarie a anului 2021, județul Vâlcea înregistra un număr de 81843 salariați, în scădere față de februarie 2020, când erau înregistrați 82627. Diferența se poate regăsi parțial în numărul șomerilor din județ, în creștere, din februarie 2020 când erau înregistrați 4553 șomeri, la 6053 șomeri un an mai târziu. Totuși, în județul Vâlcea se înregistrează procentul cel mai mare privind rata de activitate a forței de muncă (76,6%), peste media Regiunii Sud Vest Oltenia (68,6) sau națională (71%).

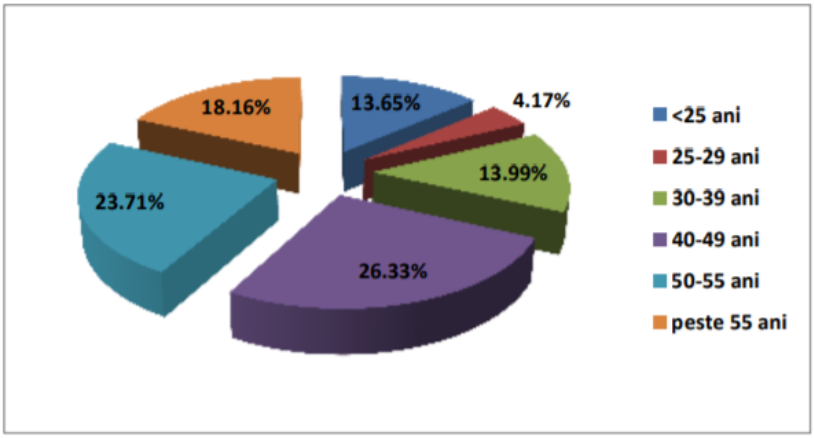
La sfârșitul lunii ianuarie 2021, în evidențele Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Vâlcea erau înregistrați 5656 șomeri (din care 2811 femei), rata șomajului fiind de 3,51 %. Din totalul de 5656 persoane înregistrate în evidențele AJOFM Vâlcea, 2879 erau beneficiari de indemnizație de şomaj, iar 2777 erau șomeri neindemnizați. În ceea ce privește mediul de rezidență, 3640 șomeri proveneau din mediul rural și 2016 sunt din mediul urban. Structura șomajului pe grupe de vârste se prezintă astfel:

-Șomerii cu studii gimnaziale/fără studii/școală profesională au ponderea cea mai mare în totalul şomerilor înregistrați în evidențele AJOFM Vâlcea 3391 (60%);

-Șomerii cu studii liceale/postliceale 1822 (32%);

-Șomerii cu studii superioare 443 (8%).

Grupa de vârstă	Stoc la finele lunii
Total	5656
< 25 ani	772
între 25-29	236
între 30-39	791
între 40-49	1489
între 50-55	1341
peste 55 ani	1027

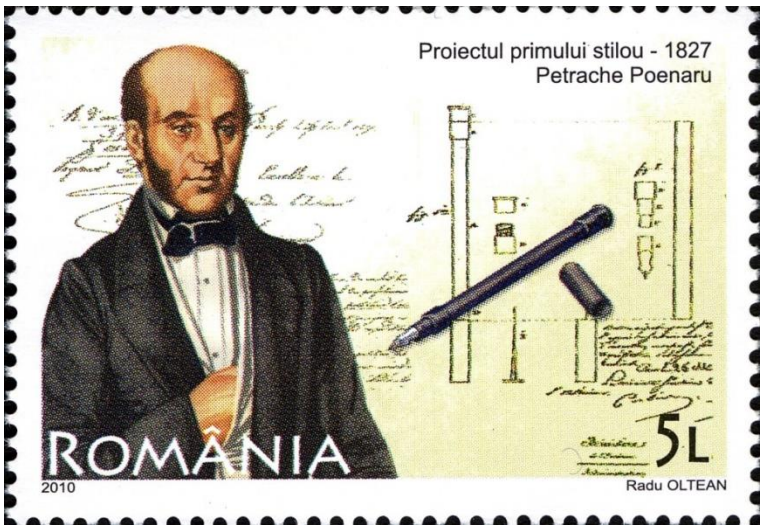

Structura șomerilor înregistrați pe nivel de ocupabilitate, stabilit prin profilare, se prezintă astfel: 843 persoane foarte greu ocupabile, 2418 greu ocupabile, 1828 mediu ocupabile, iar 567 sunt persoane ușor ocupabile.

În ceea ce privește managementul deșeurilor la nivel de județ, Consiliul Județean Vâlcea, a implementat proiectul „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Vâlcea" (SMID Vâlcea) cofinanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Programul Operațional Sectorial Mediu, Axa prioritară 2 – „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate istoric", prin care se urmărește gestionarea în conformitate cu cerințele asumate de România prin capitolul 22 la Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, pe o perioadă de 30 de ani la nivelul întregului județ Vâlcea. Astfel, există la Roești un depozit conform nou prevăzut cu instalație de tratare mecanică și biologică, dar și o instalație de sortare. De asemenea există două instalații de sortare în Brezoi și Râureni, iar vechea instalația existentă de compostare din Râureni a fost extinsă. Punerea în practică a acestui proiect a dus la închiderea cele 2 depozite urbane neconforme din Călimănești și Drăgășani.

Colectarea separată a deșeurilor și sortarea deșeurilor reciclabile se va face astfel încât să fie atinse țintele de valorificare/reciclare prevăzute în legislație. Pre-tratarea deșeurilor solide municipale înainte de depozitare va contribui la reducerea impactului asupra mediului prin generarea de levigat cu o încărcare de poluanți mai scăzută și prin scăderea cantității de gaz de depozit.

Personalităţi importante pe plan naţional şi internaţional

Judeţul Vâlcea a dat, de-a lungul timpurilor, numeroase personalităţi, aproape în toate sferele de activitate, o abordare amplă a acestui domeniu realizându-se în lucrarea ”Enciclopedia judeţului Vâlcea”. Dintre acestea, amintim:

-Petrache Poenaru (n. 10 ianuarie 1799–Beneşti, judeţul Vâlcea–d. 2 octombrie 1875, Bucureşti) pedagog, inventator, inginer şi matematician – ctitor al învăţământului modern românesc;

- Gib Mihăescu (n.23 aprilie 1894-Drăgăşani, judeţul Vâlcea-d. 19 octombrie 1935, Bucureşti)- prozator, romancier şi dramaturg;

-Iustinian Marina (n.22 februarie 1901, Şueşti, judeţul Vâlcea–d. 26 martie 1977, Bucureşti), preot, arhiereu şi mitropolit, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române între 1948 –1977;

- Gheorghe Petre Govora (n.23 aprilie 1910, Orleşti, judeţul Vâlcea-d.2 martie 2012, Govora) – preot, arheolog şi publicist;

-Aurelian Sacerdoţanu (n. 4 decembrie 1904, Costeşti-Ferigile, judeţul Vâlcea–d. 7 iunie 1976, Bucureşti) - istoric medievist, cercetător, publicist, doctor în istorie;

- Mihai Oromolu (n. 16 februarie 1875, Râmnicu Vâlcea – d. 29 martie 1945, Bucureşti) – jurist, om politic, publicist, Ministrul Industriei (1921-1922) şi Guvernator al BNR (1922-1926);

- Mugur Constantin Isărescu (n. 1 august 1949, Drăgăşani) - economist, diplomat, cercetător, profesor, doctor în economie, membru al Academiei Române – Guvernator al B.N.R. (din 4 septembrie 1990), Prim-ministru al României (1999-2000);

-Gabriel Liiceanu (n.23 mai 1942, Râmnicu Vâlcea)–cercetător ştiinţific, filozof, scriitor,publicist, doctor în filozofie;

-Dinu Săraru (n. 30 ianuarie 1932, Slătioara, judeţul Vâlcea)–romancier, publicist, dramaturg, critic teatral–membru al Uniunii Scriitorilor din România;

-Constantin Ionete (1922-2011)–economist, cercetător, publicist, membru al Academiei Române, membru în Consiliul de Administraţie al BNR;

-Florin Zamfirescu (1949) – actor, regizor, profesor de teatru – doctor în arte;

-Aurelian Sturzu (1932) – inginer, inventator, cercetător, publicist; -

-Ionela Ţârlea (1976)- atletă de talie internaţională;

-Alexandru Popescu Mihăeşti (1933)– pedagog, lingvist, profesor universitar de psihopedagogie;

-Constantin Isărescu (1913-2006) – învăţător, profesor şi inspector şcolar, inspector-şef la Filiala Raională tip III – Drăgaşani a BNR (1952);

-Nicolae Angelescu (1894-1966) – filolog, lingvist şi jurist, cercetător, publicist;

-Nicolae Mazilu (1927)-general de brigadă(r), scriitor, cercetător, publicist;

-Ionuţ Alexandru Budişteanu (1993) – informatician de talie internaţională, cercetător şi inventator, câştigător a numeroase concursuri internaţionale în domeniul informaticii.

Bartolomeu Anania

-**Bartolomeu Anania**, mitropolitul Ardealului, născut în 1921 în comuna Glăvile, cunoscut, ca scriitor, sub numele de Valeriu Anania;

-Nicolae Manolescu, eseist, critic și istoric literar, editorialist, publicist. A primit, de-a lungul anilor, mai multe premii literare: trei decernate de Uniunea Scriitorilor din România — în anii 1976, 1981, 1985—, unul de către Asociației Scriitorilor din București, în 1978, și unul de către Academia Română, în 1976. Director al revistei "România literară" (din 1990), membru corespondent al Academiei Române (din 1997), președinte al Uniunii Scriitorilor din România (din 2005), ambasador al României la UNESCO (din 2006). A publicat peste 40 de volume.

- Dem Rădulescu, născut în 1931 la Râmnicu Vâlcea, este considerat unul din cei mai mari actori de comedie din teatrul și cinematografia românească, profesor la Universitatea de Teatru și Film din București.

IV. Comuna Pesceana

Analiza cadrului general şi a situaţiei existente

Comuna Pesceana este situată în partea central-sudică a judeţului Vâlcea, la 27 km de Drăgăşani, la 19 km de gara Băbeni şi 38 km de Râmnicu Vâlcea. Cuprinde 6 sate componente: Lupoaia, Ursoaia, Roeşti, Pesceana, Cermegeşti, Negraia.

Comuna Pesceana se învecinează la:

- Nord cu comuna Popești;
- Nord Est cu comuna Șirineasa;
- Est cu comuna Scundu;
- Sud cu comuna Glăvile;
- Sud Vest cu comuna Lădești;
- Vest cu comuna Roșiești.

Conform platformei ArcGIS limitele geografice extreme sunt marcate de :

-44°93’ lat nordică în Nord;

-44°84’ lat nordică în Sud;

-24°09’ long estică în Vest;

-24°14’ long estică în Est;

Comuna Pesceana este situată în zona piemontană a județului Vâlcea, în unitatea fizico-geografică numită Podișul Getic, la sud de Subcarpații Getici și nord de Câmpia Română. Teritoriul actual al comunei Pesceana se caracterizează prin prezența unei văi principale în partea de vest-valea Pesceana- și o serie de culmi deluroase orientate nord-sud în jumătatea nordică și nord est-sud vest în jumătatea sudică, fiind despărțite de văi secundare create de afluenții de ordinul I ai râului Pesceana.

1.5.2 Geomorfologia

Relieful comunei Pesceana are evoluția paleogeografică comună Podișului Getic, format prin acumularea de sedimente carpatice din Cretacic până în Cuaternar, fiind inițial o câmpie piemontană, ulterior înălțată și fragmentată de eroziune. Retragerea treptată a Lacului Getic spre sud a determinat adâncirea râurilor în paralel cu o înălțare a reliefului în nordul podișului. Pe raza comunei Pesceana, fragmentarea reliefului este accentuată, specifică jumătății de nord a Podișului Getic, unde densitatea fragmentării este de 0,6-0,8km/km², iar adâncimea fragmentării 200-250 m.

Comuna Pesceana face parte din Platforma (Piemontul) Oltețului, mai exact din subunitatea numită Dealurile Cernei sau Sasca-Pesceana, prezentând în partea estică valea râului Pesceana, flancată spre est de un versant relativ abrupt ce depășește 440 m altitudine, iar la vest de valea principlă a Pescenei, culmile deluroase urmăresc direcția de curgere a afluenților Pescenei, nord vest-sud est: Dealul Scundului, Dealul Șirineasa, Dealul Grădiștea, Dealul Pesceana, Dealul Viilor, Dealul Lupoaia, Dealul Nahuiu. În nordul comunei dispunerea paralelă a dealurilor implică și un paralelism al văilor, tot acest ansamblu orografic fiind dominat de cotele de relief cele mai înalte: Piscul Priporu, Cuca Ciorii, Râpa cărămizii etc.

Terasele pe valea râului Pesceana și ale afluenților acesteia sunt dezvoltate parțial, iar versanții relativ bine împăduriți prezintă fenomene geomorfologice de versant doar izolat acolo unde, în special la aversele de vară, procesele erozionale de versant sunt evidente. La limita estică a comunei se află valea adâncită a râului Pesceana, flancată de versantul abrupt estic, ce prezintă a adâncime a fragmentării de peste 200 m. În nordul comunei se află "Râpa Cărămizii" la altitudinea de 500 m, iar spre răsărit se găsește Dealul"Cuca Ciorii" având o altitudine de 490 m. Văile care traversează comuna: valea Pesceana, valea Negraia, Valea Lupoaia și valea Ursoaia.

Fiind traversată de paralela de 44° lat nordică, comuna Pesceana este situată în plină zonă temperată, având un climat temperat continental moderat cu influențe de tranziție și submediteraneene. Clima este temperat continentală de dealuri, cu ierni moderate, primăveri timpurii și scurte, veri calde și mai puțin umede, toamne lungi, mai secetoase. Temperatura medie anuală este de 10.4^{o}C C cu următoarele medii pe anotimpuri: iarna -

1°C, primăvara 10.5°C, vara 20.6°C și toamna 10.9°C. Amplitudinile extreme al temperaturii pot depăși 70°C (-35°C în 1943 sau +42°C în 1946), denotând, totuși, un continentalism climatic.

Precipitațiile medii anuale sunt între 650 și 700 mm, cantitate îndestulătoare pentru nevoile agriculturii și cade în cea mai mare parte sub formă de precipitații lichide. Luna cu precipitațiile medii cele mai reduse este februarie, iar cu precipitațiile medii cele mai mari este iunie.

Vânturile predominante sunt din sud- Bălțărețul care aduce umezeală și aer cald, Austrul care bate dinspre SV, aduce ploi și zăpadă și din NV-Vântul Mare care întotdeauna alungă norii.

Analizând datele climatice prezentate, nu se constată diferențieri climatice mari și se poate aprecia că vegetația din zonă, atât cea forestieră cât și cea agricolă, au condiții climatice favorabile pentru creștere și dezvoltare. Dacă în partea de sud a județului fenomenul de secetă este mai frecvent, putând afecta producția culturilor agricole, așa cum a fost seceta din iulie august 2015, în proximitatea zonei submontane acest fenomen este mai puțin întâlnit. Chiar dacă precipitațiile nu cad întotdeauna pe nevoile fenologice ale plantelor, apele subterane din subsolul comunei Pesceana determină o captare la suprafață a unui volum mare de apă, lucru confirmat de numeroase izvoare și fântâni.

Fenomenele hidrometeorologice (bruma, chiciura, poleiul, viscolul, roua, grindina, ceaţa) au un rol deosebit datorită importanţei practice, de cele mai multe ori impactul fiind negativ, îndeosebi pentru practicile agricole, transporturi, telecomunicaţii etc. Pe șesurile râurilor Pesceana, Pescenița, Negraia se produc frecvente inversiuni de temperatură, când aerul mai rece și greu dislocă aerul mai cald și ușor, forțându-l să urce pe versanți, spre interfluvii.

Din punct de vedere **hidrologic**, teritoriul Comunei Pesceana face parte din bazinul hidrografic al Râului Olt, fiind străbătut de la nord la sud de apa râului Pesceana, care are un curs permanent, fiind alimentat de apa izvoarelor de creastă şi din apa ploilor şi zăpezilor. Totuși, în unii ani foarte secetoși, în special vara, râul Pesceana poate seca. Pârâul Pesceana are o lungime de 10 km și izorăște din Dealul Cărămizii, având ca afluent principal Pescenița,

prezintă o vale strâmtă spre nord şi mai largă spre sud. Dinspre vest se varsă în Pesceana o serie de afluenți secundari cu caracter intermitent, putând seca în anii secetoși: Ursoaia, Lupoaia, Negraia, Pescenița. Pârâul Pesceana își păstrează denumirea până la vărsarea lui în Olt, la 2 km de Drăgășani având o lungime de 38 km.

Pârâul Negraia, curge către sud-est, iar în punctul "Gura Negrăii" se varsă în pârâul Pesceana.

Pârâul Lupoaia are o lungime de 3,5 km pe teritoriul comunei și se varsă în râul Pesceana în punctul "La moara lui Enuță" la circa 200 m nord de podul cel mare de pe râul Pesceana, aflat la capătul de sud al satului Cermegești.

Pârâul Ursoaia (3,4 km) curge prin satul Ursoaia în direcția sud-est și se varsă în pârâul Pesceana la punctul toponimic "Chisamera".

„ IZVORUL BOULUI”- este locul de unde izvorăște râul Pesceana și se află în nordul satului în „Padurea Higi”. Legenda spune că aici ar fi băut apa un bou care a fost înghițit de izvor, de unde și numele de „Izvorul Boului”. Izvorul are turnată o porțiune de jgheab din beton care intră într-un bazin pentru băut apa. Izvorul Boului își unește apele cu afluentul Pescenița, care vine din partea de răsărit a satului Roiești și formează râul Pesceana, care parcurge 38 de Km până la podul Pesceana, la 2 Km sud de orașul Dăgășani și se varsă în râul Olt, traversând localitățile Glăvile, Amătăști, Crețeni, Șutești și orașul Drăgășani.

Apele subterane se găsesc, de obicei, deasupra celor carbonifere, comunicând între ele formând complexe acvifere la scară regională. Ele se prezintă fie sub forma unor acvifere sub presiune, în depozite cuaternare (Pleistocen și Holocen, cu suprafața liberă sau deasupra bazei locale de eroziune, cu un debit constant, neexistând situații de limitare a debitelor izvoarelor.

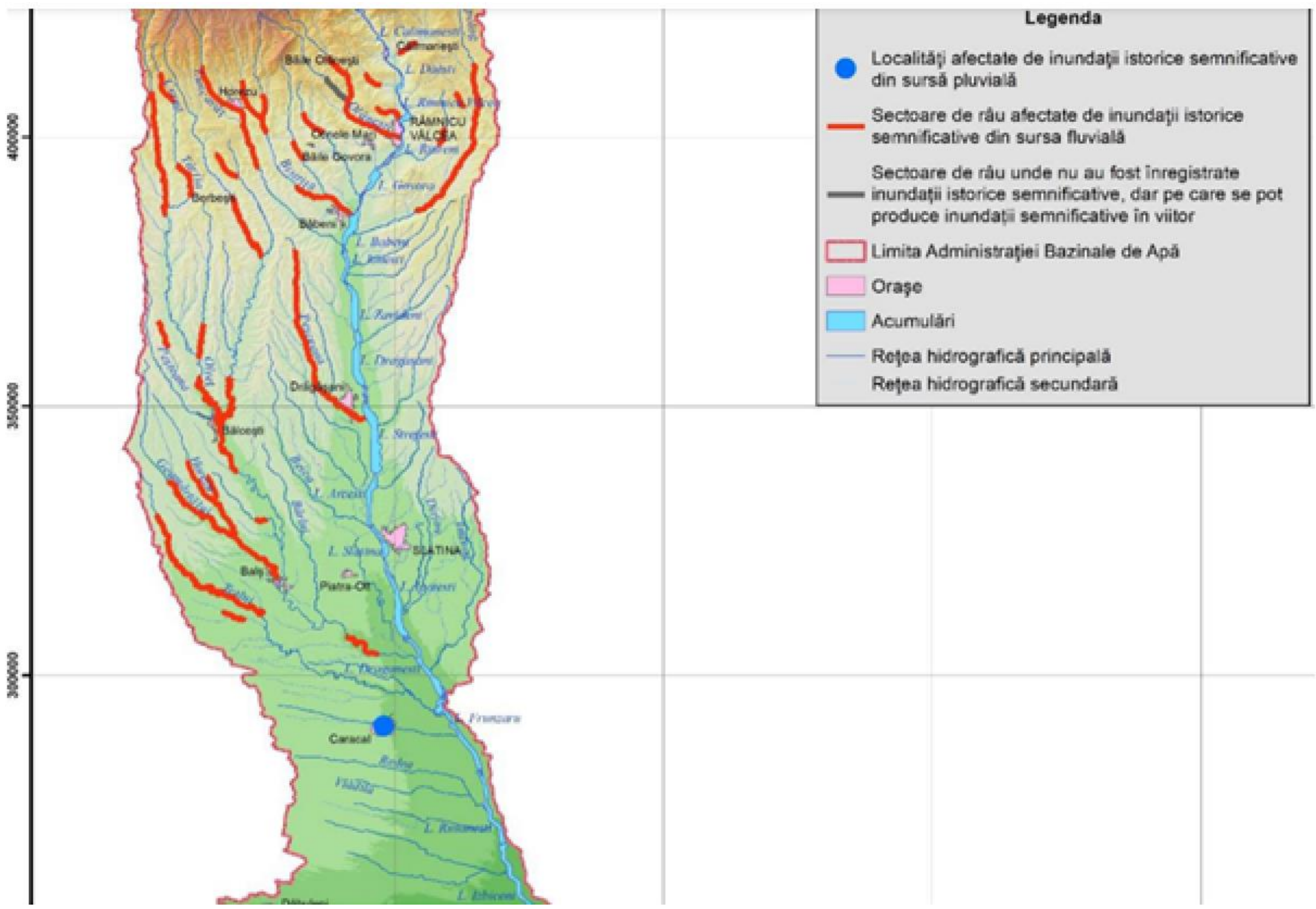
Pe teritoriul comunei Pesceana, precipitațiile însumează într-un an peste 650 mm/an, cu posibilități reale în alimentarea râurilor. Uneori, în anii ploioși se pot forma inundații de tip fluvial, principalele cauze fiind:

- viituri produse pe areale hidrografice mari (bazine şi subbazine hidrografice), cauzate de precipitaţii sau topirea zăpezii;

- viituri punctuale (viituri rapide) produse pe zone restrânse, cauzate de precipitaţii cu intensitate mare;

- blocaje naturale (zăpoare, pornire de zăpor).

Astfel, în iulie 2014, în aval de satul Roești, a avut loc o inundație istorică de tip fluvial pe râul Pesceana care a durat 4 zile.

Iarna când temperaturile coboară sub -2°C timp de mai multe zile consecutive, pe râurile de pe teritoriul comunei Pesceana apar condiții pentru dezvoltarea formațiunilor de gheață(ace de gheață, gheață la mal, pod de gheață, gheață plutitoare etc.), în special în intervalul ianuarie-februarie.

Principalele tipuri de consecințe negative ale inundațiilor se referă la: victime, sinistraţi, case distruse sau case avariate, anexe gospodăreşti distruse sau avariate,

obiective socio-economice sau administrative afectate, obiective culturale afectate, poduri şi podeţe avariate, drumuri (judeţene, comunale) distruse sau avariate; terenuri arabile, păşuni, fâneţe sau păduri afectate, reţele de alimentare cu apă avariate, fântâni afectate, animale moarte, reţele electrice, de telefonie afectate. Aceste aspecte sunt luate în considerare la întocmirea Planurilor de apărare împotriva inundaţiilor.

Vegetația este influențată de climă și relief și aparține etajului stejarului, principalele specii constituiente ale arboretelor din comuna Pesceana fiind: gorunul, carpenul, garnița, frăsinul, teiul de deal, cireșul, ulmul de câmp, la care se adaugă salcâmul, introdus prin plantații, în special în zona deluroasă pentru a fixa fenomenele de versant.

Pășunile de pe versanți sunt dominate de festuca solcata, cynodon dactylon, poa bulboasa, medicago lupulina, lotus corniculatus, achilea millefolium, prunella vulgaris, etc.

În ecosistemele forestiere, întregul strat, începând cu solul și până la vârful arborilor, care alcătuiesc etajul lor dominant, este dens populat de protozoare, viermi, moluște, artropode și vertebrate. In fauna ecosistemelor din această zonă moluștele sunt reprezentate prin familiile: clausillidae, enidae, zanitidae, limacidae și helicidae. În pădurile comunei Pesceana trăiesc numeroase specii de pseudoscorpioni, opilionidae, păienjeni și alți acarieni, reunite în subîncrengătura Chelicerata. Un alt grup foarte numeros îl constituie clasa insectelor, bine reprezentate de coleoptere, lepidoptere, himenoptere, simfite, diptere, etc. Păsările sunt reprezentate de: insectivore(pitulice, privighetorile și sturzii), pantofage (gaițe, ciori), granivore (presuri, cinteze, scatii, vrăbii, turtureaua), cățărătoare (ciocănitori), de pradă(ulii, huhurezii, bufnița).

Mamiferele din zonă sunt reprezentate de căprioara, mistreţul, vulpea, iepurele. Dintre insectivorele existente în zonă fac parte chițcanii, cârtițele, aricii, liliecii. Rozătoarele se găsesc preponderent în lungul albiilor minore și la baza versanților, reprezentate de veverițe, șoareci și iepuri.

Pe teritoriul comunei Pesceana se întâlnesc 2 tipuri de **soluri**:

a)soluri zonale, corespunzătoare pădurilor de foioase sunt reprezentate de argiluvisoluri (soluri brun roscat și brun roșcat luvic, sol brun argiluvial, sol brun argiluvial luvic, luvisol albic) și cambisoluri (soluri brune eu-mezobazice).

Argiluvisolurile sunt folosite atât în agricultură pentru culturi de cereale, plante tehnice sau furaje, dar și în silvicultură, pomicultură, viticultură, pășuni sau fânețe.

Cambisolurile sunt soluri puțin evoluate, formate în condiții de drenaj foarte bun, ceea ce a determinat o spălare puternică a sărurilor, sunt ocupate cu pașjiști, pomi fructiferi și păduri. În condiții de exploatare agricolă necesită fertilizare și măsuri de prevenire a eroziunii.

b) soluri azonale, determinate de factori locali- umiditate excesivă, relief, geologie etc-cum ar fi aluviosolurile (aflate la baza versanţilor, necesitând pe alocuri măsuri de combatere a salinităţii), erodisolurile(se găsesc pe versanţii expuşi eroziunii, cu productivitate slabă însă favorabile păşunilor şi fâneţelor), regosolurile, erodisolurile, protosoluri aluviale.

Solurile azonale necesită fertilizare, măsuri de prevenire și combatere a eroziunii, întâlnindu-se în lungul râurilor și pe versanții degradați.

B. ETAPA DE DIAGNOZĂ ŞI ANALIZĂ

1. Cadrul socio-economic al Comunei Pesceana

Suprafața totală a comunei Pesceana este de 2852,47 ha, din care teren extravilan 2624,44 ha iar intravilanul se întinde pe 228,03 ha. Populația comunei era la nivelul anului 2020 de 1665 locuitori, din care 793 bărbați și 872 femei.

Teritoriul comunei cuprinde 6 sate componente: Pesceana, Roești, Negraia, Cermegeşti, Lupoaia, Ursoaia ocupând bazinul hidrografic al râului Pesceana - afluent al râului Olt.

Cetatea dacică de la Râpa Cărămizii ne aminteşte despre existenţa multimilenară a locuitorilor acestor ţinuturi, fiind menționată în anul 1885 de A. Gorjan în geografia sa: „Lângă Cerna la defileul Cărămizilor se văd urmele unei vechi cetăţi.” Un alt loc încărcat de istorie este „La Războaie” (satul Negraia) acolo unde a avut loc una dintre multele confruntări ale românilor cu turcii. Pe calea Pesceanei la „Cuca Ciorii” şi-a stabilit Mihai

Viteazul tabăra în drumul său spre înfăptuirea Unităţii Provinciilor Româneşti. Cu viteazul voievod a plecat pe calea fără întoarcere şi un fiu al locului – căpitanul Cioară.

Prin codrii seculari ai Pesceanei şi Cotoşmanului au hălăduit cetele haiducilor Dragu Terente şi Munteanu. Satul Ursoaia s-a numit cândva Puşcăşeşti – aşa cum este menţionat într-un document din secolul al XVIII-lea.

Prima atestarea documentară a localităţii datează din timpul lui Radu de la Afumaţi (1526) iar în 1906 se înfiinţează comuna Pesceana.

Satul Pesceana-Cuieni este localizat în partea central vestică a comunei, fiind localizat aproape în totalitate în stânga pârâului Pesceana.

Satul Ursoaia, denumit în secolul trecut Pușcășești, este așezat în partea de sud vest a comunei Pesceana pe firul pârâului Ursoaia. Are o lungime de 3,4 km prezentând două edificii publice: biserica declarată monument istoric și școala construită în anul 1936 din inițiativa învățătorului Constantin Păunesu. Etimologia actuală provine de la existența în număr mare a urșilor în pădurile din apropiere, în special din zona fundul Ursoii și Bălți.

Satul Lupoaia este poziționat în partea de sud vest a comunei Pesceana, trăgându-și numele de la lupii care în trecut populau pădurile de pe dealurile Viilor și Olteanca.

Satul Negraia este așezat în partea de nord vest a comunei Pesceana, începând din dreptul capului dealului Pesceana și până la punctul Pripor. Până în 1906 a aparținut de comuna Roești. Denuirea de Negraia provine de la un vechi locuitor, Neaga, care era rudă cu Preda Buzescu, Banul Craiovei, primind de la acesta mai multe proprietăți în zonă. În 1526 apare pentru prima dată menționat satul Negraia.

Satul Roești este poziționat în nord-estul comunei Pesceana, fiind locuit încă ddin timpul vechii cetăți Pescedava. Este amplasat în zona colinară cuprinsă între dealurile Șirinesei și Pesceanei, care se unesc în partea de nord a comunei, formând un arc de cerc cu importante consecințe asupra fenomenelor meteorologice(curenți de aer care urmăresc direcția văii principale, ploi, ninsori etc). În zona Râpa Caramizii, acolo unde a existat până în 117-118 e.n. cetatea geto-dacică Pescedava, se află trei puncte istorice: ”La Scaun”, ”La Războaie” și ”Culmea Vâlcului”. Tot în apropiere se află izvorul pârâului Pesceana, care va

străbate 39 km până la vărsarea acestuia în Olt, în apropiere de Drăgășani. Până în 1906 satul Roești a aaprținut de comuna Roești de Cerna.

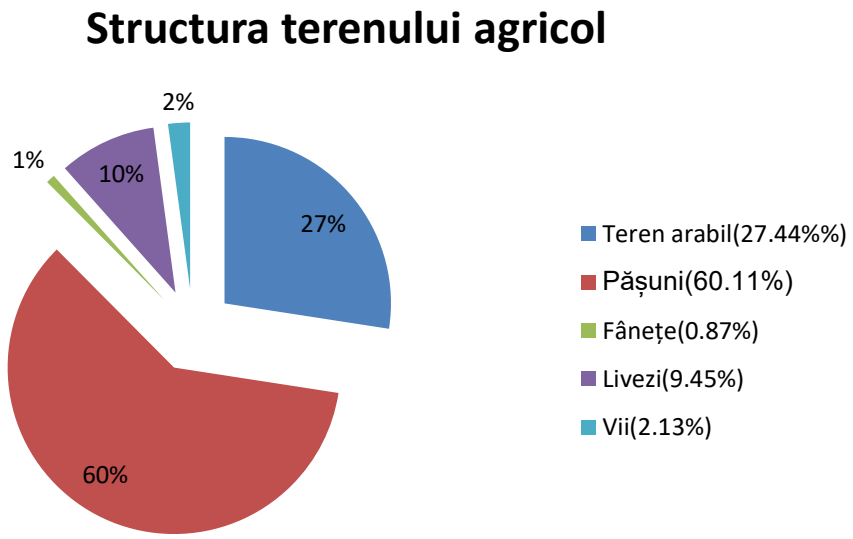
Satul Cermegești este poziționat pe axul principal al comunei Pesceana, în partea sudică a comunei, dezvoltat cu precădere pe stânga pârâului Peceana. Până în 1906 era arondat comunei Cermegești de Cerna, în prezent fiind cel mai populat sat al comunei.

Suprafaţa de 2852 ha a comunei constituie o resursă naturală importantă pentru preocupările economice şi de locuire ale populaţiei. Condițiile fizico-geografice cu specific deluros fac ca jumătatea superioară a versanților principalelor văi care traversează comuna să fie împădurită sau supusă fenomenelor de versant, acolo unde pădurea a fost îndepărtată, iar suprafețele agricole să fie concentrate în albiile majore ale râurilor și la baza versanților. Terenul agricol este în suprafaţă de 1873 ha (teren arabil - 514 ha, livezi - 177 ha, vii - 40 ha, pășuni - 1126 ha, fânețe 16 ha,), iar restul suprafeţei este ocupat de păduri (819 ha) şi alte terenuri degradabile (neproductive) 9 ha.

Agricultura a fost ocupaţia aproape exclusivă a sătenilor din Comuna Pesceana, iar aceasta la rândul ei puţin diversificată, ponderea având-o pomicultura, viticultura şi creşterea animalelor. În grădinile de zarzavat ale sătenilor se cultivă: cartoful, varza, morcovul, fasolea, pătrunjel, mărar, salata verde, ceapa, usturoiul, roşiile, prazul, castraveţii, ardeiul, vinetele, dovleceii si altele; în ultimul timp s-au extins solariile pentru producerea de zarzavaturi timpurii și legume. Dintre speciile de pomi fructiferi roditori care se dezvoltă destul de bine în comună şi au o largă răspândire sunt: prunul, mărul, părul, dudul şi nucul. O parte însemnată din suprafaţa agricolă a comunei este destinată culturii cerealelor, predominând porumbul, grâul şi ovăzul. La acestea se mai adaugă plantele furajere ca lucerna sau trifoiul. Păsările de curte cele mai răspândite sunt găinile, curcile, gâştele şi raţele, iar dintre animalele domestice predomină bovinele, porcinele, caprinele şi ovinele.

Comuna Pesceana, prin aşezarea sa într-o zonă în care viticultura ocupă un loc însemnat în economia, se alătură comunelor vecine care, toate la un loc, formează Podgoria Drăgăşani. Cele mai cunoscute plantaţii de viţă de vie se află în Valea Moriştii, Negraia, Valea lui Anghel (Cueni).

După modul de administrare și valorificare a terenurilor agricole, cea mai mare parte a terenurilor agricole sunt lucrate în regie proprie, recolta fiind folosită pentru consumul propriu și foarte puțin pentru comercializare. Ponderea mare a pășunilor (peste 60% din terenurile agricole) arată importanța sectorului zootehnic, în comună existând 3 ferme zootehnice, specializate în creșterea bovinelor, care valorifică pajiștile și fânețele din comună. Întâlnim, astfel, o fermă de 60 capete bovine din rasa Angus și 2 ferme cu 15-20 capete din rasele autohtone, în special Bătata Românească. Pe raza comunei nu întâlnim ovine sau caprine.

Terenurile arabile se suprapun preponderant solurilor aluviale și argiluvisolurilor şi se află răspândite în lungul văile râurilor Pesceana, Negraia, Lupoaia, Ursoaia precum și în partea inferioară a versanților cu pantă mică.

Păşunile şi fâneţele se întâlnesc de o parte și de alta a văilor ce traversează comuna, precum și pe versanții despăduriți, susținând zootehnia;

Pădurile ocupă aproximativ 819 ha din suprafața totală a comunei, ceea ce reprezintă un procent de 28,71% din total teritoriu, predominând etajul stejarului;

Viile şi livezile se întâlnesc în special în vatra comunei şi izolat pe versanţii cu expunere estică, sud estică şi vestică. Cele 177 ha de livezi sunt structurate în 130 ha de pruni, 42 ha de meri și 5 ha de peri.

Populația comunei Pesceana, la nivelul anului 2020, era de 1665 locuitori, în scădere față de anii anteriori, din care 793 bărbați și 872 femei. Majoritatea locuitorilor sunt români (97%) iar pentru restul de 3% apartenența etnică nu este cunoscută.

Căile de comunicaţii existente pe teritoriul comunei Pesceana se compun din drumuri județene, drumuri comunale şi străzi principale și secundare.

Drumul județean 677A se desprinde din DN 67B (Drăgășani-Tg. Cărbunești), în dreptul localității Sutești și continuă pe valea râului Pesceana, prin localitățile Crețeni, Izvoru, Nemoiu, Amărăști, Palanca, Stubeu, Glăvile, Pătărăști, Ursoaia, Cermegești, Pesceana, Roiești, Sirineasa unde face joncțiunea cu DJ 677F.

Străzile principale și secundare ale comunei sunt asfaltate parțial, o parte în curs de modernizare iar o parte sunt pietruite. Din lungimea totală de 25 Km cât însumează drumurile în comuna Pesceana, 9 km sunt asfaltați, 6 km sunt neasfaltați, iar 10 km sunt în curs de asfaltare.

Preocupările în domeniul investițiilor în infrastructură vor avea în vedere asfaltarea drumului județean 677 A care traversează comuna Pesceana, dar și arterelor secundare în localitățile Negraia și Lupoaia.

În prezent cel mai apropiat aeroport este Aeroportul Internațional Craiova, situat la 97 km distanță, iar până la podul de la Calafat-Vidin, punctual de vamă cu Bulgaria, 204 km.

Populaţia comunei Pesceana este de 1665 locuitori(2020), din care 872 femei și 793 bărbați. Segmentul populației tinere , până-n 18 ani, reprezintă în jur de 13%, iar cel peste 65 ani, aproximativ 20%. Densitatea medie a populaţiei este de 58,38loc/km², sub densitatea medie a judeţului Vâlcea, 68,5loc/km² și a României, 81loc/km².

DC 677A la intrarea in Pesceana

Structura pe sexe a populaţiei comunei Pesceana în anul 2020 prezintă o pondere mai ridicată a femeilor (52,37%). Se remarcă totuşi un proces de îmbătrânire a populaţiei, cu intensitate diferenţiată la nivelul localităţii, populaţia cu vârsta cuprinsă între 0-18 ani având cele mai mici valori și la nivel judeţean.

Îmbătrânirea accelerată a populaţiei în contextul crizei financiare, a şomajului şi a insecurităţii locurilor de muncă accentuează vulnerabilitatea anumitor gospodării. Riscul de sărăcie este într-o mai mare măsură ridicat pentru gospodăriile tinere şi vârstnice. Se remarcă, de asemenea, că numărul tinerilor este în scădere, în comparaţie cu creşterea înregistrată în timp, a vârstnicilor, fapt ce evidenţiază dificultăţi în capacitatea de regenerare a populaţiei în general, cu impact asupra forţei de muncă. Raportul de dependenţă demografică indică povara economică pe care populaţia productivă o poartă.

Pentru a încuraja întoarcerea populației tinere în comună și pentru a revigora și diversifica economia, se recomandă concentrarea investițiilor publice pentru extinderea infrastructurii tehnico-edilitare și de transport în aceste zone vizate de dezvoltări rezidențiale pentru a încuraja stabilirea populației tinere în comună.

95,4% din populaţie este de confesiune ortodoxă, 2,4 sunt Greco-catolici iar 2,2% alte religii.

Conform datelor statistice pentru anul 2020, mișcarea naturală a populației rămâne caracterizată de numărul net superior al deceselor (29) față de cel al născuților vii (17), precum şi de un ascendent al căsătoriilor (6) faţă de divorţuri (4). Comuna Pesceana are una dintre cele mai mari rate ale natalității din județ (10,2‰), fapt constatat și de evoluția numerică relativ liniară a populației comunei, raportată la ultimul recensământ al populației din 2011, când se înregistrau 1692 locuitori. Dacă la sporul natural este negativ (-12), adăugăm și cele cca.350 persoane plecate în străinătate, se conturează un tablou negativ în ceea ce privește evoluția numerică a populației pe raza comunei Pesceana, definind tendința de scădere a populației în viitor. După cum s-a constatat la ultimul recensământ, numărul persoanelor domiciliate în comună este mai mare decât al persoanelor rezidente cu cca 300.

Comuna Pesceana prezintă 6 sate componente, la nivelul acestora existând încă o masă critică de populație care justifică investiții publice de amploare în anumite tipuri de infrastructură (de ex. rețele de alimentare cu apă potabilă, canalizare, stații de epurare), dar și educaționale (de ex. creșe, grădinițe, școli) sau sanitare (de ex. centre de permanență medicală).

La fel ca trendul general în evoluţia demografică a populaţiei, anul 2020 a reprezentat o perioadă nefastă pentru natalitatea din județul Vâlcea. Conform datelor Direcției Județene de Statistică Vâlcea, în anul 2019 s-au născut în județul Vâlcea 2770 copii iar în 2020 numărul nou născuților a fost de 2492.

Dacă se adaugă si numărul deceselor de 4210 persoane în 2020, practic, numai pe sporul natural negativ de 1.718 persoane înregistrat în județul Vâlcea s-a pierdut un număr de locuitori echivalent cu populația comunei Pesceana.

Societăți cu profil agricol	Societăți axate pe activități neagricole	Societăți axate pe comerț	Persoane care activează în administrație (Primărie, Poliție)	Persoane care lucrează în învățământ (personal didactic, didactic auxiliar și nedidactic)	Personal medical	Persoane care lucrează în agricultură în regie proprie	Someri rezidenți în comună	Pensionari domiciliați în comună
3	**15**	**8**	**20**	**19**	**8**	**112**	**26**	**263**

Pe medii de activitate, în anul 2020, pe raza comunei Pesceana erau 3 societăți agricole (ferme de bovine), 8 societăți active în comerț, 15 societăți neagricole, specialitate în servicii pornind de la foraje subterane până la prelucrarea lemnului, 19 persoane active în învățământ, 8 cadre medicale, 18 persoane în administrație (poliție, administrație locală), 263 pensionari, 112 persoane ce lucrează terenul agricol în regie proprie, 135 persoane reprezentând populația inactivă 87 preşcolari şi elevi. În evidenţele locale sunt înregistrate 100 persoane vârstnice aflate în situaţii de urgenţă şi cu regim special de îngrijire, precum și 2 copii instituționalizați.

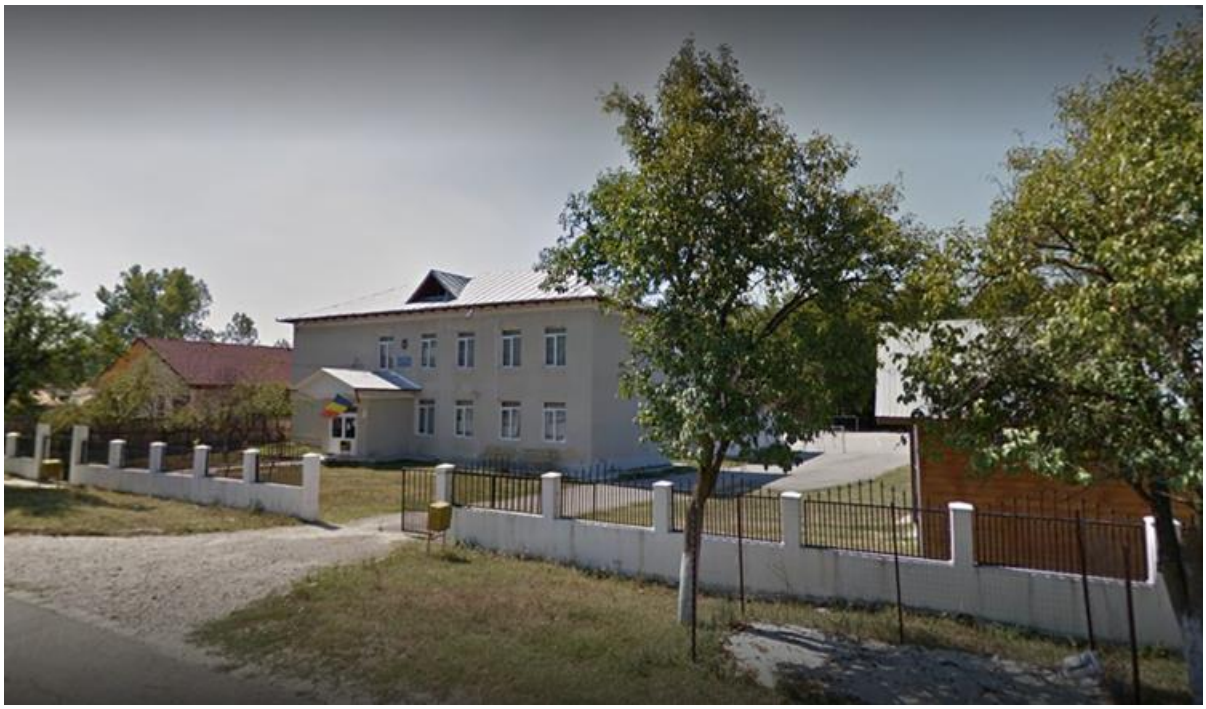
Conform datelor furnizate de Asociația Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Vâlcea, la 1 mai 2021 erau înregistrați pe teritoriul comunei Pesceana un număr de 26 șomeri în plată.

Unităţile de învăţământ de pe raza comunei Pesceana sunt distribuite astfel:

– Şcoala Gimnazială Pesceana – şcoală cu personalitate juridică;

– Grădiniţa cu program normal Pesceana – structură arondată;

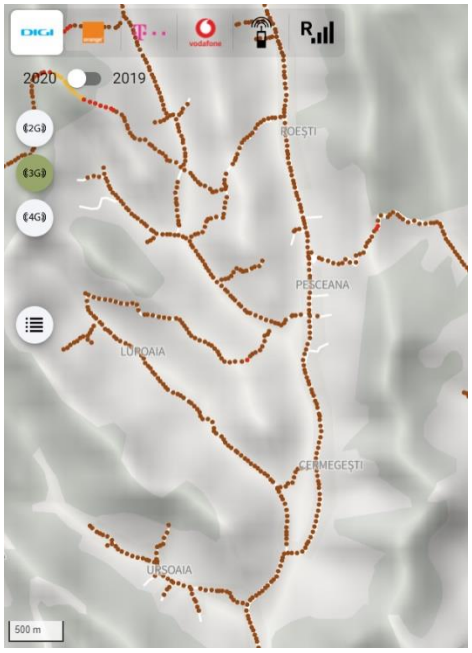
Şcoala Gimnazială Pesceana și Grădiniţa cu program normal Pesceana – structură arondată funcţionează în localul din satul Pesceana, comuna Pesceana. În perioada anilor 1973-1980 a fost construit din zid cu parter si etaj cu 10 săli de clasa actualul sediu al Școlii Gimnaziale Pesceana. Toate spaţiile sunt în întregime destinate preşcolarilor şi elevilor. Atât grădiniţele cât şi şcolile funcţionează într-un singur schimb, începând cu ora 8.00 AM.

Școala Gimnazială cu clasele I-VIII Pesceana

Deplasarea elevilor se realizează cu ajutorul microbuzului şcolar.

La Școala gimnazială cu clasele I-VIII Pesceana cu un număr de 87 elevi înscriși, structurați astfel: 30 preşcolari împărțiți în două gupe, 26 elevi în învățământul primar și 31 elevi în învățământul secundar inferior sau gimnazial. În toate formele de învăţământ erau încadrate 17 cadre didactice din care 2 la învățământul preșcolar, 2 la învățământul primar și 13 la nivel gimnazial, ce-şi desfăşurau activitatea într-un corp de clădire, ce totalizează 8 săli de clasă şi 3 laboratoare. Bază logistică acoperă în cea mai mare parte cerințele unui act educational modern, axat pe interdisciplinaritate, dispunând de 19 unităţi PC, 3

videoproiectoare, 2 table interactive și 11 laptopuri. Orele de educaţie fizică sunt desfăşurate în curtea școlii, neexistând o sală de sport pentru activități specifice.

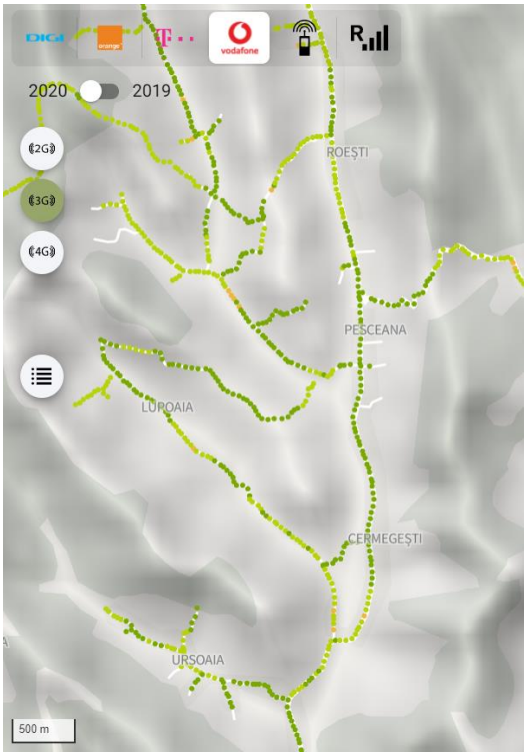
Numărul de elevi în comuna Pesceana a scăzut cu 64,63 % între 2000-2020, pe fondul efectului cumulat a doi factori:

- scăderea ratei natalității din ultimele două decenii;
- migrarea populației tinere în alte regiuni ale României sau Uniunii Europene.

În pofida scăderii accentuate a numărului de copii, comuna Pesceana a beneficiat de investiții în infrastructura educațională. Pe viitor, aceste evoluții demografice, evident coroborate și cu alte criterii (de ex. existența autorizației sanitare), ar trebui să stea la baza prioritizării investițiilor în infrastructura de educație timpurie.

Grupurile cu risc social sunt bine definite în rândul cetățenilor comunei, aceștia identificând copii cu risc de abandon școlar (52%), persoanele cu dizabilități (44%), persoane cu nivel scăzut de educație (31%), familii cu 3 sau mai mulți copii (30%), familii monoparentale (26%), persoane angajate în economie gri/șomeri (18%).

Referitor la gradul de acoperire cu semnal mobil pentru toate tehnologiile disponibile pe piaţa din România pentru toţi operatorii activi, acesta este

de 90 - 100%, astfel încât, la nivelul comunei Pesceana, 95% din populație este conectată la internet și telefonie mobilă.

Pe pe baza măsurătorilor din teren s-a realizat de către ATCOM România o hartă a acoperirii cu semnal mobil pentru toate tehnologiile disponibile pe piața din România la momentul efectuării măsurătorilor (2G/3G/4G) pentru toţi operatorii mobili active, deosebit de utilă pentru utilizatori, ghidându-i pe aceștia în alegerea celei mai potrivite oferte de telefonie și internet, luând în calcul și acoperirea cu servicii de voce și date de care vor beneficia în urma încheierii unui contract.

Structura demografică a populaţiei cu tendinţe de îmbătrânire se reflectă şi asupra programelor de asistenţă socială de la nivelul primăriei, sumele alocate pentru cuantumul ajutoarelor de urgenţă şi ajutoare sociale pentru familii defavorizate reflectând acest fenomen. De aceste ajutoare au beneficiat persoanele care au probleme grave de sănătate sau se află în situaţii deosebite care pot conduce la riscul de excluziune socială, în special persoane care fie nu au loc de muncă, fie au capacitatea de muncă redusă, iar veniturile lor provin din ajutoare sociale, pensii, alocaţii de stat pentru copii, indemnizaţii pentru persoane cu handicap, alocaţii pentru susţinerea familiei. Astfel, în perioada 2016-2020 cuantumul sumelor plătite ca ajutoare sociale pentru familii a fost de 218849 RON, arătă că sectorul grupurilor defavorizate constituie un domeniu prioritar în activitatea Primăriei Pesceana.

Cuantumul sumelor plătite ca ajutoare sociale de Primăria Pesceana

Anul	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2015-2020**
Suma (RON)	64689	50730	38940	38784	57407	25706

Grupurile vulnerabile pe piața muncii au fost identificate de rezidenții comunei Pesceana, ca fiind:

- tineri fără experiență în muncă (49%);
- persoanele de sex femini 35%;
- persoane cu handicap (25%);
- persoane în vârstă aflate în căutarea unui loc de muncă (23%);
- șomeri peste 45 ani (12,5%);
- părinți unici susținători ai familiilor parentale (8%);
- Persoane de etnie romă (6%);

Primăria Pesceana prin serviciile de specialitate, sprijină persoanele încadrate în grupurile de risc printr-o serie de măsuri specifice, cum ar fi:

- burse pentru elevii și studenții proveniți din familiile defavorizate;
- alimente și alte produse;
- consiliere socio-profesională în vederea ocupării unui loc de muncă;
- ajutoare financiare;

73% din locuitorii comunei se declară mulțumiți de serviciile sociale acordate de Primăria Pesceana, iar 16% foarte mulțumiți, în timp ce doar 8% din populație este nemulțumită și 3% foarte nemulțumită.

De altfel, populația a indicat ca una dintre direcțiile prioritare ale administrației locale în perioada 2021-2027 să fie atragerea investitorilor în comună pentru crearea locurilor de muncă, beneficiind de poziționarea favorabilă a comunei, care o transformă treptat într-un nod rutier important în partea mediană a Vâlcii, urmând a fi conectată la toate cele 4 axe rutiere, mai ales după modernizarea drumului județean 677 A. În Pesceana se află în curs de asfaltare drumul județean 677 A care traversează localitatea de la nord la

sud, asigurând un trafic de mărfuri dinspre Râmnicu Vâlcea spre zona de sud a județului, un drum care poate fi o premisă pentru dezvoltarea comunelor din Valea Pescenei și în special pentru comuna Pesceana, care va foarte bine interconectată, ceea ce va înseamna o cu totul altă deschidere și abordare pe viitor, tinând cont că această comună se află pe un traseu direct între Scundu și Roești.

Biblioteca Comunală Pesceana a fost înfiinţată la 1 septembrie 1947 şi a funcţionat, la început, în fosta şcoală de lângă primărie, în căminul cultural şi, din nou, la Şcoala 2. Avea, la înfiinţare, 225 de volume, preluate de la Biserica „Sf. Toma" din Pesceana, unde era bibliotecar preotul D. Oprea. Biblioteca din Pesceana are 7122 volume de carte aflate la dispoziţia cititorilor, acoperind toate domeniile de activitate, aici regăsindu-se operele marilor scriitori consacrați, parte a lecturilor obligatorii pentru orice tânăr în formare și nu numai. De-a lungul anilor trecând pe la această instituţie a cărţii 12 bibliotecari. Există şi un om care a fost cititor permanent, timp de 58 de ani, Savian Văduva. La Pesceana, oamenii care iubesc cartea şi biblioteca au întocmit: „Schiţa monografică a Bibliotecii Pesceana", 1999, manuscris, autor Eugen Popa, „Monografia comunei Pesceana", 1978, Nicolae Hagiu, „Fişa monografică a comunei Pesceana", editat 2001, „Pesceana – file de cronică", autor Costea Marinoiu, "Cetatea Pescedava", autor Eugeniu V.Popa-2018 și altele, alături de care se află şi multe documentare, planşe privind documentele istorice despre Pesceana, edificii social-culturale, monumente istorice locale. Biblioteca din Pesceana a reuşit, de două ori, ca la concursul „Cea mai bună bibliotecă publică din judeţul Vâlcea" să se situeze pe locul I şi pe locul III.

Număr de cititori înregistrați la Biblioteca Pesceana (2015-2020)

Anul	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Cititori înregistrați	367	366	248	150

În ceea ce privește numărul de cititori noi înscriși, se observă o corelare între populația școlară în scădere și numărul de cititori, excepție făcând anul 2020, când restricțiile de circulație impuse de pandemia de COVID 19, a limitat numărul ieșirilor în public, precum și activitățile de socializare, biblioteca fiind, de regulă, un loc unde tinerii se întâlnesc cu plăcere.

În comuna Pesceana nu există o clădire specifică activităților culturale, în acest sens fiind depus către Compania Națională de Investiții (CNI) documentația necesară, astfel încât lucrările noului Cămin Cultural Pesceana să demareze la începutul exercițiului financiar 2021-2027. Asta nu înseamnă că în lipsa unui spațiu adcevat activitatea culturală la nivelul comunei nu a fost prezentă. Școala din comună a fost gazda activităților specific unui Cămin Cultural, astfel încât, aici au activat o serie de formații artistice: Corul, Taraful de muzică populară, Brigada artistică, formații de dansuri populare și teatru, Grupul vocal feminin și bărbătesc etc.

Dintre personalitățile de seamă ale comunei Pesceana, menționăm în primul rând eroii căzuți în Războiul de Independență(Stănică Thoma, Diaconescu Ilie, Dinulescu Dimitrie, Băloi Gheorghe, Cucu Toma, Predescu H. Ion, Dragomir S. Dumitru, Voinea Ilie, Fulgescu Matei etc), precum și cei care au căzut la datorie în cele două războaie mondiale din prima jumătate a secolului XX, menționând: Cerbulescu Ion, Popa Z. Ștefan, Avram Stelian, Ibrac Gheorghe, Voiculescu Marin și alți 165 soldați căzuți în Primul Război Mondial, alături de Moraru A. Marin, Mihăescu Toma, Nițu Marin, Zănuleț Constantin, Popa G. B. Ion, Popa I. Z. Toma, Oprița G. Marin, Bratu Marin Victor, Zamură N. Gheorghe, Carabașa Ș. Dumitru, Dumitrașcu Alexandru, Predescu M. Gheorghe, Popa T. Traian, Băiați P. Ion, Spătaru I. Dumitru, Vilău I. Ilie, Fulgescu M. Constantin, Diaconu I. Alexandru, Manafu Tudor Stancu, Dina N. Marin, Oprea D. Emilian, Dobre N. Victor și alți 41 eroi căzuți în Al Doilea Război Mondial. În memoria sacrificiului eroilor comunei Pesceana, Primăria comunei a inscripționat o placă de marmură cu numele lor, pe care a instalat-o în anul 1975, pe Monumentul Eroilor construit în anul 1920, aflat lângă Primăria Comunei Pesceana.

Monumentul dedicate eroilor căzuți în Primul Război Mondial

Alături de eroii comunei, menționăm:

-Preot Toma Nicolaescu (1856-1918), a construit biserica din Pesceana (1900), prima școală din comună (1903), sediul Primăriei în 1906, a contribuit la construcția bisericii din Predești, a trasat și construit șoseaua Șirineasa-Pesceana;

-Hagiu Nicolae, învățător și profesor la Școala cu clasele I-VIII Pesceana, autor al ”*Monografiei comunei Pesceana-1980*”, veteran de război;

-Traian Ștefănescu (1892-1952), dascăl și primul bibliotecar al Bibliotecii Publice Pesceana, revizor și inspector școlar;

-Pavel Săraru (1906-1989), învățător și professor la Școala Pesceana, specialist în domeniul științelor botanice;

-Cruceru V. Traian(1945-2016), prof. dr. ing. la Facultatea de Instalații din cadrul Univ. Tehnice București;

De asemenea, pe teritoriul comunei se găsesc o serie de monumente istorice ca o mărturie a apariției și continuității vieții pe aceste meleaguri:

Cod VL-I-s-B-09570 : Situl arheologic de la Roești, Râpa Cărămizii, comuna Pesceana;

VL-II-m-B-09952 Biserica de lemn „Sf. Nicolae”, sat Ursoaia, comuna Pesceana;

Activitatea Compartimentului Asistență socială Pesceana, în calitate de principal furnizor de servicii sociale pe plan local, se concentrează pe acordarea beneficiilor sociale prevăzute si furnizarea de servicii sociale adaptate nevoilor sociale identificate la nivelul comunităţii, în conformitate cu atribuţiile specifice definite de legislaţia în vigoare. Compartimentul Asistență socială urmăreşte în permanență îmbunătățirea calității serviciilor prestate, dezvoltarea și diversificarea acestor servicii printr-o organizare și coordonare eficace și eficientă.

Categoriile de beneficiari sunt copiii, persoane cu dizabilităţi, persoane vârstnice, victimele violenţei în familie, persoanele fără adăpost, persoanelor cu diferite adicţii, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanţe toxice, internet, jocuri de noroc etc., victimele traficului de persoane, persoanelor private de libertate, persoanele sancţionate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probaţiune, persoanele cu afecţiuni psihice, persoanele din comunităţi izolate, şomerii de lungă durată.

Comuna Pesceana familiilor ca urmare a migraţiei părinţilor pentru a munci în străinătate. Acest fenomen afectează dezvoltarea psiho-socială a copiilor rămaşi fără supravegherea necesară, dar mai ales fără suport şi afectivitate părintească. Principalele dificultăţi se referă la modul de relaţionare cu colegii, la îndeplinirea sarcinilor şcolare, la apariţia unor probleme de disciplină, la scăderea rezultatelor la învăţătură. Toate acestea pot cauza marginalizare, schimbarea anturajului de prieteni, deseori nefast pentru copil. În vederea identificării cazurilor de copii lipsiţi de supravegherea/grija ambilor părinţi sau a părintelui din familia monoparentală, s-au demarat acţiuni sistematice cu implicarea instituţiilor de învăţământ din comună:

- identificarea, monitorizarea și ținerea evidenței copiilor ai căror părinţi sunt plecaţi la muncă în străinătate;

- completarea fișei de identificare riscuri și fișa de observaţie în conformitate cu HG. nr. 691/2015;

- eliberarea dovezii prin care se certifică faptul că, părinţii care pleacă la muncă în străinătate și au copii în întreţinere au notificat Compartimentul Asistență socială cu privire la acest lucru;

- organizarea activității de primire a solicitărilor privind beneficiile de asistenţă socială;

- organizarea și implementarea activității de prevenire a separării copilului de familia sa;

- identificarea şi evaluarea situaţiilor care impun acordarea de servicii şi/sau prestaţii pentru prevenirea separării copilului de familia sa;

- asigurarea consilierii şi informării familiilor cu copii în întreţinere, asupra drepturilor şi obligaţiilor acestora, asupra drepturilor copilului şi asupra serviciilor disponibile pe plan local.

Pe raza comunei Pesceana găsim un număr de 5 biserici(4 de cult ortodox și una greco-catolică) în care oficiază 2 preoți ortodocși și unul greco-catolic.

Biserica cu hramul ”Adormirea Maicii Domnului” Predești, din satul Cermegești, a fost construită în anul 1765, fiind la început o biserică din lemn. Actuala biserică a început să fie construită în anul 1911, fiind terminată și sfințită la 28 octombrie 1928. Cutrenurul din 4 martie 1977 a afectat puternic structura de rezistență, aceasta fiind renovate în anul 1980, prezentând 4 turle într-un frumos stil neobizantin.

Biserica cu hramul "Sfântul Toma" Pesceana a fost construită de enoriași sub îndrumarea preotului paroh Toma Nicolaescu, în anul 1900. Biserica a deservit satele Roești, Negraia și Pesceana, fiind pictată în stil neobizantin și renovată la 26 aprilie 1998.

Biserica din lemn cu hramul "Sf. Nicolae" Ursoaia este declarată "monument istoric". Pictura este făcută pe icoane din lemn, pastrându-și caracterele originale, fiind renovată în anul 1947.

Biserica cu hramul "Sf. Voievozi"din satul Negraia a fost initial construită pe un alt aplasament (pe versantul vestic al Dealului Negraia, în valea Olteanca), fiind mutată în anul 1892 în locația actuală.

Biserica greco-catolică din Cermegești, comuna Pesceana

În Duminica a 21-a după Rusalii, pe 14 octombrie, în comunitatea greco-catolică din Pesceana (jud. Vâlcea), aparţinând Protopopiatului Bucureşti, a avut loc sfinţirea pietrei de temelie a bisericii Greco-catolice în această parohie.

Evoluția în Plan linear-tentacular al localității Negraia

https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1

Globalizarea a determinat în rândul populației tinere acceptarea universală a valorilor și nonvalorilor, de multe ori în detrimentul tradițiilor și obiceiurilor locale. În acest sens, 71% din populația comunei consideră că datinile și obiceiurile locale sunt în pericol a fi asimilate tendințelor actuale și acest lucru ar putea fi combătut prin organizarea de proiecte culturale cu specific tradițional cu participarea ansamblurilor artistice din țară și străinătate.

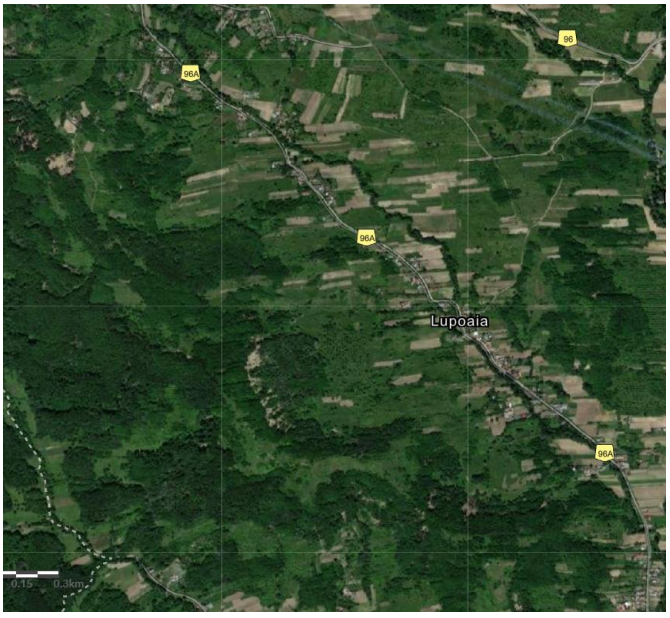
Configurația satelor componente comunei Pesceana se încadrează în tipul satul liniar, cu vatra satului dispusă în lungul văii Peceana și a căilor de transport principale și cu mici ramificații ce însoțesc văile secundare afluenților râului Pesceana.

Plan liniar al intravilanului satului Pesceana

Gospodăriile se află la baza văii râului principal și urcă pe versanți până în apropierea limitei inferioare a pădurii.

Plan liniar al intravilanului satului Lupoaia

Plan liniar al intravilanului satelor Ursoaia, Cermegești și Lupoaia

Se găsesc în arhitectura locală case tradiţionale specifice zonei Olteniei în alternanţă cu case relativ moderne construite de populaţia tânără cu tot confortul aferent unei societăţi moderne.

Un număr destul de mare de gospodării (100), au rămas părăsite pe raza comunei, proprietarii fie au emigrat în diferite regiuni ale ţării sau Europei, fie moştenitorii acestora nu s-au întors în comună. De remarcat că, cea mai mare parte a acestor gospodării beneficiază de curţi generoase iar starea lor este destul de bună.

Gospodărie părăsită în Pesceana

Reţeaua de drumuri totalizează 25 Km, din care asfaltate 9 km, neasfaltate 6 km, iar 10 km în curs de asfaltare. În lungul rețelei de iluminat public există 263 stâlpi de electricitate şi 650 corpuri de iluminat cu LED, lungimea rețelei de iluminat public fiind de 22 km. Pe raza comunei Pesceana se află 16 posturi de transformare. De la stațiile de transformare, energia este distribuită consumatorilor, prin rețele de medie și joasă tensiune.

DJ 677A intrarea în Pesceana dinspre sud (Glăvile)

O infrastructură de transport eficientă poate contribui la sporirea competitivității economice a unei zone, la facilitarea integrării acesteia în economia europeană, permițând dezvoltarea de noi activități pe plan local, implicit asigurarea unor condiții calitative de viață întregii comunități locale. Din acest punct de vedere, prioritatea zero a Primăriei Pesceana este asfaltarea tuturor drumurilor de legătură cu centrele urbane din zonă, astfel încât fluidizarea persoanelor și mărfurilor să se realizeze în cel mai scurt timp posibil.

În ceea ce privește activitatea economică, prioritatea de bază a locuitorilor este agricultura, suprafețele întinse de pajiști și pășune favorizând creșterea animalelor. În localitate îți desfășoară activitatea aproximativ 25 agenți economici cu o diversitate de activități desfășurate: industria lemnului, creșterea animalelor,construcții civile ec, totalizând 76 de angajați.

Comerț, agricultură și sectorul HoReCa reprezintă domeniile de activitate în care populația comunei ar dori să fie implicată pe plan local (în proporție de 56%), în timp ce 18% din populația activă și cu domiciliul în comuna Pesceana, dorește să rămână în comună și să lucreze indiferent de sectorul economic, migrația nefiind un scop în sine ci, doar o opțiune extremă.

Comuna Pesceana dispune de o rețea de distribuție cu apă potabilă pe o lungime de 25 km, având acces un număr de 350 abonați.

Dezvoltarea economică şi socială a oricărei comunităţi nu se poate realiza în lipsa unei infrastructuri tehnico-edilitare adecvate fiind foarte important gradul de accesibilitate la serviciile de utilități publice, pentru asigurarea calității vieții locuitorilor.

Alimentarea cu apă a populaţiei se face și prin intermediul celor 63 fântâni și cișmele, din care 8 sunt publice, al caror debit este influențat de precipitații. În perioadele secetoase acestea scad, iar populația se confruntă cu mari dificultăți în aprovizionarea cu apă potabilă.

Cișmea publică

Din analiza nevoilor populaţiei, un procent de 47% consideră ca una din problemele actuale ale comunei cu care se confruntă cetăţenii este lipsa sistemului de canalizare. Acest lucru determină ca apele reziduale să se infiltrează în sol și de acolo în pânza freatică, neexistând, astfel, un control asupra calității apei folosită de cetățeni. În acest sens, un procent de 54% menționează starea actuală a reţelei de alimentare cu apă care nu acoperă întreg teritoriul comunei ca pe o problemă actuală, neesitând investiții majore în vederea extinderii rețelei de alimentare cu apă.

Comuna Pesceana nu este racordată în momentul de față (2021) la rețeaua de alimentare cu gaze naturale, însă, în acest sens s-a creat un parteneriat cu comunele Glăvile și Șirineasa, pentru a acces fonduri europene, dar și alte proiecte care privesc dezvoltarea infrastructurii între ele. În cauză, Studiul de fezabilitate pentru gaze prevede o lungime 9 km de conducte la drumul județean, iar cu extinderi, în total, 25 de kilometri rețea de gaze.

Transportul în comun se realizează prin intermediul transportatorilor rutieri privaţi, legătura cu principalele centre urbane având o frecvenţă foarte mare. Sunt peste 10 curse pe zi care tranzitează comuna Pesceana, spre Râmnicu Vâlcea și Drăgășani și Bârlad, astfel că posibilitățile de deplasare sunt numeroase și variate.

Stație de autobuz în satul Ursoaia

În comuna Pesceana există 8 stații de autobuz, cu arhitectură proprie, amenajate și întreținute de Consiliul Local Pesceana.

Unul dintre aspectele semnalate de cetățenii comunei se referă la infrastructura utilitară din cele șase localități componente, în special calitatea drumurilor. Știind că aceasta este dependentă de investiții foarte mari, ce nu pot fi acoperite de la bugetul local ci doar prin accesarea proiectelor cu finanțare națională sau UE, administrația locală nu poate decât să depună astfel de proiecte și, eventual, să cofinanțeze o parte din investiții. Deși, doar 350 abonați din localitățile componente beneficiază de alimenatre cu apă, locuitorii apreciază eforturile administrației locale în inițierea proiectelor privind asigurarea utilităților edilitare și de amenajare a drumurilor de acces, dovadă fiind procentul mare de locuitori mulțumiți și foarte mulțumiți de infrastructura existentă, raportată la potențalul real al primăriei (71%) și față de 259 nemulțumiți și foarte nemulțumiți. Din analiza principalelor probleme pe care populația comunei le-a menționat, se desprind: migrația tinerilor (82%), starea drumurilor (79%), lipsa rețelei de canalizare (62% din populație), lipsă rețelei de apă potabilă (45%), lipsa locurilor de muncă în comună (43%), lipsa rețelei de gaze naturale (42%), infrastructura de agrement(23%). Nevoile populației constituie și așteptările acesteia în ceea ce privește direcția investițiilor realizate de Primăria Pesceana. Astfel, populația așteaptă investiții în:

- Modernizarea și construcția de drumuri între diferite zone ale comunei (78%);
- Investiții în prelucrarea produselor agricole (71%);
- Apă și canalizare (65% din populație);
- Înființare rețea de gaze naturale (57%);
- Crearea de locuri de muncă prin atragerea investițiilor în comună (55%);
- Amenajare infrastructură turistică 37%

În prezent, pe teritoriul comunei Pesceana nu există puncte de colectare selectivă a deșeurilor.

Infrastructură sanitară în comuna Pesceana este reprezentată de 1 dispensar uman, 1 cabinet medical individual–medicină de familie, o farmacie umană, precum și de personal calificat pentru furnizarea de servicii în domeniul sănătății (1 medic, 2 farmaciști și 5 asistenți medicali).

2. ECONOMIA

Viața economică a comunei Pesceana gravitează în jurul cultivării terenurilor arabile și a creșterii animalelor la care se adaugă un număr de 15 societăți cu profil neagricol profilate, îndeosebi, pe comerț(alimentar), lucrări de construcție, farmacie, prelucrarea lemnului. Varietatea peisajului (păduri, izvoare, Biserica din lemn cu hramul ”Sf. Nicolae” Ursoaia, declarată ”monument istoric)**,** forța de muncă ieftină (meșteșugari - zidari, tâmplari, dulgheri) si beneficiind si de existența unei poziționări strategice în cadrul județului, putem spune că există premisele stimulării creșterii economice prin valorificarea tuturor resurselor existente la nivel local.

Cea mai mare parte a suprafeței Comunei Pesceana este reprezentată de terenurile agricole (1873ha), iar în cadrul acestora terenurile arabile ocupă 514 ha.

În medie, în perioada 2015-2020, au fost cultivate cereale (porumb, grâu, orz, orzoaică), plante uleioase (floarea soarelui, rapiță), viță de vie hibridă și nobilă.

Principalele culturi și producția medie în comuna Pesceana(kg/ha)-2020

Plante cultivate	Porumb	Grâu	Cartofi	Ceapă uscată	Tomate	Viță de vie	Legume de câmp
Producția la kg/ha	1500	2500	15000	2000	10000	500	6850
Producția medie pe țară	6500	4786	15000	30000	19100	7500	18500

Producțiile la principalele culturi agricole sunt sub media națională, însă trebuie să ținem cont de specificul fizico geografic al regiunii în care se află comuna Pesceana, precum

și tipul de agricultură practicat. În lipsa unui sistem agricol mecanizat și fără un supliment nutritiv asigurat solului pentru culturile de câmp, coroborat cu frecvența secetei, în special primăvara și vara, producțiile vor depinde întotdeauna de manifestările vremii, în special de precipitații.

În localitatea Pesceana nu există instalații de depozitare a produselor agricole certificată de ministerul de profil, în special silozuri de stocarea a cerealelor, și nici de pozitare a legumelor și fructelor, acestea rămânând în atenția programului de investiții în perioada următoare.

Cultura legumelor în solarii

Cultura tomatelor ar putea fi susținută, favorizată fiind și de prezența unui număr mare de izvoare subterane ce ar putea asigura necesarul de apă în perioada caldă a anului. În acest sens există programe de sprijin pentru tomate, cultivate în sere sau solarii, cu ajutorul cărora producătorii agricoli din România sunt susținuți, asigurându-se astfel,

necesarul de consum intern de tomate proaspete din producția autohtonă începând cu luna mai și până în decembrie. Izolat, în curțile locuitorilor, au apărut mici solarii pentru creșterea legumelor, însă acestea produc în cea mai mare parte pentru consumul propriu și foarte puțin pentru comercializare.

Suprafața de 40 ha cultivată cu viță de vie hibridă oferă o producție medie de 500kg/ha, sub producția medie pe țară, datorită condițiilor neprielnice, producția fiind reținută pentru consumul propriu al agricultorului.

Efectivul de animale în comuna Pesceana(2020)	**Număr capete animale 2020**
Ovine	-
Bovine	250
Caprine	-
Cabaline	12
Porcine	500
Păsări	8300
Iepuri de casă	-
Familii de albine	300

Pe lângă valorificarea terenului agricol, economia comunei mai poate fi susținută și de sectorul zootehnic, având în vedere suprafața de pășuni de 1126 ha și fânețe 16 ha, existentă la nivelul comunei. Activitatea este desfășurată atât în scop personal, cât și pentru comercializarea animalelor în vederea obținerii unui venit pentru asigurarea traiului zilnic.

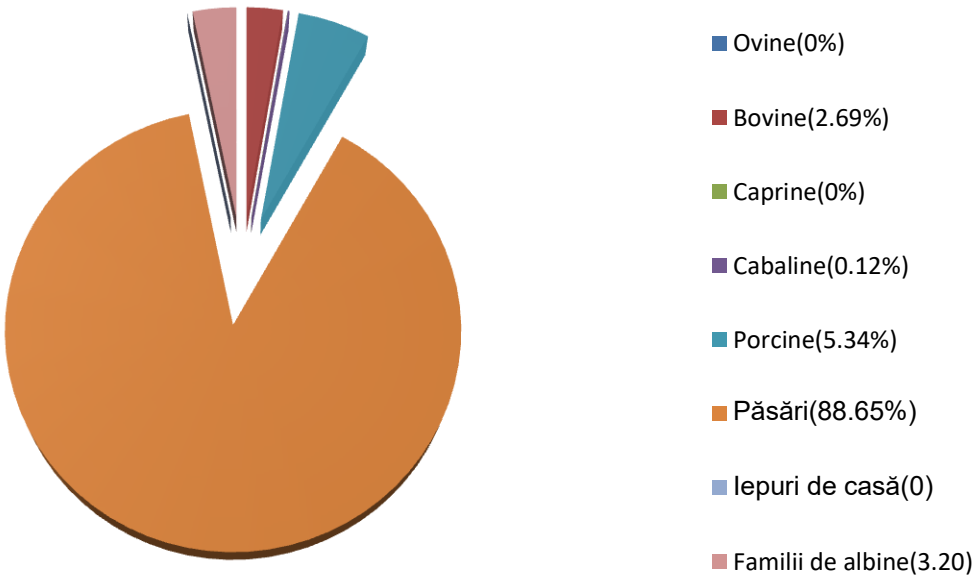
Registrul agricol din 2020 înregistra în comuna Pesceana un număr de 9062 animale, crescute în special în cele 823 gospodării, pentru consumul propriu, și un număr de 300 familii de albine, dovadă că extravilanul comunei beneficiază de o bogată bază meliferă.

Cultura porumbului în comuna Pesceana

Existența pășunilor și fânețelor pe raza comunei Pesceana, în special pe versanții inferiori ai văii râului Pesceana și afluenților acesteia, ar putea susține la un nivel mult mai

intens creșterea animalelor, însă surprinde lipsa șeptelului de ovine și caprine, pe fondul migrării tinerilor în alte regiuni și a îmbătrânirii populației. Dacă la nivelul anului 2012 erau înregistrate în comuna Pesceana 40 de caprine și 150 ovine, 8 ani mai târziu nu se mai întâlneau pe pajiștile și fânețele din comună niciun exemplar, în condițiile în care suprafețele ierboase au rămas aceleași.

Numărul de păsări raportat la numărul gospodăriilor este destul de mic, în condițiile în care populația rezidentă a adoptat un comportament urban, susținut de o creștere a veniturilor și a ofertei de produse agro-alimentare din supermarketuri. Păsările care se mai cresc în gospodăriile proprii au o performanţă scăzută, produsul nu are o trasabilitate reală şi nu se poate realiza un control sanitar veterinar corect şi coerent al acestor efective,

neputând susţine economic gospodăriile ţărăneşti din cauza producţiilor scăzute şi a costurilor mari de producţie.

Pășuni la baza inferioară a pădurii în comuna Pesceana

Suprafețele forestiere (31,21% din extravilan) constituie una din bogățiile de necontestat ale comunei, putând sta la baza amplasării unor amenajări turistice, prietenoase cu mediul (ecologice /biodegradabile) astfel încât, să poată fi revigorat sectorul turistic. Existența bisericii din lemn cu hramul ”Sf. Nicolae” Ursoaia poate constitui un important centru de pelerinaj pentru locuitorii din regiune și nu numai.

Din analiza persoanelor implicate în activități socio-economice, deducem că, cea mai mare parte a populației active (70 %) lucrează în agricultură iar investițiile viitoare ar trebui canalizate către susținerea acestui sector. Calitatea superioară a solurilor, pe cea mai mare parte a comunei, ar trebui susținută de investiții în sisteme de irigații (în special pentru legumicultură), precum și în capacități de stocare și prelucrare primară a produselor

agricole. La cei 263 pensionari, 26 șomeri și 76 angajați în sectorul non agricol se adaugă 135 persoane inactive(elevi, asistați sociali, fără ocupație), precum și cca 350 persoane plecate la muncă în state din UE și Marea Britanie.

Sectorul construcțiilor este reprezentat în special de clădirile civile ale locuitorilor comunei, ritmul fiind oscilant de la un an la altul, numărul autorizațiilor de construcție eliberate de Primăria Pesceana variind între 4 și 8 pe an, finalizarea și recepția acestora realizându-se într-un timp destul de îndelungat, datorită posibilităților materiale a locuitorilor. Astfel, în intervalul 2015-2020, a fost eliberat un număr de 31 autorizații de construcție, din care doar 5 locuințe au fost finalizate prin recepția finală.

Bugetul Primăriei Pesceana este asigurat din taxele și impozitele locale, precum și fonduri externe nerambursabile accesate pentru diferite investiții. Acesta oscilează între 20-22mil lei la care se adaugă eventualele sume atrase din proiectele europene pentru modernizarea comunei.

Pe baza bugetului local și accesând, totodată, fonduri nerambursabile pentru investiții în comună, în perioada 2014-2020 au fost realizate o serie de investiții cu rolul principal de a crește calitatea vieții locuitorilor din comuna Pesceana și de a crea noi locuri de muncă.

Râul Pesceana poate seca în anii secetoși

Comuna Pesceana a beneficiat în perioada 2014-2020 de fonduri prin PNDR și PNDL pentru modernizarea drumurilor comunale și a străzilor, inclusiv poduri, podețe.

Proiecte realizate în perioada 2014-2020(valoarea fără TVA, sursa de finanţare, stadiul proiectului)

1. Modernizarea și dotare Școala Gimnazială Pesceana, comuna Pesceana, jud. Vâlcea;

2. Reabilitare și modernizare clădire Dispensar medical uman în comuna Pesceana, jud. Vâlcea;

3. Înființare Sistem canalizare pe o lungime de 11 km în comuna Pesceana, jud. Vâlcea;

4. Extindere rețea apă pe o lungime de 16 km în comuna Pesceana, jud. Vâlcea;

4. Amenajare târg animale vii, legume și fructe în comuna Pesceana, jud. Vâlcea;,

5. Construirea a patru poduri şi asfaltarea unui drum comunal peste râul Pesceana, în comuna Pesceana, jud. Vâlcea;

Pod amenajat peste râul Pesceana

6. Construire grădiniţă cu program prelungit în comuna Pesceana, jud. Vâlcea;

7. Extindere și modernizare a iluminatului public în toate cele 6 sate (Lupoaia, Ursoaia, Roeşti, Pesceana, Cermegeşti și Negraia), în comuna Pesceana, jud. Vâlcea;

8. Modernizare drum comunal DC 96 Pesceana - Negraia - Roeşti, km 2+000-7+200, comuna Pesceana, judeţul Vâlcea;

9. Construcție punte pietonală și auto în punct ”la Iordănescu ”, Buget =238.603,77 RON;

10. Construcție punte pietonală și auto în punctul ”la Dobrești”, Buget=250.166,57 RON;

11. ”Construire poduri pe DC 92 km0+524 si km0+840, sat Ursoaia, Comuna Pesceana”, Buget=1.843.780,73 RON

12.“Constructie pod peste pârâul pesceana în punctul Piciulești și larăști” Buget=112.418,43 RON

13. “Consolidare mal DC96 la punct Creveniceanu și Antonie”, Buget=247.305,39 RON

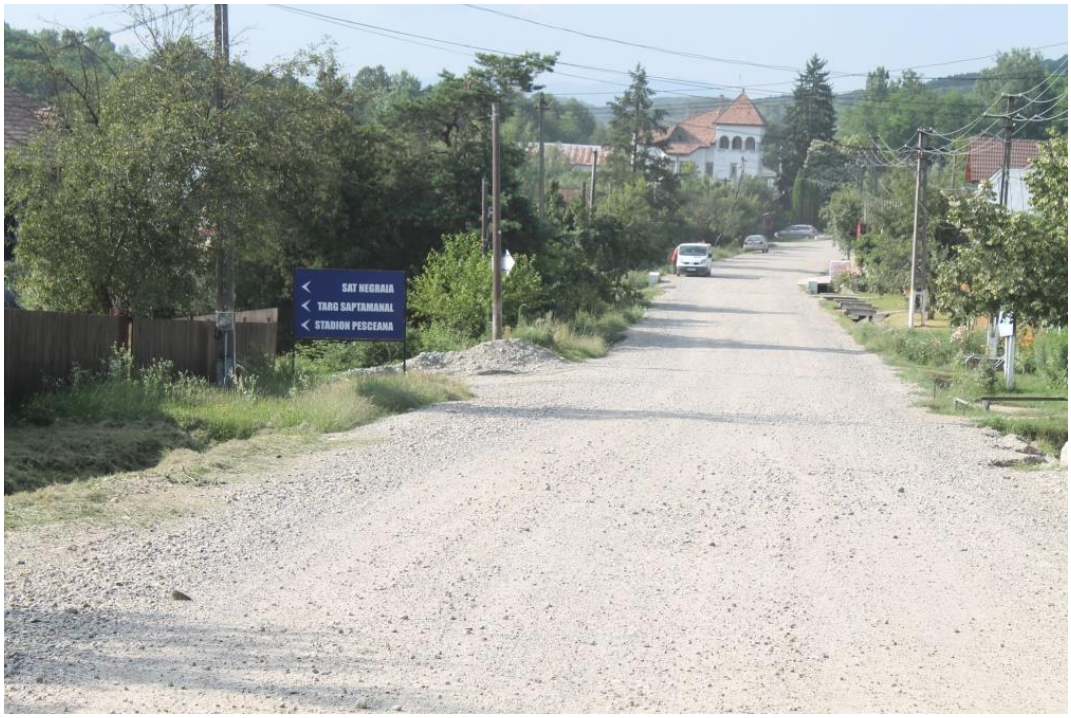
14. Actualizare PUG al Primăriei Pesceana, Buget =130.485RON

15. ”Lucrări reabilitare rețea de iluminat public în comuna Pesceana, județul Vâlcea”, Buget=394.646,01 RON;

16. ”Înființarea sistemului de alimentare cu apă în comuna Pesceana”, județul Vâlcea, Buget =2.210.210,16 RON fără TVA;

17. Modernizare drum comunal DC 96 Pesceana-Negraia-Roiești km2+00+km7+00, comuna Pesceana, județul Vâlcea, Buget=5.184.785,73 lei fără TVA;

18. Construire punte pietonală și auto cu tablier metalic peste pârâul Pesceana în punctul ”la bazine”, Buget=296.336,64 RON;

DJ 677A

Pentru perioada 2021-2023, bugetul preconizat al Primăriei Pesceana, ținând cont și de contextul intern și internațional generat de pandemia creată de noul coronavirus COVID 19, se va menține la un nivel relativ constant, între 18-20 mil. RON, în condițiile accesării în continuare a fondurilor nerambursabile pentru susținerea investițiilor din comună.

În general, populația conștientizează posibilitățile reale de care dispune comuna Pesceana, atât din punct de vedere al resurselor naturale cât și al resursei umane, precum și rolul determinant al autorităților locale în a canaliza măsurile și acțiunile către dezvoltarea europeană.

Anul	Venituri proprii	Venituri fiscale	Venituri din Programe de Finanțare Naționale sau UE	Total venituri
2016	774.990	2.174.840	5.478.418	8.428.248
2017	841.410	2.436.930	2.108.190	5.386.530
2018	776.730	2.388.770	1.014.740	4.179.240
2019	1.195.860	2.581.260	19.194.750	22.971.870
2020	1.266.080	3.820.200	13.292.020	18.378.300

Structura bugetului local al Comunei Pesceana

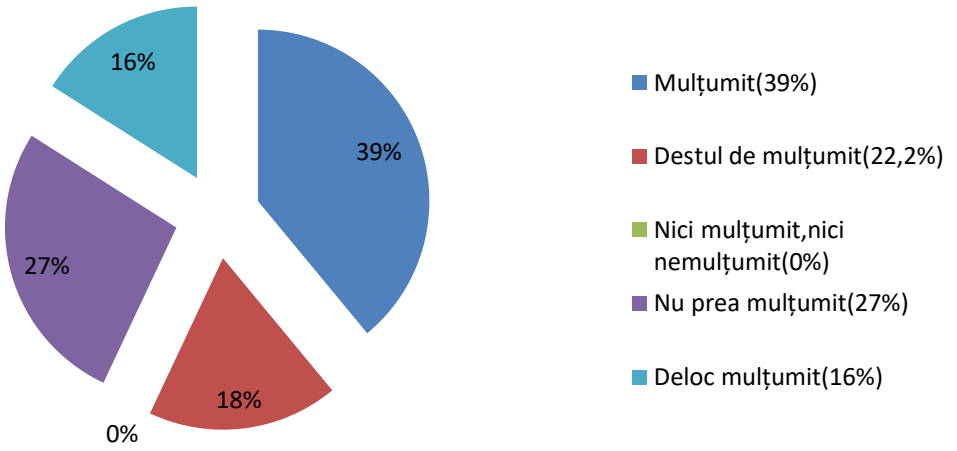
Nivelul actual de dezvoltare a comunei Pesceana este rezultatul implicării administraţiei locale şi a agenţilor economici, susținând locuitorii în desfășurarea activităților zilnice, dominate de sectorul agricol. Cea mai mare parte a populației lucrează în agricultură, în acest sens, pentru a putea valorifica din producția agricolă, administrația locală a finalizat un proiect de construcție și amenajare a unui târg săptămânal, unde oamenii vor avea posibilitatea să vândă și să cumpere produse agro-alimentare, târg ce va fi racordat la apă și canalizare.

Gradul de satisfacție a locuitorilor com. Pesceana raportat la condițiile socio-economice (%)

	Mulțumit	Destul de mulțumit	Nici mulțumit, nici nemulțumit	Nu prea mulțumit	Deloc mulțumit	Nu știu
Starea drumurilor din comună	**21**	**16**	-	**26**	**37**	-
Starea utilităților	**39**	**18**	-	**27**	**16**	-
Oferta de locuri de muncă	**28**	**12**	-	-	**60**	-
Posibilități de a face cumpărături în comună	**53**	**14**	**10**	**13**	**10**	-
Instituții medicale	**42**	**15**	**23**	**5**	**12**	**3**
Dotarea şcolii şi calitatea actului	**69**	**15**	-	**8**	-	**8**

educaţional						
Primăria comunei	**62**	**19**	**10**	**9**	-	-
Curaţenia din comună	**69**	**12**	**12**	**7**	-	-

Gradul de satisfacție al cetățenilor privind starea utilităților în comuna Pesceana

3. Diagnoza externă

Stabilirea diagnozei şi analizei principalilor indicatori statistici din Comuna Pesceana a avut la bază parcurgerea mai multor faze, după cum urmează:

3.1. Faza 1 Colectarea datelor şi analiza acestora

- determinarea bazei economice;
- evaluarea structurii pieţei forţei de muncă;
- evaluarea nevoilor pieţei forţei de muncă;
- examinarea oportunităţilor şi a constrângerilor dezvoltării economice;
- examinarea /evaluarea capacităţii instituţionale locale.

Etapa culegerii datelor este una extrem de importantă pentru întreg procesul elaborării strategiei de dezvoltare locală. Adunarea datelor s-a realizat pe două niveluri:

1. Cea mai mare parte a datelor au fost culese direct de la Primăria Comunei Pesceana şi firmele private ce-şi desfăşoară activitatea pe raza comunei, prin intermediul mai multor chestionare specifice, prin intermediul cărora populaţia comunei si-a putut exprima aşteptările, nemulţumirile sau viziunea asupra potenţialului comunei unde locuieşte. În acest sens, a fost creat un **Grup local de realizare şi implentare a strategiei Comunei Pesceana**, din care fac parte reprezentanţi ai autorităţilor locale, populaţiei, agenţilor economici, unităţilor de învăţământ, bisericii, cu rol activ în identificarea principalelor ţinte şi resurse în vederea dezvoltării cadrului socio-economic al comunei.

Utilizarea chestionarele transmise de către Primăria Peceana a avut un dublu scop: pe de o parte au ajutat la aprofundarea analizei situației socio-economice existente, precum și la elaborarea strategiei propriu-zise, corelând priorităților locale cu cele județene.

Grupul de lucru a jucat un rol esenţial în validarea analizei situației actuale, a analizei SWOT și în definirea viziunii de dezvoltare, a direcțiilor principale de dezvoltare și a proiectelor prioritare, la nivel sectorial. Concluziile discuțiilor au fost integrate de consultant în varianta-draft a strategiei.

În final, prezentarea strategiei în fața consilierilor locali cu ocazia emiterii hotărârii de adoptare a documentului a avut scopul de a obține asumarea politică și administrativă a documentului, ca premisă de bază a sustenabilității sale.

2. Un al doilea nivel a presupus documentarea, folosind surse statistice oficiale, cum ar fi: anuare statistice, baze de date ale Direcţiei Judeţene de Statistică Vâlcea, alte surse şi statistici oficiale. Acest tip de date a permis o încadrare mai bună a zonei într-un context mai larg.

Strategia de dezvoltarea a comunei Pesceana 2021-2027 cuprinde o analiză foarte detaliată a cererii și ofertei de servicii sociale actuale pentru diferitele categorii de persoane vulnerabile (de ex. persoane cu dizabilități, victime ale violenței domestice

etc.), punctele slabe și amenințările cu privire la adresa acestora fiind menționate și în analiza SWOT.

În ceea ce privește principiul dezvoltării durabile, acesta a beneficiat de o atenție specială pe durata pregătirii *Strategiei de dezvoltarea a comunei Pesceana 2021-2027* dovadă fiind faptul că la nivelul comunei Pesceana se prevăd intervenții în domeniul managementului integrat al deșeurilor, adaptării la cerințelor directivelor europene din domeniul protecției mediului, conservării și protecției patrimoniului natural, reducerii poluării aerului, a celei fonice etc. Organizarea procesului de elaborare a strategiei a vizat reducerea consumului de resurse, optându-se pentru limitarea consumului de energie (de ex. organizarea de întâlniri în spații cu iluminat natural), transmiterea documentelor către participanții la grupurile de lucru în format electronic, pentru a evita consumul de hârtie, comunicarea online între diferiții experți implicați în pregătirea documentului pentru a evita deplasări motorizate care nu erau neapărat necesare etc.

Principalul tip de activitate a constat în culegerea de date care au permis diagnoza internă şi externă a Comunei Pesceana. Specificul analizei SWOT este că ea studiază concomitent caracteristicile interne şi influenţele mediului extern, ţinând cont atât de factorii pozitivi, cât şi de cei negativi. În cadrul analizei SWOT s-a evaluat mai întâi specificul intern al Comunei Pesceana, punctele forte şi punctele slabe, dar și influenţele exterioare, efectele pozitive fiind considerate ca posibilităţi, iar cele negative ca pericole.

Punctele tari se referă la mediul intern și reprezintă resursele și capacitățile de care dispune comunitatea și pe care ceilalți competitori nu le au, oferindu-i, astfel, un avantaj competitiv pe piață.

Punctele slabe se referă tot la mediul intern și evidențiază acele resurse și capacități ale comunității ce o poziționează pe o treaptă inferioară față de competitor.

Oportunitățile sunt variabile externe, care vor permite comunității să creeze un avantaj competitiv pentru sine. Se referă la factori tangibili care se pot identifica, pornind de la punctele slabe ale celorlalți competitori, parteneriate potențiale, care pot genera venituri suplimentare sau posibilităţi de expunere la noi piețe, dacă activitatea economică a comunei se poate adapta la tendințele meteorologice globale și multe altele.

Riscurile (amenințările) se referă la în identificarea unor factori proveniți din mediul extern, care pot avea efecte negative asupra desfășurării activității. La fel ca în celelalte situații, simpla identificare a acestor factori nu va produce comunei Pesceana niciun beneficiu. De aceea, este important ca analiza SWOT să fie dublată de o analiză a cauzelor și a efectelor acestor amenințări.

În această fază au fost analizate rolul unor instituţii ale administraţiei publice locale, întreprinzători privaţi, instituţii cum ar fi biserica, şcoala etc. în impulsionarea proceselor de dezvoltare locală, precum şi imaginea pe care o au acestea în cadrul comunităţii, ştiind că în mediul rural au cea mai mare influenţă asupra procesului de dezvoltare locală. În acest sens s-a realizat o analiza SWOT generală a comunei Pesceana și analize SWOT pe diferite domenii prioritare.

Analiza SWOT globală pentru Comuna Pesceana	
Puncte tari(Strengths)	**Puncte Slabe (weaknesses)**
-2852 Ha teren al comunei(2624 ha intravilan, 228ha extravilan, 1873 ha teren agricol, 514 ha teren arabil, 1126 ha pășuni, 16 ha fânețe, 819 ha pădure, 177 ha livezi, 40 ha vii); -localitățile componente comunei Pesceana sunt racordate parțial la rețeaua de apă; -Existența a importante resurse naturale pe raza comunei (terenuri agricole, suprafețe întinse de pădure, pășune și fânețe, suprafețe întinse luciu de apă, condiții favorabile agriculturii, condiții prielnice creșterii cornutelor mici și mari și practicării apiculturii). -Forța de muncă este ieftină pe raza comunei; - Comuna este electrificată în proporție de 100%, atât pentru locuitorii comunei cât și iluminat public stradal; -Acces direct la DJ 677A și mai departe la DN 67B și DN 64 asigurându-se un flux rapid de persoane și mărfuri către orașele din județ; -Acces la rețeaua de telefonie fixă, telefonie mobilă și internet, pe toată suprafața comunei; -Infrastructura de educație modernizată; -Accesarea de către administrația locală a fondurilor europene prin implementarea unor proiecte de infrastructură; -Baza materială a educației și sanitară ridicată; -Comuna Pesceana este inclusă în proiectul	- 9 ha teren neproductiv; -Satele componente comunei Pesceana sunt racordate partial la rețeaua de apă; -inexistența rețelei de canalizare și gaz în comună; - DJ 677 A nu este asfaltat pe raza comunei; -Populația este îmbătrânită și a migrat semnificativ spre alte zone; -natalitatea foarte scăzută face ca infrastructura școlară să nu poată fi folosită la adevăratul potential; -cea mai mare parte a populației active (70 %) este angrenată în agricultura de subzistență; -Venituri mici pentru populația activă în agricultură; -Condițiile de locuit corespund parţial standardelor; -Lipsa pensiunilor și motelurilor ce pot susține un turism de recreativ și ecumenic; -Resurse financiare relative scăzute la dispoziția Primăriei pentru implementarea proiectelor mari de infrastructură; -Insuficienta dezvoltare a activităților economice non-agricole derulate de locuitorii comunei; -Lipsa serviciilor pentru populație; -Lipsa unui cabinet de medicină dentară; -Inexistența unor actori locali care să preia unele din greutățile administrației locale;

”Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în Județul Vâlcea”; -Proiecte pentru infrastructura de drumuri, în derulare; -Atenție sporită acordată domeniul culturii și păstrării tradițiilor locale; -Prezența Bisericii din lemn cu hramul ”Sf. Nicolae” Ursoaia și a suprafețelor forestiere întinse deschide oportunități pentru turismul ecumenic și recreativ; -Existența condițiilor și tradiției pentru dezvoltarea activității zootehnice în zonă; -Apropierea de alte localități poate duce la proiecte comune de infrastructură (utilități) cu o reducere semnificativă a costurilor; -15 de societăți economice non- agricole care sunt înregistrate pe raza comunei Pesceanau; -Asigurarea serviciilor de medicină generală la nivelul comunei; - Prezența unei piețe agro alimentare care să ofere posibilitatea desfacerii produselor agricole, reducând costurile de transport; -Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor.	-Probleme sociale legate de sărăcie pun presiune pe bugetul Primăriei; - -pe teritoriul comunei Pesceana nu sunt amenajate platforme de colectare selectivă a deșeurilor și pubele amplasate corespunzător.
Oportunități(Opportunities) -România -membru al UE și oportunități de dezvoltare echilibrată a regiunilor; -Existența unor potențiale surse de finanțare externe (de modernizare a administrației, de dezvoltare rurală, de coeziune), etc. -Posibilități de atragere a investitorilor datorită existenței forței de muncă pe plan local; -Mediul geografic permite dezvoltarea anumitor ramuri economice (ex. industria	**Riscuri(Threats)** -Numărul în scădere a populației active; -Necesitatea investițiilor financiare mari, turism și agricultură; -Insuficienta dezvoltare a infrastructurii poate alunga potențialii investitori în comună; -Sporul migratoriu negativ generat de plecarea populaţiei tinere către alte zone și țări; -Scăderea populației școlare pune sub semnul rentabilității investițiile în

alimentară, turism, etc.) -Posibilitatea valorificării potențialului solar; -Posibilitatea dezvoltării proiectelor de energie verde prin amplasarea unor stații de încărcare pentru mașinile electrice, alimentate cu energie solară; -valorificarea potențialului oferit de energia verde prin amplasarea panourilor solare de către populație pe locuințele individuale; -cadrul natural din zona Bisericii din lemn cu hramul ”Sf. Nicolae” Ursoaia oferă perspectiva amenajării unor zone de pelerinaj ecumenic cu posibiltăți de amenajare a unei infrastructure ecologice; -Posibilitatea valorificării locale a producției agricole prin intermediul Târgului agricol.	infrastructura școlară; -Lipsa de coeziune a măsurilor de dezvoltare economică și socială; -Eroziunea și degradarea solului pe suprafețele de versant implică o scădere a producției; -Slaba finanțare de la autoritățile regionale, punând în pericol cofinanțarea proiectelor europene; -Cadrul legislativ instabil.
Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
I. SOCIAL	
CULTURĂ, TRADIȚII, SPORT ȘI ARTĂ	
Puncte tari(Strengths)	**Puncte Slabe (weaknesses)**
Existența infrastructurii fizice specifice: * Biblioteca comunală într-un spațiu al Școlii Gimnaziale Pesceana cu un fond de carte bogat adecvat elevilor, calculatoare și conexiune la internet, parte a programului ”Biblionet-Lumea în biblioteca mea”; * Trupa de dansuri ”Pescenița” formată din elevii de la Școala Gimnazială Pesceana; *Editarea revistei ”Pescenița” , ajunsă la a treia ediție (2021); *Amplasarea pe teritoriul comunei	- Lipsa unui Cămin Cultural în care să se desfășoare proiecţii de filme, spectacole diverse, evenimente specific tradiției locale; Lipsa unui mijloc de transport adecvat transportului ansamblurilor artistice la festivalurile din țară și străinătate (autocar) și a echipelor sportive; -Arie de selecție din ce în ce mai redusă pentru activitățile culturale și sportive; -Inexistența personalului calificat capabil să elaboreze proiecte/ programe pentru accesarea de fonduri nerambursabile în

Pesceana a Bisericii din lemn cu hramul ”Sf. Nicolae” Ursoaia; -4 Biserici ortodoxe și una Greco-catolică reflect varietatea confesională din comună; -Tradiții populare practicate cu ocazia marilor sărbători de peste an; -Ziua Comunei Pesceana sărbătorită în fiecare an pe 15 august; -Existența personalului calificat capabil să elaboreze proiecte/ programe pentru accesarea de fonduri nerambursabile în domeniul culturii și artei; -Populaţia comunei se implică activ în activităţile culturale; -Existența unor talente native locale în domeniul artelor; -Realizarea unor manifestări culturale comune cu ansambluri folclorice din satele înconjurătoare, promovând tradițiile locale din Oltenia, Concursul ”Vâlcea-colț de rai”-eseu, poezie, pictură; - Sportul de echipă este reprezentat la nivelul comunei Pesceana (fotbal)”Luceafărul Peseana”.	domeniul culturii și artei; -Lipsa educației artistice de la nivelul școlii, neexistând discipline opționale în acest domeniu; -Fondurile nu sunt suficiente pentru a acoperi necesităţile culturale; -Lipsa unei scene adecvate și a unei sonorizări profesionale pentru manifestările culturale în aer liber.
Oportunități(Opportunities) -Sprijin financiar oferit de Comisia Europeană și Fondul European de Investiții prin Mecanismul de garantare pentru sectoarele culturale și creative; -Existența potențialului de reactivare a valorilor de cultură și artă populară; -valorificarea potențialului economic al activităţilor tradiționale;	**Riscuri(Threats)** -Persoanele cu grad de şcolarizare ridicat părăsesc localitatea pentru locuri de muncă mai bine plătite; -Modernismul influenţează modul de viață al populaţiei rurale; -Evoluţia tehnologică(digitalizarea) poate altera activităţile cu specific local; -Talentele locale ar putea fi atrase de centrele culturale consacrate;

	-Dirijarea fondurilor locale spre alte priorități; -Existența unor situații de criză (pandemii) ar stopa manifestările culturale și sportive.
Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
I. SOCIAL	
EDUCAȚIE	
Puncte tari(Strengths)	**Puncte Slabe (weaknesses)**
-Existența infrastructurii fizice pentru învăţământ: 1 corpuri de clădire destinat activităţii de învăţământ, 8 săli de clasă, 3 laboratoare, 19 unităţi PC, 3 videoproiectoare, 11 laptopuri, 2 table interactive, 1 sală de practicare a sportului la orele de educație fizică și sport; -Existența unei grădinițe recent construite pentru preșcolarii din comună; -Existența personalului calificat în domeniul educației: 17 cadre didactice din care: 2 la învăţământ preşcolar, 2 la învăţământ primar, 13 la învăţământ gimnazial; -Existența infrastructurii de comunicații, inclusiv dotări IT și internet; -Posibilitatea susținerii cursurilor online de către toți elevii din comună, în situația în care acest lucru se impune; -Existența unor parteneriate reale cu ONG –ri educaționale și multinaționale ce sprijină dotarea elevilor cu mijloace digitale; -Derularea proiectului „Pâine şi mâine”, program care se adresează ciclului primar, prin care se acordă copiilor o masă caldă; -Existența unor ateliere de teatru și cursuri	-Mare parte a personalului didactic este navetist; -Dinamica accentuată a personalului didactic, neasigurând continuitatea profesorului la clasă pe un întreg ciclu educaţional; -numărul tot mai redus de elevi a determinat închiderea unor spații de învățământ; -Lipsa posibilității de cazare care să atragă și să mențină personalul calificat pe raza comunei; -Fondurile nu sunt suficiente pentru a acoperi necesitățile. -Lipsa parteneriatelor educaționale cu instituții similare din Uniunea Europeană.

opționale de teatru pentru elevii din comuna Pesceana; - Rezultate îmbucurătoare la evaluările și examenele naționale; -Existența sistemelor de supraveghere video în unitățile de învățământ; -Existența a unui microbuz școlar pus la dispoziție elevilor din comună de către Primăria Pesceana; -Alocarea unor burse de studiu din bugetul local pentru elevii cu merite deosebite,; -Programele "Școală după școală" și „A doua șansă", prin care elevii beneficiază de o masă caldă și posibilitatea de a-și continua studiile; -Alocarea corespunzătoare a resurselor locale(financiare și materiale) către educație; -Participarea elevilor și profesorilor la schimburi educaționale; -valorificarea talentului artistic și creativ în cadrul trupei de teatru "Așchiuțele" și a Ansamblului folcloric "Glasul Satului", sub îndrumarea profesorilor din școală;	
Oportunități(Opportunities) -Finanțări guvernamentale pentru învățământ în mediul rural(program de reabilitare a școlilor prin Ministerul Educaţiei); -Existența programelor specifice pentru dezvoltarea resurselor umane;	**Riscuri(Threats)** -Persoanele cu grad de școlarizare ridicat părăsesc localitatea pentru locuri de muncă mai bine plătite; -Absența persoanelor capabile să elaboreze proiecte de dezvoltare a infrastructurii pentru educație; -Evoluția demografică determină reducerea numărului de clase, a normelor didactice dar și închiderea spațiilor de învățământ și trecerea lor în

	regim de conservare, cu costuri suplimentare din partea administrației locale;

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
I. SOCIAL	
ASISTENȚA SOCIALĂ	
Puncte tari(Strengths) -Existenţa unui serviciu acreditat de asistență socială din cadrul Primăriei Pesceana; -Alocarea din bugetul local a sumelor necesare plăților ajutoarelor sociale; -Monitorizarea continuă a categoriilor de populație aflată în situație risc ; -91% din populația comunei se declară mulțumită și foarte mulțumită de serviciile sociale asigurate de administrația locală; -Acces direct la informații privind formele de ajutor de stat datorită liniilor de comunicații existente; -Reducerea numărului asistaților social din comună, prin integrarea acestora pe piața muncii;	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Insuficiența personalului calificat în servicii sociale; -Absența actorilor locali (asociații și fundații) capabili să presteze sau să preia servicii sociale; -Lipsa programelor pentru susținerea și încurajarea reintegrării active pe piața muncii; -Existența unei categorii relativ numeroasă(bătrâni singuri, șomeri etc) aflată în situaţie de risc social; --Lipsa voluntariatului în domeniul serviciilor pentru persoanele vârstnice; -Lipsa unui Centru Multifuncțional în care să fie organizate activități pentru diferite categorii de persoane defavorizate; -Neatractivitatea mediului rural pentru specialiștii în domeniu.
Oportunități(Opportunities) Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027- Fonduri pentru cursuri, desfășoară programe sociale, prin care România (Instituțiile de stat și ONG-uri)ia bani de la UE și îi cheltuie în special în cursuri și training-uri pentru șomeri,	**Riscuri(Threats)** -neîndeplinirea standardelor în domeniul asistenței sociale; -slaba capacitate de absorbție a fondurilor existente la nivel de guvern sau a fondurilor UE, datorită absenţei specialiștilor și a consultanței în

persoane defavorizate, tineri care nu merg la școală și nici nu au loc de muncă etc; -Construirea și dotarea unui Complex social care să cuprindă un cămin-azil pentru bătrânii comunei; -Programul Operaţional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027 va cuprinde în principal servicii și asistență pentru vârstini, persoane cu dizabilități, persoane defavorizate.	domeniu; -insuficiența fondurilor locale pentru activități sociale; -absența fondurilor pentru cofinanțarea proiectelor sociale potențiale a fi finanțate cu fonduri UE;

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
I. SOCIAL	
SĂNĂTATE	
Puncte tari(Strengths) -Infrastructură sanitară reprezentată de 1 dispensar uman, 1 cabinet medical individual– medicină de familie, 1 farmacie umană; -Existența personalului calificat pentru furnizarea de servicii în domeniul sănătății (1 medic, 2 farmaciști și 5 asistenți medicali); -Acces direct la informații datorită liniilor de comunicații existente; -Toți locuitorii comunei sunt înscriși la un medic de familie; -Dispensar medical complet reabilitat și dotat corespunzător;	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Lipsa unui cabinet de medicină școlară; -Lipsa unui cabinet de medicină dentară; -Neatractivitatea mediului rural pentru specialiștii în domeniu; -Lipsa unui program de monitorizare și control a factorilor de risc pentru sănatatea populației locale; -Indiferența populației față de adoptarea unui mod de viață sănătos, în special tinerii se apucă de fumat la vârste din ce în ce mai tinere; -Fonduri insuficiente pentru acoperirea nevoilor medicale ale populației.
Oportunități(Opportunities) -Posibilitatea modernizării și dotării la standarde UE a infrastructurii de sănătate prin Programul Operațional Sănătate	**Riscuri(Threats)** -Neîndeplinirea standardelor în domeniul sănătății; -Slaba capacitate de absorbție a fondurilor

(POS)2021-2027 care va putea finanța cabinetele de medicină de familie în vederea extinderii și creșterii actului medical.	existente la nivel de guvern sau a fondurilor UE datorită absenței specialiștilor și a consultanței în domeniu; -Absența fondurilor pentru cofinanțarea proiectelor potențiale a fi finanțate cu fonduri UE, în perioada 2021-2027; -Existența unui procent mare al populației vârstnice pune presiune pe sistemul medical la nivelul comunei.

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
I. SOCIAL	
CONDIȚII DE LOCUIT ȘI ALTE DOTĂRI	
Puncte tari(Strengths)	**Puncte Slabe (weaknesses)**
-823 gospodării; -Starea fizică a construcțiilor este bună în proporție de 80% și medie în procent de 15%; -posibilitate de achiziționare de către populație a materialelor de construcție din comună; -localitățile componente comunei Pesceana sunt racordate parțial la rețeaua de apă; -terenurile pentru construit au un preț mult mai accesibil decât cel din mediul urban, ceea ce favorizează relocarea populației din mediul urban în condițiile efectuării unei navete ușoare; -Proces continu de asfaltare si moderizare a drumurilor secundare din comună; -99% gospodării electrificate; -Există specialist tehnic în cadrul Primăriei Pesceana, în acest domeniu;	-Condițiile de locuit încă neadaptate la exigențele actuale pentru toate gospodăriile; -Lipsa rețelei de canalizare și gaze naturale pentru locuitorii comunei; -Locuitorii nu dispun de fondurile necesare pentru aplicarea noilor standarde și utilizarea facilităților actuale de locuit; -Decalaje mari între diversele categorii sociale; -Insuficienta promovare a politicilor moderne de urbanism; -Lipsa spațiilor de tip ANL care să ofere condițiile necesare pentru atragerea și menținerea personalului calificat în comună, în special cadrele didactice;

-Existența unei forțe de muncă cu experiență în domeniul construcțiilor civile; -Acces la telefonie fixă, mobilă, TV; -70% racord la internet; -Dotări IT: aprox. 400 calculatoare la populație și 18 calculatoare la instituții/unități publice.	
Oportunități(Opportunities) -Posibilitatea creșterii standardului de viață prin îmbunătățirea condițiilor de locuit; -accesul populației la materialele și tehnologiilor noi pentru construcții; -Oportunități de finanțare prin fonduri guvernamentale privind investiții imobiliare. -100 gospodării părăsite ce ar putea fi valorificate într-un cadrul legislativ favorabil.	**Riscuri(Threats)** -Renunțarea la arhitectura tradițională; -Utilizarea neadecvată și ineficientă a materialelor moderne de construcție; -Lipsa experientei în gestionarea fondurilor pentru construcții.

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
II. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	
AGRICULTURA ȘI CREȘTEREA ANIMALELOR	
Puncte tari(Strengths) **-**Bogăția naturală a comunei propice pentru agricultură și creșterea animalelor: teren agricol – 1873 ha, din care: teren arabil – 514 ha, păşuni – 1126 ha, fâneţe – 16 ha, livezi 177 ha, vii 40 ha; -Efectiv crescut de porcine 500, păsări de curte 8300 și familii de albine 300; -Existența unor ferme de creștere a bovinelor de rasă superioară (Angus, Holstein, Bălţata românească) ce dau un randament foarte bun pe pășunile comunei;	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Producțiile mici la ha la principalele culturi agricole, comparativ cu alte regiuni ale țării; -Inexistența unui sistem centralizat de desfacere a produselor agricole; -Efectiv redus de cabaline (12) și inexistența cornutelor mici pe arealul comunei; - Condiții neprielnice viticulturii, datorită microclimatului de vale; -Forța de muncă îmbătrânită pentru agricultură; --Grad scăzut de colectare a produselor

-Existența unei bogate baze meliferă; -Existența condițiilor climaterice și de sol favorabile unei agriculturi care poate fi competitivă în condițiile unei mecanizări corespunzătoare; -Materii prime existente pentru industria alimentară (porumb, grâu, orz etc); -Potențial pomicol ridicat; -Existența potențialului de prelucrare primară și avansată a produselor agricole și animale; -Prezența unui areal bogat în izvoare permanente ce poate oferi resurse de apă, chiar și în anii cei mai secetoși, pentru animalele ce valorifică pășunile și pajiștile din lunca Pesceana; -Existența unui târg agricol comunal în care locuitorii comunei și cei din împrejurimi pot valorifica produsele agricole vegetale și animaliere, stimulând astfel, producția; -condiții favorabile practicării legumiculturii; - Exisența unui tehnician veterinar, cu atribuții de însămânțător, pentru a veni în sprijinul oamenilor care dețin vite; -Resursă umană disponibilă pentru activitățile agricole;	agricole; -Reticența populației în vederea creării structurilor de tip asociativ în agricultură; -Lipsa unor parteneriate economice între producătorii agricoli locali și punctele de desfacere din zonele de consum (piețe, supermarketuri etc); -terenurile arabile sunt fragmentate în parcele mici, făcându-le inaccesibile pentru noile tehnologii moderne; -Dependența într-o mare măsură a producției agricole de precipitații; -cea mai mare parte din suprafața agricolă a comunei este lucrată în sistem de subzistență cu mijloace rudimentare, oferind producții sub media pe județ sau țară; -Lipsa circuitelor între producătorii autohtoni şi agenţii economici cu profil în comercializarea produselor agricole;
Oportunități(Opportunities) -Programul de Acvaultură și Pescuit (PAP) 2021-2027 va finanța și o serie de proiecte cum sunt cele din domeniul turismului agrementului de pescuit etc. -Dezvoltarea sectorului legumicol și cererea tot mai mare a legumelor și tomatelor pe piața locală și regională; -Posibilitatea obținerii de credite pentru	**Riscuri(Threats)** -Degradarea calității solurilor/suprafețelor agricole; -Condiții climaterice și de mediu nefavorabile (ploi torențiale, inundații, brume târzii de primăvară, secetă, etc.); -Capacitate scăzută a populației de a investi în agricultură și zootehnie; -Neîndeplinirea condițiilor pentru creditare;

agricultură și zootehnie pentru micii fermieri; -Acces la tehnologii moderne performante; -Promovarea și stimularea înființării de asociații agricole în scopul exploatării intensive și valorificării produselor agricole;	-Lipsa informării cu privire la normele europene pentru agricultură și fondurile disponibile în domeniu; -În anii secetoși râul Nisipoasa poate seca; -Cadrul legislativ instabil.

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
II. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	
INDUSTRIE	
Puncte tari(Strengths)	**Puncte Slabe (weaknesses)**
-15 persoane juridice cu activitate nonagricolă și 76 angajați își desfășoară activitatea pe raza comunei Pesceana; -Populație disponibilă și calificată a lucra în industria serviciilor de foraje subsolice, transport rutier, construcții, agro-turism, prelucrarea primară a produselor agricole; -Existența la nivelul comunei a unei firme specializată în domeniul forajelor orizontale dirijate, oferind pentru piaţa din România, servicii complete de instalare a utilităţilor publice, executând foraje cu diametre până la 2000 de mm; -Existența unor tradiții, obiceiuri și meșteșuguri care pot constitui premise dezvoltării unor activități economice locale (produse meșteșugărești, artizanale, prelucrarea lemnului etc); -Facilități fiscale asigurate de Primăria Pesceana pentru investitorii din comună; -Includerea Comunei Pesceana în Grupul de Acțiune Locală “CERNA-OLTEȚ”; -posibilitatea agenţilor economici de relocare a unităţilor de producţie,	-Inexistenta serviciilor de sprijin și consultanță pentru afaceri; -Parteneriatul public – privat este slab dezvoltat; -Promovare insuficientă a potențialului zonei; -existența drumurilor neasfaltate fac dificilă atragerea investitorilor în comună; -Diversitatea redusă a domeniilor economice reprezentate de către agenții economici activi din comună.

beneficiind de preţul terenurilor mai mici şi forţă de muncă de pe plan local; -Existența la nivel local a spațiilor disponibile pentru investiții; -Amplasarea comunei într-o zonă cu potential solar, ceea ce ar favoriza investițiile în sectorul ”energiei verde”.	
Oportunități(Opportunities) -Programul Operațional Regional (POR) 2021-2027 ce are în vedere și finanțarea sub formă de grant a antreprenoriatului și infrastructurii suport pentru afaceri și stimularea activităților inovatoare și creșterea competitivității IMM-urilor; -Posibilitatea atragerii de investitori datorită existenţei forţei de muncă și terenurilor pentru investiții ieftine; -Finalizarea asfaltării drumului județea DJ 677 A va fluidiza traficul prin Valea Pescenei spre comunele aflate în zona Drăgășani și directa lor legătură cu Băbeni și Râmnicu Vâlcea; -Creșterea valorii economice a localității prin promovarea resurselor solare.	**Riscuri(Threats)** -Inexistența la populație a fondurilor minime pentru dezvoltarea de activități industriale, datorită dificultăților întâlnite în accesarea unui credit bancar; -Pregătire managerială redusă; -Frecvente modificări legislative în domeniul fiscal;

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
II. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	
COMERȚ ȘI SERVICII	
Puncte tari(Strengths) -Existența a 8 societăți cu profil comercial; -Existența unor servicii pentru populație (TV, internet, telefonie fixă și mobilă, servicii medicale, servicii de transport etc.);	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Inexistența unui bancomat la nivelul comunei; -Imposibilitatea de a face plăți prin sistem POS în comună;

-Existența cererii de servicii pentru populație; -cadrul socio–economic permite diversificarea activităților economice individuale;	-Absența fondurilor de start la populație pentru pornirea afacerilor; -Structura populației pe grupe de vârstă dezechilibrată; -Populație cu tendință de îmbătrânire; -Parteneriatul public–privat este slab dezvoltat; -Lipsa programelor de formare în domeniul serviciilor; -Slaba tranzacționare a produselor agricole într-un cadru organizat (piețe, târguri); -lipsa unui bancomat în comună; -Lipsa unei piețe centrale de valorificare a produselor agricole.
Oportunități(Opportunities) -Creșterea calității produselor comercializate în contextul creșterii nivelului de trai; -Aplicarea tehnologiilor noi, moderne în activitățile comerciale; -Dezvoltarea pieței de produse ecologice; -Posibilitatea diversificării ariei de servicii pentru populație; -Existența politicilor de dezvoltare a serviciilor în mediul rural.	**Riscuri(Threats)** -Accesul dificil al populației la fondurilor minime pentru demararea unor afaceri; -Frecvente modificări legislative în domeniul fiscal;

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
II. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	
TURISM/AGROTURISM	
Puncte tari(Strengths)	**Puncte Slabe (weaknesses)**
-Cadrul natural favorabil (calitatea aerului și apei, fondul forestier întins); -Existența unor obiective turistice:	-Fonduri reduse pentru investiții în turism/agroturism; -Lipsa promovării turistice a zonei;

bisericile, Biserica din lemn cu hramul ”Sf. Nicolae” Ursoaia, Zona istorică ”Râpa Cărămizii” ce pot susține un turism la nivelul comunei; -Tradiții și obiceiuri populare, meșteșuguri tradiționale prezentate în cadrul manifestărilor artistice; -Viața spirituală intensă a comunei Pesceana cu ocazia hramului celor 4 biserici ortodoxe din comună și una Greco-catolică;	-Lipsa unei infrastructuri minime pentru activități recreative; - Inexistența unui Cămin Cultural în care ansamblurile artistice și culturale din localitate și din zonă să susțină reprezentații periodice, pentru publicul din regiune; -Drumuri neasfltate către zonele forestiere din apropierea comunei, unde s-ar putea amenaja o infrastructură prieenoasă cu mediul; -Exigențele impuse de cadrul legislativ în vigoare; -Exigențele ascendente ale clienților.
Oportunități(Opportunities) -Investiții în derulare pentru modernizarea infrastructurii rutiere și edilitare; -Posibilitatea valorificării potențialului de dezvoltare a turismului/agroturismului; -Posibilitatea dezvoltării turismului ecologic; -Posibilitatea înființării unei baze de echitație și a unor trasee specifie; -Posibilitatea dezvoltării și apariției pensiunilor turistice, odată cu valorificarea potențialului ecumenic al comunei; -Construirea unui parteneriat public-privat pentru valorificarea potențialului turistic/ agroturistic; -Programul Operațional Dezvoltare Teritorială Integrată va finanța intervenții în domeniul turismului, culturii și patrimoniului cultural.	**Riscuri(Threats)** -Pierderea specificului tradițional al zonei; -Apariția unor restricții de circulație pentru cetățeni care ar determina un blocaj în deplasările cu scop recreativ.

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
III. INFRASTRUCTURA	
REȚEA DE TRANSPORT	
Puncte tari(Strengths) -Amplasarea comunei Pesceana la drumul județean 677A și mai departe la DN 67B și DN 64 asigurându-se un flux rapid de persoane și mărfuri către orașele din județ; -9 km de drum asfaltat, cu rigole, semnalizare și poduri asfaltate; -8 stații de transport amenajate în comună; -peste 10 curse pe zi către orașele principale din regiune; -Transportul rutier este asigurat de unități de transport locale cât și externe. -Lucrări de asfaltare în derulare, ce vor îmbunătăți calitatea transporturilor la nivel de comună; -Drumurile comunale sunt luminate în totalitate prin sistem LED;	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Inexistența unor căi de acces către anumite zone ale comunei; -Pondere mare a drumurilor neasfaltate sau în curs de asfaltarea (64%); -Lipsa personalului propriu pentru întreținerea rețelei de drumuri locale; -Inoperabilitatea unor sectoare de drumuri pe timpul iernilor cu viscol; -Ulițele foarte mici din vatra veche a satelor Ursoaia, Cermegești,Pesceana ce împiedică dificultăți în proiectarea și asfaltarea propriu-zisă a acestora; -Drumul comunal 677A care străbate comuna Pesceana între Glăvile și Roiești nu este asfaltat, limitând circulația mărfurilor și persoanelor; -Poluarea atmosferei cu particule solide în preajma DJ 677 A, din cauza lipsei covorului de asfalt.
Oportunități(Opportunities) -Posibilitatea utilizării tehnologiilor noi pentru modernizarea infrastructurii de drumuri; -Programul Operațional Transport (POT) 2021-2027 va fi cel mai mare program operațional de fonduri structurale și de coeziune; -Transformarea comunei Pesceana într-un important nod rutier și de tranzit, după finalizarea lucrărilor de asfaltare la DJ	**Riscuri(Threats)** -Capacitate scăzută a autorităților locale de a finanța investiții mari în infrastructură; -Posibilități reduse de a asigura cofinanțarea la potențiale proiecte mari de infrastructură; -Insuficienta colaborare cu unități administrativ teritoriale învecinate pentru promovarea unor proiecte de interes regional.

677A; -Posibilitatea obținerii de credite pentru infrastructură.	

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
III. INFRASTRUCTURA	
TEHNICO EDILITAR	
Puncte tari(Strengths) - Lungimea totală a reţelei de apă = 25 km; -350 de abonaţi la rețeaua de apă și canalizarea a comunei (42 % din gospodăriile comunei); -Proiect tehnic pentru introducerea rețelei canalizarea și extindere a rețelei de apă la nivelul întregii comune; -Participarea la proiectul ”Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în Județul Vâlceai”- cofinanțat din FEDR prin POS Mediu; -Lungimea totală a reţelei de iluminat public 22 Km; -8 posturi de transformare; -263 stâlpi de electricitate; -650 corpuri de iluminat LED; -8 fântâni și cișmele publice; -Consum de energie redus la iluminatul public, prin folosirea tehnologiei LED; -Existența serviciilor în caz de urgență; -Existența voluntarilor în cazul necesității de a interveni în caz de urgență;	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Lipsa sistemului centralizat de alimentare cu apă pentru toți locuitorii comunei; -Lipsa rețelei de alimentare cu gaz, canalizare și pentru toate cele șase sate componente; -Majoritatea gospodăriilor nu sunt racordate la rețeaua de apă acomunei; -Lipsa sistemelor de drenaj de pe drumurile secundare din satele componente; -Lipsa unui serviciu de vidanjare pentru locuitorii comunei; -Lipsa camerelor de supraveghere stradală în punctele cheie ale comunei, pentru descurajarea faptelor antisociale -Nu există la nivelul Primăriei Pesceana un sistem informatic de plată on-line a impozitelor şi taxelor locale;
Oportunități(Opportunities) -Existența unor fonduri guvernamentale și UE(Programul Operațional Regional 2021-	**Riscuri(Threats)** -Capacitate scazută a autorităților locale de a finanța singure investiții mari în

2027, Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027) pentru modernizarea infrastructurii rurale;	infrastructură; -Posibilități reduse de a asigura cofinantarea la potențiale proiecte mari de infrastructura;

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
III. INFRASTRUCTURA	
ENERGIE	
Puncte tari(Strengths) -99% gospodării electrificate; -16 posturi de transformare la nivelul comunei; -Existența unor resurse energetice la nivelul comunei (potențial fotovoltaic). -Plasarea comunei Pesceana în a doua zonă favorabilă valorificării potențialului solar, după Dobrogea; -Scăderea consumului și costului de energie prin utilizarea tehnologiei LED în iluminatul public. -interes crescut din partea locuitorilor pentru valorificarea resurselor energetice inepuizabile (panouri solare); -Disponibilitatea autorităților locale de a adopta tehnologii cu consum redus de energie.	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Lipsa unei rețele de alimentare cu gaze naturale la nivelul comunei Pesceana; -Ponderea mare a lemnului în obținerea energiei termice pe timpul iernii, ceea ce explică masa lemnoasă defrișată în creștere;
Oportunități(Opportunities) -Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027 va finanța proiecte legate de protecția mediului și eficiență energetică. -posibilitatea creării unei Centrale fotovoltaice sau a amenajării unui parc solar care să alimenteze o stație de încărcare a mașinilor electrice;	**Riscuri(Threats)** -Capacitate scazută a autorităţilor locale de a finanța investiții mari în energie; -Capacitate scazută a populației de a prelua costuri specifice de utilizare și întreținere a infrastructurii; de ex. Pentru extinderea rețelei de gaz este nevoie și de aportul financiar al populației;

-disponibilitatea tehnologiilor moderne de valorificare a resurselor energetice; -disponibilitatea soluțiilor ecologice de valorificare a resurselor energetice; -posibilitatea obținerii de credite pentru investiții în energie prin accesarea Programului "Casa verde".	-Aplicarea neadecvată și inconsecventă a politicilor energetice.

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
IV. URBANISM	
Puncte tari(Strengths) -Teritoriul intravilan al comunei-228 ha; - 823 gospodării în intravilanul comunei; -Interesul autorităților locale pentru un management performant al teritoriului; -Existența unui compartiment în cadrul Primăriei care se ocupă de managementul și amenajarea teritoriului; -Străzile principale ale satelor componente sunt în curs de asfaltare; -Existența personalului specializat la nivelul Primăriei; -Existența și implementarea cadrului legislativ adecvat; -PUZ se actualizează periodic; -Obținerea de venituri din eliberarea avizelor PUG; -Acces la informații privind amenajarea teritoriului; -Consiliere permanentă acordată cetățenilor ce solicită sprijin pe probleme de urbanism.	**Puncte Slabe (weaknesses)** -100 case abandonate în intravilanul comunei; -Mentalitatea conservatoare a comunității privind concepţia de teritoriu-resursă; -străzile secundare sunt înguste și întâmpină dificultăți în procesul de asfaltare și dalare a rigolelor pentru scurgerea apei din precipitații;
Oportunități(Opportunities) -Posibilitatea creării unei mentalități de abordare a vieții sociale și economice locale	**Riscuri(Threats)** -Reticenţa comunității față de schimbarea modului de viață;

în care teritoriul constituie o resursă; -PUG în lucru; -Adoptarea unui concept european de organizare teritorială pentru îmbunătățirea condițiilor de dezvoltare regională; -Posibilitatea dezvoltării durabile armonioase a teritoriului comunei; -Creșterea valorii terenurilor prin amenajare planificată; -Existența programelor/politicilor naționale și comunitare cu privire la managementul și amenjarea teritoriului.	-Cadrul legislativ instabil; -Experiență și competenţe insuficiente pentru implementarea programelor specifice; -Implementarea neunitară a politicilor în domeniu.

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
V. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR	
Puncte tari(Strengths) -Poluare redusă a aerului, apei și a solului în urma slabei activități din industrie și servicii; -Locuitorii comunei nu sunt supuși la poluare excesivă; -Utilizarea la scară redusă a pesticidelor și îngrășămintelor chimice în agricultură; -Utilizarea îngrășământului natural în agricultură; -Inexistența activităților industrial poluante; -populația a accesat finanţări pentru Programul “Casa Verde”; -Comuna Pesceana este inclusă în proiectul ”Sistem de Management Integrat al Deseurilor în Județul Vâlcea- cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POS Mediu; -2 spații de joacă publice amplasate în localitățile comunei, care necesită amenajare;	**Puncte Slabe (weaknesses)** -Inexistența unui sistem de monitorizare a poluării apei, aerului și solului; -lipsa unor acțiuni de informare a populației cu privire la dezvoltarea culturii reciclării și depozitării selective a deșeurilor; -Imposibilitatea colectării selective în comună; -90 ha de teren degradabil și neproductiv;

- 2 puncte pentru spații verzi, la intersecții care ar putea fi amenajate corespunzător; -Existența terenului disponibil pentru amenajarea de spații verzi și de agrement; -Ponderea mică a terenurilor amenințate în raport cu suprafața comunei; -Efectuarea de lucrări de regularizare a cursurilor de apă cu risc de inundare și de stabilizare a terenurilor inundabile (lunca Pesceana); -Potențial solar favorabil valorificării economice; -Grad ridicat de împădurire la nivelul extravilanului comunei(31,2%);	
Oportunități(Opportunities) -Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027 va finanța proiecte legate de protecția mediului și eficiență energetică. -Dezvoltarea durabilă a localității prin implementarea politicilor din domeniu; -Abordarea tehnologiilor noi de valorificare a resurselor naturale locale; -Existența unor programe cu finanțare internațională orientate direct spre protecția mediului și a naturii; -Amenajarea unor platforme de colectare selective a deșeurilor în satele componente comunei; -Amenajarea la limita comunei a unui Complex de Management Integrat, un depozit ecologic, cu stație de sortare și stație de tratare mecano-biologică a deșeurilor, la Roești; -Creșterea interesului autorității locale în promovarea de parteneriate pentru protecția	**Riscuri(Threats)** -Existența unor zone predispuse la dezastre naturale (inundații); -Defrișările necontrolate ar putea duce la intensificarea proceselor de versant și inundații în luncile afluenților râului Pesceana; -Costurile proiectelor de mediu finanțate prin fonduri UE implică cofinanțări mari de care autoritatea publică locală nu dispune.

mediului; -Accesarea fondurilor alocate de Administrația Fondului de Mediu pentru împădurirea terenurilor degradate sau cu risc de degradare.	

Analiza SWOT pe domenii prioritare – Comuna Pesceana	
VI. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ	
Puncte tari(Strengths)	**Puncte Slabe (weaknesses)**
-Existența infrastructurii fizice specifice: sediu propriu modernizat și conectat la tehnologiile actuale specifice; -Implicarea activă a managementului comunei în procesul de reformă a administratiei; -Existența unor proceduri organizaționale care facilitează desfășurarea raporturilor de muncă în instituție și asigură un flux informațional și al documentelor adecvat; -Actualizarea periodică a organigramei instituției; -Aplicarea unui management financiar riguros bazat pe utilizarea rațională și eficientă a bugetului/fondurilor disponibile; -Dotare cu echipamente IT; -Existența personalului propriu care poate constitui nucleul pentru dezvoltarea de programe; -Asigurarea liberului acces la informații de interes public și transparența procesului administrativ pentru dezvoltare comunitară; -Identificarea și accesarea fondurilor	-Posibilităţile reduse de motivare financiară îndepărtează oamenii pregătiţi de domeniul administraţiei; -Imposibilitatea promovării salariaţilor în cadrul instituției; -Personal insuficient și alocarea de sarcini suplimentare care încarcă fişa postului; -Fonduri reduse alocate formării profesionale continue la nivelul instituției; -Lipsa parteneriatelor public-privat; -Constrângerile financiare restrâng domeniile de intervenţie.

europene pentru dezvoltarea comunei constituie o prioritate la nivelul managementului comunei.	
Oportunități(Opportunities) -Oportunități de finanțări nerambursabile în domeniul pregătirii personalului administrației: Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027 unde Instituțiile de stat și ONG-urile pot accesa proiecte; -Demararea procesului de digitalizare odată cu creșterea capacității administrative.	**Riscuri(Threats)** -Fluctuații de personal; -Ciclurile electorale perturbă uneori funcționarea administrației locale; -Absența resurselor financiare; -Inexistența parteneriatelor pentru dezvoltarea de programe; -Imposibilitatea stimulării potențialilor parteneri; -Cadrul legislativ instabil.

3.2. Faza 2 Stabilirea strategiei de dezvoltare locală a Comunei Pesceana

Misiunea Primăriei comunei Pesceana este de a fi permanent în slujba nevoilor comunității locale pentru a rezolva într-o manieră legală, transparentă, echitabilă, competentă și eficientă, furnizarea de servicii, asigurând astfel prosperitatea locuitorilor, precum și furnizarea de servicii la un înalt standard de calitate.

Viziunea Primăriei este de a crește permanent nivelul de comunicare cu cetățenii comunei și sporirea transparenței decizionale la nivelul consiliului local cât și la nivelul Primăriei, urmărind:

- stabilirea scopurilor şi criteriilor de dezvoltare,
- identificarea posibilităţilor de acţiune,
- dezvoltarea unei strategii pe obiective operaţionale de dezvoltare.

Strategia este un instrument care urmăreşte o viziune şi direcţia autorităţilor locale în vederea creşterii bunăstării populaţiei prin continuitate în angajamente şi predictibilitate în acţiuni. Responsabilitatea pentru a putea face faţă noilor provocări se află la interfaţa cetăţeanului cu autorităţile publice şi agenţii economici. Noua strategie oferă răspunsurile necesare la problemele accentuate sau apărute, având ca beneficiar final cetăţeanul, fiind convins că trăieşte într-un mediu sigur.

La baza realizării Strategiei stau principiile de:

Validitate ştiinţifică (procesul trebuie să respecte cerinţele tehnice ale planificării strategice);

Implicarea comunităţii (procesul trebuie să fie deschis tuturor celor interesaţi din comunitate);

Transparenţă şi obiectivitate (procesul trebuie să fie transparent şi să reflecte interesele comunităţii ca întreg);

Coerenţă şi continuitate (construcţia documentului de planificare nu înseamnă finalizarea procesului strategic; acest document trebuie să rămână deschis ideilor şi completărilor viitoare).

În urma analizei SWOT sunt identificate punctele forte și cele slabe, oportunităţile de dezvoltare, dar şi pericolele existente la nivelul Comunei Pesceana. Acest tip de analiză permite identificarea direcţiilor de dezvoltare locală.

Cel mai puternic mesaj transmis de analiza SWOT este acela că, indiferent de acţiunile stabilite, procesul decizional include următoarele elemente: construieşte pe Punctele Tari, elimină Punctele Slabe, exploatează Oportunităţile, îndepărtează Ameninţările.

În elaborarea strategiilor de dezvoltare sunt incluse două puncte esenţiale, plecând de la analiza SWOT şi anume:

a) Obiective strategice de dezvoltare

Obiectivele strategice reflectă scopurile organizației pe termen lung, reușind să facă trecerea de la viziunea largă, declarată în formularea misiunii, la proiecte și planuri specifice. Cu alte cuvinte, obiectivele reprezintă scopuri măsurabile aliniate misiunii și strategiei arătând direcția spre care se îndreaptă, totodată, putând măsura progresul realizat. Lipsa obiectivelor strategice generează o activitate necoordonată, cu puţine șanse de succes.

Obiectivele strategice au fost identificate în contextul unei pandemii care a afectat toată societatea, implicând o nouă abordare cu accent pe gestionarea imediată a riscurilor, ameninţărilor şi vulnerabilităţilor. Doar cunoscând în profunzime starea societăţii la nivel local şi regional pot fi stabilite nevoile reale, riscurile, ameninţările dar şi oportunităţile menite a duce către dezvoltare.

Măsurile trebuie să crească capacitatea de gestionare a resurselor pe care comunitatea locală le are la dispoziţie, ajungându-se la un echilibru între autorităţile locale şi cetăţean ce se reflectă printr-o strânsă colaborare.

Obiectivele strategice de dezvoltare a comunei Pesceana urmăresc crearea şi susţinerea unui mediu economico-social competitiv, stabil şi diversificat, care să asigure creşterea economică şi creşterea calităţii vieţii cetăţenilor printr-o serie de măsuri și acțiuni, constând în:

-modernizarea şi dezvoltarea căilor de transport de pe raza comunei;

-asigurarea accesului neîngrădit al populaţiei şi al agenților economici la infrastructura de bază (apă, canalizare, distribuţia de gaze, căi de transport, telefonie, internet);

-protecţie socială și optimizarea sistemului de sănătate;

- încurajarea transferului de cunoștințe şi a inovării în agricultură în zonele rurale;

-creşterea viabilității exploatațiilor şi a competitivității tuturor tipurilor de agricultură;

-promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a resurselor de apă;

-promovarea organizării lanţului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animale şi gestionării riscurilor în agricultură;

-refacerea, conservarea şi consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură şi suprafețele acvatice;

-direcționarea comunei spre dezvoltare economică cu scopul de a crea locuri de muncă;

-reabilitarea şi modernizarea instituţilor publice conform standardelor europene;

-informatizarea administrației locale;

-colectarea selectivă a deşeurilor menajere şi industriale şi realizarea de platforme conforme cerinţelor legislative;

-protejarea mediului prin conformarea progresivă cu standardele de mediu din Uniunea Europeană pe care România va trebui să le atingă în totalitate;

-asigurarea condiţiilor pentru crearea unor activităţi rentabile în agricultură, şi servicii;

-luarea de măsuri pentru excluderile sociale, a înlăturării dezechilibrelor sociale şi creşterea ratei de ocupare prin creerea de noi oportunităţi investiţionale;

- identificare unor surse suplimentare de finanţare, în condiţii de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte, programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, prelucrării produselor agricole, energiei regenerabile, zone de agreement, protecţiei mediului, educaţiei, sănătăţii și serviciilor sociale;

-înființarea unui comitet de risc pentru situaţii de urgenţă la nivel comunal pentru a putea manageria eventualele situaţii de risc ce pot apărea la nivelul regiunii în general şi al comunei în special;

-transformarea Bisericii de lemn „Sf. Nicolae", sat Ursoaia, comuna Pesceana" într-un punct de atracţie turistică generând fonduri pentru conservarea acestuia şi dezvoltarea comunei.

Obiectivele specifice

Strategia de dezvoltare a Comunei Pesceana 2021-2027 urmăreşte atingerea unor obiective specifice, subordonate obiectivelor strategice, prin iniţierea unor proiecte de dezvoltare convergente în vederea atingerii obiectivelor stabilite păstrând tradiţiile economice şi sociale comunitare, dar şi ultimele tendinţe în economia mondială şi regională, în contextual pandemiei provocate de COVID 19, care a repoziţionat fundamental priorităţile şi direcţiile de dezvoltare.

- dezvoltarea și modernizarea infrastructurii sociale pentru îmbunătățirea calității vieții prin modernizarea infrastructurii de învățământ, cultură, sănătate și servicii sociale;

- Creşterea accesibilităţii regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și informațiilor;
- Creşterea numărului locurilor de muncă și a veniturilor;
- Creșterea eficienței și calității serviciilor oferite de administrația publică locuitorilor din regiune;
- protecția mediului.

3.3. Faza 3 Selectarea proiectelor de dezvoltare locală

În această etapă sunt prezentate programele şi proiectele de dezvoltare care au fost incluse în strategia de dezvoltare. Ele sunt grupate în mai multe scenarii, funcţie de gradul de implicare a agenţilor de dezvoltare, de perioada necesară pentru implementare (2021-2027) şi de locul acestora pe agenda persoanelor sau a organizaţiilor însărcinate cu implementarea lor. Evaluarea viabilităţii proiectelor a avut la bază mai multe criterii:

- capacitatea comunității de a asigura resursele de implementare a proiectelor;
- respectării principiului dezvoltării durabile;
- contextul generat de urmările pandemiei generate de COVID 19;
- utilizarea tehnologiei pentru a ajuta Europa să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050.

Portofoliul de proiecte pentru perioada 2021-2027

Nr. Crt.	Denumire proiect	Perioada de realizare	Sursa de finanțare	Instituția responsabilă
1.	Modernizare și asfaltare 12 km în satele Ursoaia, Lupoaia, Roești, Negraia în comuna Pesceana, județul Vâlcea;	2021-2025	FDI	Consiliul Local Pesceana
2.	Înființare sistem de canalizare menajeră și stație de epurare în satele Roești, Pesceana, Cermegești, Ursoaia și Lupoaia-lungime 11Km, în comuna Pesceana, județul Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
3.	Construire Cămin Cultural în comuna Pesceana, jud. Vâlcea	2021-2025	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
4.	Asfaltare și modernizare drum comunal DC 112 și construire 2 poduri în comuna Pesceana, județul Vâlcea	2021-2024	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
5.	Construire poduri și podețe peste pârâurile Pesceana, Ursoaia, Lupoaia și Negraia în comuna Pesceana, județul Vâlcea	2021-2024	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
6.	Construire Grădiniță cu program prelungit în comuna Pesceana, județul Vâlcea	2021-2024	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
7.	Extindere, reabilitare și modernizare Școala gimnazială, în comuna Pesceana, județul Vâlcea	2021-2024	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana

8.	Reabilitare și modernizare Dispensar uman, în comuna Pesceana, județul Vâlcea	2021-2024	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
9.	Modernizare drum comunal DC 96 Pesceana - Negraia - Roeşti, km 2+000-7+200, comuna Pesceana, judeţul Vâlcea	2021-2024	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
10.	Construire Sală de sport în comuna Pesceana, județul Vâlcea;	2021-2024	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
11.	Construire poduri rutiere în următoarele puncte: satul Pesceana ”la Poliție”, satul Cermegești ”la Cruceru Petre”, satul Ursoaia ”la Moraru Gheorghe-Podul Cuteștilor”, satul Lupoaia ”la Voinea Cristian, Voinea Ion, Ibraci, Nica Daniela și Mătulescu Elena” în comuna Pesceana, județul Vâlcea;	2021-2025	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
12.	Modernizare drum de acces în satul Ursoaia ”la Ioaneș-Fântâna lui Minine-Dealul Măgurii-Cermegești de Olteanca” în comuna Pesceana, județul Vâlcea;	2021-2027	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
13.	Modernizare drum Pripor-Releu Cosmote-Comuna Roești în comuna Pesceana, județul Vâlcea;	2021-2027	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
14.	Amenajare drumuri exploatare agricolă pentru transportul cu ATV -uri	2021-2027	Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
15.	Asigurarea accesului la internet al populației prin	2021-2024	Bugetul UE/Bugetul	Consiliul Local

	crearea de ”acces point” internet în zona Primărie, sat Pesceana, comuna Pesceana, jud. Vâlcea;		national/Bugetul local	Pesceana
16.	”Universul copilăriei ” – amenajare parc de agrement şi parc de joacă pentru copii în satele Cermegești, Pesceana, Com. Pesceana, jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
17.	Instalarea unei stații de reîncărcare pentru vechicule electrice în satul Pesceana, Com. Pesceana, Jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
18.	Modernizare bază sportivă prin amenajare teren gazon natural la dimensiuni fotbal, dotare clădire vestiare P+M, în sat Pesceana, Com. Pesceana, Jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
19.	Construirea unui trotuar/ piste de biciclete zona Roești-Ursoaia, Com. Pesceana, Jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
20.	Construire de parcuri de joacă și de agrement pentru copii în satele Pesceana, Cermegești, Lupoaia, Negraia, Roești comuna Pesceana, jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
21.	Modernizarea drumurilor sătești de interes în satele Cermegești, Pesceana, Lupoaia, Negraia, Ursoaia, Roești Com. Pesceana, jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana

22.	Instalarea unui sistem de supraveghere video Cermegești, Pesceana, Lupoaia, Negraia, Ursoaia, Roești Com. Pesceana, jud.Vâlcea;	2021-2025	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
23.	Regularizare pârâu Pesceana pe teritoriul comunei Pesceana, jud. Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
24.	Achiziționare și instalare scenă evenimente echipată cu sistem de sunet pentru activitățile în aer liber, în sat Pesceana, Com. Pesceana, Jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
25.	Achiziționarea de instrumente muzicale și costume populare pentru desfășurarea activităților culturale în Com. Pesceana, Jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul național/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
26.	Construire garaj pentru utilajele si autoturismele din dotarea Primăriei și pentru depozitarea materialului antiderapant în satul Pesceana, com. Pesceana, Jud. Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul național/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
27.	Reabilitarea si Modernizarea clădirii Primăriei Comunei Pesceana, județul Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul național/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana
28.	Îmbunătățirea serviciilor de transport pentru persoane prin modernizare stații de autobuz în satele Cermegești,	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana

	Pesceana, Lupoaia, Negraia, Ursoaia, Roești Com. Pesceana, jud.Vâlcea;			
29.	Prevenirea /reducerea efectelor riscurilor fenomenelor naturale prin modernizarea sistemului de intervenții în situații de urgență (sistemul de avertizare) în satele Cermegești, Pesceana, Lupoaia, Negraia, Ursoaia, Roești Com. Pesceana, jud.Vâlcea;	2021-2027	Bugetul UE/Bugetul national/Bugetul local	Consiliul Local Pesceana

În cadrul acestei etape a avut loc o colaborare apropiată între *Grupul local de realizare şi implentare a strategiei Comunei Pesceana* agenţii economici şi instituţiile administraţiei publice locale, acestea din urmă cunoscând cel mai bine care sunt resursele locale (financiare şi nefinanciare) care pot fi alocate în cadrul unor proiecte de dezvoltare.

Proiecte de dezvoltare	**Foarte necesar**	**Necesar**	**Nu e necesar /Deja există**	**Nu știu**
Conectarea la utilităţi	**73**	**18,5**	**-**	**8,5**
Întreţinerea și reconstrucția drumurilor	**80**	**20**	**-**	**-**
Servicii de internet, telefonie etc.	**17,5**	**71**	**11,5**	**-**
Crearea de servicii publice pentru locuitori	**61,5**	**23,5**	**15**	**-**
Reparaţia/dotarea instituţiilor de învăţământ	**41**	**30,5**	**25**	**3,5**
Reparaţia/dotarea instituţiilor medicale	**24,5**	**31,5**	**39**	**5**
Înființarea de spații de recreere și refacere	**36**	**48**	**-**	**16**
Atragerea oamenilor de afaceri în localitate	**84**	**13**	**-**	**3**
Crearea locurilor de muncă pentru tineri	**87**	**13**	**-**	**-**
Asigurarea ajutorului social pentru bătrâni	**34**	**29**	**32**	**5**
Salubrizarea localităţii	**79**	**21**	**-**	**-**
Stimularea activităţii agenţilor economici	**47**	**53**	**-**	**-**

Investiții prioritare în perioada 2021-2027 (consultarea opiniei publice/valori în %)

În stabilirea portofoliului de proiecte pentru perioada 2021-2027, administrația locală a ținut cont de opinia cetățenilor, care au prioritizat investițiile în funcție de nevoile comunei.

Această etapă se va implementa pe o perioadă mai lungă de timp 2021-2027 şi va ține cont de specificul fiecărui proiect şi a sursei de finanţare aferentă.

Astfel, în funcţie de nevoile cetăţenilor, de domeniile principale de finanţare din cadrul programelor europene şi de capacitatea mobilităţii resurselor, precum și de portofoliul proiectelor cu finanțare de la nivelul comunei Pesceana, se vor urmări realizarea studiilor de fezabilitate detaliate precum și dezvoltarea, monitorizarea şi evaluarea proiectelor. Se vor întocmi un plan de dezvoltare generală în funcție de proiectele ce vor beneficia de finanțare şi un orar pentru implementarea acestuia.

Etapa de implementare, monitorizare și control urmărește realizarea proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în **Strategia de dezvoltare a comunei Pesceana 2021-2027**, progresul înregistrat, precum și impactul asupra dezvoltării comunității.

Procesul de monitorizare și evaluare a strategiei este esențial pentru succesul acesteia, mai ales în contextul în care aceasta acoperă o perioadă de 7 ani (implicit și două cicluri electorale, respectiv perioada de tranziție de la exercițiul financiar 2014-2020, care se finalizează propriu-zis doar în anul 2023, la cel aferent perioadei 2021-2027). De asemenea, contextul în care a fost elaborat prezentul document strategic este unul complet atipic, dat de pandemia de Covid-19 instalată în România în trimestrul I 2020, care va conduce, cel mai probabil, la implicații majore inclusiv în sfera bugetelor și investițiilor la nivelul comunei Pesceana, a creșterii cererii pentru unele servicii publice, a schimbării comportamentului populației etc.

Scopul monitorizării și evaluării implementării strategiei:

- Evaluarea atingerii obiectivelor cu încadrarea în timp și resursele bugetare alocate;
- Constatarea durabilității proiectelor implementate.

În implementarea **Strategiei de dezvoltare a comunei Pesceana 2021-2027** au fost implicați:

- Primarul comunei Pesceana, Consiliul Local al Primăriei Pesceana;
- Agenții economici din comuna Pesceana;
- Locuitorii comunei Pesceana;
- Reprezentanți ai instituțiilor publice(unități de învățământ, Biserica, Poliție);
- Structuri/entități externe (instituții europene,naționale, regionale, județene).

Etapa de implentare, monitorizare și control cuprinde 4 faze:

1. ***Adoptarea*** **Strategiei de dezvoltare a comunei Pesceana 2021-2027** în cadrul unei dezbateri publice unde vor putea fi aduse amendamente și ulterior înaintată Consiliul Local al Primăriei Pesceana, în vederea aprobării.

2. ***Implementarea*** acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete prevăzute în strategie. Fiecare proiect implementat va cuprinde obiective specifice, planul activităților necesare, perioada de desfășurare, resursele alocate și sursele de finanțare, persoanele implicate în proiect, parteneri.

3. ***Monitorizarea*** este procesul de colectare periodică şi analiză a informațiilor, cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către Primărie, asigurând transparenţă în luarea deciziei şi furnizând o bază pentru viitoarele acţiuni de evaluare, presupunând resurse considerabile alocate (sisteme de colectare, prelucrare şi raportare) şi o pregătire specifică (definirea indicatorilor cantitativi și calitativi, corelat cu potenţialele surse de colectare/ producere a acestora). Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg, și a acțiunilor concrete, urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte și performanțele echipelor de implementare.

În eventualitatea apariției unor devieri de la planificare, a unor situații de criză sau de forță majoră, a unor reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie, activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare/restructurare/alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevăzut, asigurându-se astfel impactul așteptat.

4. *Evaluarea rezultatelor și impactului* va permite aprecierea măsurii în care strategia și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate. Evaluarea se va realiza în trei momente cheie:

evaluarea anterioară începerii acțiunii – se evaluează impactul potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii;

evaluarea intermediară a acțiunii – se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare;

evaluarea finală – se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza atingerea rezultatelor prevăzute de proiect. Această evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte, care să consolideze sau să corecteze rezultatele realizate.

Pentru realizarea monitorizării și evaluării se vor utiliza indicatori de progres, la nivel de strategie și indicatori de impact și de rezultat, la nivel de acțiuni concrete. Implementarea strategiei de dezvoltare locală se va face cu participarea tuturor serviciilor şi compartimentelor instituţiei, a personalului, a partenerilor, a beneficiarilor şi a altor factori interesaţi din comunitate, suportând revizuiri ori de câte ori va fi necesar.

Concluzii

Economia de piață dezvoltată în ultimii 20 ani în România a accentuat discrepanțe majore între evolutia orașelor și cea a satelor. În timp ce majoritatea investițiilor au fost orientate către mediul urban, satul românesc a rămas în urmă. Beneficiind de o poziționare relativ periferică față de DN 64 (Râmnicu Vâlcea -Caracal), comuna Pesceana nu a putut ține pasul cu celelalte așezări de la drumul național, favorizate de un flux mare de călători și trafic de marfă, astfel încât, populația a rămas ancorată în activitățile agricole și, în foarte puține cazuri, cele neagricole bazate pe activitățile tradiționale sau care au necesitat investiții minime.

Pentru a contracara acest lucru, administrația comunei a încercat să asigure o serie de facilități, specifice unui stil de viață adecvat secolului XXI (drumuri asfaltate, acces la rețeaua de apă, canalizare, gaz metan, telefonie mobile, internet etc). Investițiile derulate de Primăria Pesceana în ultimii ani au fost îndreptate către asigurarea accesului rezidenților comunei la aceste utilități care definenesc, în esență, calitatea vieții cetățenilor.

Activitate de bază a locuitorilor comunei Pesceana este agricultura. Deocamdată nu oferă un randament pe măsura potențialului și asta influențează în mod direct nivelul de prosperitate al populației implicate. Drept urmare, asistăm la un exod al populației tinere din comună către mediul urban, sau în străinătate, în căutarea unui loc de muncă.

Comuna Pesceana ar putea oferi multe motive pentru investiții. Unul dintre ele ar fi dat de prețul terenurilor, încă scăzut față de oraș, care ar favoriza deschiderea unor puncte de producție. O altă țină ar putea fi agroturismul, comuna Pesceana beneficiind de un cadru natural deosebit (frecvența mare a pădurilor, izvoarele permanente ce alimentează râurile și pâraiele din comună), dar și de Biserica din lemn cu hramul ”Sf. Nicolae” Ursoaia declarată ”monument istoric”, ce se vrea a deveni un important centru de pelerinaj ecumenic pentru populația din întreaga țară.

Agroturismul ar putea fi susținut și de înființarea unui centru de echitație, ce ar putea susține activități recreative, prin amenajarea unei infrastructure minime, prietenoase cu mediul.

Potențial solar valorificat în comuna Pesceana

Comuna Pesceana nu are surse de poluare ce ar putea contamina aerul, apa sau solul din localitățile componente.

Tot la capitolul avantaje am menționa existența unei importante rezerve de ape subterane captate prin cca 63 fântâni pe raza comunei Pesceana, care prin captare ar putea asigura apa necesară terenurilor agricole ale comunei, scoțând astfel, din sfera hazardului producțiile culturilor agricole. Cultura tomatelor ar putea fi susținută, favorizată fiind și de existența programelor de sprijin pentru tomate, cultivate în sere sau solarii, cu ajutorul cărora producătorii agricoli din comuna Pesceana ar putea fi susținuți.

Tot în domeniul energiei verde, Comuna Pesceana oferă un potențial solar favorabil amplasării unor astfel de instalaţii de valorificare a Soarelui. Astfel, durata mare de strălucirea a soarelui într-un an (peste 2100 ore)oferă persectiva unui posibil interes crescut

pentru investitorii din acest demeniu, în condițiile unei direcții ireversibile a înlocuirii combustibililor fosili cu resurse alternative regenerabile pentru obținerea energiei electrice. În condițiile trecerii către implementarea Green Deal, adică până în 2030, să se reducă cu cel puţin 40% emisiile de gaze cu efect de seră la nivelul UE comparativ cu nivelul din 1990, gospodăriile și agenților li se cer să adopte tehnologii mai curate precum turbine eoliene, energie solară și vehicule electrice.

Acesta ar limita poluarea în întreaga economie europeană, inclusiv în generarea de electricitate, uzul automobilelor, în locuințe, în transportul maritim și agricultură. De aceea, înființarea unei stații de incărcare mașini electrice utilizând energia electrică obținută din energia solară prin intermediul celulelor fotovoltaice reprezintă o certititudine la nivelul comunei în viitorul apropiat.

Ținând cont că principala activitate a locuitorilor comunei Pesceana este agricultura, administrația locală trebuie să găsească cele mai bune soluții în vederea maximizării profitului acestora, una dintre ele fiind promovarei Târgului agricol Pesceana, în care agricultorii să-și prezinte și comercializeze recolta, evitând distanțele mari până în centrele de desfacere tradiționale.

La Pesceana s-a înființat prima fermă de bovine din rasa Angus din Oltenia. Acestea sunt crescute pentru carne, bovinele din rasa Angus fiind foarte căutate la export. Potrivit specialiştilor în zootehnie, animalele rasa Angus sunt foarte rezistente la boli, sunt nepretenţioase, se adaptează uşor la

exploatarea pe păşune, au o maturizare rapida şi o conversie foarte bună a furajelor in carne. Pășunile de pe raza comunei Pesceana oferă condiții optime pentru creșterea unor astfel de rase, producția fiind în totalitate comercializată.

În prezent se lucrează la dezvoltarea unei rețele naționale de colectare, depozitare, sortare, ambalare, procesare și comercializare a produselor românești, la care va fi conectată și comunitatea agricolă din Comuna Pesceana.

Producătorii agricoli din Pesceana s-ar adapta foarte ușor în cadrul acestei strategii, dacă producția lor nu ar mai depinde de capriciile climatice, efectele secetelor putând fi anihilate prin utilizarea sistemelor de irigații.

Albia minoră a râului Pesceana poate seca în anii secetoși

Şcoala românească tinde să amplifice diferenţele de şanse de reuşită dintre elevii şi studenţii care provin din mediul rural, au părinţi cu un nivel redus de educaţie, au o situație socio-economică precară sau sunt de etnie romă. Sistemul actual favorizează segregarea şcolară încă din ciclurile de început, conducând astfel la reproducerea inegalităţilor sociale. Atunci când vorbim despre inegalităţi educaţionale ne referim atât la cele legate de performanţa şcolară cât şi la cele legate de diferenţele de acces la nivelurile superioare ale educaţiei și la educaţie în general. Astfel, calitatea educaţiei în mediul rural este subminată de dificultatea de a atrage cadre didactice de înaltă calificare, de o infrastructură şcolară neadecvată şi de situaţii familiale dificile. Primăria Comunei Pesceana a încercat și în bună parte a reușit să contracareze astfel de tendințe, prin acordare de burse sociale și de performanță elevilor cu rezultate bune la învățătură, încurajând astfel fiecare elev să-și finalizeze cursurile obligatorii de învățământ și chiar să urmeze cursurile universitare. Deși dotarea școlilor este la nivelul cerut de exigențele actuale ale actului de predare-învățare, există riscul ca o parte din spații și dotări să nu poată fi utilizate la capacitatea maximă din cauza reducerii numărului de copii, problemă acută cu care se confruntă comuna Pesceana.

Manifestarea pandemiei COVID-19 în anul 2020 a condus la un cadru macroeconomic incert la nivel global, întrucât există în prezent un mix de factori care inhibă creşterea economică și sunt dificil de cuantificat, pe fundalul aplicării măsurilor de protecție a sănătății publice. Această pandemie de coronavirus a scos în evidenţă importanţa conceptului de securitate alimentară, după ce au crescut riscurile de aprovizionare de la producător la consumator și furnizorii de servicii. Cele mai multe primării din mediul rural nu au o strategie de risc pentru situații precum epidemia de coronavirus. Consecințe economice negative sunt legate de problemele de aprovizionare, creșteri de prețuri și blocaj financiar. Epidemia de COVID-19 reprezintă un test fără precedent pentru economia românească, care este, în mare parte, nepregătită pentru o astfel de situație, iar pentru populația din mediul rural, care este în mare măsură dependentă de serviciile din orașe, efectele se simt mult mai accentuat. Populația din comuna Pesceana a identificat o serie de modificări produse de pandemia generată de COVID 19:

- Limitarea posibilității de deplasare pentru servicii medicale, juridice, financiare etc;

- Scăderea nivelului veniturilor prin limitarea desfășurării activităților sezoniere sau zilnice (navetismul);

- Imposibilitatea comunicării cu autoritățile locale;

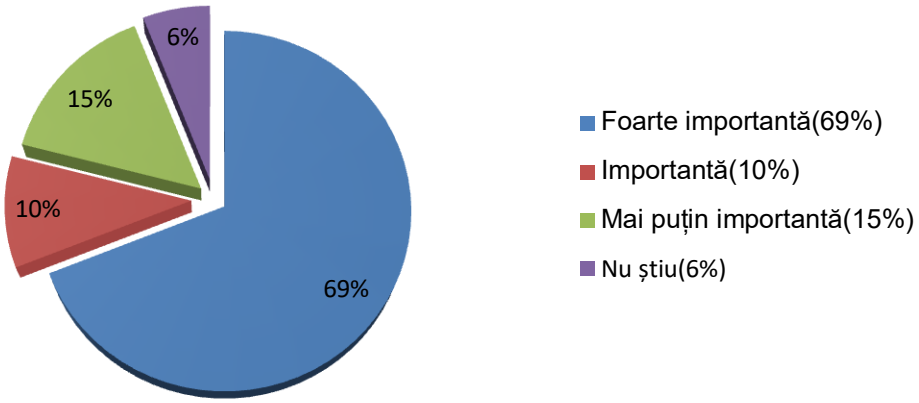
- Disfuncționalități în derularea activităților agricole prin imposibilitatea procurării de piese de schimb pentru utilajele agricole în uz.

Legat de răspunsul autorităților locale la situația generată de pandemia începută în primăvara anului 2020, 87,5% dintre cetățenii comunei consideră că Primăria Pesceana prin structurile sale, a fost pregătită a gestiona criza socio-economică generată de pandemia COVID 19, considerând că nu se impune constituirea unui Comitet de urgenţă în cadrul Primăriei Pesceana care să anticipeze şi să gestioneze eventualele crize socio-economice.

Pentru agricultori, cea mai mare problemă este generată de faptul că în cazul unor defecțiuni tehnice, nu vor putea procura piesele necesare de schimb, în condițiile în care magazinele de profil și-au sistat activitatea iar circulația mărfurilor și persoanelor este mult îngreunată. Ținând cont de Agenda 2030, accentul acțiunii publice ar trebui să fie pus pe categoriile de populație cele mai vulnerabile, persoanele în vârstă, femeile și copiii – și pe cei mai săraci dintre cei săraci, în special pe cei care depind de munca ocazională, migrația sezonieră sau mijloacele de trai mobile, care nu au acces la activele productive și care nu economii, nu au asigurări sau surse alternative de venit. Protecția socială este cea mai necesară intervenție. La nivelul Primăriei Pesceana există un serviciu social care monitorizează situația persoanelor vulnerabile și implementează sistemele de protecție socială pentru a proteja viețile și mijloacele de trai și pentru a asigura accesul continuu la alimente. Deși cetățenii comunei Pesceana cunosc în mare măsură proiectele pe care Consiliul Local le implementează pe teritoriul celor patru localități componente, 69% răspunzând că au fost informați de stadiul proiectelor în derulare, doar 31% dintre cetățenii rezidenți ai comunei au făcut propuneri către Primărie cu privire la nevoile actuale ale populației. În acest sens, au fost consiliaţi cetățenii în vederea accesării fondurilor din Programul “Casa Verde”, depunându-se cereri de finanțare în acest sens.

Un sector care trebuie dezvoltat se referă la creșterea gradului de participare a locuitorilor în luarea deciziilor la nivel local, prin implicarea acestora la activitățile derulate de școală, biserică, Primăria Pesceana, alte instituții și organizații, întregind un tablou al apartenenței și responsabilității la deciziile luate pentru viața socio-economică a comunei.

Participarea locuitorilor la luarea deciziilor pe plan local

În prezent, cultura plantelor în Comuna Pesceana se face pe parcele fragmentate, rasfirate în intravilanul satelor și la limita inferioară a pădurii care domină valea râului Pesceana și a pâraielor din comună. Fiecare familie lucrează propriul ogor, astfel încât investițiile în tehnologia agricolă, îngrășăminte, pesticide sau sisteme de irigație sunt minime, obținându-se recolte anuale doar pentru consumul propriu și al animalelor din curte. Legumicultura poate constitui motorul relansării economiei agrare, beneficiind de un aport de apă dulce pentru irigații de la izvoarele din comună și temporar din râul Peceana și afluenții acestuia. În condițiile limitării deplasării persoanelor și mărfurilor, producătorii locali de legume se pot asocia în mai multe platforme online de pe care poți comanda de acasă. Ei vor avea de câștigat și după criză, pentru că vor reuși să strângă o masă critică de clienți care se abonează la serviciile lor și le-ar permite să-și vândă marfa mai rapid și mai previzibil. Câștigătorii crizei sunt cei care se adaptează. Adaptarea la criză va însemna o reinversare a globalizării, adică se va trece de la produsele de import la cele locale. Acest lucru se poate realiza prin consolidarea infrastructurii depozitelor produselor agricole şi alimentare, prin amenajarea spaţiilor de colectare şi selecţie a produselor agroalimentare, dar și prin susținerea formelor asociative din sectorul agricol în principal organizațiile de producători. În acest sens, administrația locală va avea în vedere pregătirea infrastructurii

necesare, accesând fonduri externe în acest sens. Toate aceste acțiuni au în vedere ca într-un viitor mai apropiat sau îndepărtat să stabilizeze populaţia în Comuna Pesceana, prin eliminarea sau diminuarea exodului rural, eradicarea (combaterea) sărăciei prin stimularea şi sporirea ocupării forţei de muncă, promovarea egalității de şanse pentru toţi locuitorii din comună, sporirea calităţii vieţii şi a bunăstării generale, prin conservarea, protejarea şi ameliorarea calităţii mediului şi peisajului rural.

Păduri extinse la limita superioară a versanților

Suprafața mare a zonelor forestiere pe versanți a protejat terenurile de producerea fenomenelor de versant (alunecări, prăbușiri), astfel încât terenurile degradate și neproductive ocupă o suprafață redusă în extravilanul comunei (0,34%).

Încurajarea activităților sportive și creșterea spațiilor verzi, de agrment, pe raza comunei, constituie una dintre prioritățile administrației locale în perioada următoare.

Baza sportivă din comuna Pesceana

Propunerile de dezvoltare cuprinse în PUG Comuna Pesceana vizează o zonă de agrement de 0,75 ha. Având în vedere populația comunei de 1665 locuitori, rezultă 4,5 mp spațiu verde/cap de locuitor, ceea ce nu se încadrează în prevederile legislative privind spațiile verzi (OUG 114/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, Art. II, alin 1). Această lipsă este compensată de existența pădurilor, a livezilor, a spațiilor plantate cu flori și arbuști în fiecare gospodărie, a copacilor din aliniamentele drumurilor, chiar dacă acestea nu sunt materializate distinct în zonele funcționale ale PUG. În intravilan se regăsesc păduri și păduri tinere, în suprafață totală de 9,60 ha și cursuri de apă de 5,73 ha, mărginite de-o parte și de alta de salcâmi, sălcii și vegetație. Însumând terenul aferent zonei de agrement cu pădurile

și pădurile tinere din intravilan, rezultă o suprafață de spații verzi de 10,35 ha, însemnând circa 65,5 mp spații verzi pe cap de locuitor.

Fondurile europene reprezintă soluția pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în satele componente ale comunei Pesceana. Încă există o pondere mare a drumurilor din comună neasfaltate (64%), ceea ce crează dificultăți în localizarea unor agenți economici dar și în realizarea accesului rapid către dferite zone ale comunei care ar putea fi valorificate economic. Lipsa rețelei de gaze naturale în comună determină populația să se încălzească cu lemne, ceea ce pune o oarecare presiune pe resursele de masă lemnoasă din zonă. Evident că, pădurea trebuie exploatată într-un regim silvic, reglementat de legislația română, concomitent cu un program de refacere a masei lemnoase (împăduriri). Toate activitățile administrației locale sunt îndreptate către eliminarea riscului de excluziune socială (rezidenților le lipsesc utilități și servicii banale pentru un orășean), în vederea creșterii calității vieții celor care locuiesc pe o perioadă mai lungă sau temporară în comuna Pesceana, județul Vâlcea.

Dezvoltarea unei localități este influențată de posibilitatea racordării acesteia la polii de dezvoltare locali și regionali. Prin comuna Pesceana întâlnim drumul județean 677A, care traversează localitatea de la nord la sud, asigurând un trafic de mărfuri dinspre Râmnicu Vâlcea spre zona de sud a județului, un drum care poate fi o premisă pentru dezvoltarea comunelor din Valea Pescenei. Există în prezent legătura estică prin Scundu cu localitățile din lunca Oltului, iar în vest există un drum de legătură cu localitatea Roești care asigură o scurtarea a drumului cu Horezu și Vâlcea de Vest. Toate acestea constituie premise ca, într-un viitor apropiat, comuna Pesceana să devină foarte bine interconectată, ceea ce va înseamna o cu totul altă deschidere și abordare pe viitor, impulsionând sectorul economic.

Bibliografie

Strategia Naţionalã pentru DEZVOLTAREA DURABILÃ a României 2030, Bucureşti , Paideia, 2018;

Strategia de Dezvoltare economico-socială a Judeţului Vâlcea, cu orizontul de timp 2015-2022;

Strategia de dezvoltare a Comunei Pesceana, 2014-2020;

Planul de dezvoltare regional a Regiunii Sud Vest Oltenia 2021-2027;

Studiu privind dezvoltarea socio-economică a Regiunii Sud Vest Oltenia, în perspectiva elaborării documentelor de programare 2021-2027;

Geografia României,Vol. IV, Lucian Badea, Vasile Băcăuanu și col., Academia Română, București, 1992;

Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030 – proiect, Ministerul Agriculturii şi Dezvoltării Rurale;

Cerinţe strategice pentru modele organizatorice, Banca Mondială, 2019;

Analiză privind remigraţia copiilor români, Asociaţia Alternative Sociale, 2012;

Institutul Naţional de Statistică http://statistici.insse.ro/

Direcţia Judeţeană de Statistică Vâlcea, https://valcea.insse.ro/produse-si-servicii/statistici-judetene

Primăria Comunei Pesceana, Compartiment Statistică

Cetatea Pescedava, Eugeniu V, Popa, Ed. Proșcoala, Râmnicu Vâlcea, 2018

MINISTERUL AGRICULTURII, PĂDURILOR ŞI DEZVOLTĂRII RURALE ,Direcţia îmbunătăţiri funciare, Oficiul de Reglementare a Organizaţiilor de Îmbunătăţiri Funciare - REGISTRUL NAŢIONAL al Organizaţiilor de Îmbunătăţiri Funciare

Administrația Națională “Apele Române” –Evaluarea preliminară a riscului la inundații

http://tren.transira.ro/Harta_retelei.htm

INS. Baza de date TEMPO Online